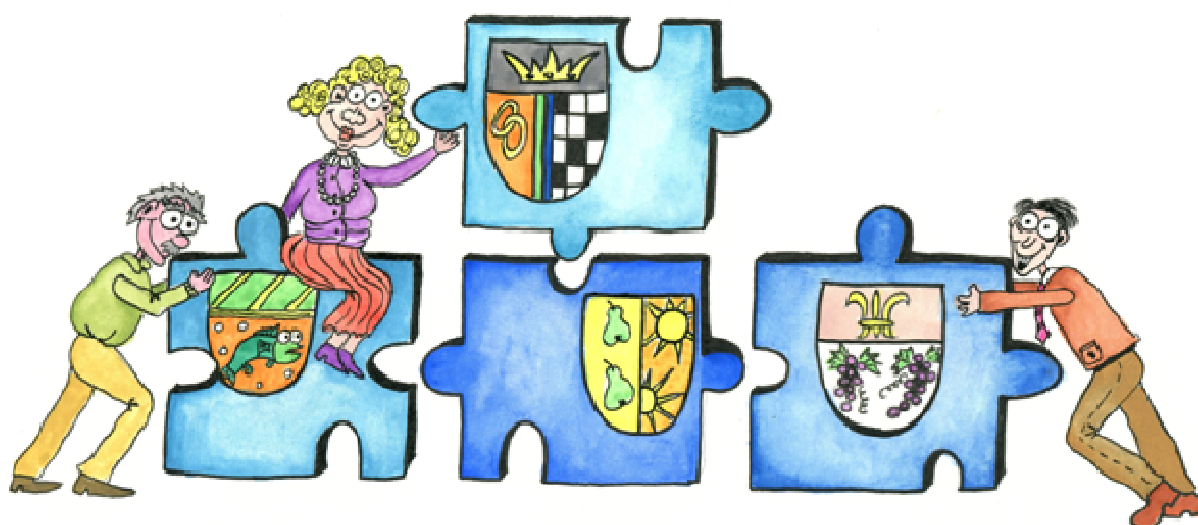

Strategie území správního obvodu ORP
Náměšť nad Oslavou
v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a
dopravní obslužnosti

Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

1.	Úvod	5
1.1.	Základní informace o strategii.....	5
1.2.	Stručná informace o městech a obcích správního obvodu.....	6
1.3.	Kontext vzniku a existence strategie	7
1.4.	Účel strategie – proč byla zpracována	7
1.5.	Uživatelé strategie – komu strategie slouží	7
1.6.	Vybrané relevantní významné strategické dokumenty.....	7
2.	Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza.....	10
2.1.	Profil území správního obvodu	10
2.1.1.	Identifikace správního obvodu	10
2.1.2.	Stručná charakteristika území správního obvodu	12
2.1.3.	Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území.....	26
2.1.4.	Aktéři regionálního rozvoje	28
2.2.	Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu.....	29
3.	Téma 1. : Školství.....	31
3.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	31
3.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	31
3.1.2.	Popis základního a předškolního školství správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj	33
3.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	50
3.1.4.	SWOT analýza školství	52
3.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	53
3.2.	Návrhová část pro oblast školství	54
3.2.1.	Struktura návrhové části	54
3.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy).....	56
3.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	58
3.2.4.	Indikátory	61
3.3.	Pravidla pro řízení strategie	64
3.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie.....	64
3.3.2.	Systém změn strategie.....	66
3.3.3.	Akční plán.....	66
3.4.	Závěr a postup zpracování	69
3.4.1.	Shrnutí.....	69
3.4.2.	Popis postupu tvorby strategie.....	69
3.5.	Přílohy.....	69
3.5.1.	Vazba na OP VVV - PO3 a IROP - SC 2.4.....	69
3.5.2.	Seznam zkratk.....	70
4.	Téma 2. : sociální služby	71
4.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	71
4.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	71
4.1.2.	Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj.....	72

4.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	83
4.1.4.	SWOT analýza oblasti.....	86
4.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části).....	87
4.2.	Návrhová část pro oblast sociálních služeb	88
4.2.1.	Struktura návrhové části	88
4.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy).....	90
4.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	92
4.2.4.	Indikátory	94
4.3.	Pravidla pro řízení strategie	98
4.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie.....	98
4.3.2.	Systém změn strategie.....	100
4.3.3.	Akční plán.....	100
4.4.	Závěr a postup zpracování	102
4.4.1.	Shrnutí.....	102
4.4.2.	Popis postupu tvorby strategie.....	103
4.5.	Přílohy.....	103
5.	Téma 3. : odpadové hospodářství	104
5.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	104
5.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	104
5.1.2.	Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	105
5.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	134
5.1.4.	SWOT analýza oblasti.....	136
5.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	137
5.2.	Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství.....	138
5.2.1.	Struktura návrhové části	138
5.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy).....	141
5.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	143
5.2.4.	Indikátory	145
5.3.	Pravidla pro řízení strategie	149
5.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie.....	149
5.3.2.	Systém změn strategie.....	151
5.3.3.	Akční plán.....	151
5.4.	Závěr a postup zpracování	153
5.4.1.	Shrnutí.....	153
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie.....	153
5.5.	Přílohy.....	154
6.	Téma 4. : Dopravní obslužnost.....	176
6.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	176
6.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	176
6.1.1.1.	Zlepšení dopravní obslužnosti regionu.....	176
6.1.1.2.	Optimalizace dopravního systému a plánování.....	177
6.1.1.3.	Zkvalitnění a dořešení dopravní infrastruktury.....	177

6.1.2.	Informace z tematických dokumentů.....	177
6.1.2.1.	Dokumenty k dopravní obslužnosti Kraje Vysočina.....	177
6.1.2.2.	Informace ze Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina.....	178
6.1.2.3.	Informace ze Strategie rozvoje mikroregionů Náměštska (2001).....	181
6.1.2.4.	Informace z ÚAP SO ORP Náměšť nad Oslavou.....	182
6.1.2.5.	Realizace infrastrukturních projektů.....	183
6.1.3.	Situační analýza.....	185
6.1.3.1.	Dopravní infrastruktura.....	185
6.1.3.2.	Intenzita dopravy.....	187
6.1.3.3.	Hlavní autobusové spoje regionu.....	188
6.1.3.4.	Zastávky, první a poslední spoje.....	189
6.1.3.5.	Frekvence spojů.....	191
6.1.3.6.	Úroveň dopravní obslužnosti obcí.....	194
6.1.3.7.	Vyjížďka a dojížďka do zaměstnání a škol.....	196
6.1.4.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	202
6.1.5.	SWOT analýza oblasti.....	206
6.1.6.	Souhrn výsledků analýz (analytické části).....	207
6.2.	Návrhová část pro oblast dopravní obslužnost.....	212
6.2.1.	Struktura návrhové části.....	212
6.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy).....	214
6.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	216
6.2.4.	Indikátory.....	219
6.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	224
6.3.1.	System monitorování a hodnocení realizace strategie.....	224
6.3.2.	System změn strategie.....	226
6.3.3.	Akční plán.....	226
6.4.	Závěr a postup zpracování.....	228
6.4.1.	Shrnutí.....	228
6.4.2.	Popis postupu tvorby strategie.....	229
6.5.	Přílohy.....	229
7.	Závěr, kontakty.....	230
8.	Seznam příloh.....	231
8.1.	Seznam tabulek.....	231
8.2.	Seznam grafů.....	234
8.3.	Seznam mapových podkladů.....	234

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tab. 1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Náměšť nad Oslavou v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a dopravní obslužnosti
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a podpory zaměstnanosti)
Řešené území	Správní obvod ORP Náměšť nad Oslavou
	Počet obyvatel správního obvodu: 13450
	Počet obcí ve správním obvodu: 27
	Rozloha správního obvodu: 21135 ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: Náměšť nad Oslavou
	Obce: Březník, Čikov, Hartvíkovice, Hluboké, Jasenice, Jinošov, Kladeruby nad Oslavou, Kralice nad Oslavou, Kramolín, Krokočín, Kuroslepy, Lesní Jakubov, Lhánice, Městys Mohelno, Naloučany, Ocmanice, Okarec, Popůvky, Pucov, Rapotice, Sedlec, Studenec, Sudice, Třesov, Vícenice, Zahrádka
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Náměšť nad Oslavou
Koordinátor tvorby strategie	Koordinátor meziobecní spolupráce (člen realizačního týmu smluvního partnera)
Rok zpracování strategie	2014 - 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Náměšť nad Oslavou v rámci shromáždění mikroregionů Náměštska (mikroregion Náměštsko + mikroregion Chvojnice)
Forma a datum projednání / schválení	Projednáno a schváleno na shromáždění starostů obcí mikroregionů Náměštsko a Chvojnice dne 25.11.2013
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace
Související legislativa	Zákon o obcích
Doba realizace strategie	2014-2020
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP Náměšť nad Oslavou, mikroregion Náměštsko, mikroregion Chvojnice
Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Náměšť nad Oslavou realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Náměšť nad Oslavou a se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Strategie byla zpracována realizačním týmem pro MOS v ORP Náměšť nad Oslavou

	v období 2014-2015.
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):
	1. předškolní vzdělávání a základní školství,
	2. sociální služby,
	3. odpadové hospodářství,
	4. volitelné téma: dopravní obslužnost

Zdroj: vlastní šetření, dokumenty projektu

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 27 obcí, z toho 1 se statutem městyse a 1 statutem města.

Tab. 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Březník Počet obyvatel: 664 Zapojení do tvorby strategie: ano	bez znaku	Název obce: Naloučany Počet obyvatel: 164 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Čikov Počet obyvatel: 199 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Náměšť nad Oslavou Počet obyvatel: 4970 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hartvíkovice Počet obyvatel: 554 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Ocmanice Počet obyvatel: 353 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hluboké Počet obyvatel: 214 Zapojení do tvorby strategie: ano	bez znaku	Název obce: Okarec Počet obyvatel: 124 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Jasenice Počet obyvatel: 199 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Popůvky Počet obyvatel: 81 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Jinošov Počet obyvatel: 238 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Pucov Počet obyvatel: 140 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kladeruby nad Oslavou Počet obyvatel: 198 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Rapotice Počet obyvatel: 513 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kralice nad Oslavou Počet obyvatel: 980 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Sedlec Počet obyvatel: 224 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kramolín Počet obyvatel: 120 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Studenec Počet obyvatel: 571 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Krokočín Počet obyvatel: 199		Název obce: Sudice Počet obyvatel: 346

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
bez znaku	Název obce: Kuroslepy	bez znaku	Název obce: Třesov
	Počet obyvatel: 158		Počet obyvatel: 91
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Lesní Jakubov		Název obce: Vícenice
	Počet obyvatel: 98		Počet obyvatel: 381
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Lhánice		Název obce: Zahrádka
	Počet obyvatel: 158		Počet obyvatel: 140
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
			Název obce: Mohelno
	Počet obyvatel: 1		
	Zapojení do tvorby strategie: ano		

Zdroj: webové stránky obcí

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP název realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Náměšť nad Oslavou a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Náměšť nad Oslavou je gestorem tvorby strategie. Koordinátory strategie jsou koordinátoři meziobecní spolupráce Ing. Zdeňka Škarková a Jarmila Wimmerová. Strategie byla zpracována realizačním týmem v ORP Náměšť nad Oslavou v období 2014-2015.

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí

jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tab. 3: Významné relevantní strategické dokumenty

č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
Zahraníční		
1	Strategie Evropa 2020	http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:CS:PDF
2	Inovační strategie OECD	http://www.evropskyvyzkum.cz/cs/dokumenty/inovacni-strategie-oecd
3	OECD Strategy on development	http://www.oecd.org/belgium/50452316.pdf
Státní		
4	Politika územního rozvoje	http://mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepcie-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky
5	Plán odpadového hospodářství ČR	http://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr
6	Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014-2020	http://www.mmr.cz/getmedia/b592d076-15c7-4f7c-967b-778b0b97f444/SRR_2014-brezen2013.pdf%20a%20kter%C3%A1
7	Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020	http://www.ceskaskola.cz/2014/05/strategie-vzdelavaci-politiky-ceske.html
8	Bílá kniha - Národní program rozvoje vzdělávání v ČR	http://aplikace.msmt.cz/pdf/bilakniha.pdf
Krajské		
9	Zásady územního rozvoje Kraje Vysočina	http://www.kr-vysocina.cz/zasady-uzemniho-rozvoje-kraje-vysocina/ds-300412/p1=5427
10	Strategie Kraje Vysočina 2020	http://www.kr-ura-dy.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4052133
11	Program rozvoje Kraje Vysočina	http://www.kr-vysocina.cz/program-rozvoje-kraje-vysocina/ds-300352/p1=4786
12	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Kraje Vysočina na období 2012 - 2014	http://www.kr-vysocina.cz/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-kraje-vysocina-na-obdobi-2012-2014/ds-302268/archiv=0&p1=1012
13	Integrovaný systém nakládání s odpady v Kraji Vysočina	http://www.kr-vysocina.cz/integrovaný-system-nakladani-s-odpady-v-kraji-vysocina-isnov/ds-302027/archiv=0&p1=51495
Mikroregiony, města a obce		
14	Strategie rozvoje mikroregionů Náměštska	v sídle ORP v tištěné podobě a na CD
15	Integrovaná rozvojová strategie území MAS Oslavka o.p.s.	v sídle ORP v tištěné podobě a na CD
16	Územně analytické podklady ORP Náměšť nad Oslavou 2012	www.namestnosl.cz - Městský úřad - Územně analytické podklady
17	Komunitní plán sociálních služeb Náměšť nad Oslavou	v sídle ORP v tištěné podobě

Zdroj: vlastní šetření, příslušné webové stránky

Je výhodou, že mikroregiony v ORP Náměšť n. O. pokrývají téměř celé území ORP, tudíž existuje strategie rozvoje za téměř celé území ORP, kterou je však v současnosti zapotřebí aktualizovat. Aktualizace proběhne v roce 2015.

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

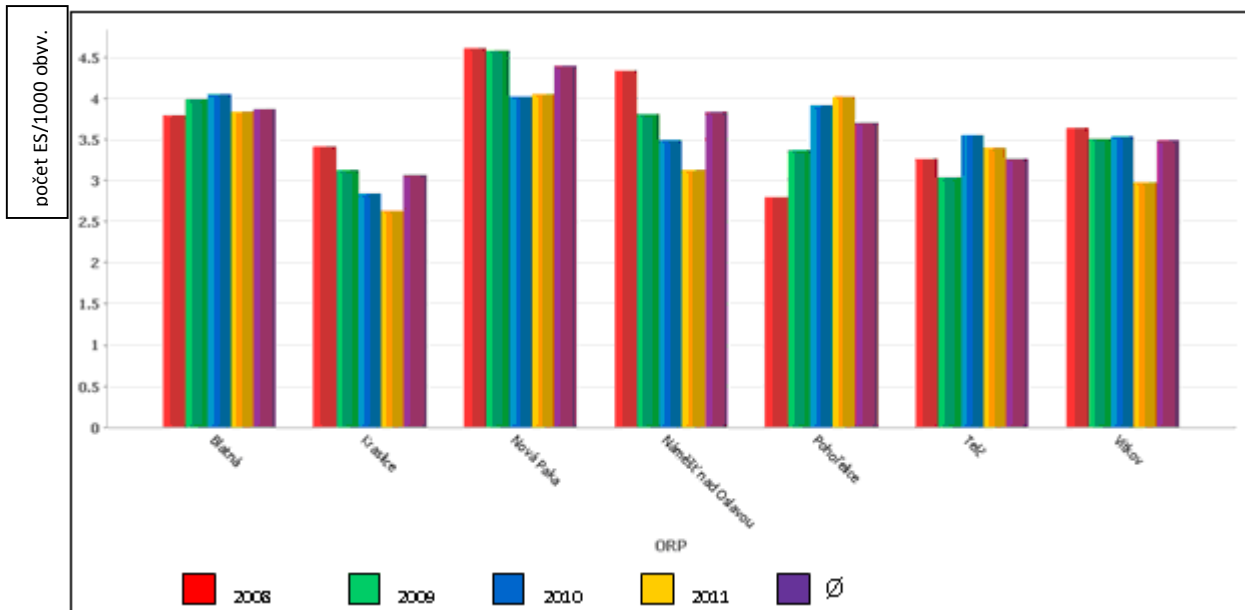
2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

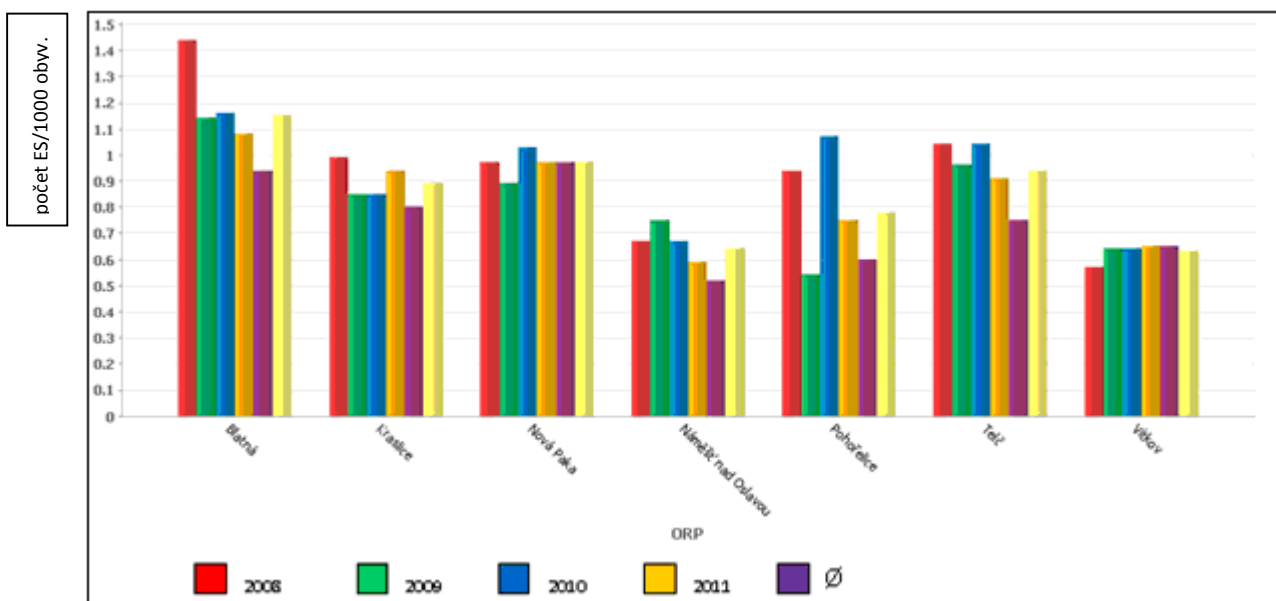
Studované území SO ORP Náměšť nad Oslavou leží v jihovýchodní části kraje Vysočina a východní části okresu Třebíč. Je nejmenším správním obvodem z hlediska rozlohy v rámci kraje, třetím nejméně lidnatým správním obvodem a třetím v pořadí s nejnižším počtem obcí. Na severu sousedí se správním obvodem Velké Meziříčí kraje Vysočina a na východě se správními obvody Rosice a Ivančice Jihomoravského kraje. Administrativně vymezený SO ORP Náměšť n. O. se sídlem ve stejnojmenném městě čítá celkem 27 obcí. V porovnání s krajským průměrem má studovaný region podprůměrné hodnoty v počtu obyvatel jádrové obce (Náměšť n. O. 4970, Ø kraje 15346) i hustoty zalidnění (Náměšť n. O. 64, Ø kraje 70 os./km²). Naopak nadprůměrnou ve srovnání s krajskou hodnotou je hodnota migračního salda (Náměšť n. O. +7, Ø kraje -20). Výhodou je relativní průměrná blízkost dálnice (D1) od SO ORP, která je 11 km, průměr Kraje Vysočina je 23 km. S výjimkou Náměště mají sídla studovaného území venkovský charakter, který je dán jejich polohou v intenzivně obdělávané zemědělské krajině. Charakteristickým znakem je disperze málo lidnatých obcí ve venkovském prostoru.

Studovaný region jako celek má poměrně slabou integritu, která je dána jeho periferností, absencí většího centra než je Náměšť n. O. a dalšími faktory. Město Náměšť n. O., co se občanské vybavenosti týče, základními službami disponuje (školství, zdravotnictví, sociální služby, ...). Ovšem je zde malá nabídka pracovních míst korelující s poměrně vysokou nezaměstnaností a absencí subjektů středního a vysokého školství. Tyto faktory určují slabé centripetální vazby mezi centrem regionu a jeho záze- mím. Z tohoto důvodu část obyvatel zájmového území vyjíždí do zaměstnání, středních a vysokých škol zejména do Třebíče a Brna. Vzhledem k okrajové poloze regionu v rámci kraje Vysočina mají obyvatelé blíže do Brna než do krajského města Jihlavy. Vzdálenost (časová vzdálenost) je zde hlavním faktorem, jelikož kvalita dopravního napojení na obě krajská města je srovnatelná, a to jak železničního tak i silničního.

SO ORP Náměšť n. O. byl pomocí benchmarkingu srovnáván nejen s průměrnými hodnotami Kraje Vysočina, ale i s hodnotami jiných SO ORP s obdobným počtem obyvatel a dále s hodnotami SO ORP, které vykazovaly více shodných znaků (Pohořelice, Blatná, Pacov, Telč). Při porovnání jmenovaných obvodů a obvodů se srovnatelným počtem obyvatel bylo zjištěno, že se SO ORP Náměšť n. O. vyznačuje nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti a rozdílnými hodnotami počtu ekonomických subjektů. V krajském srovnání je míra nezaměstnanosti vyšší cca o 3 %, porovnání s podobnými SO ORP vyšší zhruba o 1,4 %. Takto vysoká míra nezaměstnanosti úzce souvisí s dalším porovnávaným faktorem – počtem ekonomických subjektů na 1000 obyvatel. V kategorii ekonomických subjektů s počtem zaměstnanců 0 – 49 je sledované území průměrné. Ovšem v kategorii 50 zaměstnanců a více je podprůměrné a dokonce v kategorii 250 a více zaměstnanců neporovnatelné z důvodu absence jakéhokoliv subjektu v této kategorii. V kategorii 10 – 249 zaměstnanců se na poklesu počtu ekonomických subjektů velmi výrazně podepsala ekonomická krize (viz graf 1 a 2). Běžné i kapitálové výdaje obcí řešeného území byly v roce 2012 podprůměrné jak ve srovnání s krajskými hodnotami, tak ve srovnání s hodnotami podobných SO ORP.

Graf 1: Počet ES s 10 – 49 zaměstnanci na 1000 obyvatel
Zdroj: Benchmarking v rámci projektu Podpora meziobecní spolupráce

Graf 2: Počet ES s 50 – 249 zaměstnanci na 1000 obyvatel
Zdroj: Benchmarking v rámci projektu Podpora meziobecní spolupráce

Mapa 1: Administrativní členění správního obvodu

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

Obyvatelstvo a obce

Největší počet obcí patří do kategorie s počtem maximálně 199 obyvatel. V těchto jedenácti obcích žije necelých 11,0 % obyvatelstva. V další kategorii (200-499 osob) se nachází 9 obcí, v nichž má trvalé bydliště 17,4 % obyvatel. To znamená, že 20 z 27 obcí patří do kategorie obcí s méně než 500 obyvateli. Následující kategorii s počtem obyvatel 500-999 a téměř čtvrtinu obyvatel regionu zaujímá 5 obcí. V kategorii 1000-1999 obyvatel je pouze jedno sídlo a zároveň jediný městys regionu - Mohelno (10,3 % obyvatel regionu). Z dalšího uvedeného v tab. 3 plyne, že jediným sídlem, které není definováno jako venkovská obec (z definice založené na počtu obyvatel; viz. výše) je město Náměšť nad Oslavou s 5013 obyvateli. Těchto 5013 osob tvoří 37,1 % podíl (městského) obyvatelstva na celkovém počtu obyvatel studovaného regionu (13450 osob v roce 2012).

Vzhledem k tomu, že v České republice je průměrná hustota zalidnění 132 obyvatel na kilometr čtvereční, je zájmový region velice podprůměrný. Kromě Náměště nad Oslavou této hodnoty nedosahuje žádná ze všech 27 obcí. Hodnoty přes 100 obyv./km² dosahuje pouze obec Rapotice (126

obyv./km²). Poloviční hodnotu celorepublikového průměru (tedy 66 obyv./km²) pak přesahují pouze tři obce – Hartvíkovice, Mohelno a Kralice nad Oslavou (vč. Rapotic a Náměště n. Osl.). Z uvedeného vyplývá, že 21 obcí má nižší hustotu zalidnění než 66 obyv./km². Čtyři obce pak dokonce nedosahují ani hodnoty 20 obyv./km². Tato situace je způsobena jak nízkým absolutním počtem obyvatel, periferností, marginalitou a venkovským charakterem oblasti i jednotlivých obcí, tak v případě některých obcí i poměrně velkým katastrálním územím, které se právě do výpočtu hustoty zalidnění promítá (viz. Kladeruby n. Osl., Kuroslepy, Čikov a Sedlec).

Tab. 4: Charakteristika území ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	27	27	27	27	27	27	27	27
Počet částí obcí	32	32	32	32	32	32	32	32
Počet k. ú.	32	32	32	32	32	32	32	32
Počet měst	1	1	1	1	1	1	1	1
Počet městysů	-	-	1	1	1	1	1	1
POZEMKY								
Výměra [ha]	21136,7	21134,2	21133,0	21130,3	21133,8	21132,9	21131,9	21134,9
zemědělská půda	11617,6	11604,1	11569,2	11553,6	11524,3	11508,1	11502,4	11463,7
lesní pozemky	7034,4	7035,3	7047,6	7046,8	7049,3	7057,2	7057,0	7060,8
zastavěné plochy	270,4	270,2	270,6	272,3	275,1	275,7	277,0	283,5
Hustota zalidnění (ob./km ²)	63,54	63,46	63,44	63,44	63,32	63,48	63,87	63,64

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, dostupné na:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&cislotab=MOS+B01&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&pro_1_27=591211

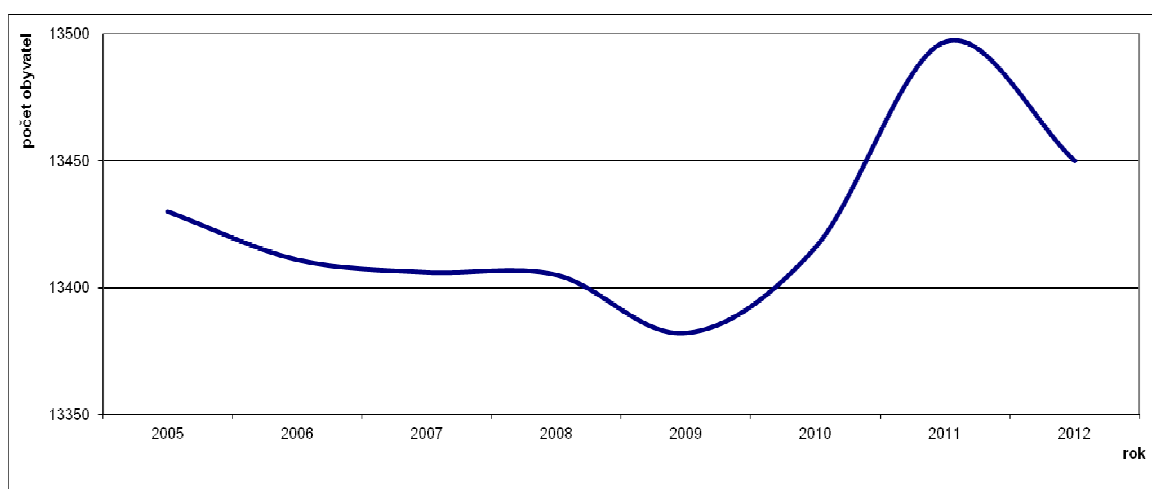
Většinu ploch katastrálních území těchto obcí zaujímají plochy mimo intravilán obce, zejména je to zemědělská půda a lesní pozemky. Právě využití ploch katastrů obcí jako zemědělské půdy, lesních pozemků apod. je dáno využitím ploch oblasti v historii, které přetrvalo do současnosti. Tyto plochy byly intenzivně využívány již od počátku osídlování a charakter jejich využití se (s výjimkami) nezměnil ani po socioekonomické transformaci na počátku 90. let 20. století, kdy začal úbytek obyvatelstva pracujícího v primárním sektoru národního hospodářství. Určitým důvodem absence změny využití ploch může být právě až příliš venkovský charakter těchto malých a málo lidnatých sídel a odlehlost větších měst. Právě tato perifernost způsobuje negativní demografickou situaci.

Tab. 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel celkem		13430	13411	13406	13405	13382	13416	13497	13450
v tom:	muži	6628	6633	6653	6642	6643	6661	6729	6717
	ženy	6802	6778	6753	6763	6739	6755	6768	6733
Věkové skupiny									
v tom ve věku:	0 - 14	1962	1913	1846	1790	1797	1800	1842	1841
	15 - 64	9265	9290	9342	9348	9266	9250	9228	9118
	65 +	2203	2208	2218	2267	2319	2366	2427	2491
Průměrný věk (celkem)		40,5	40,7	41,0	41,2	41,4	41,6	41,9	42,1
Index stáří (65+ / 0-14 v %)		112,3	115,4	120,2	126,6	129,0	131,4	131,8	135,3
Muži									
v tom ve věku:	0 - 14	1001	998	970	943	952	954	982	976
	15 - 64	4742	4748	4791	4786	4749	4738	4763	4714
	65 +	885	887	892	913	942	969	984	1027
Průměrný věk		39,1	39,2	39,5	39,8	39,9	40,1	40,2	40,5
Index stáří (65+ / 0-14 v %)		88,4	88,9	92,0	96,8	98,9	101,6	100,2	105,2
Ženy									
v tom ve věku:	0 - 14	961	915	876	847	845	846	860	865
	15 - 64	4523	4542	4551	4562	4517	4512	4465	4404
	65 +	1318	1321	1326	1354	1377	1397	1443	1464
Průměrný věk		41,8	42,2	42,4	42,7	42,9	43,2	43,5	43,7
Index stáří (65+ / 0-14 v %)		137,1	144,4	151,4	159,9	163,0	165,1	167,8	169,2
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)									
celková		-52	-19	-5	-1	-23	34	-19	-47
přirozená		-32	6	-41	-25	-22	18	-28	-33
stěhováním (mechanická)		-20	-25	36	24	-1	16	-9	14

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, dostupné na:

[http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/F6003A7D2D/\\$File/403013128.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/F6003A7D2D/$File/403013128.pdf)

Graf 3: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

Zdroj: viz. tab. 5

V letech 2009-2012 mírně vzrostl počet obyvatel SO ORP Náměšť nad Oslavou. Tato situace může být způsobena jak vyšším přirozeným přírůstkem, tak i nepatrným zkreslením z důvodu pouze tříletého rozdílu mezi jednotlivými roky (mezi lety 2001-2012 by tento trend nebyl patrný). V rámci ČR došlo k výraznému nárůstu populace mezi lety 2001-2009 způsobenému výše zmíněným kladným migračním saldem. Mezi lety 2009-2012 došlo v rámci ČR k mírnému poklesu počtu obyvatel. Úbytek trvale bydlicího obyvatelstva ve studovaném regionu, ať už přirozený či migrační, mohl být způsoben více faktory souběžně. Za migrační úbytek obyvatel je nejvíce zodpovědný proces urbanizace, kdy se lidé stěhují (většinou za zaměstnáním a občanskou vybaveností) do větších měst mimo studovaný region (zejm. Brno, Třebíč). Urbanizace v rámci studovaného regionu zasáhla pouze jako jiný způsob rozmístění obyvatelstva. Dalším z řady faktorů zmenšení velikosti populace může být fenomén druhého demografického přechodu, který se v České republice začal projevovat od počátku 90. let 20. století.

Nejmenší podíl osob v předproduktivní složce obyvatelstva je v obcích Sedlec (7,9 %) a Čikov (8,9 %), nejvíce v obcích Třesov (19,4 %) a Naloučany (18,6 %). Ideálním stavem je 20,0 % podíl předproduktivní složky ve věkové struktuře populace; této hodnoty nedosahuje žádná obec zájmového regionu. Nejvyšší podíl osob v poproduktivní kategorii je v obcích Popůvky (34,1 %) a Lhánice (28,4 %), nejnižší pak Jinošov (13,1 %) a Zahrádka (14,2 %). V celém SO ORP Náměšť n. O. je 13,6 % osob v předproduktivní složce a 18,0 % ve složce poproduktivní.

Ve studovaném území je předělovou hranicí, kterou začíná demografické stárnutí obyvatelstva, rok 2003. V letech 1995-2003 se hodnota indexu stáří zvýšila o 29,5 bodu, mezi lety 2003-2011 se tato hodnota zvýšila o 30,2 bodu. Obě tato období trvala osm let, tzn. jsou porovnatelná. Index stáří rostl v letech 2003-2011 rychleji o 0,7 bodu, tzn., že v dlouhodobém měřítku lze očekávat stagnaci popř. zvyšování tempa růstu indexu stáří.

Ve studovaném území je patrný dlouhodobý trend růstu indexu závislost II. od roku 1997 s mírnými výkyvy v letech 1999, 2004 a 2007. Prudký nárůst je zaznamenán od roku 2008 do současnosti. Růst tohoto ukazatele prognózuje nepříznivý budoucí vývoj sociální situace ve studovaném regionu v nejbližší budoucnosti.

Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tab. 6: Stručná charakteristika školství v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Poznámka
Počet obcí s MŠ	9	33	
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	5	19	vždy se jedná o dvoutřídní ZŠ
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	4	15	2 x Náměšť n. O., Mohelno, Březník
Počet středních škol:	0	0	
- obory gymnázií	0	0	
- obory SOŠ a praktických škol	0	0	
- obory SOU a OU	0	0	
Počet základních uměleckých škol	1	4	Náměšť n. O.
Počet konzervatoří	0	0	
Počet jazykových škol	0	0	
Počet vyšších odborných škol	0	0	
Počet vysokých škol	0	0	

Zdroj: RIS, dostupné na: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce>

V SO ORP Náměšť nad Oslavou se nacházejí pouze mateřské a základní školy. Střední odborné školy, odborná učiliště, gymnázia, vyšší odborné a vysoké školy se v regionu vůbec nevyskytují. Při komparaci vzdělanosti studovaného území s vyššími administrativními celky byl zjištěn nejvyšší podíl v prvních dvou kategoriích, tedy základního včetně neukončeného vzdělání a vzdělání ze středních odborných učilišť právě ve studovaném regionu. Naopak nejnižší byly zjištěny podíly osob v SO ORP Náměšť n. Osl. s úplným středním odborným vzděláním s maturitou, se vzděláním z vyšších odborných a vysokých škol. Podíl osob bez vzdělání je téměř zanedbatelný a na všech úrovních se pohybuje v rozmezí 0,3 - 0,5 %.

V budoucnu lze očekávat zvyšování podílu osob s vysokoškolským vzděláním a naopak snižování se vzděláním základním. Studovaný region má podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva pouze 9,5 %. V porovnání s ČR tento rozdíl činí 2,9 %. Současným problémem regionu i problémem do budoucna není však jen malá nabídka škol, ale i následné uplatnění absolventů. Tento problém je spojen s vysokou nezaměstnaností a nízkou diverzifikací ekonomických činností. Z tohoto důvodu dochází k „odlivu mozků“ ze studovaného regionu. Tito, zejména mladí dospělí, stále více opouštějí kvůli zaměstnání venkov a migrují do měst. Důvodů proč k této migraci vzdělaného obyvatelstva dochází je mnoho. Většinou jde o kombinaci nepříznivého vývoje sociálních i ekonomických faktorů.

Tab. 7: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% obcí má zařízení k dispozici	Poznámka
Veřejná knihovna vč. poboček	25	93	nedisponují pouze obce Jasenice a Třesov
Stálá kina	0	0	pouze letní kino v Náměšti n. O.
Divadlo	0	0	
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	3	11	Městské muzeum a nově Muzeum řeznictví v Náměšti n. O., Památník Bible kralické
Galerie (vč. poboček a výstavních síní)	3	11	Galerie 12 a Galerie na Staré radnici v Náměšti n. O., Galerie Čertův ocas v Mohelně
Kulturní zařízení ostatní	18	67	zejména KD
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	1	4	DDM Náměšť n. O.
Koupaliště a bazény	2	7	Lhánice, vodní nádrž Dalešice v k. ú. Hartvíkovic
-z toho kryté	0	0	
Hřiště (s provoz. nebo správcem)	22	81	
Tělocvičny (vč. školních)	10	37	zejména tělocvičny v zázemí škol
Stadiony otevřené	2	7	Náměšť n. O., Hartvíkovic
Stadiony kryté	0	0	
Zimní stadiony kryté i otevřené	1	4	Náměšť n. O.
Ostatní zařízení pro tělo-výchovu (s provozovatelem nebo správcem)	0	0	

Zdroj: RIS, dostupné na: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce>

Tab. 8: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% obcí má zařízení k dispozici	Poznámka
Sdružená ambulantní zařízení	0	0	
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	1	4	Náměšť n. O.
Ambulantní zařízení	1	4	Náměšť n. O.
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	1	4	Náměšť n. O.
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	6	11	4x Náměšť n. O., Mohelno, Hartvíkovice
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	6	15	3x Náměšť n. O., Kralice n. O., Mohelno, Studenec
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	5	11	3x Náměšť n. O., Kralice n. O., Mohelno
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	1	4	Náměšť n. O.
Zařízení lékárenské péče	2	4	Náměšť n. O.
Nemocnice	0	0	
Odborné léčebné ústavy	0	0	
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	0	
Ostatní lůžková zařízení	0	0	

Zdroj: RIS, dostupné na: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce>

Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tab. 9: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

		celkem	muži	ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		6 359	3 607	2 752	
v tom	zaměstnaní	5 543	3 161	2 382	
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	4401	2374	2027
		zaměstnavatelé	165	123	42
		pracující na vlastní účet	687	519	168
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	171	110	61
		ženy na MD	126	-	126
nezaměstnaní		816	446	370	
Ekonomicky neaktivní celkem		6 825	3 082	3 743	
z toho	nepracující důchodci	3 394	1 331	2 063	
	žáci, studenti, učni	1 988	996	992	
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		452	258	194	

Zdroj: ČSÚ, dostupné na: http://www.czso.cz/xi/redakce.nsf/i/vybrane_udaaje_ze_scitani_lidu_domu_a_bytu_k_26_3_2011

V porovnání ekonomické aktivity obyvatelstva je studovaný region podprůměrný vzhledem k vyšším územním celkům, kde se míra EA pohybuje okolo 75,0 %, v případě České republiky okolo 78,0 %. Míra EA v SO ORP Náměšť n. O. dosahuje hodnoty 69,8 %. V jednotlivých obcích jsou hodnoty míry

EA různé. Nejvyšší míra EA je v obcích Třesov a Popůvky (přes 80,0 %), což jsou malé obce s vysokým podílem osob v produktivním věku a převažuje zde mužská složka obyvatelstva. Poté už pouze tři obce se pohybují okolo krajské a okresní hodnoty míry EA. Nejmenších hodnot tohoto ukazatele naopak dosahují obce Jinošov (58,2 %) a Rapotice (60,2 %).

Ze studovaného regionu vyjíždí denně za prací a do škol 29,4 % celkového obyvatelstva, což je o 2,3 % více než v celé ČR, ale méně než je okresní a krajská situace. Podíl osob vyjíždějících do zaměstnání v zájmovém regionu k 26.3.2011 byl obdobný jako v celém okrese Třebíč a kraji Vysočina a o 3,6 % nižší než celorepublikový průměr. Vyjíždka do škol pak byla opět srovnatelná s okresní a krajskou úrovní vyjíždky, ale o 3,6 % vyšší, než v rámci ČR. Školní vyjíždka regionu je vyšší z důvodu nedostatečného institucionálního zajištění školských zařízení v regionu, což značí i kategorie školní vyjíždky mimo obec, která je o více než 15,0 % vyšší než u ostatních porovnávaných jednotek. Vyjíždka do zaměstnání v rámci okresu (myšleno do jiné obce okresu, atd.) je nižší než okresní a krajská hodnota, ale stále téměř o 9,0 % vyšší než průměr ČR, v rámci kraje je pak vyjíždka srovnatelná na všech úrovních s nižší hodnotou v kraji Vysočina. Vyjíždka do zaměstnání v rámci ČR, tedy do jiného kraje, je ve studovaném regionu vyšší o více než 15,0 % v porovnání s vyššími územními celky. Tato situace je způsobena zmiňovaným nedostatkem pracovních míst v kraji Vysočina, ale také periferní polohou SO ORP Náměšť n. O. v rámci kraje a blízkostí kraje Jihomoravského, kde je situace na trhu práce příznivější. Vyjíždka do zaměstnání do zahraničí je všeobecně nízká. Zajímavá by byla analýza vyjíždky do jiného ORP v rámci okresu, data na této úrovni však nejsou dostupná.

Tab. 10: Charakteristika vyjíždky a dojíždky do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol		Celkem	
Vyjíždějící celkem		3 968	
v tom	vyjíždějící do zaměstnání	2 732	
	v tom	v rámci obce	530
		do jiné obce okresu	1 033
		do jiného okresu kraje	324
		do jiného kraje	805
		do zahraničí	40
	vyjíždějící do škol	1 236	
	v tom	v rámci obce	223
mimo obec		1 013	

Zdroj: ČSÚ, dostupné na: http://www.czso.cz/xi/redakce.nsf/i/vybrane_udaje_ze_scitani_lidu_domu_a_bytu_k_26_3_2011

S výjimkou obce Jinošov v roce 2011 vždy převyšovala vyjíždka do zaměstnání nad vyjíždkou žáků a studentů do škol. Nejvyšší celková vyjíždka (přes 50,0 %) byla zaznamenána v obcích Jasenice, Lesní Jakubov, Krokočín, Třesov, Ocmanice a Zahradka v intervalu 51,5 – 55,9 %. V těchto obcích je největší i vyjíždka do zaměstnání. Jedná se o malé obce, kde je malá nabídka pracovních míst, absence mateřské i základní školy, případně jde o obce v zázemí Náměště n. O. (viz. Ocmanice). Nejnižší vyjíždka do škol je logicky v obcích se základní školou (se dvěma stupni) tedy Březník, Mohelno a Náměšť n. O., nejvyšší pak v obcích s nimi sousedícími (Ocmanice, Jinošov, Sedlec, ...).

Z centra regionu Náměšť n. O. např. tehdy vyjíždělo denně do Třebíče 362 osob, což bylo pouze o 29 osob více než do Brna. Podobná dualita vyjíždky byla zaznamenána i v obcích Mohelno (91 Dukovany, 89 Brno) a Březník (52 Náměšť, 49 Brno). Hlavními cíly vyjíždky v rámci regionu byly Náměšť a Sedlec. Sedlec kvůli lokalizaci letecké základny Náměšť n. O. (v katastru obce Sedlec). Cílových center mimo

region bylo více. Zejména Třebíč a Brno, dále Velká Bíteš (největší dojízdka z obce Krokočín), Dukovany (z důvodu zaměstnavatele JE Dukovany), Zastávka u Brna, Rosice a Ivančice. Lze si povšimnout, že důležitou roli ve volbě cíle vyjíždky hraje geografická blízkost resp. vzdálenost (poloha obce vyjíždky v rámci studovaného regionu), tedy vzájemná poloha obce vyjíždky a obce dojíždky. Dojízdka do škol, kdy jsou obcí dojíždky obce studovaného regionu a obcí vyjíždky obce mimo něj, prakticky neexistuje. Pracovní dojízdka do regionu zvenčí existuje, zejména pak Třebíč – Náměšť a Třebíč - Kramolín, Brno – Náměšť a Senorady (JMK) – Mohelno. Důležité je ještě zmínit vazby Náměšť – Zastávka a Náměšť – Sedlec (110 osob). První zmíněná je důsledkem existence gymnázia v Zastávce a druhá zmíněnou leteckou základnou, která je důvodem migrace státních zaměstnanců v armádě z celé ČR do Náměště n. O. Zajímavá je absence jakýchkoliv vyjíždkových vazeb studovaného regionu (čítajících 10 a více osob) na krajské město- Jihlavu.

Tab. 11: Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu			Hospodařící domácnosti	
Hospodařící domácnosti celkem			5 115	
v tom:	tvořené 1 rodinou		3 440	
	v tom	úplné	bez závislých dětí	1 701
			se závislými dětmi	1 170
		neúplné	bez závislých dětí	310
			se závislými dětmi	259
	tvořené 2 a více rodinami		129	
	domácnosti jednotlivců		1 411	
vícečlenné nerodinné domácnosti		135		

Zdroj: ČSÚ, dostupné na: http://www.czso.cz/xi/redakce.nsf/i/vybrane_udaje_ze_scitani_lidu_domu_a_bytu_k_26_3_2011

Tab. 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	902	966	917	794	585	562	917	1 006	916
z toho (%):									
občané se zdravotním postižením	12,6	13,4	14,9	16,2	15,4	16,4	13,4	11,7	13,3
z toho (%):									
absolventi	12,4	9,1	10,6	10,5	7,9	8,5	10,6	7,1	8,5
z toho (%):									
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	38,5	40,4	43,5	48,5	39,7	31,9	21,9	30,1	33,8
Volná pracovní místa	6	30	16	108	39	38	4	28	15
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	150,3	32,2	57,3	7,4	15,0	14,8	229,3	35,9	61,1
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	14,00	15,00	13,77	11,71	8,59	8,35	13,77	15,45	14,10

Zdroj: ČSÚ, dostupné na: http://www.czso.cz/xi/redakce.nsf/i/vybrane_udaje_ze_scitani_lidu_domu_a_bytu_k_26_3_2011

Podíl zaměstnanosti zájmového území v terciérním sektoru vzrostl mezi SLDB 2001 a 2011 na úkor sektoru primárního. Tento fakt je důsledkem tzv. terciarizace, tj. strukturální přeměny průmyslové společnosti na společnost služeb. V případě studovaného regionu se tato situace vyznačuje právě zmíněným zmenšováním podílu osob pracujících v priméru, kdy podíl zaměstnaných v sekundéru je poměrně stabilní. Míra nezaměstnanosti (MN) v zájmovém regionu je obecně vysoká a to i v kompa-

raci s vyššími územními celky. V roce 2011 byl průměr MN v regionu 14,1 %. V jednotlivých obcích regionu se MN pohybovala v intervalu 5,7 – 21,5 %. Míra nezaměstnanosti nižší než 10,0 % byla dosažena v obcích Čikov, Sedlec, Naloučany a Rapotice. Přes 20,0 % pak v obcích Hluboké, Třesov, Kramolín a Hartvíkovice. S řešením problému nezaměstnanosti, tedy jejím snižováním úzce souvisí počet nabízených volných pracovních míst. V roce 2011 těchto volných míst bylo ve studovaném regionu 15 z toho 7 v Náměšti, 6 v Lesním Jakobově a 2 v Mohelně. V ostatních čtyřadvaceti obcích žádné takové místo k dispozici nebylo. Právě z pohledu tohoto ukazatele hraje významnou roli hledání zaměstnání za hranicemi studovaného území a tudíž vyjíždka do zaměstnání. Analýza a další komparace ukazatelů trhu práce studovaného regionu potvrdily skutečnost, že tento region není schopný řešit problémy s vysokou MN a absencí tvorby nových pracovních míst, a je tak přímo závislý na okolním prostředí a komunikačních vztazích k tomuto prostředí. Jedním z faktorů je absence většího centra v regionu. Z rozmezí let 2005-2012 (kdy byla MN ORP Náměšť vždy vyšší) byla pouze v letech 2007 a 2008 MN studovaného regionu srovnatelná s MN okresu Třebíč, i tak však výrazně převyšovala průměrné hodnoty MN kraje Vysočina a České republiky.

Vzestupná tendence MN ve všech jednotkách v letech 2008-2010 je dána průběhem Světové ekonomické recese, která se začala na světových trzích významněji projevovat v září roku 2008 a svého vrcholu v ČR dosáhla v únoru 2010. Dopad této krize byl patrný na všech porovnávaných územních jednotkách a lze konstatovat, že krize nejvíce postihla regiony, které už před jejím působením byly strukturálně postiženy a znevýhodněny. Tento projev ekonomické krize je dobře patrný v tzv. „rozevírání nůžek“ mezi studovaným regionem a okresem Třebíč právě v letech 2008 a 2010, nebo obdobně mezi krajem Vysočina a ČR ve stejném časovém intervalu. Mezi lety 2010 a 2011 pak MN meziročně klesla (v případě studovaného území) o 1,3 % z maxima 15,4 % v roce 2010. Průměrná hodnota ukazatele počtu uchazečů na 1 volné pracovní místo za studovaný region v roce 2011 byla 40,8 uchazeče na 1 volné místo, v okrese Třebíč 40,1 uchazeče, v kraji Vysočina 20,9 a ČR 13,4 uchazeče na 1 volné místo.

Tab. 13: Charakteristika trhu práce v území ORP

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM V ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem	2 419	2 422	2 311	2 310	2 324	2 390	2 352	2 430	2 500	2 537
fyzické osoby celkem	2 039	2 027	1 914	1 899	1 900	1 944	1 869	1 948	2 016	2 050
z toho zemědělství podnikatelé	368	362	323	315	308	313	151	157	154	158
vyjádření v %	29,7	29,4	29,2	29,7	31,4	32,7	30,8	29,9	29,8	30,0
právnícké osoby celkem	380	395	397	411	424	446	483	482	484	487
z toho obchodní společnosti	113	116	116	122	133	146	149	144	144	146
vyjádření v %	18,0	17,9	16,9	16,6	16,2	16,1	8,1	8,1	7,6	7,7
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybníkářství	18,3	18,0	18,2	17,8	17,9	17,7	12,3	12,3	11,8	11,5
průmysl celkem	15,4	15,5	14,8	15,0	15,2	15,4	16,2	16,3	15,9	15,6
stavebnictví	10,8	11,3	11,5	11,5	11,9	12,2	13,2	13,5	13,6	14,3
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	28,4	27,4	28,2	27,8	26,4	25,3	25,2	24,6	23,7	22,9

Zdroj: ČSÚ, dostupné na: http://www.czso.cz/xi/redakce.nsf/i/vybrane_udaje_ze_scitani_lidu_domu_a_bytu_k_26_3_2011

Nejvíce ekonomických subjektů (ES) v Náměšti n. O. (543 v roce 2012). Lze tedy říci, že počet ES koreluje s počtem obyvatel (alespoň ve studovaném území). V SO ORP Náměšť n. O. se nachází čtyři ES s počtem zaměstnanců 100 – 199, ostatní ES čítají zaměstnanců méně. Nejvíce osob zaměstnávají ES v kategorii 0 - 5 zaměstnanců (1083), což činí 71,2 % všech ES. Tento podíl je nejvyšší v komparaci s většími územními jednotkami. Nevyšší je také v kategorii 6 – 9 zaměstnanců. V ostatních „velikostních“ kategoriích je podíl ve studovaném regionu stejný případně nižší. Z tohoto rozboru tedy vyplývá, že nepoměrně nejvíce ES zaměstnává 0 – 5 osob. Z toho plyne důležitost a vliv malých podniků na ekonomickou stabilitu hospodářství nejen v zájmovém regionu. Kladným poznatkem může být absence velkých podniků na úkor malých a středních (malé a střední podniky – dle EU do 250 zaměstnanců), které by při svém potenciálním bankrotu výrazně zhoršili bilanci na trhu práce v regionu na druhou stranu jsou stabilnější.

Při porovnání priméru na všech úrovních je velký rozdíl mezi průměrem ČR a krajem Vysočina (téměř 5 %). Velký rozdíl je také mezi SO ORP Náměšť n. O. a ostatními jednotkami (téměř 9 % oproti ČR). Tato situace je způsobena faktem, že studované území je typickým venkovským regionem. Indikátorem „rurality“ je částečně i podíl ES v sekundéru. V případě zájmového území jeho hodnota o více než 5 % převyšuje republikový průměr, i hodnoty kraje Vysočina a okresu Třebíč. Naopak nízký podíl ES v sektoru služeb indikuje též „ruralitu“ regionu (pokud se nejedná o region se zaměřením na cestovní ruch, což není případ zájmového regionu). V případě služeb je hodnota studovaného území nižší než celorepublikový průměr téměř o 13 %.

V roce 2009 nastal prudký pokles počtu ES podnikajících v priméru, hlavním degradujícím vlivem mohly být impakty světové ekonomické krize. Od roku 2009 do roku 2011 se situace stabilizovala okolo hodnoty 12 – 13 %. Dlouhodobý trend vývoje počtu ES v sekundéru, tedy v průmyslu a stavebnictví, má vzestupný charakter, který začínal v roce 2001 podílem nižším než 25 % a v roce 2011 se pohybuje mírně pod hranicí 30 %. Tato situace může být ovlivněna několika faktory, zejména v roce 2009 to je přesun ES z priméru do sekundéru. Podíl ES v terciérním sektoru v desetiletém intervalu z pohledu počátečního a konečného stavu poměrně stabilně klesal z bezmála 32 % na přibližně 24 %, tento pokles zejména od roku 2008, může být způsoben jak zvýšenou nezaměstnaností, tak přesunem části ES do sekundéru.

Doprava

Komunikace I. třídy jsou ve studovaném regionu zastoupeny silnicí I/23, která prochází studovaným územím od západu k jihovýchodu a propojuje studované území na Třebíč a Brno. Do kategorie silnic II. třídy patří silnice II/399, která vede ze severu k jihu, spojuje Velkou Bíteš a Náměšť nad Oslavou se Znojmem. Jedná se o důležitou komunikaci, která napojuje studované území na dálnici D1. Silnice II/392 - prochází studovaným územím od severozápadu k jihovýchodu, v Jinošově křižuje se silnicí II/399, kde se jižně od obce odpojuje směrem jihovýchodním. Silnice je důležitým propojením studovaného území a JE Dukovany. Ostatní obce studovaného území jsou propojeny sítí komunikací III. třídy, nebo místními komunikacemi.

Železniční doprava je zajišťována zejména celostátní jednokolejnou tratí č. 240 ve směru Brno – Náměšť n. O. – Třebíč – Okříšky – Jihlava – Havlíčkův Brod. V okrese Třebíč prozatím nejsou tratě elektrifikovány. Další trať v regionu, která zajišťuje železniční dopravu je jednokolejná trať regionálního významu č. 252 ve směru Studenec – Velké Meziříčí – Křižanov; stanice Studenec je železničním uzlem.

Protože vlastníkem silnic II. a III. třídy je kraj Vysočina a tyto komunikace mají v zájmovém regionu dominantní zastoupení (93 %), činí jejich údržba a renovace velké finanční výdaje, na kterých se podílejí i obce, jež zároveň přejímají plnou zodpovědnost za údržbu místních komunikací. V kraji Vysočina není doposud realizována veřejná doprava formou integrovaného dopravního systému jako je tomu např. v kraji Jihomoravském. Hlavní dopravní přestupní uzel spolu s terminálem veřejné dopravy je v Náměšti n. O. Na území zájmového regionu částečně zasahuje Integrovaný dopravní systém JMK, který obsluhuje obce Náměšť n. O., Kralice n. O. Rapotice, Mohelno, Lhánice a Hluboké.

Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Kraj Vysočina je poměrně chudý na nerostné suroviny, v okolí Dolní Rožínky se sice těží uran, ale těží ho společnost Diamo, s. p., která má sídlo ve Stráži pod Ralskem a jako ekonomický subjekt je tak zapsána v Libereckém kraji. Podobné je to i s těžbou stavebního kamene. Nachází se zde několik větších či menších kamenolomů, ale společnosti, které zde těží mají sídlo v jiném kraji nebo v zahraničí. Podobná situace je i ve studovaném území, kde se u obce Vícenice nachází kamenolom, kde těžbu provádí společnost COLAS CZ, a.s. zapsaná v obchodním rejstříku v Praze. Téměř stejný případ je i skupina Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla, klimatizovaného vzduchu. V Kraji Vysočina, poblíž hranic ORP Náměšť, se sice nachází jaderná elektrárna Dukovany, která má největší výkon ze všech elektráren v České republice, ale jejím provozovatelem je společnost ČEZ, a.s. se sídlem v Praze. Nejdůležitějšími odvětvími sekundéru jsou ve studovaném regionu Zpracovatelský průmysl a Stavebnictví. Ve zpracovatelském průmyslu (který je zde tradiční) podniká přes 15,0 % ES a ve stavebnictví ne-

celých 15,0 %. Největším odvětvím podnikání ES je však Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel, patřící do terciéru (téměř 23 %). Dalšími odvětvími kde podniká více než 5,0 % ES jsou Profesionální, vědecké a technické činnosti, Ostatní činnosti a Ubytování, stravování a pohostinství. Relativní hodnota odvětví Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení v zájmovém regionu převyšuje zhruba o 1,0 % vyšší územní celky z důvodu existence Letecké základny Náměšť n. O.

Největším zaměstnavatelem je Jaderná elektrárna Dukovany společnosti ČEZ. I když tento podnik má své sídlo mimo studovaný region (obec Dukovany sousedí s Mohelnem), je zde započítán z důvodu vysoké zaměstnanosti osob studovaného území a tím i vlivu na vyjížďku a sociální a ekonomický dopad na SO ORP Náměšť n. O. Bohužel obrat za rok 2011 statistiky uvádí pouze za celou společnost, takže je poměrně zkreslující. Obdobným případem zkreslení obratu je i Věznice Rapotice.

Dalšími významnými zaměstnavateli jsou Letecká základna Náměšť n. O. umístěná v katastru obce Sedlec, která čítá okolo 850 zaměstnanců a která je profilována jako základna pro vrtulníky. Letecká základna je cílem pracovní dojížďky zaměstnanců Armády ČR, kteří mají trvalé bydliště často v Pelhřimově, Mladé Boleslavi, Čáslavi, Brně, Přerově i jinde po celé republice. Pro některé z těchto státních zaměstnanců je výhodnější najít si bydlení např. v Náměšti n. O., z tohoto pohledu je tedy Letecká základna tzv. pull faktorem. Věznice Rapotice je třetím největším zaměstnavatelem; sídlí v katastru Lesního Jakubova a v současnosti zaměstnává okolo 250 osob. Jedná se o státní zařízení náležící pod správu Vězeňské služby České republiky. Tato věznice zde byla zřízena v roce 2005 a byla tak stimulem pro uspokojení pracovní poptávky.

Jediným podnikem patřícím do priméru s více jak sto zaměstnanci je Agrochema, družstvo Studenec. Jedná se o zemědělské družstvo vzniklé sloučením ES podnikajících v zemědělství (zejména bývalých JZD) v obcích Koněšín (SO ORP Třebíč), Hartvíkovice, Třesov, Vícenice, Popůvky, Sedlec, Okarec a Studenec, do jednoho ES se sídlem ve Studenci. Tento subjekt, je důležitým zaměstnavatelem pro část obcí zájmového území, který má také velký vliv na využívání krajiny z hlediska své výrobní funkce. Z pohledu podílu dle zařazení největších zaměstnavatelů do sektorů NH je tento poměrně vyrovnaný. Šest podniků patří do priméru, pět do sekundéru a pět do terciéru.

Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Nejvýznamnější atraktivitou studovaného území je kromě jedinečné morfologie terénu i jeho neporušená krajina, zahrnující množství významných přírodních lokalit (národní přírodní rezervace Mohelenská hadcová step, kulturní památková zóna Náměšťsko, přírodní rezervace Náměšťská obo- ra, Údolí Oslavy a Chvojnice, Velká Skála, Mohelnička, Přírodní park Střední Pojihlaví, přírodní památka Špilberk, Obora, Kozének, Olšoveček a také mnoho chráněných stromů či alejí). Charakteristickým prvkem krajiny a hlavní přírodní kostrou jsou meandrující úseky řeky Oslavy, Chvojnice a také Jihlavy vytvářející skalnatá údolí a navazující lesní porosty.

Ekonomické subjekty podnikající v priméru ať už v odvětví zemědělství, či lesnictví hrají důležitou roli ve studovaném regionu z pohledu výroby i údržby krajiny. Zvláště v některých obcích je podíl ES v priméru více než 30,0 % (viz. tab. 24). V Kladerubech, Hlubokém, Jasenici a Čikově dokonce 40,0 % a více. V jiných obcích naopak nedosahuje ani 10,0 %. Průměrná hodnota SO ORP je 11,6 %. Nejnižší podíl ES podnikajících v priméru je v Kramolíně, Náměšti a Třesově (5,0 % a méně).

Všechny ES zaměřené na zemědělství a lesnictví vznikly logicky po roce 1989. S výjimkou společnosti LESART Kladeruby, s. r. o. jsou všechny subjekty zaměřeny na rostlinnou a živočišnou výrobu popř. jejich kombinaci. LESART Kladeruby, s. r. o. se zabývá hospodařením s lesy a těžbou dřeva. Část zemědělských podniků se kromě živočišné a rostlinné výroby zabývá také výrobou přidruženou, která v

některých případech je hlavním zdrojem příjmů podniku. Přidružená výroba má ve studovaném regionu např. podobu, dřevařské výroby, bioplynových stanic, kompostáren, prostor pro výrobu pesticidů, ale i servisních a jiných technických služeb pro zemědělské stroje. Z pohledu zaměstnanosti jsou tyto podniky velmi důležité jak pro obec ve které sídlí, tak i pro dojíždějící zaměstnance z obcí přilehlých.

LFA kategorie méně příznivých oblastí neboli LFA (Less favoured areas), jsou oblasti charakterizované zhoršenými přírodními a sociálně-ekonomickými podmínkami. LFA jsou vymezeny nařízením vlády 75/2007Sb. a upraveny vyhláškou 283/2011Sb. V České republice tvoří méně příznivé oblasti 58,9 % z celkové výměry zemědělské půdy. Do horských oblastí spadá 23,6 % půdy a do jiných než horských 35,3 % (z toho do ostatních LFA 28,0 % a do LFA se specifickými omezeními 7,3 %). V případě studovaného regionu se jedná o ostatní oblasti LFA značené jako OA a OB (viz obr. 21). Oblast OA je definována jako území kde průměrná výnosnost zemědělské půdy na takto vymezeném území je nižší než 34 bodů, a zároveň hustota obyvatelstva žijícího na takto vymezeném území je nižší nebo rovna 75 obyvatelům na kilometr čtvereční, a zároveň podíl pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybolovu na ekonomicky aktivním obyvatelstvu na takto vymezeném území je vyšší nebo roven 8,0 %. Dále pak oblast OB, která má oproti oblasti OA výnosnost zemědělské půdy 34 – 38 bodů a ostatní charakteristiky shodné.

Nejnižší cena (5,- Kč a méně) zemědělských pozemků je v obcích Naloučany, Ocmanice, Lesní Jakubov a Náměšť nad Oslavou. S výjimkou obce Naloučany všechny tyto obce patří také do ostatních oblastí LFA. Lesní Jakubov a Ocmanice do kategorie OA a Náměšť n. O. do kategorie OB (definice viz. výše). Průměrná cena zemědělské půdy v ČR je 4,73 Kč/m². Druhou klasifikovanou kategorií dle ceny pozemků je interval 5,01 – 6,00 Kč/m². Sem bylo zařazeno celkem 8 obcí, z toho pouze Jinošov zároveň nepatří do kategorie ostatních oblastí LFA konkrétně do kategorie OB. V kategorii rozmezí ceny zemědělských pozemků 6,01 – 7,00 Kč/m² jsou obce Hartvíkovice, Třesov, Pucov a Sudice, do kategorie 7,01 – 8,00 Kč/m² pak spadají obce Studenec, Kralice n. O. a Hluboké. Do poslední kategorie s intervalem cen zemědělských pozemků 8,- Kč/m² a více patří osm nejnižněji položených obcí. Zde je zapotřebí zdůraznit, že klasifikace LFA a ceny zemědělských pozemků spolu úzce souvisejí, lze říci, že se jedná o korelaci mezi nízkou cenou zemědělských pozemků a zařazením jednotlivých obcí do oblastí LFA. Je to logické, protože cena zemědělské půdy je odvislá od charakteru/kvality půdy, který je určován a klasifikován právě (ne) příslušností k oblastem LFA. Obce Naloučany a Jinošov jsou v tomto případě výjimkami potvrzujícími zmíněné pravidlo.

Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

V obcích ORP kvalita užívané vody odpovídá, až na malé výjimky – u lokálních zdrojů, požadavkům vyhlášky MZ č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví požadavky na pitnou vodu. Hlavní zdroj vodovodů jsou vodárenské nádrže Mostiště a Vranov. Stále ještě mnoho domácností (i v případě napojení na veřejný vodovod) využívá své vlastní zdroje pitné vody. Ve studovaném regionu se nachází jedna obec bez kompletního veřejného vodovodu. Zákon č. 254/2001 Sb. o vodách uvádí, že do 31.12.2010 bylo povinné napojení na čistírnu odpadních vod (ČOV) pro obce nad 2000 obyvatel. Jedinou obcí s touto podmínkou a zároveň jejím vyhověním je Náměšť nad Oslavou. V posledních pěti letech se výrazně zlepšila situace realizace výstavby ČOV v jednotlivých obcích studovaného regionu. Devět obcí (tedy 1/3) je napojeno na ČOV, ve čtyřech obcích (14,8 %) v současnosti probíhá realizace ČOV a ve 14 obcích (55,6 %) ČOV chybí. Některé malé obce jsou napojeny na ČOV větší sousední obce

jako například Sudice – Rapotice. Kanalizační síť má vybudovanou 19 obcí. Avšak většina z těchto 19 obcí není odkanalizována stoprocentně. Kanalizace jsou gravitační, dešťové s konečnou akumulací v některé z místních vodotečí.

Studované území je dostatečně protkáno trasami plynovodů, čímž je dosaženo poměrně vysoké procento plynofikace jednotlivých obcí. V roce 2013 bylo plynofikováno 26 obcí. Svoz komunálního odpadu je zajišťován pravidelně každý týden firmou ESKO-T Třebíč. V obcích jsou umístěny kontejnery pro tříděný odpad - papír, plasty, sklo, jejich svoz a recyklaci zajišťuje firma EKO-KOM. Dvakrát v roce je zajištěn mobilní svoz nebezpečného odpadu a sběr kovového odpadu. Sběrné dvory se nacházejí v Náměšti n. O., Mohelně a Studenci.

Rekreace, památky a cestovní ruch

Region ORP je dle rajonizace cestovního ruchu v ČR zařazen do oblasti venkovské krajiny s velmi příznivými předpoklady pro CR, ale z větší části do venkovské krajiny s průměrnými předpoklady pro CR. Předpoklady pro rozvoj CR jsou jak přírodního, tak i kulturněhistorického charakteru. Kulturní krajina je zastoupena jedinečným krajinným útvarem - krajinou komponovanou a přetvářenou v historii mezi Jinošovem a Kralicemi. Součástí této vyhlášené krajinné památkové zóny jsou historické zámecké zahrady v Jinošově a Náměšti s doprovodnými stavbami. Krajina s množstvím lesů je doplněna akcenty drobných sakrálních staveb a umocněna dominantami zřícenin a dalších historických staveb (např. zřícenina hradu Lamberk nad řekou Oslavou) Turistická atraktivita klesá v jihozápadní části studovaného území v okolí vojenského letiště Náměšť (k.ú. Sedlec, Popůvky) a v území s převládající zemědělskou půdou na severozápadním okraji studovaného území (Studenec, Okarec). Avšak ve východní části k. ú. Sedlec se nachází přírodně cenné údolí řeky Oslavy.

Výrazným zásahem do krajiny studovaného území byla výstavba JE Dukovany jižně od studovaného území a s ní vyvolaných staveb vodních nádrží (Dalešice a Mohelno), součástí byla i výstavba panoramatického Stropešinského mostu přes Dalešickou nádrž v blízkosti Hartvíkovic. Dominantou v k. ú. obce Hartvíkovice je také Wilsonova skála tyčící se 45 metrů nad hladinou vodní nádrže. Dalšími často vyhledávanými cíly cestovního ruchu jsou např. rozhledny (Babylon, rozhledna u Ocmanic), depozitář tiskárny Bible kralické v Kralicích nad Oslavou, Zámek v Náměšti nad Oslavou postavený na skalnatém masívu na levém břehu řeky Oslavy patřící mezi významné doklady renesančního stavitelství na Moravě (se sbírkami tapisérií) a barokní most se sochami svatých nacházející se taktéž v Náměšti. Neopomenutelnými prvky jsou také části bývalého panství Haugwitzů mezi které kromě zámku také patří rozlehlá zámecká obora, letní sídlo v jinošovské části obory a lovecký zámeček na Vlčím kopci v k. ú. Kladeruby n. O. spolu s letním altánem, tzv. Glorietem.

Dalšími architektonicky cennými stavbami zájmového regionu jsou všudypřítomné sakrální stavby jako kostely, kapličky, boží muka a kříže u cest. Mezi technické zajímavosti patří těleso vodní elektrárny Kramolín, která je zároveň nejvyšší sypanou hrází v ČR (99,5 m), dále také objekt JE Dukovany, který se však nenachází na území regionu. SO ORP Náměšť n. O. je uznávané a významné svými kulturně společenskými tradicemi. Každoročně zde probíhá celá řada hudebních festivalů, mezinárodní hudební festival vážné hudby, festivaly folkové či trampské hudby. V jednotlivých obcích se také každoročně konají tradiční poutě. Kromě kulturních akcí je zajímavý veřejností vyhledávaný Letecký den náměšťské letecké základny. V zimním období je nabídka turismu a s ním spojené infrastruktury minimální.

Na území studovaného regionu se nachází pěší a cyklistické stezky a trasy - nejvyhledávanější trasy jsou na terasách nad přehradami na řece Jihlavě (výhledy do údolí z Wilsonovy skály, Mohelenské hadcové stepi), údolím řeky Oslavy a Chvojnice a ty, které propojují dominanty a zajímavosti v krajině

(rozhledna Babylon, Lovecký zámeček, Vlčí kopec, zříceniny Lamberk a Sedlecký hrad. Turistickou atraktivitou je také místní značená naučná stezka po studánkách mezi Jinošovem, Pucovem a Hlubokým (Jinošovské studánky). Ke koupání je v létě k dispozici rybník Rathan v Náměšti, přehradní nádrž Vícenický Žleb, Dalešická vodní nádrž a koupaliště ve Lhánicích. Na Dalešické přehradě je možné provozovat vodní sporty, funguje zde i vyhlídková plavba parníkem. Sportovní rybaření je možné provozovat na řece Oslavě, Náměšťské přehradě ve Vícenickém žlebu a Dalešické přehradě. V zámecké oboře je možnost lovu vysoké zvěře.

Ve studovaném území se nachází celkem 10 HUZ, z toho jeden tříhvězdičkový hotel (Náměšť n. O.), 2 penziony, několik rekreačních středisek (např. jezdecký areál Otradice – pro rekreační, soutěžní a rehabilitační ježdění, restaurační provoz, informační středisko a rehabilitační středisko), 4 turistické ubytovny a jedno HUZ klasifikované jako ostatní. V údolí Jihlavy se nachází několik kempů a tábořišť, např. v k.ú. Mohelno, Kančí louka v údolí Oslavy a v k. ú. Hartvíkovice kemp Pláž při dalešické nádrži.

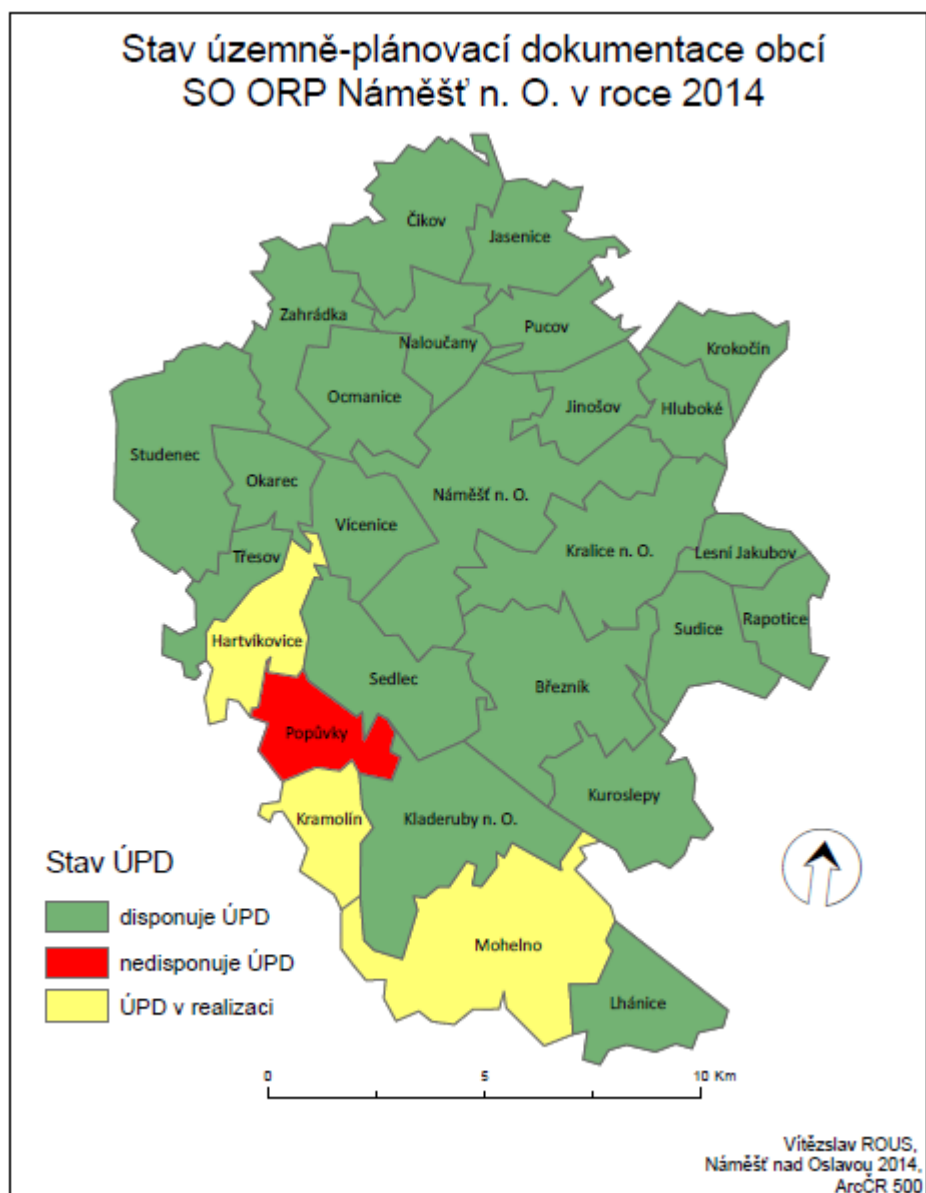
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tab. 14: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	23	85	Pouze obec Popůvky nevlastní a neplánuje pořízení ÚPD.
Počet obcí s plánem v přípravě	3	11	Realizace ÚPD v současnosti probíhá v obcích Hartvíkovice, Kramolín a Mohelno.
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	27	100	Všechny obce ORP jsou členy buď mikroregionu Náměštsko, nebo mikroregionu Chvojnice. V roce 2001 byla vytvořena společná Strategie rozvoje mikroregionů Náměštska, která se vztahuje na oba mikroregiony i všechny obce SO ORP. K aktualizaci strategie by mělo dojít v letech 2014-2015.

Zdroj: vlastní šetření

Mapa 2: Stav územně-plánovací dokumentace v obcích ORP Náměšť n. O.

V případě některých velmi malých obcí (jako je případ obce Popůvky) není k rozvoji obce územní plán příliš zapotřebí. Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu. K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří Územně analytické podklady ORP Náměšť nad Oslavou 2012 (www.namestnosl.cz - Městský úřad - Územně analytické podklady), územní plány jednotlivých obcí dostupných na webu obcí, Koncepce rozvoje města "Náměšť 20XX - město pro život" (http://www.namestnosl.cz/storage/Namest_20XX.pdf), Povodňový plán Náměšť nad Oslavou (http://www.namestnosl.cz/storage/Pov_plan-ORP_Namest.pdf), Urbanistická studie POV Mohelno (http://www.uur.cz/ilas/ilas_tiskRL07.asp?RC_UPD=19332523).

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity: ochrana ŽP, ÚSES, ochrana před povodněmi.

ORP Náměšť n. O. velmi úzce spolupracuje v DSO "skládky TKO" s obcemi ORP Třebíč a také v oblasti sociálních služeb využívá výhod blízkosti tohoto většího ORP. Jako součást území bývalého okresu Třebíč má ORP Náměšť n. O. stále vazby s městem Třebíč i obcemi ORP Třebíč. ORP Náměšť n. O., jako okrajové ORP Kraje Vysočina, má větší spádovost směrem k Brnu než-li k Jihlavě.

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tab. 15: Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů	Komentář
Náměšť nad Oslavou	1	Je jediným městem území, přirozeným centrem a správním centrem mikroregionu Náměštsko.
Kralice nad Oslavou	1	Správní centrum mikroregionu Chvojnice.
Ostatní obce SO	25	Pečují o rozvoj svého území v mezích svých možností.
Kraj	1	Správa silnic, zřizovatel sociálních služeb, významný zdroj dotačních možností.
Stát	1	Důležitý z hlediska PÚR, zákonodárna instituce.
Mikroregion Náměštsko	2	Je jedním ze dvou mikroregionů působících v území. Tyto mikroregiony mají strategicky-koncepční a sdružující roli.
Mikroregion Chvojnice	2	Je jedním ze dvou mikroregionů působících v území. Tyto mikroregiony mají strategicky-koncepční a sdružující roli.
MAS Oslavka, o.p.s.	1	Role MAS v území je podobná jako u mikroregionu s tím rozdílem, že MAS navíc sdružuje kromě obcí i podnikatelské subjekty a různá sdružení, mj. je také potenciálním zdrojem dotací zejména na m"měkké" projekty.
ČEZ as., JE Dukovany	4	Významný zaměstnavatel, i když se nachází mimo území ORP.
Letecká základna Náměšť	4	Významný zaměstnavatel
Věžnice Rapotice	4	Významný zaměstnavatel osob z ORP.
Instituce ORP	1	Autorizovaný úřad
Agrochema, družstvo Studenec	4	Významný zaměstnavatel osob z ORP. Zaměřuje se na zemědělskou výrobu i výrobu chemických prostředků.
Školy obecně	9	Jako centra dětských aktivit, také jako pořadatelé kulturních aktivit pro děti, ale i jako prostředník zřizovatele (obce) pro potenciální zisk finanční podpory z dotací.
obecně spolky a sdružení (SDH, myslivecká sdružení, TJ, zahrádkáři, svaz žen, ...)		Komunitní spolky jsou organizace s velkým potenciálem rozvoje na nejnižší úrovni a jsou založeny na dobrovolné spolupráci.

Zdroj: Strategie rozvoje mikroregionů Náměštska, vlastní šetření

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tab. 16: SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Spolupráce starostů obcí, nízký počet obcí v ORP - snazší spolupráce a komunikace	1. Nepříznivý vývoj charakteristik trhu práce - malá nabídka volných pracovních míst, vysoký podíl dlouhodobé nezaměstnanosti, nízká uplatnitelnost absolventů v území
2. Zpracovaný komunitní plán sociálních služeb Náměště n. O. - dobrá spolupráce s poskytovateli soc. služeb z ORP Třebíč	2. Zdravotnictví a sociální služby: nezbytnost dojíždky za službami do spádového centra a mimo ORP
3. Schválená ÚPD u většiny obcí	3. Absence zařízení jiného než předškolního a základního školství
4. Obce jsou členy dobrovolných svazků obcí (DSO) a místní akční skupiny (MAS)	4. Vysoký podíl velkých ploch zemědělsky obhospodařované půdy - riziko eroze
5. Turisticky atraktivní oblast - PR Údolí Oslavy a Chvojnice, Vodní nádrž Dalešice	5. Vysoká míra vyjíždky do zaměstnání a škol
6. Kvalitní systém odpadového hospodářství - svazek obcí "skládka TKO"	6. Absence integrovaného dopravního systému Kraje Vysočina
7. Malá vzdálenost mezi málo lidnatými obcemi Větší sounáležitost obyvatel venkova	7. Nedostatečné využití potenciálu regionu v oblasti cestovního ruchu poskytovateli služeb
8. Velký podíl mikropodniků - lepší mezipodniková spolupráce, drobné podnikání	8. Nízký podíl obcí s kompletním odkanalizováním a ČOV
9. Kvalitní životní prostředí - mnoho přírodních rezervací a přírodních památek	9. Slabé centripetální vazby Náměště n. O.
10. Bezpečnost: Komplexně řešené krizové řízení; protipovodňová opatření	10. Nízká frekvence veřejné dopravy z/do malých obcí z/do měst mimo ORP (bez přestupu v Náměšti n. O.)
Příležitosti:	Hrozby:
1. Vazby (historické) na Brno a celkově Jihomoravský kraj	1. Demografické stárnutí obyvatelstva – úbytek dětí a naopak zvyšování počtu osob ve věku nad 65 let - důsledky v oblasti školství a sociálních služeb
2. Účast v projektu Podpora meziobecní spolupráce	2. Migrace mladých a vzdělaných obyvatel za prací do jiných regionů
3. Blízkost dálnice D1	3. Nedostatek atraktivity pro investory vně regionu
4. Využití finančních zdrojů z OP EU	4. Trend jednodenní návštěvnosti v cestovním ruchu
5. Částečné napojení na dobře fungující IDS JMK	5. Roztříštěnost a nízká míra spolupráce jednotlivých subjektů a sdružení působících v cestovním ruchu
6. Vysoký potenciál individuální turistické rekreace	
7. Přítomnost JE Dukovany v zázemí ORP Náměšť - pracovní příležitosti	

Zdroj: Vytvořeno autorem na základě textové části

Zjednodušeně lze říci, že cesta k rozvoji vede přes podporu silných a eliminaci slabých stránek SWOT. Příležitosti a hrozby pak lze, vzhledem k jejich charakteru, pouze využít, či se jich vyvarovat, resp. být na ně připraven. Téměř všechny body silných stránek (1. – 8.) vycházejí z předpokladu různých forem spolupráce. A právě spolupráce na všech úrovních (s ohledem na charakter řešeného území) by měla být klíčem k řešení problémů, které spoluprací řešit lze. Některé body slabých stránek jsou na úrovni

obcí a ORP řešitelné jen obtížně – mají hlubší socioekonomický kontext. Naopak jiné lze řešit, nebo minimálně zlepšit právě spoluprací (body týkající se dopravní obslužnosti a cestovního ruchu).

3. Téma 1: Školství

3.1 Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1 Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítanou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolní výchovy a základního školství s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností,

společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné informace

Tab. 17: Definice předškolního a základního vzdělávání ve správním obvodu ve šk. roce 2012/2013

Skupina obcí dle počtu obyvatel	do 199	200 - 499	500 - 999	1 000 - 1 999	2 000 - 4 999	5 000 - 9 999	10 000 - 19 999	20 000 - 49 999	50 000 - 99 999	nad 100 000	celkem
Počet obcí	14	6	5	1		1					27
ZŠ 1. a 2. stupeň			1	1		2					4
ZŠ jen s 1. stupeň		1	4								5
MŠ		2	4	1		2					9
Gymnázia											0
Sloučené organizace			4								4
Jiná zařízení						2					2

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

V období sledovaných let byl vždy stejný počet obcí, počet MŠ i ZŠ a počet jiných zařízení. Pouze se měnil počet obyvatel v obcích se školami a školskými zařízeními. Tím docházelo k přesunu obce/zařízení do jiné kategorie dle počtu obyvatel v obci. Celkové součty tedy zůstávají stejné. Ve školním roce 2012/2013 byl největší počet obcí v kategorii do 199 obyvatel (14), ale žádná škola v této kategorii. Počet MŠ, ZŠ jen 1. stupně a tedy i sloučených organizací byl největší v kategorii obcí 500-999 obyvatel, kterých je v SO ORP pět. **Školy a školská zařízení se vyskytují pouze v obcích s 200 a více obyvateli a v obcích s 500 a více obyvateli se vyskytují vždy.** Jiná zařízení se vyskytují pouze v Náměšti n. O. Tyto údaje potvrzují logiku umístění jednotlivých škol a školských zařízení. Kdy většinou, pro zřizovatele i veřejnost, nemá smysl existence školy a školského zařízení v obci s méně než 200 obyvateli. Naopak obec s více než 500 obyvateli je bez MŠ a ZŠ alespoň s 1. stupněm nedostatečně obsloužena. V obcích s počtem obyvatel nad 1000 je existence škol a školských zařízení samozřejmostí.

Tab. 18: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

Název obce	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se spec. třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
celkem škol	16	9	9	1	1	0	0	0
Březník	1	1	1					
Čikov								
Hartvíkovice	1	1	1					
Hluboké								
Jasenice								
Jinošov								
Kladeruby n. O								
Kralice n. O.	1	1	1					
Kramolín								
Krokočín								
Kuroslepy								
Lesní Jakubov								
Lhánice								
Mohelno	2	1	1					
Naloučany								
Náměšť n. O.	6	2	2	1	1			
Ocmanice								
Okarec								
Popůvky								
Pucov								
Rapotice	1		1					
Sedlec	1	1						
Studenec	1	1	1					
Sudice	1	1						
Třesov								
Vícenice*	1		1					
Zahrádka								

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

* Vícenice u Náměště nad Oslavou, dále jen Vícenice

V ZŠ Vícenice je od začátku školního roku 2013/2014 zřízena speciální třída kvůli dívce s autismem. Kapacita této třídy je stanovena pro 3 žáky. Formálně nebyla zřízena speciální třída, ale vznikla klasická třída se statutem speciální třídy (školy). ZŠ se speciální třídou je zřízena až od školního roku 2013/2014 ve Vícenicích, proto není uvedena v tabulce. MŠ speciální/se speciálními třídami a gymnázia se v území nenacházejí.

Tab. 19: Pracovníci ve školství v ORP Náměšť nad Oslavou

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	46,48	35,21	11,27
základní školy	92,90	75,50	17,40
základní umělecké školy	14,00	12,25	1,75
gymnázia	0,00	0,00	0,00
mateřské školy pro děti se SVP	0,00	0,00	0,00
základní školy pro žáky se SVP	0,00	0,00	0,00
školní družiny a kluby	7,00	7,00	0,00
střediska pro volný čas dětí a mládeže	5,50	3,75	1,75
zařízení školního stravování	17,58	0,00	17,58
celkem rok 2012/2013	183,46	133,7	49,75

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

Průměrný přepočtený počet pedagogů v ZŠ ve sledovaném období od šk. roku 2005/2006 do roku 2010/2011. Od této doby došlo k pozvolnému nárůstu na hodnotu 75,50 v roce 2012/2013. Průměrný přepočtený počet pedagogů byl 75,84. V MŠ se průměrný přepočtený počet pedagogů v letech 2005/2006 - 2012/2013 vždy zvyšoval z počáteční hodnoty 26,70 na 35,21. Průměrný roční nárůst činil 1,06 pedagogů/rok. V kategorii pedagogů ZUŠ se vzhledem k celkově nízkému počtu pedagogů hodnoty lišily pouze v malém rozmezí a to 11,44-12,90 v průběhu osmi let. Lze tedy hovořit o stagnaci. Průměrný přepočtený počet pedagogů ve školních družinách v roce 2005/2006 byl 5,67. O rok později poklesl a od té doby do roku 2012/2013 vždy jen narůstal na konečných 7,00. Celkový průměrný přepočtený počet nepedagogů ve sledovaném období klesl cca o 11 úvazků. Zejména poklesl počet úvazků nepedagogů v ZŠ a zařízeních školního stravování. Tato situace je v případě úbytku nepedagogů způsobena jejich častější kvalifikací a zařazením do kategorie pedagogů. V případě zařízení školního stravování je důvodem pokles počtu žáků a vyšší efektivita provozu zařízení. Celkový počet všech úvazků klesl ve sledovaném období celkem o 9. Příčinou je **celkový pokles úvazků nepedagogů a mírný nárůst počtu úvazků pedagogů.**

Základní školství

Tab. 20: Počet ZŠ za ORP

ORP Náměšť nad Oslavou	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013			
obec	9	4	5
kraj	0		
církev	0		
Soukromá ZŠ	0		
celkem	9	4	5

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

Počet ZŠ úplných i neúplných se ve sledovaném období (2005/2006 – 2012/2013) v území ORP nijak neměnil.

Tab. 21: ZŠ zřizované v ORP

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet spec. tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2012/2013	9	5	52	0	913	73,1	12,49	17,56	101,44
2011/2012	9	5	51	0	899	72,1	12,47	17,63	99,89
2010/2011	9	5	54	0	873	71,5	12,21	16,17	97,00
2009/2010	9	5	52	0	906	70,9	12,78	17,42	100,67
2008/2009	9	5	53	0	942	73,4	12,83	17,77	104,67
2007/2008	9	5	55	0	1003	74,5	13,46	18,24	111,44
2006/2007	9	5	56	0	1049	77,5	13,54	18,73	116,56
2005/2006	9	5	59	0	1139	80,9	14,08	19,31	126,56

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

V ZŠ studovaného regionu se ve sledovaném období nenacházela žádná speciální třída. Celkový počet žáků v ZŠ klesl v období 2005/2006 - 2010/2011, poté se trend otočil a v rozmezí dvou let se počet žáků zvýšil na celkových 913 v roce 2012/2013. Při malém výkyvu počtu pedagogů a počtu tříd je logický obdobný trend ukazatele počtu dětí na 1 pedagoga a počtu dětí na třídu. Trend ukazatele počtu dětí na školu je stejně kolísavý jako trendy předchozích ukazatelů ze stejného důvodu, tedy neměnného počtu škol a zmíněného trendu počtu žáků.

Tab. 22: Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP

Název obce	počet ZŠ celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD	ŠJ	Jiné
celkem	9	9	4	8	6	13
Březník	1	1	1	1	1	
Čikov						
Hartvíkovice	1	1	1	1	1	2
Hluboké						
Jasenice						
Jinošov						
Kladeruby n. O.						
Kralice n. O.	1	1	1	1	1	2
Kramolín						
Krokočín						
Kuroslepy						
Lesní Jakubov						
Lhánice						
Mohelno	1	1		1	1	2
Naloučany						
Náměšť n. O.	2	2		2		4
Ocmanice						
Okarec						
Popůvky						
Pucov						
Rapotice	1	1		1	1	2
Sedlec						
Studenec	1	1	1	1	1	
Sudice						
Třesov						
Vícenice	1	1				1
Zahrádka						

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

MŠ je součástí pouze čtyř ZŠ (Březník, Hartvíkovice, Kralice, Studenec). Školní kluby se ve studovaném území nevyskytují, pouze školní družiny. Školní družina se nachází téměř při každé ZŠ, v případě Náměště 2 ZŠ - 2 ŠD. Pouze ZŠ ve Vícenicích nedisponuje školní družinou, ŠD pro ZŠ ve Vícenicích je umístěna při MŠ v Sedleci. Školní jídelny jsou blíže popsány v komentáři k tab. 37. V kategorii *Jiné* se nacházejí pouze hřiště a tělocvičny, nikoliv bazény. Žáci ZŠ Březník a ZŠ Studenec navštěvují tělocvičnu a hřiště místní TJ Sokol, ZŠ Vícenice pak pouze hřiště, tělocvičnu má ZŠ vlastní.

Tab. 23: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP

Název obce	počet ZŠ	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
celkem	9	52	913	101,4	17,6
Březník	1	6	83	83	13,8
Čikov					
Hartvíkovice	1	2	24	24	12
Hluboké					
Jasenice					
Jinošov					
Kladeruby n. O.					
Kralice n. O.	1	2	37	37	18,5
Kramolín					
Krokočín					
Kuroslepy					
Lesní Jakubov					
Lhánice					
Mohelno	1	9	160	160	17,8
Naloučany					
Náměšť n. O.	2	27	524	262	19,4
Ocmanice					
Okarec					
Popůvky					
Pucov					
Rapotice	1	2	29	29	14,5
Sedlec					
Studenec	1	2	32	32	16
Sudice					
Třešov					
Vícenice	1	2	24	24	12
Zahrádka					

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

Největší počet tříd je v základních školách v Náměšti a v ZŠ Mohelno, v jediných školách, které jsou úplné a nejsou *málotřídní* (málotřídní = alespoň v jedné třídě zařazeni žáci více ročníků). Nadprůměrný počet žáků na školu (průměr 101,4 žáků) je opět pouze v těchto třech ZŠ (protože tyto samy o sobě průměr zvyšují). Stejně je tomu i u průměrného počtu žáků na třídu (17,6 žáků). Základní školy v Náměšti n. O. navštěvuje více než polovina všech žáků (57,4 %) studovaného území ve více než polovině tříd ZŠ studovaného území.

Tab. 24: Počet úplných a neúplných (ročníky jen I. nebo II. stupně) ZŠ v ORP

Název obce	počet ZŠ	počet úplných ZŠ	počet neúplných ZŠ
celkem	9	4	5
Březník	1	1	
Čikov	0		
Hartvíkovice	1		1
Hluboké	0		
Jasenice	0		
Jinošov	0		
Kladeruby n. O.	0		
Kralice n. O.	1		1
Kramolín	0		
Krokočín	0		
Kuroslepy	0		
Lesní Jakubov	0		
Lhánice	0		
Mohelno	1	1	
Naloučany	0		
Náměšť n. O.	2	2	
Ocmanice	0		
Okarec	0		
Popůvky	0		
Pucov	0		
Rapotice	1		1
Sedlec	0		
Studenec	1		1
Sudice	0		
Třesov	0		
Vícenice	1		1
Zahrádka	0		

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

Ve studovaném území se nachází celkem 9 ZŠ, z toho pouze 3 nejsou *málotřídní* a jsou *úplné* (2x Náměšť n. O., Mohelno). Celkem jsou ve studovaném území 4 *úplné* a 5 *neúplných* základních škol (ZŠ s ročníky jen I. stupně). V obci Březník je ZŠ *úplná málotřídní - vícetřídní* (konkrétně šestitřídní se čtyřmi třídami na II. stupni a dvěma třídami na I. stupni), všechny ostatní *málotřídní* ZŠ jsou *dvoutřídní* a *neúplné*.

Tab. 25: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP

ORP Náměšť nad Oslavou		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy
celkem učitelé		73,1	57,8
v tom vyučující	na 1. stupni	36,6	33,6
	na 2. stupni	36,5	24,2

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

Poměr celkového počtu pracovníků ZŠ přepočtených na plně zaměstnané je na I. a II. stupni vyrovnaný. Při rozlišení na ženskou složku pracovníků ZŠ, dle přepočtení na plně zaměstnané, je více žen zaměstnáno na I. stupni (58 %). Celkový podíl žen na II. stupni je 66 %, na obou stupních pak 79 %. Z tabulky vyplývá, že **na I. stupni jsou pouze 3,0 úvazky pro muže**. Celkem 5 žen s úvazkem 2,6 je odborně kvalifikovaných na pozici asistenta pedagoga pro žáky se zdravotním postižením. Výchovní poradci jsou všichni z řad učitelů s úvazkem 1,0 z toho 4 jsou ženy.

Tab. 26: Počet absolventů ZŠ v běžných třídách v ORP

žáci, kteří ukončili školní docházku		05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13
v tom	v 1.-5. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 6. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 7. ročníku	2	0	0	0	0	0	0	0
	v 8. ročníku	1	2	2	2	2	3	8	4
	v 9. ročníku	134	153	142	139	135	94	92	82
	v 10. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0
v tom	z 5. ročníku	3	6	12	6	2	6	0	4
	ze 7. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0
žáci 1. r. s dodat. odkladem PŠD		0	0	0	0	4	1	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

V průběhu sledovaného období v jednom šk. roce ukončilo školní docházku jinak než v 9. ročníku maximálně 8 žáků a to v roce 2011/2012, celkem za sledované období jich bylo 26. Maximálně 12 žáků v jednom šk. roce přešlo do speciální školy převážně z 5. ročníku (v roce 2007/2008), celkem jich za sledované období bylo 44. **Nejvyšší počet žáků - absolventů 9. ročníku byl v roce 2006/2007 (153 žáků), od té doby jejich počet stále klesal až k hodnotě 54 % nejvyššího počtu (2012/2013)**. Tato situace koreluje s celkovým úbytkem počtu žáků ZŠ ve studovaném regionu.

Tab. 27: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu

zřizovatel	průměrný počet žáků ve třídě	ve šk. roce
obec	17,6	2005/2006
obec	17,6	2006/2007
obec	16,2	2007/2008
obec	17,4	2008/2009
obec	17,8	2009/2010
obec	18,2	2010/2011
obec	18,7	2011/2012
obec	19,3	2012/2013

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

Procentuální podíl obce jako zřizovatele je vždy 100 % a průměrný počet dětí ve třídě ZŠ je popsán v komentáři k tab. 21.

Tab. 28: Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Obsazenost (%)
Celkem za SO ORP		1781	913	868	51
Základní škola a mateřská škola Březník	Březník	250	83	167	33
Základní škola a Mateřská škola Hartvíkovice	Hartvíkovice	56	24	32	43
Základní škola a Mateřská škola Jana Blahoslava Kralice	Kralice n. O.	70	37	33	53
Základní škola Mohelno	Mohelno	360	160	200	44
Základní škola Náměšť nad Oslavou	Náměšť n. O	350	235	115	67
Základní škola Husova	Náměšť	560	289	271	52
Základní škola Rapotice	Rapotice	50	29	21	58
Základní škola a mateřská škola, Studenec	Studenec	40	32	8	58
Základní škola Vícenice u Náměště nad Oslavou	Vícenice	45	24	21	53

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

ZŠ Březník čítá 83 žáků a je to ZŠ málotřídní počtem šesti tříd. ZŠ Březník by tedy nevyhovovala podmínkám vyhlášky 48/2005 Sb.¹, kde je podmínkou minimálně 17 žáků na třídu. Proto je ZŠ Březník udělena výjimka. Ostatní ZŠ zákonným podmínkám vyhovují. **Celková kapacita všech ZŠ v ORP je zaplněna pouze z 51 %.** Podprůměrná, tedy méně než polovičně využitá kapacita, je právě v ZŠ Březník (33 %), dále ZŠ Hartvíkovice a ZŠ Mohelno. Nejvíce využita je kapacita v Náměšti (67 %). Nejvíce volných míst je v ZŠ Husova a ZŠ Mohelno (200 a více). Z hlediska provozních nákladů škol (objektů) je využitelnost kapacity velmi nízká a demografická projekce nevěští větší pozitivní změny.

Tab. 29: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa	Obsazenost v(%)
Kapacita všech ZŠ k 30.9. 2013	1781	-	-
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2018	1781	-	-
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2023	1781	-	-
Počet žáků k 30.9. 2013	961	820	53
Předpoklad k konci roku 2018	1023	758	57
Předpoklad k konci roku 2023	999	782	56

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

V současnosti nelze říci, zda se budou kapacity ZŠ snižovat v následujících 5 až 10 letech, proto byly ponechány kapacity výchozí. Během následujících 5 let by podle modifikace projekce převzaté z Kraje Vysočina měl nastat přírůstek žáků ZŠ okolo 6 % hodnoty z roku 2013. V dalších 5 letech, do roku 2023, by mělo dojít k poklesu počtu žáků na hodnotu okolo 1000 žáků ZŠ v celém SO ORP Náměšť. Kapacita prostor a jejich zaplněnost, tak nebude nijak razantně zasažena a pozměněna v poměru k současné situaci. Předpokládá se rovnoměrné navýšení počtu žáků v základních školách s eventuelními odlišnostmi. Problémem může být v budoucnu nepředpokládaná nerovnoměrnost přírůstku žáků na úkor ZŠ, které mají problém s naplněností již nyní (viz ZŠ Březník). Tento problém prostorové nerovnoměrnosti změny v počtu žáků může být způsoben mnoha těžko předvídatelnými faktory. Mezi tyto faktory patří demografický vývoj, změny vzorců prostorového chování (*suburbanizace, de-*

¹ Vyhláška 48/2005, podrobně dostupné na:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=59591&nr=48~2F2005&rpp=50#local-content>

zurbanizace), mobilita, trh práce, atd. Dalším potenciálním problémem může být neaplikovatelnost krajské projekce na území studovaného regionu a z ní pocházející důsledky.

Předškolní vzdělávání

Tab. 30: MŠ zřizované obcí ve správním obvodu v ORP

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet běžných tříd /speciál. tříd	počet dětí	úvazek pedag.	počet dětí na 1 pedagog. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	9	5	18	420	34,2	12,28	23,33	46,67
2011/2012	9	5	17	403	33,5	12,03	23,71	44,78
2010/2011	9	5	17	400	32,9	12,16	23,53	44,44
2009/2010	9	5	17	383	31,1	12,32	22,53	42,56
2008/2009	9	5	17	383	29,8	12,85	22,53	42,56
2007/2008	9	5	17	352	27,2	12,94	20,71	39,11
2006/2007	9	5	15	351	27,1	12,95	23,40	39,00
2005/2006	9	5	16	346	25,4	13,62	21,63	38,44

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

Ve studovaném území jsou zřizovateli MŠ pouze obce. Z tab. 21 vyplývá že počet samostatných MŠ je 5 a nesamostatných (sloučených se ZŠ) 4. Počet běžných tříd i dětí je komentován výše. **Počet úvazků pedagogů celkem vždy stoupal. Tento růst je způsoben růstem počtu dětí v MŠ.** Počet dětí na 1 pedagogický úvazek průměrně klesá, počet dětí na 1 třídu kolísá ale ve velmi malém rozmezí (3,00 dětí), lze tedy hovořit o stagnaci. Počet dětí na školu vždy rostl ve sledovaném období, konkrétně o 8,23 dítěte na MŠ v rozmezí let 2005/2006-2012/2013. Do budoucna lze, vzhledem k demografickým trendům, opět počítat se stagnací až mírným poklesem hodnot.

Tab. 31: Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	107,3	4,0	4
2011/2012	105,6	5,4	5
2010/2011	104,4	7,6	7
2009/2010	101,9	6,3	6
2008/2009	103,2	8,7	8
2007/2008	101,6	13,1	13
2006/2007	104,5	13,1	13
2005/2006	106,3	11,2	11

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

Celkový přepočtený počet pedagogů MŠ byl ve sledovaném období kolísavý s průměrnou hodnotou 104,4. Lze říci, že hodnoty tohoto ukazatele klesaly do roku 2009/2010 a od té doby stouply. Podíl úvazků nekvalifikovaných pedagogů v rozmezí let klesal až na hodnotu 4 % v roce 2012/2013. Příznivým zjištěním je stagnace/mírný růst úvazků pedagogů a zároveň zvyšování jejich kvalifikace resp. snižování nekvalifikovanosti.

Tab. 32: Popis MŠ v ORP v školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Popis / komentář
Celkem		459	420	35	
Základní škola a mateřská škola Březník	Březník	42	28	14	dvojtřídní
Základní škola a Mateřská škola Hartvíkovice	Hartvíkovice	25	22	3	jednotřídní
Základní škola a Mateřská škola Jana Blahoslava Kralice	Kralice n. O.	42	42	0	dvojtřídní
Mateřská škola Mohelno	Mohelno	50	48	2	dvojtřídní
Mateřská škola Náměšť nad Oslavou Husova	Náměšť n. O.	125	121	0	trojtřídní
Mateřská škola Náměšť nad Oslavou Třebíčská	Náměšť n. O.	70	70	0	trojtřídní
Mateřská škola Sedlec	Sedlec	25	24	1	jednotřídní
Základní škola a mateřská škola, Studenec	Studenec	40	25	15	dvojtřídní
Mateřská škola Sudice	Sudice	40	40	0	dvojtřídní

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

Mateřská škola Náměšť nad Oslavou Husova se dále podle výkonových výkazů dělí na 2 různé objekty, a to na odloučená pracoviště Husova (počet dětí 71) a E. F. Buriana (50 dětí). V MŠ Husova (oba objekty) je kapacita stanovena na 125 dětí, ale dle hygienické vyhlášky omezena pouze na 121 dětí. Jedná se o vyhlášku Ministerstva zdravotnictví 410/2005 Sb.² o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. Kapacita je zde tedy naplněna ze 100 %. Z devíti MŠ jsou 3-třídní pouze v Náměšti, ostatní jsou 2-třídní kromě 1-třídních MŠ v Hartvíkovicích a Sedleci. Největší kapacity MŠ i se 100 % naplněností jsou v Náměšti n. O., naplněná kapacita je také v Kralicích a Sudicích, naopak největší rezervy jsou v MŠ Březník a Studenec. Celková rezerva je 35 volných míst v mateřských školách studovaného území, z toho 29 v MŠ dvou obcí. MŠ jsou tedy s výjimkami naplněny. V budoucnu dojde k přesunu dětí z MŠ do ZŠ a poté již demografický vývoj neslibuje takové naplnění MŠ v ORP Náměšť n. O.

Tab. 33: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa	Obsazenost (%)
Kapacita všech MŠ k 30.9. 2013	459	-	-
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2018	459	-	-
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2023	459	-	-
Počet dětí v MŠ k 30.9. 2013	437	22	95
Předpoklad počtu dětí v MŠ k konci roku 2018	425	34	93
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	387	72	84

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

Podle očekávaného vývoje kapacit MŠ ve studovaném regionu by tyto kapacity měly zůstat neměnné. Měnit se však samozřejmě budou počty dětí v MŠ. Děti bude dle projekce Kraje Vysočina ubývat. K 30.9.2013 bylo celkem dětí 437. O 5 let později by měl nastat velmi pozvolný pokles jejich počtu. O dalších 5 let později, v roce 2023, by měl pokles počtu dětí získat na intenzitě a odhadovaný úbytek je odhadován v rozmezí těchto 5 let na téměř 40 dětí. Důležité také bude, kde se tento pokles projeví

² Vyhláška 410/2005 Sb., podrobně dostupné na:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=60500&nr=410~2F2005&rpp=50#local-content>

nejvíce. Zda v menších obcích, nebo naopak v Náměšti. Předpokladem však je, že v ostatních obcích. S klesajícím počtem dětí bude také logicky klesat zaplněnost a stoupat počet volných míst v MŠ. Procentuální zaplněnost v rozmezí 10 let by dle projekce měla klesnout z 95 % možné kapacity na pouhých (cca) 84 %. Obecné důsledky plynoucí z tohoto vývoje jsou kladné i záporné. Kladnou je například nepotřebnost řešení problematiky zvětšování kapacit MŠ, tzn. všechny děti budou v MŠ umístitelné. Dále by také postupně mělo dojít k většímu využití kapacit ZŠ (alespoň v malé míře). Záporné je nižší počet dětí, ze kterého do budoucna plynou obecné problémy známé z demografických studií.

Ostatní - Jídelny, SVČ, družiny

Tab. 34: Školní družiny v ORP

ŠD zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
obcemi	11	270	4	274
2011/2012				
obcemi	11	295	0	295
2010/2011				
obcemi	11	240	1	241
2009/2010				
obcemi	11	246	1	247
2008/2009				
obcemi	10	239	0	239
2007/2008				
obcemi	8	200	0	200
2006/2007				
obcemi	9	200	2	202
2005/2006				
obcemi	9	210	2	212

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

Školní družiny jsou ve studovaném ORP zřizovány vždy obcemi. Z dlouhodobého hlediska má trend celkového počtu žáků v ŠD rostoucí charakter. Drtivá většina žáků navštěvovala I. stupeň ZŠ, pouze maximálně 4 účastníci z celkového množství navštěvovali stupeň II. **Z celkového počtu 12 pedagogických pracovníků ve školních družinách, konkrétně interních vychovatelů, je 11 žen.** Všechny ŠD zaměstnávají 1 vychovatele/ku a pouze jedna ŠD 2 tyto pedagogické pracovníky. ZUŠ se ve studovaném regionu nachází pouze v Náměšti nad Oslavou a odloučené pracoviště ZUŠ v Mohelně. Zřizovatelem ZUŠ je obec resp. město Náměšť nad Oslavou. V ZUŠ v Náměšti n. O. pracuje 23 fyzických osob celkem na 13,7 úvazků. Odloučené pracoviště v ZUŠ v Mohelně ve školním roce 2012/2013 navštěvovalo 43 žáků.

Tab. 35: SVČ zřizované obcemi v ORP

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			celkem
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	
celkem	113	1171	81	67	1319

Zdroj: Výroční zpráva DDM Radost Náměšť n. O.

Tab. 36: Údaje o pracovních SVČ v ORP

SVČ v ORP	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
celkem	57	4	3,8	53	14	8	1,8	6

Zdroj: Výroční zpráva DDM Radost Náměšť n. O.

Ve studovaném území je zřízeno pouze jedno SVČ a to v Náměšti nad Oslavou. Střediskem volného času je DDM Radost Náměšť nad Oslavou. Převažuje zde počet externích pedagogických pracovníků a naopak převažuje počet interních ostatních pracovníků.

Tab. 37: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP

název obce	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných	z toho v		kapacita zařízení
			MŠ	ZŠ	
celkem	13	1006	418	297	1422
Březník	2	207	28	64	212
Čikov					
Hartvíkovice	1	59	22	29	75
Hluboké					
Jasenice					
Jinošov					
Kladeruby n. O.					
Kralice n. O.	1	87	40	36	150
Kramolín					
Krokočín					
Kuroslepy					
Lesní Jakubov					
Lhánice					
Mohelno	2	250	48	99	340
Naloučany					
Náměšť n. O.	3	219	191	0	360
Ocmanice					
Okarec					
Popůvky					
Pucov					
Rapotice	1	32	0	28	100
Sedlec	1	46	25	15	45
Studenec	1	62	25	26	100
Sudice	1	44	39	0	40
Třesov					
Vícenice					
Zahrádka					

Zdroj: Výkazy MŠMT, agregace autorem

V Náměšti n. O. se nachází pouze jedna ŠJ (na adrese Husova 580) a dvě ŠJ – výdejny (ŠJ - V). Výdejna se dále kromě ŠJ nachází v Březníku a pouze výdejna je při ZŠ Rapotice a MŠ Sudice, kam jsou rozváženy obědy ze ŠJ Kralice n. O. V Mohelně má MŠ a ZŠ jídelny samostatně. Společná jídelna také funguje při MŠ Sedlec společně pro MŠ Sedlec a ZŠ Vícenice. Samostatná jídelna (pouze ŠJ) je při MŠ a ZŠ v Hartvíkovicích, Kralicích n. O. a Studenci. Třináct ŠJ a ŠJ - V s kapacitou 1422 osob obsluhuje celkem 1006 *strávníků* z toho celkem 715 *stravovaných* z MŠ i ZŠ (71 %). Celková kapacita kuchyně je využívána z 71 %. Největší rezervy početně i podílově mají jídelny či výdejny v obcích Kralice, Mohelno, Rapotice a Studenec (29 – 68 %, až 141 míst). Nejvíce osob se stravuje v Mohelně. S výjimkou ŠJ Březník (44 %) a Mohelno (59 %) je vždy podíl *stravovaných* na celkovém počtu *strávníků* přes 80 %. Nízký podíl *strávníků* v Březníku a Mohelně však není zápornou informací, neboť se velkou měrou na větším využití kapacity ŠJ podílí ostatní *strávníci*, zejména senioři. Tímto způsobem se daří kapacitu zaplnit zejména v Březníku. Rezervy a jejich možné řešení tímto "doplňkovým" způsobem se nabízí zejména v Kralicích, Rapoticích (stejná ŠJ), Náměšti a Studenci. *Stravování* odkázaní na stravování v jídelně či výdejně jsou z řad rezidentů i dojíždějících. Údaj o *stravovaných* ze ZŠ v Náměšti je zavádějící z důvodu nedostupné statistiky. Stravování zde zajišťuje společnost Scolarest Praha, která zároveň vede vlastní evidenci.

Všechny školní jídelny, jako všechny školy a jiná školská zařízení, jsou ve studovaném regionu zřizovány obcemi. Ve školních jídelnách je zaměstnáno 32 fyzických osob s celkovým úvazkem 18,5 přepočtených osob.

Financování

Tab. 38: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	7 504 690	8 388 050	7 483 070	8 059 140	9 628 360	8 034 230	7 607 770	7 471 450
ZŠ (jen 1. stupeň)	-	-	1 490 790	2 339 910	2 030 650	2 428 910	2 966 890	2 533 390
MŠ	2 840 510	3 728 210	2 700 320	3 176 010	2 544 780	3 387 630	2 865 040	2 498 240
Jiné	-	849 500	1 111 970	1 427 370	1 290 990	1 392 200	1 342 370	1 192 740
Celkem	10 345 200	12 965 760	12 786 150	15 002 430	15 494 780	15 242 970	14 782 070	13 695 820

Zdroj: Sběr dat na úřadě SO

Za *sloučené organizace* ve studovaném území byla data nedostupná, taktéž za ZŠ jen s 1. stupněm v letech 2005 a 2006 a kategorii *Jiné* v roce 2005. Provozní výdaje v ZŠ s oběma stupni ve sledovaném období měly kolísavý vývoj v rozmezí cca 7,5 - 9,6 mil. Kč. Průměrná hodnota činila 8 mil. Kč. Trend vývoje ZŠ s oběma stupni a MŠ je shodný s výjimkou v roce 2009 u MŠ. Tato výjimka je zdůvodněna kompenzací vysokých nákladů úplných ZŠ na úkor snížení nákladů MŠ a ZŠ jen s 1. stupněm. Logická je korelace mezi úplnými ZŠ a MŠ z důvodu stejného původu financování a návaznosti. Průměrná hodnota provozních výdajů MŠ je 3 mil. Kč a v kategorii *Jiné* 1 mil. Kč. U celkových provozních nákladů pak byl trend rovněž kolísavý jako u úplných ZŠ z toho důvodu, že provozní náklady ZŠ mají největší podíl na celkových nákladech (průměrně 57 %).

Tab. 39: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením v ORP v Kč

rok	mzdové prostředky celkem	z toho		související odvody a ostatní neinvestiční výdaje	neinvestiční výdaje celkem
		platy	ostatní osobní náklady		
2006	40 770 160	39 866 160	904 000	16 371 320	57 141 480
2007	42 058 000	41 166 000	892 000	16 912 000	58 970 000
2008	42 901 000	42 006 000	895 000	16 867 000	59 768 000
2009	42 790 000	41 792 000	998 000	16 552 000	59 342 000
2010	44 270 000	43 339 000	931 000	16 726 000	60 996 000
2011	43 147 000	42 006 000	1 141 000	15 877 000	59 024 000
2012	46 443 100	45 423 100	1 020 000	16 903 700	63 346 800
2013	48 158 000	47 055 000	1 103 000	18 080 000	66 238 000

Zdroj: Sběr dat na úřadě SO

Mzdové prostředky celkem se skládají z platů a ostatních osobních nákladů (2,0 - 2,6 % mzdových prostředků). Kolísavý, ale dlouhodobě lineárně rostoucí je trend vývoje mzdových prostředků celkem. Mzdové prostředky ve sledovaném období vzrostly všeobecně, nejen ve studovaném regionu. Související odvody a ONIV se v dlouhodobém sledu chovaly podobně jako předchozí kategorie prostředků. Jelikož jsou neinvestiční výdaje celkem kombinací předchozích faktorů, jejich trend bude stejně lineárně rostoucí. Tento růst je způsoben obecnou ekonomickou situací v České republice.

Tab. 40: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP

druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu* (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	14 728 000	33 703	339
základní školy	36 229 000	37 699	971
stravování MŠ, ZŠ	4 317 000	5 485	67
školní družiny a kluby	2 822 000	8 251	53
základní umělecké školy	5 537 000	12 967	68
využití volného času	2 605 000	2 269	50
celkem použité finanční prostředky	66 238 000,00	100 374,00	302

Zdroj: Sběr dat na úřadě SO

Největší přímé náklady na vzdělávání celkem jsou u ZŠ a poté u MŠ (41 % nákladů ZŠ), to se odvíjí od počtu žáků, resp. celkových nákladů na jednotku výkonu.

Z dat benchmarkingu vyplývá, že ve sledovaném území je počet žáků ZŠ na 1000 obyvatel podprůměrný (68 žáků) ve srovnání s hodnotami Kraje Vysočina (80 žáků) i hodnotami podobných SO ORP. Počet dětí v MŠ je v tomtéž srovnání průměrný (32 dětí). Podobně je tomu i u průměrného počtu žáků ve třídě I. stupně a II. stupně ZŠ a dětí ve třídách MŠ, který se pohybuje v rozmezí 17 – 24 žáků. Výdaje na žáka ZŠ a dítě MŠ jsou významnou položkou rozpočtu obcí. V kraji běžné výdaje na žáka ZŠ (17 tis. Kč) podstatně převyšují výdaje na dítě MŠ (8 tis. Kč). Nejinak je tomu i v případě SO ORP Náměšť n. O. Opačná situace nastává v případě Kraje Vysočina u kapitálových výdajů v přepočtu na žáka – výdaje na dítě MŠ jsou vyšší než na žáka ZŠ (MŠ – 5490 Kč, ZŠ – 3800 Kč). V případě SO ORP Náměšť

n. O. je situace úplně jiná – kapitálové výdaje jsou zde minimální (MŠ – 170 Kč, ZŠ – 910 Kč). V porovnání s podobnými SO ORP jsou běžné výdaje průměrné a kapitálové podprůměrné.

Tab. 41: Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Celkem	10 800 000	13 881 343
Březník	952 000	2 100 547
Čikov		
Hartvíkovice	392 000	586 000
Hluboké		
Jasenice		
Jinošov		
Kladeruby n. O.		
Kralice n. O.	632 000	800 242
Kramolín		
Krokočín		
Kuroslepy		
Lesní Jakubov		
Lhánice		
Mohelno	1 664 000	1 642 260
Naloučany		
Náměšť n. O.	5 720 000	6 888 000
Ocmanice		
Okarec		
Popůvky		
Pucov		
Rapotice	232 000	589 294
Sedlec	192 000	250 000
Studenec	504 000	344 000
Sudice	320 000	431 000
Třesov		
Vícenice	192 000	250 000
Zahrádka		

Zdroj: Sběr dat u jednotlivých zřizovatelů

Při pohledu do tab. 41 je patrné, že celkové skutečné náklady jednotlivých obcí/zřizovatelů škol a školských zařízení téměř vždy převyšují finanční prostředky z RUD. Výjimkou jsou obce Studenec (RUD je 147 % nákladů) a Mohelno (101 %). Mezi obce, kde prostředky z RUD pokryjí stejně nebo více než cca 3/4 nákladů (78 % je průměr ORP) patří Náměšť nad Oslavou (83 %) a Kralice nad Oslavou (78 %). Na opačné straně spektra se nachází obce Rapotice (39 %) a Březník (45 %). Tyto hodnoty jsou však pouze informativní vzhledem k původu výpočtu průměrných finančních prostředků z RUD.

Tab. 42: Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se ZŠ a MŠ do roku 2023

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka	Poznámka
celkem			65 460 000	
Březník	výměna osvětlení v MŠ	2014	40 000-60 000	
	rekonstrukce WC v ZŠ	2014	40 000-60 000	
	realizace opěrné zdi u ZŠ	2015	60 000	
Hartvíkovice	výměna topné soustavy	2015	800 000	
	zateplení budovy a rekonstrukce fasády	2015	1 500 000	
Kralice	zateplení budov ZŠ i MŠ	2015	3 000 000	
Mohelno	rozšíření kapacit MŠ - přístavba, fasáda ZŠ	2023	6 500 000	do 2023
Náměšť	tělocvična ZŠ Komenského	2017	30 000 000	novostavba
	zateplení a výměna oken Špírkova vila – nový DDM Náměšť	2015	3 000 000	
	nová střecha včetně krovu ZŠ Komenského	2016	3 000 000	
	MŠ Třebíčská – rekonstrukce rozvodů, odvlhčení a celková rekonstrukce vnitřních prostor budovy	2017	3 500 000	
	ZŠ Husova – nářadová tělocvična z bývalé uhelny, zateplení střechy a komplexní výměna povrchu střechy	2020	6 000 000	
Rapotice	-	-	-	
Sedlec	multimediální tabule	2017	100 000	
Studeneč	zateplení celé budovy	2023	5 000 000	do 2023
	oprava střechy	2023	3 000 000	do 2023
Sudice	-	-	-	
Vícenice	-	-	-	2013 provedeno zateplení, výměna střešní krytiny, oken a dveří

Zdroj: Sběr dat u jednotlivých zřizovatelů

V ZŠ Vícenice proběhla v loňském roce výměna střešní krytiny, oken a dveří a bylo provedeno zateplení. Proto do roku 2023 není žádná investiční akce v ZŠ Vícenice naplánována. V ZŠ Rapotice a MŠ Sudice nejsou (v současnosti) do roku 2023 naplánovány žádné konkrétní investiční akce. Převážná většina investičních akcí naplánovaných do budoucna se týká rekonstrukcí.

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tab. 43: Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti v MŠ, ZŠ	Kvalitní výuka, možnost využití ŠJ a ŠD	Odliv žáků a dětí na jiné školy	Dialog, zpětná vazba rodičů	Pravidelná setkání
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	Uspokojení "klientů", kulturní akce, zajištění dojížděky	Umístění dítěte jinam	Dialog, zpětná vazba zájemců	Pravidelná setkání, vstřícnost ke kompromisům
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	Kvalitní zázemí	Nedostatek/přebytek dětí/žáků	Komunikace mezi zřizovateli škol	Aktivní spolupráce zřizovatelů
Pedagogové a další zaměstnanci	Finanční ohodnocení, možnost vzdělávání	Nedostatek financí, rušení prac. míst	Dialog	Pravidelná setkání
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	Dostatečný počet žáků ZŠ	Nedostatečný počet žáků ZŠ	Komunikace mezi zřizovateli škol	Pravidelná setkání
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	Saturace potřeb žáků jinde	Vzdálenost/dojížděka	Komunikace mezi zřizovateli škol	Pravidelná setkání
Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO, ...)	Uspokojení "klientů", kulturní akce, zajištění dojížděky	Neuspokojení požadavků, nemožnost kompromisu	Dialog, zpětná vazba zájemců	Pravidelná setkání, vstřícnost ke kompromisům
Představitelé Obcí SO ORP	Podpora obcí ORP, spolupráce, financování	Nezájem o ZŠ/MŠ pokud není v obci	Komunikace mezi zřizovateli škol	Aktivní spolupráce zřizovatelů
Kraje	zajištění dostatečných kapacit obcemi	Nemožnost kompromisu	Formální	Kompromis
Stát	Kvalita přenesené působnosti orgánů	Nedostatek financí na platy, legislativa	Formální	Zájem státu

Zdroj: Vytvořeno autorem na základě textové části

Analýza cílových skupin se snaží postihnout všechny skupiny zainteresované v oblasti předškolního a základního vzdělávání ve studovaném území. Rodiče, kteří mají děti ve škole, případně rodiče se zájmem umístit dítě ve škole a samotné děti vyžadují kvalitní výuku, zázemí, možnost využití veřejné dopravy, možnost stravování a využití školní družiny. Tyto požadavky jsou ve školách studovaného území pokryty buď přímo v objektu školy, nebo v krátké docházkové vzdálenosti. Zajištění veřejné dopravy a svozu do škol je podrobněji popsáno v kapitole 6. Cílová skupina pedagogů a dalších zaměstnanců škol a školských zařízení očekává adekvátní finanční ohodnocení a v případě pedagogů i možnost seberealizace formou dalšího vzdělávání. Problémem může být nedostatek financí, nebo nedostatek žáků spojený s rušením/absencí tvorby nových pracovních míst ve školství. Řešit tuto situaci je možné na vyšší úrovni než obecní resp. meziobecní. Spokojenosti pedagogů a lepší spolupráce lze docílit stanovením pevného harmonogramu setkání, kde by diskutovali všichni, se kterými nějak souvisí řešení problematiky předškolního a školního vzdělávání v ORP.

Tab. 44: Analýza rizik – registr rizik v oblasti

	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D	Návrh Opatření	Vlastník rizika
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	4	3	12	Dotace pro/od MŠMT	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	3	3	9	Dotační tituly na stav budov	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	2	4	8	Změna rozpočtu	Stát
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	3	3	9	Kompenzace kvalitní dopr. obslužností	Obce daného území
Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	5	4	20	Řešení hlubších demografických příčin	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ	4	3	12	Školní autobusy (např. v kombinaci s rozvozem jiných veřejných potřeb - pošta, obědy, ...)	Obce, kraj
Nezájem či neochota obcí na spolupráci	3	3	9	Dialog všech obcí ORP	Obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	2	2	4	Úprava normativů	Obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	4	4	16	Změnu legislativy řešit citlivě a tolerovat individuální případy	Obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	3	3	9	Změnu legislativy řešit citlivě a tolerovat individuální případy	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	4	4	16	Dotační tituly na stav budov, ne z majetku z jiných fondů (ROP)	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	3	3	9	Důsledné dodržování RUD	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	2	4	Vnější zásah	Obec zřizující ZŠ, MŠ

	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D	Návrh Opatření	Vlastník rizika
Nízká kvalita výuky	3	3	9	Možnost do vzdělávání se pedagogů	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	2	2	4	Zvýšení celkové prestiže školy	Konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)	2	2	4	Motivační stimuly	Konkrétní ZŠ, MŠ

Zdroj: Vytvořeno autorem na základě textové části

Jako nejdůležitější byla hodnocena rizika s výsledným součinem vyšším než 10. Hlavním rizikem je nepříznivý demografický vývoj, konkrétně nedostatek dětí, potažmo žáků v budoucnu. Tato potenciální situace je o to závažnější s přihlédnutím k charakteru studovaného regionu, zejména jeho perifernosti a absenci středního a vyššího školství v regionu. Základním předpokladem pro minimalizaci dopadu tohoto rizika jsou opatření k zajištění motivace rodičů, aby co nejvíce dětí a žáků, navštěvovalo MŠ a ZŠ v ORP Náměšť n. O. Dalším rizikem je změna legislativy, která může způsobit např. zpřísnění hygienických předpisů, čímž by mohlo dojít k nuceným stavebním úpravám vnitřního vybavení škol a tím k nadbytečným (a zbytečným) investicím. Opatřením k řešení situace může být změna legislativy, která by byla citlivá k jednotlivým odchylkám a respektovala opravdové potřeby škol. Ve většině obcí se ZŠ nebo MŠ probíhají průběžně rekonstrukce budov a vybavení. Zásadním problémem jsou opět finance a možným řešením vznik dotačních titulů určených přímo na realizaci a rekonstrukci budov, než aby byly tyto nákladné akce hrazeny z jiných fondů. S tím souvisí i další riziko nedostatku financí na běžný provoz a opravy. Problémem do budoucna může také být rušení spojů zajišťujících dopravu žáků. Vzhledem k nákladnosti této služby je zapotřebí tento problém řešit formou meziobecní spolupráce a zapojením více subjektů.

3.1.4. SWOT analýza školství

Tab. 45: SWOT analýza školství a předškolního vzdělávání

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Bezproblémové přijetí k základnímu vzdělávání z hlediska kapacit ZŠ	1. Stárnoucí pedagogický sbor
2. Fungující spolupráce škol a školských zařízení s odborem školství v Náměšti n. O.	2. Patologické jevy mezi žáky (kázeňské prohřešky, drobné krádeže)
3. Fungující využívání volných kapacit ZŠ (zájmová činnost, atd.)	3. Absence mužského prvku mezi pedagogy na 1. stupni
4. Široké spektrum zájmové činnosti (školy, TJ, rybářský svaz, SDH, Sokol, ...)	4. Nutnost dojížděky některých dětí/žáků
5. Využívání školních jídelen strážníky z řad veřejnosti	5. Odliv žáků ze zájmových činností po ukončení ZŠ
6. Ve většině případů kvalitní zázemí pro sportovní a volnočasové aktivity	6. Negativa plynoucí z dojížděky (kalamity, zpoždění, časová nesouběžnost rozvrhů a spojů)
7. Zapojenost do projektů ESF	7. Nízká frekvence spojů veřejné dopravy z obcí se ZŠ do obcí bez ZŠ (po ukončení výuky)
8. Aprobovanost pedagogů	8. Nižší počty žáků z hlediska financování
9. Plánované investice do rekonstrukce/realizace objektů	
10. Fungující spolupráce škol a šk. zařízení při ostatních aktivitách v rámci výuky (kurzy plavání, olympiáda)	
11. Zapojení veřejnosti do chodu škol a šk. zařízení a	

naopak	
12. Kvalitní životní prostředí v okolí škol	
13. Velké snahy zřizovatelů o zachování a rozvoj škol	
14. Zájem absolventů o práci pedagogů, vč. mužů	
15. Zajištění zájmového/uměleckého vzdělávání prostřednictvím DDM, ŠD a ZUŠ	
16. Kvalitní ubytování pro děti a mládež v turistickém centru mládeže v Jedově (k.ú. Náměšť n. O.)	
Příležitosti:	Hrozby:
1. Vzájemná spolupráce škol na základě vnější iniciativy - spolupráce na projektu	1. Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím
2. Užší spolupráce škol s veřejnými subjekty - knihovna, TJ	2. Negativní změna v případě dotací z ESF
3. Zapojení se do projektů na vzdělávání pedagogických pracovníků	3. Celkový úbytek populace
4. Zapojení se do projektů ESF v novém plánovacím období	4. Demografické stárnutí populace – nepříznivé složení věkové pyramidy
5. Zlepšování kvality výuky	5. Růst cen energií
6. Zlepšování kvality vybavení škol	6. Nedostatek žáků malotřídních ZŠ
7. Možnost zpřístupnění vybavení škol i mimo výuku (resp. i veřejnosti)	7. Nedostatek financí na provoz, opravy, vybavení a investice
8. Podpořené celoživotní vzdělávání	8. Velká vyčíženost pedagogů administrativní prací
9. Snaha o dosažení dobré prestiže škol	9. Rušení malotřídních škol na venkově
10. Aplikace metod Projektového vyučování v praxi	10. Omezené zdroje na mzdy
11. Výměna zkušeností týkajících se výchovy a vzdělávání s kolegy z jiných regionů	11. Spoluúčast obcí na financování mezd pracovníků ve školství a na hrazení ONIV
12. Vytvoření finančních zdrojů prostřednictvím MŠMT, MMR na zvýšení kapacity škol	
13. Společný nákup energií, pojištění, učebních pomůcek	
14. Partnerství formálního a neformálního vzdělávání s podnikatelským sektorem	

Zdroj: Vytvořeno autorem na základě textové části

SWOT analýza řešeného území se skládá z faktorů zjištěných v analytické části. Z empirických dat zjištěných ze statistik a uvedených v předchozích tabulkách by analýza byla neúplná a neucelená. SWOT analýza představuje souhrn informací, těžko kvantitativně postihnuteľných. Silných stránek a příležitostí lze využít podporou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, propojením života školy s životem v obci a celkovou spoluprací na všech úrovních a iniciativou k získávání nadstandardních finančních prostředků.

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Situace školního a předškolního vzdělávání ve studovaném území je odrazem charakteru území jako takového. Zatímco počet dětí v MŠ stoupá, v ZŠ do školního roku 2010/2011 klesal a teprve poté začal stoupat. Předpokládá se, že počet dětí v MŠ v současnosti dosahuje svého maxima a během 3-5 let se začne tento trend obracet. Situace s počtem žáků v ZŠ s počtem dětí v MŠ samozřejmě koreluje. Odhaduje se růst počtu žáků ZŠ v rozmezí 5 let a poté opět pokles (cca dalších 5 let) na hranici o něco vyšší, než je současná situace. Dlouhodobější situace bude záviset na demografických trendech porodnosti, migrace aj. v příštích letech. Vzhledem k charakteru

studovaného regionu je důležitost prognózy pro poskytnutí opatření evidentní. Z analýzy a rozhovorů se zástupci obcí (zřizovateli škol) vyplývá nezastupitelná potřeba faktoru finančních prostředků. V současné době se školy snaží získat prostředky mj. z projektů ESF. V případě řešení společných problémů (finance, nedostatek dětí/žáků) je vhodným řešením spolupráce jednotlivých škol resp. jejich zřizovatelů, zejména škol v obcích.

Nevýhodou regionu je nerovnoměrné rozmístění ZŠ s druhým stupněm. ZŠ s druhým stupněm jsou zřízeny v Náměšti (2x), Mohelně a Březníku, což jsou obce ležící v západní polovině studovaného území opačným směrem než je ORP Třebíč. Právě školy města Třebíče jsou důležitým prvkem středního školství pro studenty ORP Náměšť n. O. Mezi západní polovinou studovaného území a městem Třebíč se nachází městy Vladislav se ZŠ s 1. a 2. stupněm. Právě tato ZŠ bývá cílem dojížděky některých žáků z některých obcí ORP Náměšť n. O. (Studenec a částečně Hartvíkovice). Přitom základní školy v SO ORP Náměšť n. O. mají kapacity na to, aby uspokojily všechny tyto potenciální žáky.

Závěrem je nutné říci, že situace v oblasti školství a předškolního vzdělávání je ve studovaném regionu rozdílná v obcích a městech (městě). Město Náměšť n. O. se svými školami nemá problém s nízkým počtem žáků, naopak řeší, zda je třeba v budoucnu rozšířit kapacity MŠ.

3.2. Návrhová část pro oblast školství

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Členové fokusní skupiny z ORP Náměšť nad Oslavou: dva motivující starostové, odborník na oblast školství, ředitelka ZŠ, vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví, vedoucí odboru dopravy a silničního hospodářství a pracovnice regionálního rozvoje SO ORP Náměšť n. O. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování defino-

vaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

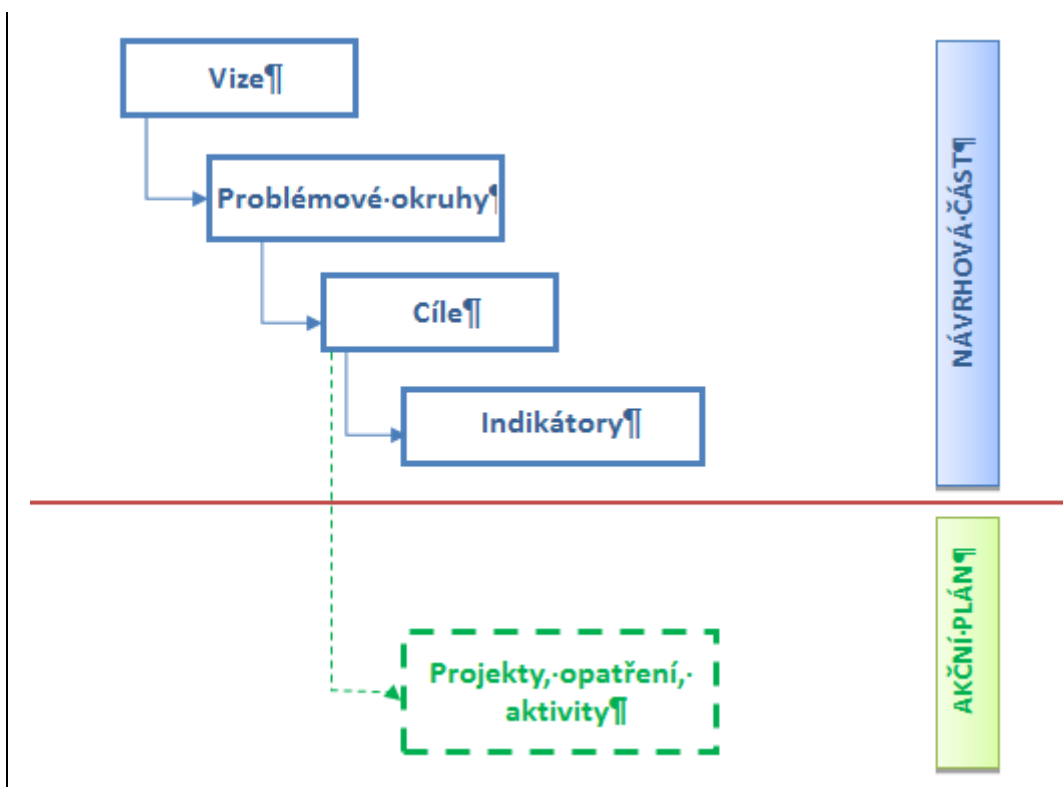
Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástínů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Školství je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize						
Být regionem s vysokou kvalitou životního prostředí jako doposud, kvalitními podmínkami pro bydlení i aktivní život obyvatel. Území s rozvinutou a dostupnou dopravní, školní a sociální infrastrukturou zajišťující základní životní potřeby obyvatel a podnikatelů ve všech svých obcích.						
Školství a předškolní vzdělávání	Problémový okruh 1: Studie potřebnosti zvětšení kapacit MŠ			Problémový okruh 2: Udržení stávajících škol a školských zařízení pomocí spolupráce obcí na ekonomické efektivitě provozu škol a školských zařízení		
	Cíl 1.1: Zvýšení kapacit vybraných MŠ	Cíl 1.2: Zachování ZŠ/MŠ v menších obcích jejich zastřešením větší MŠ/ZŠ	Cíl 1.3: Využití stávajících volných kapacit ZŠ pro MŠ	Cíl 2.1: Zavedení společného nákupu materiálu, služeb a následné sdílení odborných učeben či spec. didaktických pomůcek, příp. služeb odborných specialistů	Cíl 2.2: Zavedení společného rozvozu obědů	Cíl 2.3: Vytvoření společného informačního portálu o dotačních možnostech pro školy a o nabídce mimoškolních aktivit

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Do roku 2023 bude SO ORP Náměšť nad Oslavou klidným regionem s vysokou úrovní životního prostředí jako doposud Regionem s kvalitními podmínkami pro bydlení i aktivní život obyvatel. Bude také územím s rozvinutou a dostupnou dopravní, školní a sociální infrastrukturou zajišťující základní životní potřeby obyvatel a podnikatelů ve všech svých obcích.

Slogan: Náměšť a okolí – společné problémy, společné cíle

Problémový okruh č. 1: Studie potřebnosti zvětšení kapacit MŠ

Ve studovaném území se nachází celkem 9 mateřských škol (dále jen MŠ). Z toho 2 MŠ jsou ve městě Náměšť n. O. (5000-9999 osob), 1 v městyse Mohelno (1000-1999 osob), a dále po jedné MŠ mají obce Březník, Hartvíkovice, Kralice nad Oslavou, Studenec (všechny 500-999 osob), Sedlec a Sudice (obě 200-499). Všechny MŠ jsou zřizovány obcemi. Pět MŠ je samostatných a čtyři MŠ jsou součástí ZŠ. Protože počet dětí navštěvujících MŠ ve studovaném území v rozmezí posledních osmi let stoupl o 8,23 dětí na jednu MŠ a kapacity některých MŠ jsou již v současnosti naplněné, je v zájmu zřizovatelů MŠ vytvořit studii mapující potřebnost/nepotřebnost zvětšení kapacit MŠ ve studovaném regionu do budoucna. V průměru se tedy jedná o zvýšení počtu cca 1 dítě/MŠ/rok. Tento nárůst je však prostоровě nerovnoměrný. Ve školním roce 2012/2013 byla z celkových 9 MŠ naplněna kapacita ve 4 z nich a dalších 3 MŠ byla pouze 1-3 volná místa. Ve zbylých dvou bylo těchto volných míst celkem 29. Největší kapacity jsou v MŠ Husova (121 dětí) a MŠ Třebíčská (70 dětí) - obě v Náměšti n. O., a Mohelně (50 dětí). Situace okolo objektů MŠ v Náměšti n. O. je podrobněji popsána na str. 39. Ostatní MŠ mají kapacity v rozmezí 25-42 dětí.

Plně využité byly kapacity v MŠ v Náměšti n. O. a obcích Kralice n. O. (42 dětí) a Sudice (40 dětí). Celkem bylo ve studovaném regionu ve školním roce 2012/2013 v MŠ volných 35 míst. Z toho 14 jich bylo v MŠ Březník a 15 v MŠ Studenec. Ve školním roce 2013/2014 se však situace změnila v MŠ

Hartvíkovice (plus 3 děti – kapacita naplněna), MŠ Březník (plus 8 dětí) a MŠ Studenec (plus 6 dětí). To znamená že v rozmezí jednoho školního roku stoupl počet dětí v MŠ ORP Náměšť n. O. o 17 dětí a tím byl snížen počet volných míst z 35 na 18.

Volná místa se tedy nacházejí v MŠ v obcích Studenec (9), Březník (6), Mohelno (2), Sedlec (1).

Tento výčet je potřebný pro vytvoření představy o prostorové diferenciaci MŠ a jejich kapacit v rámci ORP Náměšť n. O. Rozložení zaplněných a volných kapacit MŠ je ve studovaném regionu nerovnoměrné. Dále je, dle prognózy demografického vývoje uvedené výše, naznačen pokles počtu dětí v MŠ v budoucnu, ovšem tato prognóza je založena na výchozích hodnotách Kraje Vysočina a nebere v potaz demografické rozdíly mezi městem (Náměšť n. O.) a obcemi. Navíc demografický vývoj ve studovaném území může být velmi odlišný od vývoje krajského. Obavy o nedostačující kapacity MŠ studovaného regionu jsou opodstatněné z pohledu počtu nově přichozích dětí do MŠ v rozmezí posledních 4 let (celkem 54 dětí). Dalším souvisejícím problémem je také „spádovost MŠ“, tedy odkud děti do MŠ dojíždí.

V případě MŠ není třeba řešit dojíždku dětí do MŠ, protože se buď MŠ nacházejí v místě jejich trvalého bydliště, nebo vzhledem k jejich věku dopravu do MŠ zajišťují rodiče individuálně. Jak už bylo zmíněno, příčinou problému jsou buď nedostatečné kapacity jednotlivých MŠ nebo nerovnoměrné rozložení počtu dětí. Problém nerovnoměrnosti počtu dětí souvisí s problematikou demografie, konkrétně budoucího počtu narozených, který lze jen těžko předvídat vzhledem k malému a specifickému území studovaného regionu. Každopádně je třeba se na tento problém připravit dopředu a řešit jej než nastane. V případě, že výsledky studie budou vypovídat o stagnaci nebo poklesu počtu dětí v MŠ budoucnu, situace okolo kapacit MŠ zůstane neměnná. V opačném případě bude zapotřebí rozhodnout, zda bude realizováno navyšování kapacit, nebo kompromis v podobě změny prostorového rozložení dětí v mateřských školách.

Důsledkem neřešení tohoto problému by mohl být nedostatek míst v MŠ studovaného území.

Problémový okruh č. 2: Udržení stávajících škol a školských zařízení pomocí spolupráce obcí na ekonomické efektivitě provozu škol a školských zařízení

V počtu žáků základních škol vládne ve studovaném území téměř opačný trend než v počtu dětí v MŠ. Zde je popsána situace týkající se základních škol (dále jen ZŠ) a případně sloučených organizací (MŠ + ZŠ). Ve studovaném regionu se nachází celkem 9 ZŠ, z toho je 5 neúplných (pouze I. stupeň) a 5 samostatných (bez MŠ). V rozmezí sledovaných osmi let klesl počet žáků ve všech ZŠ ORP Náměšť n. O. z 1139 žáků ve školním roce 2005/2006 na 873 žáků ve šk. roce 2010/2011, v následujících 2 letech jejich počet opět začal stoupat na hodnotu 913 žáků ve šk. roce 2012/2013. V současnosti (2013/2014) je tato hodnota 961 žáků. Vypovídací schopnost této hodnoty je ovšem poněkud zkrslující, protože tento vývoj je v ZŠ v rámci studovaného regionu nevyvážený. K navýšení počtu žáků od školního roku 2010/2011 došlo v ZŠ Náměšť Husova, Kralice n. O. a Březník. Naopak k poklesu došlo v ZŠ Mohelno a k relativní stagnaci v ostatních ZŠ. Ještě několik let by mělo docházet k mírnému nárůstu počtu žáků některých (!) ZŠ. Vzhledem k naplněnosti (některých) MŠ by měl odhadem dosáhnout v blízké budoucnosti počet žáků ZŠ cca hranice 1000 osob. Poté pravděpodobně dojde k poklesu počtu dětí v MŠ a následně tedy i žáků v ZŠ.

Vzhledem k současné situaci je vhodné, aby se zřizovatelé ZŠ a vůbec zástupci všech obcí studovaného regionu začali zabírat otázkou udržení některých ZŠ a navazujících školských zařízení v chodu v budoucnu. V tomto případě nejde pouze o udržení některých ZŠ v chodu, ale i o celkový synergický efekt plynoucí ze spolupráce více zřizovatelů a více ZŠ. Součástí tohoto efektu může být zejména

ekonomická efektivita týkající se např. úspor za nákup energií, materiálu, školních pomůcek, efektivnější provoz školní jídelny, atd. Dále společné pořádání výukových programů a kulturních akcí. Příčinou problému je předpokládané snížení počtu žáků v ZŠ v budoucnu. Důsledkem neřešení tohoto problému může v budoucnu být velmi neekonomický provoz některých ZŠ až jejich neudržitelnost. Provázanost s předešlým problémovým okruhem je zřejmá. Hlavními výhodami tohoto řešení jsou úspory mzdových a provozních nákladů, snížení odlivu žáků do ZŠ mimo ORP, pružná reakce na výkyvy počtu žáků, větší šance ZŠ na získání dotace a zvýšení zájmu rodičů o dění v ZŠ. Nejvýznamnějším prvkem vedoucím k řešení problému udržení stávajících škol a školských zařízení je spolupráce jednotlivých ZŠ, jejich zřizovatelů a veřejnosti.

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Studie potřebnosti zvětšení kapacit MŠ
Cíl 1.1	Zvýšení kapacit vybraných MŠ
Popis cíle	Je zapotřebí zdůraznit, že se bude jednat pouze o studii/analýzu zda je potřeba rozšíření kapacit u vybraných MŠ. Zvýšení kapacit vybraných MŠ je tedy pouze alternativou celkového řešení problémového okruhu. Nejprve je potřeba určit jednotlivé MŠ s naplněnou kapacitou v současnosti a provést prognózu počtu dětí v budoucnu. U těchto MŠ hledat možnosti které by řešily nadlimitní počet dětí. Tyto možnosti budou vycházet ze specifík jednotlivých MŠ a jejich umístění. Tento cíl je pro řešené území důležitý, protože se jedná o součást základní obslužnosti obcí. Problematika MŠ je společná pro všechny obce v území, zejména pak pro ty, které jsou zřizovateli MŠ. Řešení možnosti zvýšení kapacit vybraných MŠ je relevantní z důvodu naplněných kapacit některých MŠ a také z důvodu nerovnoměrného rozložení naplněnosti kapacit MŠ v regionu.
Hlavní opatření	- analýza možnosti rozšíření kapacity - zajištění financování
Název indikátorů k hodnocení cíle	Navýšená kapacita
Správce cíle	starosta města Náměšť nad Oslavou

Problémový okruh 1	Studie potřebnosti zvětšení kapacit MŠ
Cíl 1.2	Zachování ZŠ/MŠ v menších obcích jejich zastřešením větší MŠ/ZŠ
Popis cíle	Zachování ZŠ/MŠ v menších obcích jejich zastřešením větší MŠ/ZŠ bude další alternativou řešení problematiky a zároveň součástí plánované studie. Při nutnosti realizace tohoto cíle (v případě, že vzejde z uvedené studie) bude navržena spolupráce malých a velkých ZŠ/MŠ. Formy této spolupráce budou specifikovány v rámci provedené studie. V případě potřeby bude hlavní snahou zmíněné zachování malých ZŠ/MŠ v obcích, s tím, že se bude jednat pouze o přechodné řešení. Tento cíl je pro řešené území důležitý, protože se jedná o součást základní obslužnosti obcí. V současné době kolísají počty dětí a žáků v MŠ/ZŠ a proto je potřeba do budoucna připravit alternativu, která bude řešit zachování malých ZŠ/MŠ v jednotlivých obcích i při nepříznivém demografickém vývoji. Samozřejmě pokud to bude možné a ekonomicky únosné.
Hlavní opatření	- analýza možnosti zachování MŠ/ZŠ - zajištění financování
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet obcí zapojených do vybudování a využívání odloučeného pracoviště
Správce cíle	starosta obce Březník

Problémový okruh 1	Studie potřebnosti zvětšení kapacit MŠ
Cíl 1.3	Využití stávajících volných kapacit ZŠ pro MŠ
Popis cíle	Podobně jako v případě předchozích dvou cílů i tento cíl bude součástí – návrhem řešení, který vzejde ze Studie potřebnosti zvětšení kapacit MŠ. V současnosti se tedy jedná pouze o předběžný návrh, který bez vypracované studie nelze příliš přiblížit. Obecně lze říci, že mateřské školy, kde je nedostatečná kapacita prostor budou podporovány ve spolupráci se ZŠ. Opět se nejspíše bude jednat o dočasné řešení, protože se v blízké budoucnosti nepředpokládá velký nárůst počtu dětí v MŠ. Tento trend však může být v různých MŠ různý a proto je zapotřebí provedení studie. Tento cíl je pro řešené území důležitý, protože se jedná o součást základní obslužnosti obcí. K návrhu tohoto cíle vedly realizační dosavadní výsledky analýzy školství, která je součástí souhrnného dokumentu projektu Podpora meziobecní spolupráce. Z těchto výsledků je patrné, že kapacity (některých) ZŠ nejsou plně využity a naopak kapacity MŠ nejsou v současné době dostatečné.
Hlavní opatření	- analýza možnosti využití volných kapacit - zajištění financování - výhled do budoucna z pohledu potřebnosti
Název indikátorů k hodnocení cíle	Součet všech kapacit MŠ, které nově vznikly v ZŠ
Správce cíle	starosta obce Kralice nad Oslavou

Problémový okruh 2	Udržení stávajících škol a školských zařízení pomocí spolupráce obcí na ekonomické efektivitě provozu škol a školských zařízení
Cíl 2.1	Zavedení společného nákupu materiálu, služeb a následné sdílení odborných učeben či spec. didaktických pomůcek, příp. služeb odborných specialistů
Popis cíle	Cílem u nákupu, nebo sdílení materiálu, služeb atd., je využití úspor z rozsahu. Tedy buď se ušetří na tom, že stejná položka bude získána ve větším množství pro více škol. Nebo daná položka bude primárně využívána jednou školou a další školy k ní budou mít také přístup. Právě tímto způsobem je možné dosáhnout úspor prostředků, které pak mohou být použity jinde. V tomto případě by se mělo jednat o spolupráci škol a obcí vzájemně mezi sebou. Tento cíl je z hlediska meziobecní spolupráce důležitý protože se jedná o spolupráci venkovských škol, které mnohdy mají omezené prostředky. Okolnosti tohoto cíle vycházejí z finančních potřeb škol a jejich zřizovatelů.
Hlavní opatření	- právní rozbor společných nákupů - zajištění financování - pravidla pro fungování společných nákupů
Název indikátorů k hodnocení cíle	Podíl obcí podílejících se na společných výběrových řízeních k všem obcím ORP
Správce cíle	starosta městysu Mohelno

Problémový okruh 2	Udržení stávajících škol a školských zařízení pomocí spolupráce obcí na ekonomické efektivitě provozu škol a školských zařízení
Cíl 2.2	Zavedení společného rozvozu obědů
Popis cíle	Společný rozvoz obědů může být jednou z forem meziškolní a meziobecní spolupráce. Samozřejmě tento společný rozvoz obědů by byl zaveden jen do škol, kde je v provozu pouze výdejna a ne jídelna. Tato situace panuje v MŠ Sudice a ZŠ Rapotice, kam jsou dováženy obědy ze ŠJ Kralice n. O. Dále také funguje společná jídelna při MŠ Sedlec společně pro MŠ Sedlec a ZŠ Vícenice. Tento společný rozvoz obědů by byl zaveden po předběžné ekonomické analýze, ze které by musely vyplývat jasné úspory. Rozvoz obědů by prakticky mohl být realizován školním autobusem, jehož realizace je jedním z cílů týkajících se dopravní obslužnosti. Součástí rozvozu obědů do škol by mohl být rozvoz obědů i na výdejní místa v obci mimo jídelnu (výdejnu) pro ostatní strážníky a také pro strážníky do obcí, kde MŠ nebo ZŠ vůbec není. Tento cíl je cílem podpůrným pro zavedení a efektivnější využívání školního autobusu (mikrobusu). Hlavní okolností tohoto cíle je opět šetrný provoz školských zařízení, v tomto případě jídelen a výdejen, a přepravou mezi nimi.
Hlavní opatření	- organizační zajištění - zajištění financování - pravidla pro fungování společného rozvozu obědů
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet obcí využívajících společnou školní jídelnu, vývařovnu
Správce cíle	starosta obce Rapotice

Problémový okruh 2	Udržení stávajících škol a školských zařízení pomocí spolupráce obcí na ekonomické efektivitě provozu škol a školských zařízení
Cíl 2.3	Vytvoření společného informačního portálu o dotačních možnostech pro školy a o nabídce mimoškolních aktivit
Popis cíle	Informačním portálem mohou být již existující webové stránky mikroregionů (Náměštsko, Chvojnice), škol, obcí. Nebo může být zřízen úplně nový informační portál zabývající se jen tematikou dotačních možností, mimoškolních aktivit, atd. Na tomto portále mohou své názory vyjádřit všichni zúčastnění. Primárně se však, spíše než o diskusní fórum, bude jednat o informační web, kde mohou mj. být přímé odkazy na jednotlivé školy, školská zařízení a obecní úřady. Tento portálem může být důležitou platformou pro komunikaci na úrovni meziobecní a meziškolní spolupráce v rámci ORP Náměšť n. O. Vznik portálu by byl vhodný z iniciativy škol, zřizovatelů a místních DSO.
Hlavní opatření	- zajištění pravidel pro aktualizaci a správu portálu - zajištění financování pro tvorbu a následně správce
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet podaných žádostí
Správce cíle	starosta obce Vícenice

Závěrem k této kapitole je nutné říci, že vzhledem k charakteru problematiky jednotlivých cílů budou mít přednost při tvorbě akčního plánu všechny cíle problémového okruhu č. 1.

3.2.4. Indikátory

Komentář k bodu:

Počet indikátorů není stanoven. K indikátorům může například u školství patřit celková kapacita MŠ, ZŠ; počet nepřijatých dětí do MŠ; průměrný počet žáků ve třídě atd. Ke každému indikátoru bude stanovena jednoduchá metodika měření a cílový stav.

Problémový okruh 1	Studie potřebnosti zvětšení kapacit MŠ		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Realizace studie včetně návrhu kroků ke zlepšení situace (ANO/NE)		
Měrná jednotka	Vznik/realizace/existence studie		
Správce měřítka	Místostarosta Náměště n. O. – odborník na problematiku školství		
Roky	2013	2017	2020
Plán		hotová studie	hotová studie
Skutečnost	bez studie		
Popis měřítka:	Je zapotřebí zpracovat studii potřebnosti zvětšení kapacit MŠ (analýzu kapacit), měřitelná je pouze její (ne)realizace. Motivem k vytvoření studie je zjištění současného stavu kapacit MŠ v ORP, včetně zjištění počtu neumístěných dětí a následný návrh řešení situace.		
Metodika a výpočet:	Realizace studie na základě místních šetření		
Zdroj čerpání dat:	Data z odboru školství SO ORP		

Problémový Cíl 1.1	Zvýšení kapacit vybraných MŠ		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Navýšená kapacita		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Referentka školství SO ORP		
Roky	2013	2017	2020
Plán		475	475
Skutečnost	459		
Popis měřítka:	Předmětem měření bude počet navýšených kapacit. Je nutné zjistit počet reálně vzniklých nových kapacit resp. počet nově umístitelných dětí.		
Metodika a výpočet:	Součet kapacit všech MŠ, popř. rozdíl součtů kapacit před a po navýšení		
Zdroj čerpání dat:	Jednotlivé MŠ, zřizovatelé MŠ, referent školství SO ORP		

Problémový Cíl 1.2	Zachování MŠ/ZŠ v menších obcích jejich zastřešením větší MŠ/ZŠ		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do vybudování a využívání odloučeného pracoviště		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ředitel ZŠ Březník		
Roky	2013	2017	2020
Plán		potřebné MŠ/ZŠ (ne-lze blíže určit)	potřebné MŠ/ZŠ (ne-lze blíže určit)
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V současné době není žádná MŠ/ZŠ zastřešena MŠ/ZŠ větší. V budoucnu je ale pravděpodobné, že z důvodu nízké naplněnosti (zejména ZŠ) k tomuto dojde. Bude nutné, aby se na této činnosti podílelo více obcí, včetně těch, které nejsou zřizovateli. V budoucnu bude monitorován počet obcí zapojených do vybudování a využívání odloučeného pracoviště.		
Metodika a výpočet:	Prostým zjištěním počtu zapojených obcí		
Zdroj čerpání dat:	Místní šetření, referent školství SO ORP		

Problémový Cíl 1.3	Využití stávajících volných kapacit ZŠ pro MŠ		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	Kapacita nově zřízených tříd MŠ v budovách ZŠ		
Měrná jednotka	Počet nově vzniklých míst		
Správce měřítka	Ředitelka ZŠ a MŠ Kralice n. O.		
Roky	2013	2017	2020
Plán		16	16
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Řešením pro navýšení kapacit MŠ může být realizace nových tříd v budově/budovách ZŠ. Potenciální potřebnost aplikace tohoto cíle vzejde z analýzy studie potřebnosti zvětšení kapacit MŠ. Měření bude počet nově vzniklých míst v budově ZŠ pro děti z MŠ.		
Metodika a výpočet:	Součet všech kapacit MŠ, které nově vznikly v ZŠ		
Zdroj čerpání dat:	Místní šetření, referent školství SO ORP		

Problémový okruh 2	<i>Udržení stávajících škol a školských zařízení pomocí spolupráce obcí na ekonomické efektivitě provozu škol a školských zařízení</i>		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	Počet zapojených obcí		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ředitelka ZŠ Komenského Náměšť n. O.		
Roky	2013	2017	2020
Plán		co nejvíce	co nejvíce
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Jedná se o ekonomickou spolupráci obcí na efektivním provozu škol. Zúčastněnými obcemi budou obec zřizující školu a obce, které jsou trvalým bydlištěm dětí a žáků, kteří školu navštěvují. Měřen bude počet zapojených obcí.		
Metodika a výpočet:	Výpočet bude souhrnem obcí zapojených do provozu škol a školských zařízení		
Zdroj čerpání dat:	Místní šetření, referent školství SO ORP		

Problémový Cíl 2.1	<i>Zavedení společného nákupu materiálu, služeb a následné sdílení odborných učeben či spec. didaktických pomůcek , případně služeb odborných specialistů</i>		
Číslo indikátoru	6		
Název indikátoru	Podíl obcí podílejících se na společných výběrových řízeních k všem obcím ORP		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Ředitel ZŠ Mohelno		
Roky	2013	2017	2020
Plán		co největší % zapojených	co největší % zapojených
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Tímto indikátorem lze docílit zjištění skutečného stavu podílu obcí, které se budou účastnit výběrových řízení z celkového počtu obcí v řešeném území.		
Metodika a výpočet:	Hodnota indikátoru se zjistí vypočítáním podílu obcí podílejících se na společných výběrových řízeních ku počtu všech obcí ORP.		
Zdroj čerpání dat:	Místní šetření, referent školství SO ORP		

Problémový Cíl 2.2	Zavedení společného rozvoz obědů		
Číslo indikátoru	7		
Název indikátoru	Počet obcí využívajících společnou školní jídelnu, vývařovnu		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ředitel ZŠ Rapotice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		nelze určit	nelze určit
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V kapitole o školských zařízeních jsou uvedeny školní jídelny a vývařovny. Tato zařízení mohou být v budoucnu využívána více obcemi obsluženými společným rozvozem obědů. Pomocí indikátoru bude zjišťován počet obcí zainteresovaných do společného rozvozu obědů.		
Metodika a výpočet:	Prostý součet obcí společně využívajících společné školní jídelny, vývařovny		
Zdroj čerpání dat:	úřad SO ORP, starostové obcí, mikroregiony Náměštsko a Chvojnice		

Problémový Cíl 2.3	Vytvoření společného informačního portálu o dotačních možnostech pro školy a o nabídce mimoškolních aktivit		
Číslo indikátoru	8		
Název indikátoru	Počet podaných žádostí		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ředitelka ZŠ Vícenice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		realizace portálu	x podaných žádostí
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Po vytvoření společného info portálu mj. s nabídkou mimoškolních aktivit škol, bude jeho užitečnost hodnocena právě podáním žádostí o dotaci prostřednictvím portálu resp. za pomoci informací z portálu. Je vhodné takovýto info portál zřídit kvůli zlepšení informovanosti o dotačních možnostech škol a prohloubení jejich spolupráce.		
Metodika a výpočet:	Součet podaných žádostí o dotaci		
Zdroj čerpání dat:	referent školství SO ORP		

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídicí skupiny
místostarosta města Náměšť n. O.
vedoucí odboru správního a školství SO ORP Náměšť n. O.
ředitelka ZŠ Komenského v Náměšti n. O.
starosta městyso Mohelno

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přiblížení se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zvýšení kapacit vybraných MŠ	starosta města Náměšť nad Oslavou
1.2	Zachování ZŠ/MŠ v menších obcích jejich zastřešením větší MŠ/ZŠ	starosta obce Březník
1.3	Využití stávajících volných kapacit ZŠ pro MŠ	starosta obce Kralice nad Oslavou
2.1	Zavedení společného nákupu materiálu, služeb a následné sdílení odborných učeben či spec. didaktických pomůcek, příp. služeb odborných specialistů	starosta městyso Mohelno
2.2	Zavedení společného rozvoz obědů	starosta obce Rapotice
2.3	Vytvoření společného informačního portálu o dotačních možnostech pro školy a o nabídce mimoškolních aktivit	starosta obce Vícenice

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Realizace studie včetně návrhu kroků ke zlepšení situace (ANO/NE)	Místostarosta Náměště n. O.
2	Navýšená kapacita	Referentka školství SO ORP
3	Počet obcí zapojených do vybudování a využívání odloučeného pracoviště	Ředitel ZŠ Březník
4	Kapacita nově zřízených tříd MŠ v budovách ZŠ	Ředitelka ZŠ a MŠ Kralice n. O.
5	Počet zapojených obcí	Ředitelka ZŠ Komenského Náměšť n. O.
6	Podíl obcí podílejících se na společných výběrových řízeních k všem obcím ORP	Ředitel ZŠ Mohelno
7	Počet obcí využívajících společnou školní jídelnu, vývařovnu	Ředitel ZŠ Rapotice
8	Počet podaných žádostí	Ředitelka ZŠ Vícenice

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování.

Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje

financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

V rámci tématu Školství byly na základě analytické části identifikovány 2 problémové okruhy. Okruhy byly nazvány *Studie potřebnosti zvětšení kapacit MŠ a Udržení stávajících škol a školských zařízení pomocí spolupráce obcí na ekonomické efektivitě provozu škol a školských zařízení*. Nelze přesně určit, který z problémových okruhů má větší důležitost, protože oba okruhy spolu velmi úzce souvisí, ovšem přednost z pohledu časového horizontu má okruh první, tedy vytvoření studie. Realizace samotné studie by mohla začít již během roku 2015, pokud to bude jedním z prvních kroků vyplývajících z akčního plánu. Součástí prvního problémového okruhu jsou 3 cíle: *Zvýšení kapacit vybraných MŠ, Zachování ZŠ/MŠ v menších obcích jejich zastřešením větší MŠ/ZŠ, Využití stávajících volných kapacit ZŠ pro MŠ*. Druhý problémový okruh je předmětem dlouhodobější spolupráce mezi obcemi jako zřizovateli škol a školských zařízení a mezi školami samotnými. Jeho součástí jsou opět 3 cíle: *Zavedení společného nákupu materiálu, služeb a následné sdílení odborných učeben či spec. didaktických pomůcek, příp. služeb odborných specialistů, dále Zavedení společného rozvoje obědů a Vytvoření společného informačního portálu o dotačních možnostech pro školy a o nabídce mimoškolních aktivit*. Kapitola Školství je kompletní k 20.12.2014 včetně všech jejích náležitostí. Každý cíl má svého správce a jeho naplňování bude sledováno prostřednictvím sady indikátorů.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie tématu Školství a předškolní vzdělávání byla vytvořena realizačním týmem Projektu *Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností* v druhé polovině roku 2014 s přispěním motivujících starostů podle Rámcové metodiky pro tvorbu dokumentů verze 1.3 z listopadu 2014.

3.5. Přílohy

3.5.1 Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3)

Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, a nebo konektivita celých škol.

3.5.2 Seznam zkratek

ZŠ – Základní škola

MŠ – Mateřská škola

ZUŠ - Základní umělecká škola

SVČ – Středisko volného času

ŠD – Školní družina

ŠJ – Školní jídelna

ŠJ – V – Školní jídelna – výdejna

DDM – Dům dětí a mládeže

VOŠ – Vyšší odborná škola

PŠD – povinná školní docházka

TJ – Tělovýchovná jednota

SDH – Sbor dobrovolných hasičů

ONIV – ostatní neinvestiční výdaje

RUD – rozpočtové určení daní

NNO – Nestátní nezisková organizace

DSO – Dobrovolný svazek obcí

SO ORP – Správní obvod obce s rozšířenou působností

MŠMT (ČR) – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

ESF – Evropský sociální fond

ROP – Regionální operační program

IROP – Integrovaný regionální operační program

OP VVV – Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

PO 3 – prioritní osa 3

SC – strategický cíl

SWOT – z angličtiny: strengths (silné), weaknesses (slabé), opportunities (příležitosti), threats (hrozby)

4. Téma 2: Sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31.12.2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Ve studovaném území dle doporučených zdrojů sídlí pouze 3 zařízení sociálních služeb (dále jen SS). Konkrétně viz tab. 46. Všechna tato 3 zařízení mají své sídlo v Náměšti nad Oslavou. Do kategorie Ostatní patřila Pečovatelská služba Města Náměšť nad Oslavou (dovysvětlení viz str. 59). Jako Domov pro osoby se zdravotním postižením (dále jen DOZP) je klasifikován Domov bez zámku (dříve Ústav sociální péče Jinošov). V tomto zařízení průběžně dochází k transformaci SS. Transformace je změna velkokapacitní ústavní služby pro lidi s postižením na bydlení a podporu v běžném prostředí.

Tab.46: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

Druh zařízení sociálních služeb	Počet zařízení
DOZP	1
Domovy pro seniory	1
Ostatní	1
celkem	3

Zdroj: Registr poskytovatelů SS (dále jen RPSS)

Zdrojem těchto informací byl zejména "Registr poskytovatelů sociálních služeb". Příspěvková organizace Domov bez zámku se sídlem v Náměšti n. O. je zařízení patřící do kategorií domov pro osoby se zdravotním postižením, chráněné bydlení, odlehčovací služby, denní stacionáře, sociálně terapeutické dílny. Zařízení funguje na několika adresách v Náměšti i okolí. Domov bez zámku je zařízení které je dle kapacity klientů převážně Domovem pro osoby se zdravotním postižením (39 osob, proto uvedeno primárně jako DOZP) a dále chráněným bydlením (31 osob v roce 2012). Do kategorie Ostatní patřila Pečovatelská služba Náměšť nad Oslavou, Dům s pečovatelskou službou Kralice n. O. a Dům s pečovatelskou službou (dále jen DPS) Mohelno.

Již ze začátku je chybou, že je zařízení definováno svou převažující službou a ostatní služby jsou potlačeny, i když v součtu (klientů) mohou hlavní službu převyšovat. Tzn. že u dalších otázek týkajících se "zařízení" a ne konkrétních "služeb" nebudou data těchto potlačených služeb zjištěna/zveřejněna v tabulkách.

Blíže k transformaci Domova bez zámku v roce 2012 zde: <http://www.kr-urady.cz/domov-bez-zamku-drive-usp-jinosov/d-4051574/p1=63563>

Svoje pobočky má Domov bez zámku i mimo domovské ORP a to v Rouchovanech (ORP Třebíč) a Velké Bíteši (ORP Velké Meziříčí), služby těchto poboček však nezasahují na území studovaného regionu. Postavení pečovatelské služby (ostatní) a jejího zřizovatele je vysvětleno dále.

Tab. 47: Počet jednotlivých typů zařízení SS působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

Druh zařízení sociálních služeb	Počet zařízení
Denní stacionáře	5
DOZP	2
Domovy pro seniory	5
Domovy se zvláštním režimem	2
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	2
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Sociálně terapeutické dílny	1
Ostatní	5
celkem	24

Zdroj: Komunitní plán SS Náměšť n. O., sběr dat na SO

Tab. 48: Zařízení SS působících v rámci ORP

č.	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel	sídlo (ORP)
1	Psychocentrum - MRP Kraje Vysočina, p.o.	soc. poradenství	kraj	Třebíč
2	Denní rehabilitační stacionář pro tělesně a mentálně postižené děti a mládež	denní stacionář	obec/město	Třebíč
3	Agentura domácí zdravotní péče Třebíč	soc. poradenství, pečovatelská služba, odlehčovací služby, osobní asistence	FO	Třebíč
4	Centrum pro zdravotně postižené kraje Vysočina	soc. poradenství, osobní asistence	PO	Třebíč
5	Domov pro seniory Třebíč	Domovy se zvláštním režimem	kraj	Třebíč
6	Denní centrum Barevný Svět	soc. poradenství	OO SPMP ČR	Třebíč
7	DIANA TŘEBÍČ, o.p.s.	soc. poradenství, pečovatelská služba, odlehčovací služby, osobní asistence	kraj	Třebíč
8	Diakonie ČCE - středisko v Myslibořicích	denní stacionář, pe- čovatelská služba, odlehčovací služby, domovy se zvláštním režimem	církev	Třebíč
9	Poradna pro ženy, dívky a partnerské vztahy	soc. poradenství	církev	Třebíč
10	STŘED, o. s.	nízkoprahová denní centra, *	PO	Třebíč
11	Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR Krajská orga- nizace Vysočina	soc. poradenství	PO	Třebíč
12	Svaz postižených civilizačními chorobami	soc. poradenství	obec/město	Třebíč
13	Violka – občanské sdružení onkologických pacientů	soc. poradenství	PO	Třebíč
14	Pedagogicko – psychologická poradna Třebíč	soc. poradenství	kraj	Třebíč
16	Okresní správa sociálního zabezpečení	soc. poradenství	MPSV	Třebíč
17	DCHB - OCHT - Denní centrum duševního zdraví Papr- sek naděje	denní stacionář	církev	Třebíč
18	DCHB- Oblastní charita Třebíč - Domovinka – denní pobyt pro seniory a osoby se zdravotním postižením	denní stacionář	církev	Třebíč
19	DCHB - OCHT – Domov pro matky	soc. poradenství, azylový dům	církev	Třebíč

Zdroj: Komunitní plán SS Náměšť n. O., sběr dat na SO

* sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

V tab. 48 jsou zmíněna všechna zařízení SS, která leží mimo ORP Náměšť, ale v ORP Náměšť reálně působí. Protože častým zřizovatelem SS bývá kraj, je přesah těchto služeb ohraničen v rámci kraje. Opačným příkladem vymezení regionu působnosti je reálné působení Diecézní charity Brno. Jednotlivá zařízení SS jsou blíže vypsána v komentáři k tab. 50. V kategorii Ostatní je 2x Pečovatelská služba a 2x Dům s pečovatelskou službou.

Tab.49: Počet jednotlivých typů SS zařízení se sídlem v ORP Náměšť n. O.

Druh sociální služby	Počet služeb
Služby sociálně péče	
Pečovatelská služba	1
Odlehčovací služby	1
Denní stacionáře	1
DOZP	1
Domovy pro seniory	1
Chráněné bydlení	7
Služby sociální prevence	
Sociálně terapeutické dílny	1

Zdroj: RPSS

V minulosti pečovatelskou službu zajišťovala Charita (OCH Třebíč), město Náměšť bylo jejím zřizovatelem a zajišťovalo pouze rozvoz obědů v rámci této služby, tzn. byla satureována potřeba rozvozu obědů seniorům, případně klientem vyžádaný úklid a jiné drobné návazné sociální služby. Domy s pečovatelskou službou v Kralicích a Mohelně zajišťují pečovatelskou službu (v registru však nejsou uvedeny), oba DPS jsou zřízeny obcemi. Právě senioři jsou z drtivé většiny hlavní cílovou skupinou těchto služeb.

Od počátku září 2014 již město nemá pečovatelskou službu, registrace byla ukončena. V Náměšti n. O. a okolí nyní působí Pečovatelská služba Oblastní charity Třebíč, kterou město Náměšť n. O. finančně podporuje (r. 2014 - 100 tis. Kč). Oblastní Charita Třebíč nabízí rozšíření služeb do Náměště nad Oslavou a blízkého okolí. Jednou z nabízených služeb je právě Charitní pečovatelská služba Třebíč. Posláním této služby je poskytovat pomoc a podporu dospělým osobám a seniorům, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního stavu. Služba pomáhá při osobní hygieně a péči o sebe, přípravě a podávání jídla, nákupu, údržbě domácnosti a doprovázení k lékaři a na úřady. Služba je poskytována převážně v domácnostech uživatelů a to denně s ohledem na kapacitu a možnosti služby.

V kapitole 4.1 je mnohdy uváděna Pečovatelská služba města Náměště n. O. jako fungující. To pouze v případě, že se jedná o data z RPSS, nebo data starší než z roku 2014.

V Náměšti nad Oslavou pouze Domov pro seniory není provozován Domovem bez zámku, ostatní zbylé ano. Cílovou skupinou pro zařízení Domov bez zámku jsou osoby s mentálním, případně i kombinovaným postižením nad 18 let věku, kteří potřebují pomoc nebo podporu ostatních. V drtivé většině převažují služby sociální péče nad službami sociální prevence. U všech služeb je zřizovatelem kraj Vysočina (viz tab. 52).

Návazné sociální služby

Návazné (popř. související) sociální služby zahrnují nabídku podpůrných činností, které nejsou sociálními službami dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ale síť sociálních služeb vhodně doplňují. Bez těchto aktivit by pomoc a podpora osobám v nepříznivé situaci byla neúplná. Jedná se např. o vzdělávání, volnočasové aktivity, alternativní doprava pro lidi s handicapem, dobrovolnictví apod.

V řešeném území jsou návazné služby součástí Domova pro seniory v Náměšti n. O. (kulturní, společenská a sportovní činnost, aktivizační činnost), Domova bez zámku (provoz Kavárny Pohodička), DDM Radost v Náměšti n. O. (volnočasová zájmová činnost pro děti, mládež i dospělé). Dále také

v rámci služeb Charitní pečovatelské služby Třebíč (pečovatelská služba, domácí ošetrovací služba, ...), Odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Náměšť n. O. (sociálně právní ochrana dětí, sociální péče a pomoc v hmotné nouzi, poradenství) a v neposlední řadě Úřadu práce ČR a jeho kontaktního pracoviště v Náměšti n. O. (zprostředkování zaměstnání, poradenství týkající se státní soc. podpory, dávky pro osoby se ZP, příspěvky hmotné nouze).

Tab. 50: Počet jednotlivých typů SS působících v rámci ORP

	Druh sociální služby	Počet služeb
	Sociální poradenství	14
Služby sociálně péče	Osobní asistence	5
	Pečovatelská služba	4
	Odlehčovací služby	3
	Denní stacionáře	5
	DOZP	3
	Domovy pro seniory	5
	Domovy se zvláštním režimem	2
	Chráněné bydlení	7
Služby sociální prevence	Raná péče	1
	Telefonická krizová pomoc	3
	Tlumočnické služby	1
	Azylové domy	3
	Kontaktní centra	1
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2
	Služby následné péče	1
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	2
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	1
	Sociálně terapeutické dílny	1
	Terénní programy	1
	Sociální rehabilitace	4

Zdroj: Komunitní plán SS Náměšť n. O., sběr dat na SO

V tabulce jsou vypsány SS v území reálně působící, tzn. ty služby které jsou poskytovány jak zařízeními sídlícími ve studovaném území, tak zařízeními sídlícími mimo ORP Náměšť n. O. Zde je výčet zařízení zajišťujících SS rozdělený dle sídla zařízení:

Pečovatelská služba: Pečovatelská služba Oblastní charity Třebíč, DPS Kralice, DPS Mohelno, DIANA TŘEBÍČ, o.p.s.

Odlehčovací služba: Domov bez zámku, DPS Mohelno, Diakonie ČCE Myslibořice.

DOZP: Domov bez zámku (Náměšť, Velká Bíteš), Diakonie ČCE Myslibořice.

Domovy pro seniory: Domov pro seniory Náměšť nad Oslavou, Domov pro seniory Třebíč - Manž. Curieových, Domov pro seniory Třebíč - Koutkova-Kubešova, Diakonie ČCE Myslibořice, Domov důchodců Velká Bíteš.

Chráněné bydlení: Domov bez zámku (6x Náměšť n. O., 1x Vícenice).

Azylové domy: DCHB - OCHT – Domov pro matky, Azylový dům pro muže Třebíč, Občanské sdružení „Na počátku“ - Domov pro dětský život

Sociálně terapeutické dílny: Domov bez zámku.

Výčet ostatních SS viz Komunitní plán sociálních služeb Náměšť nad Oslavou a zde:

<http://www.kr-urady.cz/zarizeni-v-kraji-vysocina-kontakty-na-vsechna-zarizeni-socialnich-sluzeb/ds-300039/archiv=0&p1=63563>

Tab. 51: Počet zařízení SS dle zřizovatele

Druh služby	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
DOZP		1				
Domovy pro seniory		1				
Ostatní			1			
celkem	0	2	1	0	0	0

Zdroj: RPSS

Do kategorie zřizované krajem patří DOZP - Domov bez zámku (preference typu zařízení DOZP zmíněna dříve), dále Domov pro seniory - Domov pro seniory Náměšť n. O. Do kategorie Ostatní zřizované obcí patřila Pečovatelská služba Náměšť nad Oslavou a patří 2x DPS v Kralicích a Mohelně, tyto 2 nejsou uvedeny v "registru".

Tab. 52: Počet SS dle zřizovatele

Sociální služby	typ sociální služby	zřizovatel	
		kraj	obec
Služby sociálně péče	Pečovatelská služba		1
	Odlehčovací služby	1	
	Denní stacionáře	1	
	DOZP	1	
	Domovy pro seniory	1	
	Chráněné bydlení	7	
Služby soc. prevence	Sociálně terapeutické dílny	1	
celkem		12	1

Zdroj: RPSS

Tab. 53: Přehled financování zařízení SS v roce 2012

Druh služby	zdroj prostředku			
	dotace MPSV	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	jiné finanční zdroje
DOZP	5 740 000	2 506 060	7 354 014	417 374
Domovy pro seniory	5 520 000	3 862 000	17 820 000	209 000
Chráněné bydlení	4 500 000	542 940	3 432 329	-
Ostatní	75 000	189 303	1 826 434	-
celkem za všechna zařízení	15 760 000	6 911 000	28 606 343	626 374

Zdroj: databáze MPSV a MF ČR, jednotlivá zařízení SS

Pečovatelské službě města Náměšť nad Oslavou byla v roce 2012 přiznána dotace od MPSV ve výši 75 000,- Kč, tento druh služby ale není součástí druhů služeb v tab. 53. Pečovatelská služba tak byla řazena mezi Ostatní. Domov bez zámku je v tab. 53 rozdělen dle financování na dvě služby - na DOZP a chráněné bydlení. Jinými finančními zdroji DOZP a Domova pro seniory jsou úhrady od zdravotních pojišťoven. Do kategorie Ostatní patří i DPS Kralice a DPS Mohelno.

Tab. 54: Kapacita zařízení SS

typ služby		Denní stacionáře	DOZP	Domovy pro seniory	Chráněné bydlení	Sociálně terapeutické dílny	Ostatní
pobytová	klíenti	30	22	92	31		48
	lůžka		22	92	31		48
ambulantní	klíenti					6	
	lůžka						
terénní	klíenti						65
	lůžka						

Zdroj: RPSS

Do kategorie služeb terénních (ostatní) patřila pečovatelská služba s kapacitou 65 klientů. V zařízení Domov bez zámku je mj. poskytována odlehčovací služba (ostatní) s kapacitou 2 osob. DPS Kralice čítá v současnosti 26 osob a DPS Mohelno 25 osob (oba ostatní). Oba tyto DPS jsou 100 % naplněny. Informace o počtu klientů služby chráněného bydlení jsou čerpány z Registru poskytovatelů sociálních služeb (2012). Vlastním šetřením (2014) byly zjištěny počet 48 osob. V rámci Pečovatelské služby města Náměšť fungovala v území již zmíněná Oblastní Charita Třebíč. Tato byla do roku 2013 se sídlem pouze mimo ORP Náměšť n. O. a od roku 2013 má svou pobočku přímo v Náměšti (není uvedena v "registru" právě proto, že je v rámci Pečovatelské služby Náměšť).

Tab. 55: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

Rozpočet služby (Kč)	Pečovatelská služba
Příjmy z úhrad uživatelů	1690490
Výdaje	3224070
Úhrady uživatelů služeb/celkové výdaje na službu	52 %

Zdroj: Sběr dat na SO

V roce 2012 ještě v Domově bez zámku neexistovala Odlehčovací služba (až od roku 2013), proto v tab. 55 nejsou uvedeny příjmy a výdaje u této služby ale pouze u služby pečovatelské. V rámci služby Pečovatelská služba jsou uvedeny hodnoty Pečovatelské služby Města Náměšť n. O. včetně údajů z DPS Kralice a DPS Mohelno zjištěných šetřením a neuvedených v "registru". Hlavní činností pečovatelské služby byl rozvoz obědů a náklady na tuto činnost byly hrazeny zejména z úhrad uživatelů. V roce 2012 odlehčovací služba v rámci Domova bez zámku ještě nefungovala.

Tab. 56: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních SS v roce 2012

Druh zařízení	věk. kategorie	pohlaví	Počet klientů
Chráněné bydlení	dospělí	muži	28
		ženy	3
DOZP	dospělí	muži	36
		ženy	2
Domovy pro seniory	dospělí	muži	17
		ženy	72
Ostatní	dospělí	muži	17
		ženy	29

Zdroj: RPSS

Pečovatelská služba byla službou terénní s počtem klientů 59 (18 mužů a 41 žen). V roce 2012 byla ve studovaném území provozována pouze 3 zařízení soc. služeb - jejich výčet i počet klientů dle pohlaví je uveden v tab. 56. Oproti tomu v roce 2014 byly již hodnoty jiné: denní stacionáře (Domov bez zámku): 2012 - 0 osob, 2014 - 30 osob; chráněné bydlení (Domov bez zámku): 2012 - 31 osob, 2014 - 48 osob; sociálně terapeutické dílny (Domov bez zámku): 2012 - 0 osob (kapacity ale už tehdy byly vytvořeny), 2014 - 6 osob (naplněno od r. 2013); DOZP (Domov bez zámku): 2012 - 38 osob, 2014 - 22 osob.

Je zajímavé pozorovat vliv věkového složení klientů dle pohlaví. Z hlediska využití zařízení/služeb dle předpokládaných věkových skupin klientů lze vysledovat „známou“ převahu žijících žen ve vyšším věku, které jsou zároveň klienty Domova pro seniory a Pečovatelské služby (kategorie Ostatní) a naopak převahu mužů u služeb zařízení předpokládaně využívaném mladšími věkovými kategoriemi.

Tab. 57: Počet nákladů na uživatele SS v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
DOZP	17 151 581	0	1 222
Domovy pro seniory	28 727 000	0	855
Chráněné bydlení	7 410 932	0	664
ostatní	2 090 737	*	*

* (nesděleno) - Přepočtení není třeba z důvodu nejednotných cen různých typů pokojů a jejich nájmu a různých typů služeb využívaných nahodile. Průměrná částka by byla zkreslující.

Zdroj: RPSS, jednotlivá zařízení SS

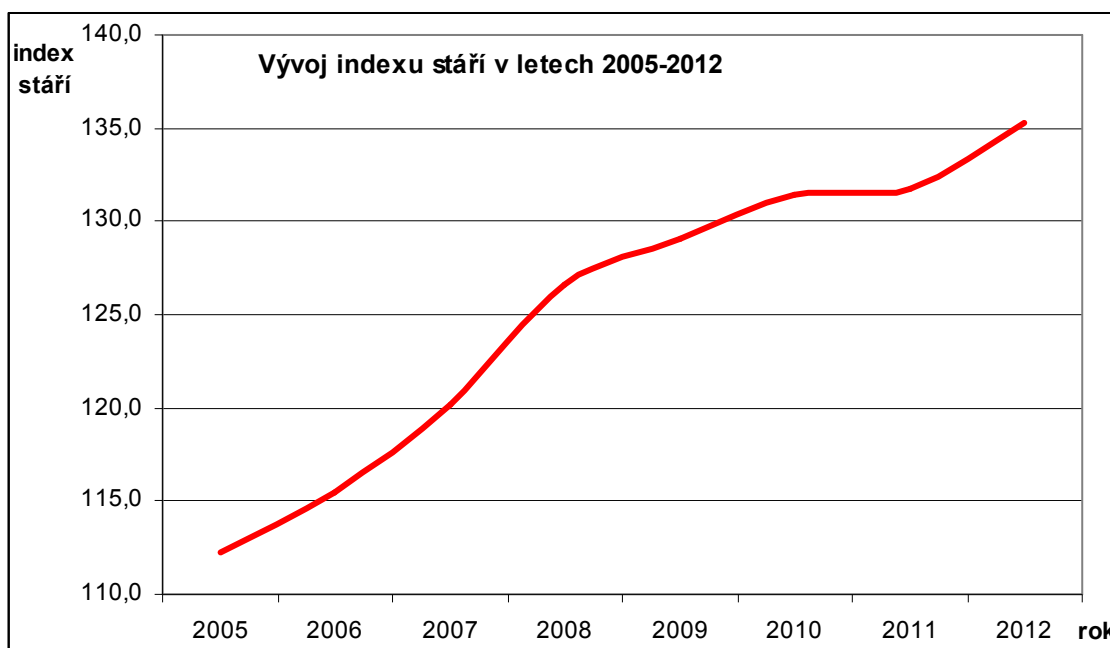
Hlavní cílové skupiny

Mezi hlavní cílové skupiny sociálních služeb ve studovaném regionu patří senioři, osoby s mentálním a kombinovaným postižením (zdravotní i mentální) a osoby v nezaměstnanosti. Poslední jmenovaná cílová skupina je skupinou poněkud specifickou kvůli charakteru „hendikepu“ jejích členů. Jedná se o osoby v produktivním věku bez zaměstnání. Poslední zjištěná míra nezaměstnanosti v regionu byla 14,1 % (ČSÚ, 2011). Tato hodnota ve sledovaném období byla vyšší než hodnoty všech vyšších administrativních jednotek (okres, kraj, stát). Pro potřeby řešení problematiky týkající se trhu práce, nezaměstnanosti atd. je v Náměšti n. O kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR. Na tomto pracovišti je poskytováno zprostředkování zaměstnání, státní soc. podpora, hmotná nouze, soc. služby

týkající se příspěvku na péči a dávky pro osoby se ZP. Saturace potřeb těchto osob je tedy z hlediska pokrytí soc. službou uspokojena. Bohužel nejsou dostupná aktuální data k nezaměstnanosti, aby bylo možno zjistit příčiny reálné situace a podle toho do budoucna zaujmout odpovídající postoj.

Další cílovou skupinou pro SS v řešeném území jsou osoby s mentálním, zdravotním, či kombinovaným postižením. Vzhledem k podílu těchto osob v populaci jsou jejich potřeby ve studovaném regionu optimálně (s přihlédnutím k charakteru regionu nadprůměrně) saturovány. Největší zásluhu na tom má organizace Domov bez zámku, která poskytuje široké spektrum SS pro tyto osoby.

Z pohledu SS nejvíce exponovanou cílovou skupinou jsou senioři. Ze statistického hlediska se jedná o osoby ve věku 65 a více let. Tato věková kategorie se na celkovém počtu obyvatel řešeného území podílí 18,7 % (2012). Hlavním ukazatelem podílu seniorů v populaci je však tzv. *index stáří*. Tento index udává poměr mezi dětskou složkou populace a složkou osob 65+. Při hodnotě 100 je poměr těchto složek v populaci vyrovnaný, více než 100 znamená, že převažuje složka 65+ a naopak. V řešeném území je současná hodnota tohoto indexu 135,3. Vývoj tohoto indexu v posledních letech je znázorněn v grafu 4. Z tohoto grafu je patrné, že index stáří neustále stoupá, ať už pomaleji nebo rychleji a nelze odhadnout kdy a u jaké hodnoty začne tento ukazatel stagnovat. Index stáří je ukazatelem míry demografického stárnutí populace, ze kterého plynou a i nadále budou plynout konkrétní následky. Těmito následky jsou myšlena demografická negativa zmíněná v kapitole o školství, dále v budoucnu potenciální neuspokojenost saturace SS, nedostatek vhodných prostor na poskytování SS, výrazná ekonomická zátěž, atd.

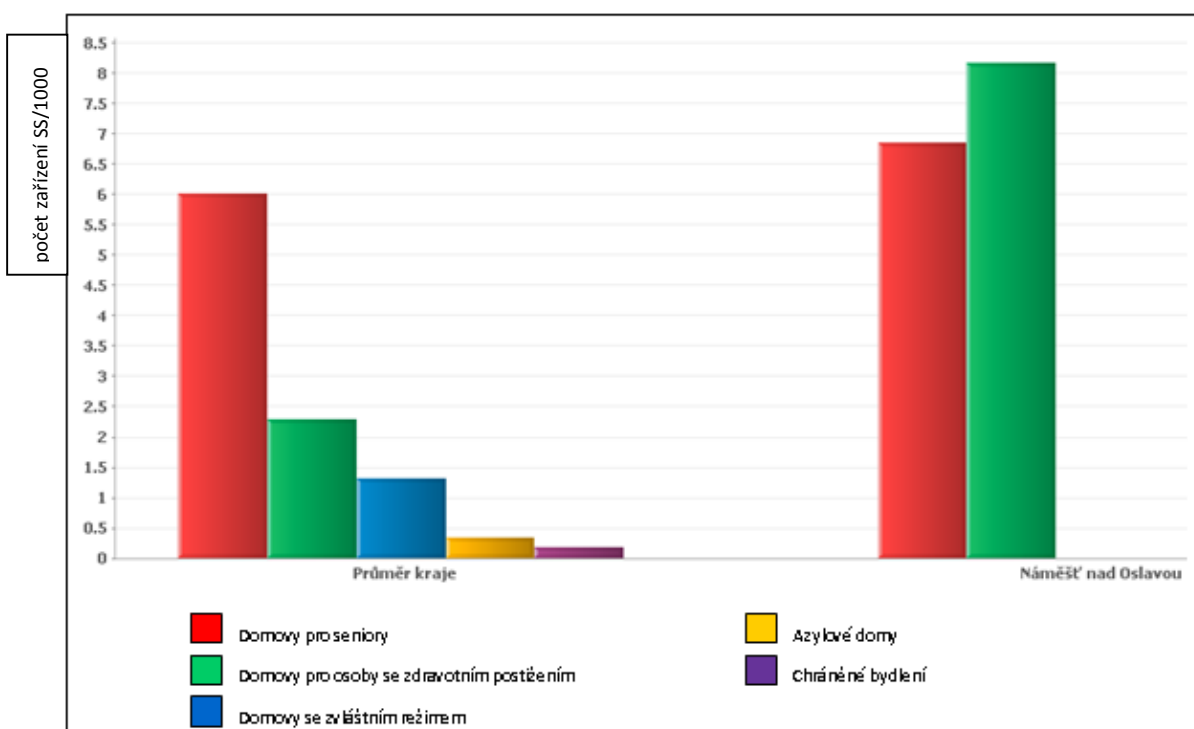

Graf. 4: Index stáří SO ORP Náměšť n. O.

Zdroj: ČSÚ, dostupný na: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/kapitola/4030-13-r_2013-09000, vlastní výpočet

V oblasti sociálních služeb se SO ORP Náměšť n. O. řadí k územím s nižšími vynaloženými náklady na tyto služby, což dokládají hodnoty následujících ukazatelů: průměrná hodnota běžných výdajů na sociální služby na obyvatele za toto území za období 2008-2012 činí 230 Kč a dokonce žádné kapitálové výdaje. V porovnání s Krajem Vysočina jsou tyto hodnoty podprůměrné, v porovnání s podobnými SO ORP jsou hodnoty běžných výdajů průměrné.

Kapacita domovů poskytujících sociální služby v přepočtu na 1000 obyvatel v porovnání s průměrnými hodnotami Kraje Vysočina a hodnotami podobných SO ORP je těžko porovnatelná, je totiž specifická. Starší data pořízená pomocí benchmarkingu naznačují absenci kapacit domovů se zvláštním režimem, azylových domů a chráněného bydlení. V současnosti jsou již však kapacity pro chráněné bydlení zřízeny a jsou na vysoké úrovni (3,57; předčí průměrné kapacity kraje i obdobných SO ORP). Nadprůměrné hodnoty byly také zjištěny u kapacit domova pro seniory (6,84) a DOZP (8,18) v přepočtu na 1000 obyvatel (viz graf 5). Kapacity domovů se zvláštním režimem a azylových domů jsou dostupné v sousedním SO ORP Třebíč. Z tohoto úhlu pohledu je tedy řešené území poměrně dobře vybaveno kapacitami SS. Ačkoliv jak je znázorněno v grafu 4, zájmové území je území s vysokým (a i nadále rostoucím) indexem stáří, což může být do budoucna velký problém.

Graf 5: Zařízení sociálních služeb na 1000 obyvatel

Zdroj: Benchmarking v rámci projektu Podpora meziobecní spolupráce

Dobrovolnictví

Dobrovolnictví je samostatná činnost prováděná ve prospěch druhých bez nároku na finanční odměnu. Častým typem dobrovolnictví je zapojení se do činnosti neziskové organizace (někdy také nazýváno formálním dobrovolnictvím), ale mnozí lidé také slouží méně formálně, ať už jednotlivě, nebo jako součást skupiny. Tento typ dobrovolnictví je obtížněji zjiřitelný, proto tito dobrovolníci nebývají zahrnováni do výzkumu a statistik, zabývajících se dobrovolnictvím.

O dobrovolnictví mluvíme v případě, když člověk věnuje něco dobrovolně jiným (může jít o peníze, věci, čas, úsilí a nežádá za to žádnou finanční náhradu). Důvody k dobrovolnictví bývají většinou morální. Patří mezi ně potřeba pomáhat druhým, měnit svět k lepšímu, případně bránit svoji vlast ve válce, pomáhat při živelní katastrofě, mírnit utrpení nemocných lidí při epidemích apod. Časová náročnost dobrovolných činností je různá.

Dobrovolnickou službu upravuje Zákon o dobrovolnické službě č. 198/2002, Sb. Podstatou zákona je nastavení jasných, srozumitelných, právně podložených a vymahatelných pravidel pro všechny

zúčastněné subjekty. tj. jak pro dobrovolníka, tak pro vysílající a přijímající organizaci. Zákonem získává dobrovolník právní status.

Dobrovolníci v akreditovaném režimu se tedy řídí zákonem o dobrovolnické službě, občanský zákoník se na ně vztahuje pouze v oblastech, které zákon o dobrovolnické službě neupravuje. Organizace s akreditovaným projektem mohou žádat o dotaci Ministerstvo vnitra.

Ministerstvo vnitra uděluje akreditace vysílajícím organizacím v oblasti dobrovolnické služby. Akreditace se udělují na základě zákona o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), a mají tříletou platnost. Takto akreditované organizace mohou žádat o státní dotaci na činnosti vymezené zákonem o dobrovolnické službě. Seznam akreditovaných projektů naleznete zde: <http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-akreditovanych-projektu.aspx>

Dle dostupných materiálů, žádné ze zařízení sociálních služeb se sídlem ve studovaném území není organizací vysílající dobrovolníky. Níže je výčet zařízení, která sídlí mimo studované území, ale jejichž dobrovolnická činnost do studovaného území přesahuje.

STŘED, o.s. a Diecézní charita Brno jsou zařízení se sídlem/pobočkou v Třebíči, Diakonie ČCE se svou pobočkou sídlí v obci Myslibořice (ORP Třebíč).

2010: STŘED, o.s.; Diecézní charita Brno 2x; Diakonie ČCE;

2011: STŘED, o.s.; Diecézní charita Brno

2012: STŘED, o.s.; Diecézní charita Brno 2x; Diakonie ČCE;

Zaměření konkrétních projektů jmenovaných dobrovolnických zařízení je následující:

Diecézní charita Brno - vždy osobám sociálně slabým

STŘED, o.s. - při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách (2010, 2012)

- při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase (2011)

Diakonie ČCE Myslibořice – pomoc osobám zdravotně postiženým

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin SS

Tab. 58: Analýza cílových skupin SS

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Zřizovatelé zařízení SS	Reakce na potřeby ORP v SS s vědomím podmínek v okolních ORP	Nedostatečné a nesystémové financování SS	Na všech úrovních	Zabezpečení systémového a dlouhodobého financování SS
2.	Poskytovatelé SS	Reakce na potřeby regionu v SS	Nedostatečné a nesystémové financování SS	Pravidelná setkávání	Zabezpečení systémového a dlouhodobého financování SS
3.	Zaměstnanci v zařízeních SS	Profesní seberealizace	Nedostatečné a nesystémové financování SS	Pravidelná setkávání	Stanovení pevného harmonogramu setkání
4.	Obce v ORP Náměšť	Bezproblémové řešení problémů v oblasti SS	Nízká (nulová) míra spolupráce	Pravidelná setkávání	Legislativní vynutitelnost spoluúčasti
5.	Aktuální uživatelé	Individualizovaná služba poskytovaná v humánním prostředí, dodržování standardů SS	Nedostatek odpovídajících prostor, financí, nízká míra spolupráce	Zpětná vazba poskytovatelům SS	Průběžný monitoring počtu uspokojených žadatelů o SS, kontrolní orgán
6.	Veřejnost (potenciální uživatelé)	Zabezpečení kvalitní péče za odpovídající náklady, respektování požadavků uživatelů	Negativa spojená s nesplněním očekávání	Zpětná vazba poskytovatelům SS	Průběžný monitoring počtu uspokojených žadatelů o SS, kontrolní orgán
7.	Kraj Vysočina	Financování a plánování SS	Nedostatek prostředků na realizaci očekávání	byrokratická, politická	Zlepšení komunikace s poskytovateli SS a MPSV
8.	stát (MPSV)	Optimální alokovanost prostředků	Nerovnoměrná alokovanost prostředků, změny legislativy	byrokratická, politická	Dosažení konsensu v oblasti přerozdělování prostředků a změn legislativy

Zdroj: Vytvořeno autorem na základě textové části

Z analýzy cílových skupin je patrné, že kategorie 5. a 6. očekává poskytnutí pomoci resp. přijetí SS v případě potřeby. Všechny tyto jmenované skupiny jsou potenciálními klienty soc. zařízení. Obce studovaného území očekávají bezproblémová řešení, pouze však některé obce se v oblasti SS aktivně angažují a ostatní obce z toho pouze profitují bez spoluúčasti. Cílová skupina zaměstnanců zařízení SS pochopitelně požaduje v rámci svého zaměstnání profesní růst, který se neobejde bez doplňujícího vzdělávání. Poskytovatelé SS ve spolupráci se zřizovateli zařízení by měli pružně reagovat na potřeby resp. změny potřeb regionu v oblasti SS. Tato spolupráce by se neměla omezovat pouze na území ORP.

Rizika se odvíjí od charakteru skupiny, tzn. že jiná rizika s sebou nesou skupiny "klientské" (vesměs obdobná obava o neposkytnutí požadované pomoci) a jiná zase skupiny SS zajišťující. Hlavním rizikovým faktorem "zajišťovatelských" cílových skupin je pochopitelně nedostatek financí a obava z budoucího vývoje (potenciální nedostatek prostor). Rizikem obcí je nízká míra spolupráce, zejména těch, které vzhledem ke svému charakteru problematiku SS řešit téměř nemusí. Způsob komunikace je v podstatě ovlivněn motivací skupin a bude většinou probíhat na formální úrovni. Důležitá je však zpětná vazba a to v každém případě.

Opatření opět plynou z charakteru skupiny a jejich rizik. Zřizovatelé a poskytovatelé vidí řešení v zabezpečení systémového financování v dlouhodobém horizontu na základě středně až dlouhodobých plánů. Zřejmě jediným řešením zapojení neaktivních obcí je legislativní vynutitelnost spoluúčasti. I zde hraje roli zpětná vazba, či monitoring spokojenosti/spolupráce nejen uživatelů SS.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tab. 59: Analýza rizik v oblasti SS

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika		Opatření ke snížení rizika	Vlastník rizika	
			P	D			V = P*D
1.	Finanční riziko	Nejistota financování	4	5	20	Zabezpečení dlouhodobého a systémového financování	Poskytovatelé SS, zřizovatelé
2.		Nedostatek grantů pro některé cílové skupiny	3	3	9	Dělbba grantů na jiném základě než cílových skupinách	
3.	Organizační riziko	Neochota spolupracovat zařízení poskytujících obdobné služby	4	4	16	Dialog - vznik moderátora	Poskytovatelé SS, uživatelé, zřizovatelé
4.		Rivalita - dlouholetí poskytovatelé	3	3	9	Dialog - specifikace problémů (řešením částečná diverzifikace služeb)	Poskytovatelé SS a uživatelé
5.	Právní riziko	Špatné využívání až zneužívání příspěvků na péči	4	3	12	Změna legislativy	Poskytovatelé SS, uživatelé, zřizovatelé
6.		Návaznost a nedořešení legislativy	3	3	9	Změna legislativy	Poskytovatelé SS, uživatelé, zřizovatelé
7.	Technické riziko	Chybějící vhodné prostory	4	3	12	Vybudování daných prostor - do budoucna nutnost	Poskytovatelé SS a uživatelé
8.		Nedostatečné bezbariérové prostory	3	3	9	Úprava daných prostor	Poskytovatelé SS a uživatelé
9.	Věcné riziko	Narůstající administrativa	3	2	6	Snížení administrativních úkonů	Poskytovatelé SS
10.		Nedostatečná provázanost mezi soc. a zdrav. službou	2	2	4	Integrace služeb zřizovatelem/y	Uživatelé SS

Zdroj: Vytvořeno autorem na základě textové části

Očekávaně největším rizikem pro poskytovatele a zřizovatele SS vůbec je nejistota financování v budoucnu. Řešením je opět zabezpečení systémového financování v dlouhodobém horizontu na základě středně až dlouhodobých plánů. Druhým největším rizikem je neochota spolupráce zařízení které poskytují obdobné SS, tedy jejich konkurenční vztah a jako řešení je navrhnut vznik třetí strany moderující dialog mezi všemi zúčastněnými a cílem je dosažení konsenzu i za cenu kompromisu. U finančního rizika č. 2 je nedostatek grantů pro některé cílové skupiny myšlen tak, že granty jsou využívány zejména organizacemi zajišťujícími služby preferované skupině obyvatel. V případě řešeného území to jsou senioři. Navrhovaným řešením by byla právě dělba grantů i mezi jiné cílové skupiny, než jen seniory. Využívání až zneužívání příspěvků na péči je možné ovlivnit/změnit pouze změnou legislativy ze které tyto vycházejí, jinak k takovému nezacílenému nakládání bude docházet neustále. Chybějící vhodné prostory poskytovatelů služeb a jejich realizace jsou do budoucna nutností vzhledem k demografickému vývoji (proto by měla mít pravděpodobnost rizika váhu 5), řešení této problematiky úzce souvisí s financováním a proto by se tato dvě rizika měla řešit souběžně (např. fondy určené přímo k rozšíření kapacit). Ostatní rizika jsou neméně důležitá avšak stále se opakují podobná témata zmiňující nedostatek prostor, neochotu spolupracovat a nedostatek financí resp. jejich přesnější zacílení.

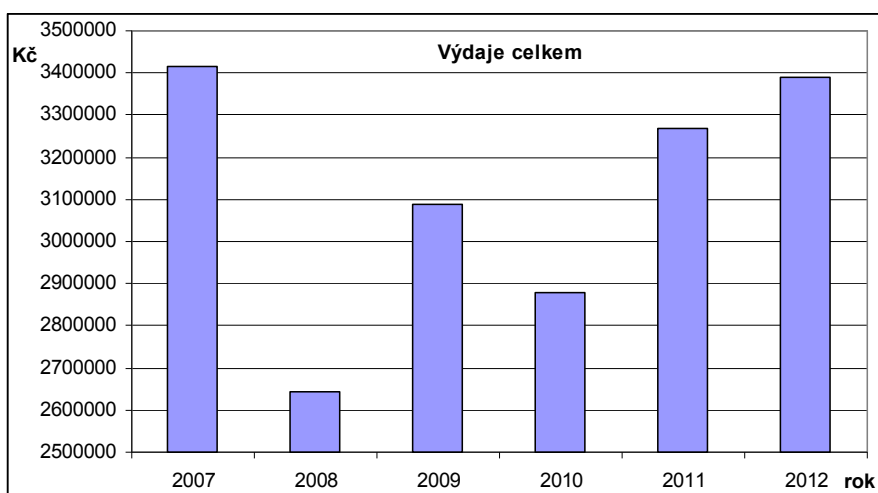
c) Finanční analýza výdajů

Tab. 60: Finanční analýza výdajů v oblasti SS (Kč)

č.	odvětví	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1.	Ostatní výdaje související se sociálním poradenstvím	100	100	0	0	0	0
2.	Ostatní sociální péče a pomoc dětem a mládeži	1 000	19 300	620	760	0	260
3.	Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	2 000	9 000	5 000	5 000	1 000	80 000
4.	Sociální pomoc osobám v hmotné nouzi a občanům sociálně nepřízpůsobivým	7 000	16 000	38 010	5 000	5 000	6 000
5.	Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení	3 388 590	2 482 380	2 965 420	2 774 290	3 185 400	3 217 600
6.	Denní stacionáře a centra denních služeb	0	0	0	0	0	9 000
7.	Domovy pro seniory	4 000	15 000	0	2 000	0	0
8.	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče	11 500	102 580	79 480	90 640	77 550	77 780
9.	Výdaje celkem	3414190	2644360	3088530	2877690	3268950	3390640

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, Výdaje obcí 2007-2012

Finanční analýza SS SO ORP Náměšť nad Oslavou (viz tab. 60, graficky v grafu 6) v rozmezí let 2007-2012 řeší výdaje celkem osmi paragrafů. Nejdůležitějšími o kterých je třeba se blíže zmínit jsou paragrafy pod číslem 3, 5, 6 a 8. Výdaje za Ostatní sociální péči a pomoc rodině a manželství byly v letech 2007-2011 poměrně vyrovnané - do 9 000,-, v roce 2012 se však tyto výdaje zvýšily na 80 000,-. Obdobná situace nárůstu výdajů je evidována v případě paragrafu Denní stacionáře a centra denních služeb (od roku 2012 tato služba poskytována Domovem bez zámků). Název paragrafu skupiny SS č. 5. napovídá, že do této skupiny patří SS všech tří zařízení SS sídlících v Náměšti n. O. Jak je vidět, v průběhu sledovaných let byl trend vývoje těchto výdajů poměrně kolísavý s maximem v roce 2007 a minimem v roce následujícím (rozdíl cca 900 000 Kč). Průměrný roční výdaj činil 3 mil. Kč. U výdajů na Ostatní služby a činnosti v oblasti soc. péče byl trend naprosto opačný než v předchozím případě, lze tedy předpokládat souvislost výdajů těchto dvou paragrafů. Průměrný výdaj činil 73 000 Kč.

Graf 6: Celkové výdaje na sociální služby v jednotlivých letech

Zdroj: viz tab. 60

4.1.4. SWOT analýza oblasti

Tab. 61: SWOT analýza oblasti SS

č.	Silné stránky	č.	Slabé stránky
1.	Fungující spolupráce poskytovatelů SS s odborem soc. věcí a zdravotnictví v Náměšti	1.	Vyčíslenost pracovníků administrativní prací a organizačními záležitostmi
2.	Služby jsou často uskutečňovány v domácím prostředí	2.	Nedostatek finančních zdrojů a jejich obtížné získávání
3.	Lokalizace zařízení a služeb: Domov pro seniory, Odlehčovací služba domova bez zámku, Denní stacionář pro osoby mentálně postižené, Oblastní charita Třebíč - rozvoj, množství služeb.	3.	Neexistence zákonné povinnosti obcí přispívat na provoz sociálních zařízení
4.	Nízká míra počtu neuspokojených žadatelů o SS	4.	Lokální obtížná dostupnost SS
5.	Odborná kvalifikace personálu	5.	Nízký zájem o SS
č.	Příležitosti	č.	Hrozby
1.	Pochopení smyslu SS veřejností a její nutnosti službu hradit	1.	Nízké mzdy pracovníků v SS
2.	Rozvoj subjektů poskytujících SS a jejich vzájemná spolupráce	2.	Finanční nejistota při získávání dotací
3.	Klást důraz na propagaci služeb jednotlivých subjektů	3.	Absence zapojení širší rodiny do systému péče (v budoucnu, v některých případech)
4.	Efektivní využívání získaných finančních prostředků	4.	V případě nízkého počtu zájemců se PS stane nedostupnou/dostupnou ale dražší (dojždění)
		5.	Zvyšování závislosti klientů na SS

Zdroj: Vytvořeno autorem na základě textové části

Vzhledem k charakteru území a přesahu vlivu SS z ORP Třebíč je velmi důležitá fungující spolupráce mezi zainteresovanými (poskytovatelé, zřizovatelé, příslušné úřady). Silnými stránkami, které spolu úzce souvisejí jsou realizace SS výše zmíněnými zainteresovanými subjekty zejména realizace SS v domácím prostředí a nízká míra neuspokojených žadatelů, ovšem zde je hranice mezi naplněnou kapacitou a dostatečným uspokojením všech klientů velmi tenká, zejména vzhledem k předpokládanému budoucímu vývoji. Na jedné straně je vysoká odborná kvalifikace personálu a na straně druhé uskutečňování péče nekvalifikovanými (nejen) rodinnými příslušníky, kteří jsou však v rámci poskytování SS nezastupitelnou složkou. Nebýt těchto osob, bylo by fungování SS v území mnohem nákladnější a kapacity by nejspíše nebyly dostačující. Proto je v tomto ohledu důležitá podpora domácí péče a spolupráce se subjekty poskytujícími SS. Mezi nejzávažnější nedostatky patří již dříve zmiňovaný

nedostatek finančních zdrojů a nedostatečná legislativa při řešení spolupráce (některých) obcí. Řešením by mohla být podpora a preference terénních SS jako prevence před SS pobytovými (samozřejmě pouze v některých případech). Negativem může být i administrativní vytíženost pracovníků SS. Řešením části problematiky SS je uvědomění si veřejností nezbytnosti SS pro společnost a nutnost akceptovat hrazení těchto služeb. Základem úspěšného fungování SS je vzájemná spolupráce zapojených subjektů, jejich společná propagace a rozvoj zařízení, významný potenciál je zejména ve spolupráci subjektů SS z ORP Náměšť a ORP Třebíč. Využívání již získaných finančních prostředků by mohlo být zefektivněno právě na základě vzájemné spolupráce. Právě spolupráce a vzájemná podpora subjektů při získávání a efektivním využití prostředků by mohla vést k eliminaci slabých stránek a hrozeb. Efektivní fungování SS je postaveno na základě kvalitního a dlouhodobě zabezpečeného financování, které se v mnoha případech bez spolupráce neobejde.

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Ve studovaném území se nenachází mnoho zařízení poskytujících SS a lze jen stěží odhadnout zda by vůbec zařízení SS se sídlem v řešeném území mohla úspěšně pokrýt poptávku klientů po SS bez velmi kvalitního pokrytí zařízení SS se sídlem v ORP Třebíč (a přesahu do ORP Náměšť).

Po dokončení analýzy lze předpokládat, že se návrhová část bude ubírat směrem řešení problematiky péče o seniory. Zařízení SS pro seniory jsou v současné době kapacitně téměř naplněna (DPS Kralice 100 %, DPS Mohelno 100 %, Domov pro seniory 97 %) a prozatím se neplánuje jejich rozšíření, či realizace nového zařízení podobného typu. Vzhledem k sociodemografickému vývoji popsanému výše je vhodné se touto problematikou zabývat. Následky tohoto procesu mohou být v budoucnu velmi zatěžující nejen ekonomicky. Příčinou těchto problémů je obecně nepříznivý demografický vývoj, který je ovšem jen velmi těžko ovlivnitelný a jedná se o obecnější proces. Tento problém bohužel nelze řešit eliminací příčin, ale pouze zmírňováním následků a odpovídající připraveností.

Jak už bylo zmíněno dříve, poskytování kvalitní soc. péče se neobejde bez koncepčního financování a spolupráce mezi subjekty SS. Je pravdou, že saturace potřeb seniorů je z velké části uspokojena zařízeními sídlícími mimo studovaný region. Případně jinými alternativami pobytových, či terénních SS. Velmi důležitou alternativou SS je péče o seniory v jejich přirozeném prostředí. V mnoha případech (nejen při řešení SS) je nevýhodou venkovský charakter území, avšak v případě domácí péče a SS v domácím prostředí je tento charakter nespornou výhodou. Důležitým faktorem je sounáležitost obyvatel malých obcí, kdy zejména v případě seniorů je realizována péče někým z rodiny či obce. Terénní služba pak v těchto případech bývá pouze službou doplňkovou. Jako řešení se nabízí zviditelnění nejen SS terénních a všech služeb na ně navazujících. Toto zviditelnění, resp. obeznámení potenciálních klientů s aktuální nabídkou SS je možné formou realizace a propagace katalogu SS. Saturace potřeb osob využívajících služeb pečovatelské služby je dle analýzy uspokojena. S tím, že v budoucnu dojde k lepší informovanosti uživatelů a potenciálních klientů právě prostřednictvím katalogu.

Otázka dopravní dostupnosti SS je z pohledu klienta/uživatele relevantní v případě nezaměstnaných osob, osob využívajících služeb Referátu státní sociální podpory, atd. Osoby z ostatních cílových skupin využívají převážně SS pobytové, resp. těmito SS řeší svou bytovou situaci, tzn. že za SS nedojíždějí. Dopravní obslužnost Náměště n. O. jako centra SS je řešena samostatně ve stejnojmenné kapitole níže.

Fungování SS do budoucna je za tohoto stavu udržitelné. Ovšem subjekty SS by měly přihlídnout k očekávaným demografickým změnám a podle toho reagovat na změnu poptávky po SS a mezi sebou spolupracovat.

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb. Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Členové fokusní skupiny z ORP Náměšť nad Oslavou: dva motivující starostové, odborník na oblast školství, ředitelka ZŠ, vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví, vedoucí odboru dopravy a silničního hospodářství a pracovnice regionálního rozvoje SO ORP Náměšť n. O. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

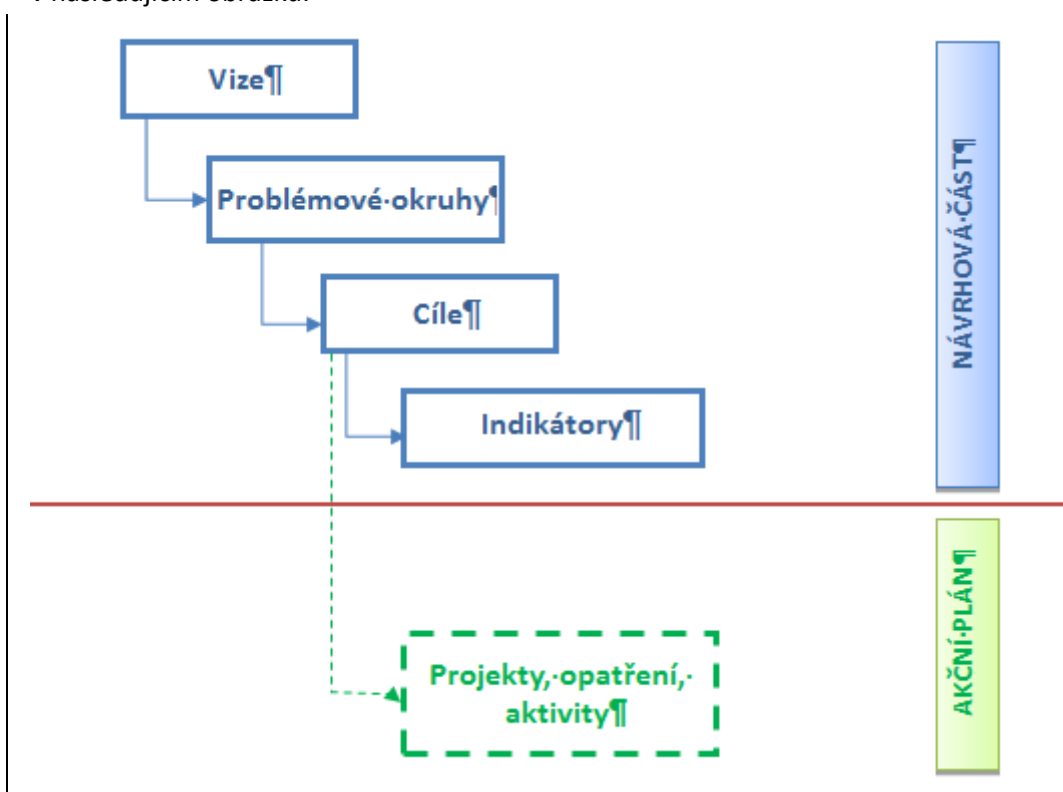
Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů. Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Vize				
Být regionem s vysokou kvalitou životního prostředí jako doposud, kvalitními podmínkami pro bydlení i aktivní život obyvatel. Území s rozvinutou a dostupnou dopravní, školní a sociální infrastrukturou zajišťující základní životní potřeby obyvatel a podnikatelů ve všech svých obcích.				
Sociální služby	Problémový okruh 3: Zlepšení informovanosti cílových skupin a podpora domácí péče		Problémový okruh 4: Nedostatečná kapacita domovů pro seniory, domů s pečovatelskou službou a nedostatečná nabídka služeb péče o seniory	
	Cíl 3.1: Vytvoření společného katalogu soc. služeb rozšířeného o informace týkající se domácí péče	Cíl 3.2: Realizace společné informační kampaně k nabídce sociálních služeb	Cíl 4.1: Zvýšení kapacit domů s pečovatelskou službou	Cíl 4.2: Nastavení pravidel podpory stávajících sociálních služeb ze stran obcí a měst

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena ve výše uvedeném schématu. Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

Slogan: Náměšť a okolí – společné problémy, společné cíle

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Do roku 2023 bude SO ORP Náměšť nad Oslavou klidným regionem s vysokou úrovní životního prostředí jako doposud Regionem s kvalitními podmínkami pro bydlení i aktivní život obyvatel. Bude také územím s rozvinutou a dostupnou dopravní, školní a sociální infrastrukturou zajišťující základní životní potřeby obyvatel a podnikatelů ve všech svých obcích.

Problémový okruh č. 3: Zlepšení informovanosti cílových skupin a podpora domácí péče

Z výsledků dotazníkového šetření a konzultací s pracovníky odboru sociální péče ORP Náměšť nad Oslavou bylo zjištěno, že ve studovaném území od počátku září 2014 již město Náměšť n. O. nemá pečovatelskou službu, registrace byla ukončena. V Náměšti n. O. a okolí působí Pečovatelská služba Oblastní charity Třebíč, kterou město Náměšť n. O. finančně podporuje. Kromě zmíněné pečovatelské služby v území poskytují sociální služby Domy s pečovatelskou službou v obci Kralice nad Oslavou a městysi Mohelno. Ostatní sociální služby jsou většinou zřízeny neziskovými organizacemi a Oblastní charitou Třebíč, případně Domova pro seniory Krajem Vysočina. O pečovatelskou službu ze strany klientů nebyl příliš velký zájem a tak hrozilo že se tato služba v případě nízkého počtu zájemců stane nedostupnou/dostupnou ale dražší (vlivem dojíždění) a tak se také stalo. Naopak v případě Domů s pečovatelskou službou jsou kapacity naplněny a existují zde i neuspokojení zájemci.

Nezájem o pečovatelskou službu může plynout ze špatné informovanosti potenciálních klientů o možnostech využití sociálních služeb. V konkrétních případech se může jednat o cílovou skupinu seniorů zejména z malých obcí a jejich pečovatелů (z řad rodiny i spoluobčanů). Tito klienti i jejich pečovatелé by měli být mnohem lépe informováni o možnostech využití sociálních služeb a podpory domácí péče (formou příspěvku na péči) a případného využití terénní pečovatelské služby. Zlepšení stavu informovanosti by měli iniciovat jak poskytovatelé sociálních služeb, tak zástupci jednotlivých obcí a zde se právě nabízí možnost užší komunikace mezi zainteresovanými skupinami a možnost meziobecní spolupráce.

Příčinou vzniku problému špatné informovanosti je nejen absence jednotného dokumentu nabídky sociálních služeb (katalogu) ale i neochotou, či neznalostí starší generace využívat nové informační kanály. Provázanost s jinými problematickými okruhy se projevuje jen na úrovni řešení problémového okruhu nikoliv tematicky. Tím řešením je osvěta cílových skupin, komunikační kampaň (viz odpadové hospodářství), vznik katalogu služeb. Jedná se tedy uceleně o zlepšení informovanosti veřejnosti. Propojení realizace těchto dvou informačních kampaní může být reálné i přes rozdílnou tematiku.

Výsledkem řešení tohoto problémového okruhu by mohla být kvalitní a dostupná informační síť za minimum nákladů. Lepší informovanost by v budoucnu mohla být stimulem k využití terénní pečovatelské služby a pokrytí potřeb klientů v místě jejich bydliště (pokud to bude možné). Lze jen stěží předběžně hodnotit případné finanční dopady. Část činností odborné pečovatelské služby by mohla být hrazeny ze získaných příspěvků na péči.

Pro začátek by bylo nejvhodnějším řešením vytvoření katalogu dostupných sociálních služeb. Z počátku by se tento katalog zaměřil na cílovou skupinu seniorů a později třeba i na další skupiny obyvatelstva. Jednalo by se o prostý seznam zařízení sociálních služeb spolu s výčtem služeb, které

tato zařízení poskytují, kontaktními údaji atd. Pro potřeby klientů by mohla být zřízena jednotná informační linka, kde by byly poskytovány i informace týkající se příspěvku na péči. Vzhledem k charakteru řešeného území se předpokládá přesah této aktivity za hranice ORP Náměšť n. O., konkrétně do ORP Třebíč. Což by mohlo být dalším impulsem pro rozšíření meziobecní spolupráce. Důsledkem neřešení této problematiky by bylo neefektivní zajištění sociálních služeb obecně.

Problémový okruh č. 4: Nedostatečná kapacita domovů pro seniory, domů s pečovatelskou službou a nedostatečná nabídka služeb péče o seniory

V území se nachází domov pro seniory. Jedná se o Domov důchodců v Náměšti n. O. Toto zařízení má dlouhodobě naplněnou kapacitu. V ostatních obcích území ORP Náměšť se nacházejí v obcích Kralice n. O. a městyši Mohelno domy s pečovatelskou službou, které mají rovněž plně obsazenou kapacitu a nabídka této služby je proto nedostatečná stejně jako terénní pečovatelská služba, která v obcích většinou není zajišťována. Stárnoucí populace bude v budoucnu vyžadovat další rozšíření nabízených služeb a především navýšení kapacit domovů pro seniory a domů s pečovatelskou službou.

Hlavními příčinami uvedených problémů je stárnoucí populace a nedostatek financí na rozšíření kapacit. V případě nerozšíření kapacit uvedených zařízení hrozí zhoršení zdravotního stavu obyvatelstva, především seniorů, zvýšené náklady na jejich zdravotní péči, nadměrné zatížení rodinných příslušníků a zhoršení jejich sociálního postavení, sociálního postavení seniorů a zdravotně handicapovaných osob. Vzhledem k nedostatku finančních prostředků na realizaci nových, nebo rozšíření stávajících zařízení sociálních služeb, bude vhodné i alternativní řešení. Tím řešením by mohla být větší podpora domácí péče osobami z řad rodiny, sousedů, nebo spoluobčanů. Nebo podpora dobrovolnictví a rozšíření služeb a působnosti pečovatelské služby. Součástí tohoto problému a jeho řešení je problematika osvěty a tvorby informačního katalogu uvedená výše.

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 3	Zlepšení informovanosti cílových skupin a podpora domácí péče
Cíl 3.1	Vytvoření společného katalogu soc. služeb rozšířeného o informace týkající se domácí péče
Popis cíle	<p>Pro začátek by bylo nejvhodnějším řešením vytvoření katalogu dostupných sociálních služeb. Z počátku by se tento katalog zaměřil na cílovou skupinu seniorů a později třeba i na další skupiny obyvatelstva. Jednalo by se o prostý seznam zařízení sociálních služeb spolu s výčtem služeb, které tato zařízení poskytují, kontaktními údaji atd. Pro potřeby klientů by mohla být zřízena jednotná informační linka, kde by byly poskytovány i informace týkající se příspěvku na péči.</p> <p>Cíl je pro území důležitý, protože se jedná o zlepšení informovanosti skupiny obyvatelstva (potenciálních klientů), která má ve studovaném území velké zastoupení. Tento návrh vychází ze současného stavu nedostatečné informovanosti mezi seniory. Katalog soc. služeb by mohl vzniknout v rámci cíle 3.2.</p> <p>Spolupráce je možná v odpadovém hospodářství, kde je také třeba provést osvětu mezi obyvateli.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - zajištění součinnosti všech relevantních stran - zajištění financování - návrh kampaně, vizuální styl medializace
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Vytvoření tištěného katalogu</p> <p>Vytvoření elektronické verze katalogu</p> <p>Počet aktualizací katalogu v průběhu období</p>
Správce cíle	starosta obce Čikov

Problémový okruh 3	Zlepšení informovanosti cílových skupin a podpora domácí péče
Cíl 3.2	Realizace společné informační kampaně k nabídce sociálních služeb
Popis cíle	Bylo by vhodné, aby informační kampaň k nabídce sociálních služeb probíhala na úrovni všech zúčastněných subjektů – zřizovatelů zařízení soc. služeb, poskytovatelů soc. služeb a obcí. Cílovými skupinami budou aktuální uživatelé a potenciální uživatelé zejména z řad seniorů. Informační kampaň by mohla být financována Krajem Vysočina, státem (MPSV), resp. z odpovídajícího dotačního fondu EU. Důležité je, aby se na kampani podíleli i obce řešeného území. Tento cíl je pro místní meziobecní spolupráci důležitý z důvodu nutnosti zlepšení informovanosti veřejnosti o nabídce soc. služeb v regionu a také nastavení podpory soc. služeb ze strany měst a obcí (viz souvislost s cílem 4.2). Většina zařízení poskytujících soc. služby se nachází ve městě Náměšti n. O., potažmo větších obcích jako jsou Kralice n. O. a Mohelno. Z tohoto důvodu je nutné rozšířit povědomí o nabízených službách i v okolních obcích.
Hlavní opatření	- zajištění součinnosti všech relevantních stran - zajištění financování - návrh kampaně, vizuální styl medializace
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet obcí podílejících se na kampani Vytvořené webové stránky Počet vytvořených letáků (náklad)
Správce cíle	starosta obce Kuroslepy

Problémový okruh 4	Nedostatečná kapacita domovů pro seniory, domů s pečovatelskou službou a nedostatečná nabídka služeb péče o seniory
Cíl 4.1	Zvýšení kapacit domů s pečovatelskou službou
Popis cíle	Hlavními příčinami nedostatku kapacit je stárnoucí populace a nedostatek finančních prostředků na rozšíření kapacit. V případě řešeného území by se mohlo jednat buď o rozšíření stávajících kapacit, nebo výstavbě kapacit nových. Současné kapacity domů s pečovatelskou službou se nacházejí v obci Kralice n. O. a městysi Mohelno. Tyto kapacity jsou plně obsazeny. Tento cíl je pro meziobecní spolupráci důležitý z důvodu poměrně rychlého demografického stárnutí populace, na jehož důsledky je zapotřebí být připraven.
Hlavní opatření	- analýza možnosti rozšíření kapacity - zajištění financování
Název indikátorů k hodnocení cíle	Kapacita domova Využití kapacity DPS (%)
Správce cíle	starosta obce Lhánice

Problémový okruh 4	Nedostatečná kapacita domovů pro seniory, domů s pečovatelskou službou a nedostatečná nabídka služeb péče o seniory
Cíl 4.2	Nastavení pravidel podpory stávajících sociálních služeb ze stran obcí a měst
Popis cíle	Prvním krokem podpory stávajících soc. služeb ze stran obcí a měst budou cíle 4.1 a 4.2. Dále si lze pod pojmem podpora představit různé formy podílnictví na financování služeb. V současnosti existuje snaha, aby v budoucnu bylo legislativně podmíněno, podílnictví obcí na financování soc. služeb formou finančního příspěvku. Je nutná realizace vícezdrojového financování. Podpora stávajících soc. služeb by měla především přispět k nastavení pravidel přispívajících obcí a měst. Tento cíl je pro meziobecní spolupráci důležitý z důvodu poměrně rychlého demografického stárnutí populace. Hlavním důvodem ustanovení tohoto cíle je současná situace, kdy se obce na financování soc. služeb nepodílejí.
Hlavní opatření	- vytvoření pravidel - zajištění financování – příspěvek všech obcí ORP - nastavení indikátorů a harmonogramu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Dokument určující pravidla podpory (ANO/NE) Počet přispívajících obcí
Správce cíle	starostka obce Ocmanice

4.2.4. Indikátory

Komentář k bodu:

Počet indikátorů není stanoven. Ke každému indikátoru bude stanovena jednoduchá metoda měření a cílový stav.

Problémový okruh 3	Zlepšení informovanosti cílových skupin a podpora domácí péče		
Číslo indikátoru	9		
Název indikátoru	Počet zapojených obcí		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP		
Roky	2013	2017	2020
Plán		9	18
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Ve studovaném SO ORP, vzhledem k jeho venkovskému charakteru, je zapotřebí zlepšit obecné povědomí cílových skupin o aktuální nabídce sociálních služeb, zejména seniory. Kromě zlepšení informovanosti týkající se nabídky sociálních služeb je také nutné informovat o možnostech využívání podpory domácí péče. Zlepšení informovanosti by mělo probíhat se spoluúčastí co nejvíce obcí, protože se jedná o informovanost jejich občanů.		
Metodika a výpočet:	Součet zapojených obcí		
Zdroj čerpání dat:	Odbor sociální péče SO ORP		

Problémový Cíl 3.1	Vytvoření společného katalogu soc. služeb rozšířeného o informace týkající se domácí péče		
Číslo indikátoru	10		
Název indikátoru	Vytvoření tištěného katalogu		
Měrná jednotka	Realizace (ANO/NE)		
Správce měřítka	Vedoucí úseku netransformovaných domácností příspěvkové organizace Domov bez zámku		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ano	ano
Skutečnost	ne		
Popis měřítka:	Vzhledem k cílové skupině seniorů je nutné tento katalog vytvořit mj. v tištěné formě a zpřístupnit ho nejen potenciálním klientům, ale i jejich nejbližšímu okolí. Indikátor je jednoduchý. Katalog buď bude realizován, nebo ne. Pokud ano, bude vhodné ho do budoucna neustále rozšiřovat a aktualizovat dle potřeb všech cílových skupin.		
Metodika a výpočet:	Katalog bude buď vytvořen, nebo nebude.		
Zdroj čerpání dat:	Odbor sociální péče SO ORP		

Problémový Cíl 3.1	Vytvoření společného katalogu soc. služeb rozšířeného o informace týkající se domácí péče		
Číslo indikátoru	11		
Název indikátoru	Vytvoření elektronické verze katalogu		
Měrná jednotka	Realizace (ANO/NE)		
Správce měřítka	Vedoucí úseku netransformovaných domácností příspěvkové organizace Domov bez zámku		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ano	ano
Skutečnost	ne		
Popis měřítka:	Katalog by měl vzniknout také v el. formě a být přístupný nejen potenciálním klientům, ale široké veřejnosti. Indikátor je jednoduchý. Katalog v el. formě buď bude realizován, nebo ne. Pokud ano, bude vhodné ho do budoucna neustále rozšiřovat a aktualizovat dle potřeb všech cílových skupin.		
Metodika a výpočet:	Katalog bude buď vytvořen, nebo nebude.		
Zdroj čerpání dat:	Odbor sociální péče SO ORP		

Problémový Cíl 3.1	Vytvoření společného katalogu soc. služeb rozšířeného o informace týkající se domácí péče		
Číslo indikátoru	12		
Název indikátoru	Počet aktualizací katalogu v průběhu období		
Měrná jednotka	Prostý počet za celé sledované období		
Správce měřítka	Vedoucí úseku netransformovaných domácností příspěvkové organizace Domov bez zámku		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0	dle potřeby
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pokud katalog vznikne, bude zapotřebí jej do budoucna neustále rozšiřovat a aktualizovat dle potřeb všech cílových skupin.		
Metodika a výpočet:	Součet všech aktualizací		
Zdroj čerpání dat:	Odbor sociální péče SO ORP		

Problémový Cíl 3.2	Realizace společné informační kampaně o nabídce sociálních služeb		
Číslo indikátoru	13		
Název indikátoru	Počet obcí podílejících se na kampani		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ředitelka příspěvkové organizace Domov bez zámku		
Roky	2013	2017	2020
Plán		9	18
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Informační kampaň by se neměla omezovat pouze na katalog nabídky sociálních služeb v tištěné podobě, ale měla být rozšířena i do sféry jiných komunikačních kanálů (internet, tisk, rozhlas). Indikátorem je počet zapojených obcí, který bude určovat míru meziobecní spolupráce na úrovni sociálních služeb.		
Metodika a výpočet:	Součet zainteresovaných obcí		
Zdroj čerpání dat:	Odbor sociální péče SO ORP		

Problémový Cíl 3.2	Realizace společné informační kampaně o nabídce sociálních služeb		
Číslo indikátoru	14		
Název indikátoru	Vytvořené webové stránky		
Měrná jednotka	Realizace ANO/NE		
Správce měřítka	Ředitelka příspěvkové organizace Domov bez zámku		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ano	ano
Skutečnost	ne		
Popis měřítka:	Informační kampaň by se neměla omezovat pouze na katalog nabídky sociálních služeb v tištěné podobě, ale měla být rozšířena i do sféry jiných komunikačních kanálů (internet, tisk, rozhlas). Indikátorem bude vytvoření webových stránek		
Metodika a výpočet:	V případě realizace/nerealizace ANO/NE		
Zdroj čerpání dat:	Odbor sociální péče SO ORP		

Problémový Cíl 3.2	Realizace společné informační kampaně o nabídce sociálních služeb		
Číslo indikátoru	15		
Název indikátoru	Počet vytvořených letáků (náklad)		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Ředitelka příspěvkové organizace Domov bez zámku		
Roky	2013	2017	2020
Plán		500	2000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátorem je počet vytištěných letáků, který bude určovat míru osvěty v oblasti nabídky sociálních služeb.		
Metodika a výpočet:	Součet nákladu všech vytištěných letáků		
Zdroj čerpání dat:	Odbor sociální péče SO ORP		

Problémový okruh 4	Nedostatečná kapacita domů s pečovatelskou službou a nedostatečná nabídka služeb péče o seniory		
Číslo indikátoru	16		
Název indikátoru	Zvýšení kapacit		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Kurátorka pro dospělé, pečovatelská služba odboru soc. věcí SO ORP		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Vzhledem ke stoprocentnímu naplnění kapacit DPS v současnosti a nespokojenému zájmu klientů, je zapotřebí navýšit do budoucna kapacitu DPS. Největším problémem bude financování. Z indikátoru bude ve sledovaných letech vyplývat zda došlo ke zvýšení kapacit a tím ke zlepšení situace. Zlepšení nabídky služeb péče o seniory je odvislé od jejich poptávky. V některých případech se může jednat o pečovatelskou službu, jindy o podporu domácí péče.		
Metodika a výpočet:	Součet kapacit všech DPS v SO ORP		
Zdroj čerpání dat:	zřizovatelé DPS, Odbor sociální péče SO ORP		

Problémový Cíl 4.1	Zvýšení kapacit domů s pečovatelskou službou		
Číslo indikátoru	17		
Název indikátoru	Využití kapacity DPS (%)		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Kurátorka pro mládež odboru sociálních věcí SO ORP		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0 p.b.	80-100 p.b.
Skutečnost	0 p.b.		
Popis měřítka:	Po navýšení kapacit bude následovat průběžné monitorování využitelnosti těchto kapacit.		
Metodika a výpočet:	Procentuální podíl využitých kapacit na celkové kapacitě		
Zdroj čerpání dat:	zřizovatelé DPS, Odbor sociální péče SO ORP		

Problémový Cíl 4.2	Nastavení pravidel podpory stávajících soc. služeb ze stran obcí a měst		
Číslo indikátoru	18		
Název indikátoru	Dokument určující pravidla podpory (ANO/NE)		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Kurátorka pro mládež odboru sociálních věcí SO ORP		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ne	ano
Skutečnost	ne		
Popis měřítka:	Motivací pro vytvoření dokumentu je nutnost nastavení pravidel podpory stávajících sociálních služeb ze stran obcí a města Náměště. Dokument bude určovat pravidla, dle kterých budou sociální služby finančně podporovány na meziobecní úrovni. Indikátorem bude pouhá realizace dokumentu.		
Metodika a výpočet:	Indikátorem bude (ne)existence dokumentu		
Zdroj čerpání dat:	Odbor sociální péče SO ORP		

Problémový Cíl 4.2	Nastavení pravidel podpory stávajících soc. služeb ze stran obcí a měst		
Číslo indikátoru	19		
Název indikátoru	Počet přispívajících obcí		
Měrná jednotka	Součet obcí		
Správce měřítka	Kurátorka pro mládež odboru sociálních věcí SO ORP		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0	15
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Na základě vytvořeného dokumentu, který bude určovat pravidla podpory bude sledován počet obcí finančně přispívajících na chod sociálních služeb.		
Metodika a výpočet:	Prostý součet přispívajících obcí		
Zdroj čerpání dat:	Odbor sociální péče SO ORP		

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP Náměšť n. O.
kurátorka pro dospělé SO ORP Náměšť n. O.
starosta obce Kralice n. O.
starosta obce Hartvíkovice

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
3.1	Vytvoření společného katalogu soc. služeb rozšířeného o informace týkající se domácí péče	starosta obce Čikov
3.2	Realizace společné informační kampaně k nabídce sociálních služeb	starosta obce Kuroslepy
4.1	Zvýšení kapacit domů s pečovatelskou službou	starosta obce Lhánice
4.2	Nastavení pravidel podpory stávajících sociálních služeb ze stran obcí a měst	starostka obce Ocmanice

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
9	Počet zapojených obcí	Vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví SO ORP
10	Vytvoření tištěného katalogu	Vedoucí úseku netransformovaných domácností příspěvkové organizace Domov bez zámku
11	Vytvoření elektronické verze katalogu	Vedoucí úseku netransformovaných domácností příspěvkové organizace Domov bez zámku
12	Počet aktualizací katalogu v průběhu období	Vedoucí úseku netransformovaných domácností příspěvkové organizace Domov bez zámku
13	Počet obcí podílejících se na kampani	Ředitelka příspěvkové organizace Domov bez zámku
14	Vytvořené webové stránky	Ředitelka příspěvkové organizace Domov bez zámku
15	Počet vytvořených letáků (náklad)	Ředitelka příspěvkové organizace Domov bez zámku
16	Zvýšení kapacit	Kurátorka pro dospělé, pečovatelská služba odboru soc. věcí SO ORP
17	Využití kapacity DPS (%)	Kurátorka pro mládež odboru sociálních věcí SO ORP
18	Dokument určující pravidla podpory (ANO/NE)	Kurátorka pro mládež odboru sociálních věcí SO ORP
19	Počet přispívajících obcí	Kurátorka pro mládež odboru sociálních věcí SO ORP

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na rea-

lizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec,

kteřá bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, kteřá bude organizovat výběřové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, kteřá jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběřového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběřových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

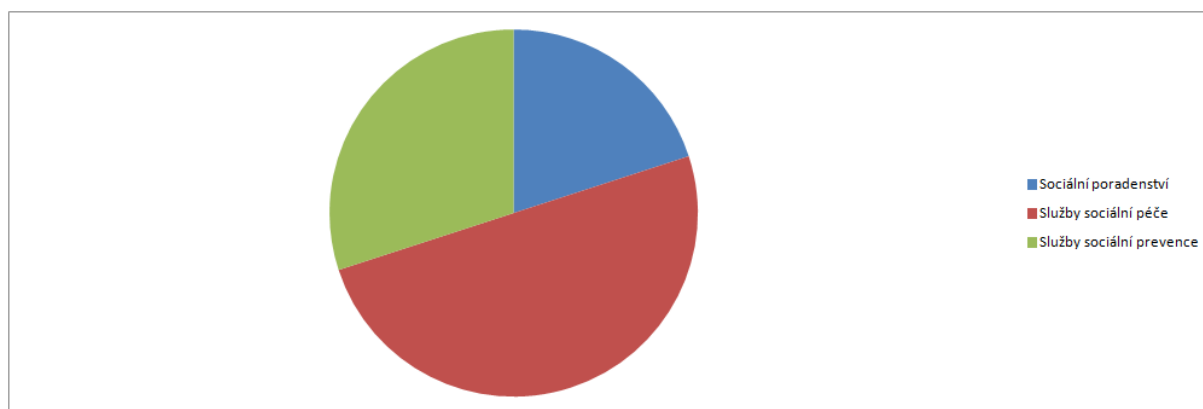
Během zpracovávání analytické části tématu Sociální služby byly identifikovány dva problémové okruhy. První okruh byl zaměřen na osvětu a byl nazván *Zlepšení informovanosti cílových skupin a podpora domácí péče*. Druhý problémový okruh byl fokusní skupinou pojmenován *Nedostatečná kapacita domovů pro seniory, domů s pečovatelskou službou a nedostatečná nabídka služeb péče o seniory*. Podobně jako ve shrnutí k tématu školství, ani zde nelze určit, který problémový okruh má pro studované území větší důležitost. Vzhledem k povaze obou okruhů je však zřejmé, že primárně bude řešen první problémový okruh. Cíle, které jsou obsaženy v prvním okruhu oblasti sociálních služeb spolu úzce souvisejí. Jsou to cíle *Vytvoření společného katalogu soc. služeb rozšířeného o informace týkající se domácí péče a Realizace společné informační kampaně k nabídce sociálních služeb*. Jedná se o realizaci společné informační kampaně spolu s vytvořením společného katalogu sociálních

služeb v území. Jde tedy o osvětovou činnost zejména v cílové skupině seniorů. Součástí druhého problémového okruhu jsou také 2 cíle a to *Zvýšení kapacit domů s pečovatelskou službou* a *Nastavení pravidel podpory stávajících sociálních služeb ze stran obcí a měst*. Kapitola Sociální služby je kompletní k 20.12.2014 včetně všech jejích náležitostí. Každý cíl má svého správce a jeho naplňování bude sledováno prostřednictvím sady indikátorů.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie tématu Sociální služby byla vytvořena realizačním týmem projektu *Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností* v druhé polovině roku 2014 s přispěním motivujících starostů podle Rámcové metodiky pro tvorbu dokumentů verze 1.3 z listopadu 2014.

4.5. Přílohy

Graf 7: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP

V grafu 7 je znázorněn podíl jednotlivých sociálních služeb a sociálního poradenství na celkovém počtu sociálních služeb. Polovina všech SS jsou Služby sociální péče. Více než ¼ SS jsou Služby sociální prevence a nejmenší podíl zauímají služby Sociálního poradenství.

5. Téma 3: Odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění

- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

Studované území ORP Náměšť nad Oslavou je v oblasti odpadového hospodářství územím mimořádným. Důvodem je existence DSO "skládka TKO" již od roku 1992 (výčet členských obcí zde: <http://www.esko-t.cz/clenove-svazu-obci-clenove-svazu-obci.html>). Proto se na území ORP Náměšť řeší problémy odlišné než v jiných, srovnatelných ORP. Vzhledem ke komplexní působnosti tohoto DSO je celá řada řešení problematiky odpadového hospodářství spíše provozního charakteru. V dotazníkovém šetření několikrát zaznělo, že je cena za svoz odpadu poměrně vysoká, ale záleží na obci a také na pohledu respondenta.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Vzhledem k tomu, že většinu území obsluhuje svozová firma ESKO-T založená svazkem obcí "skládka TKO" jsou ceny za svoz směšného komunálního odpadu (dále jen SKO) jednotné (1070 Kč za 1t bez DPH). Výjimkou je 8 obcí obsluhovaných společností AVE CZ, ale se stejnou cenou za svoz. Obce obsluhované AVE CZ jsou tyto: Kramolín, Lesní Jakubov, Ocmanice, Popůvky, Rapotice, Třesov, Zahrádka a částečně Naloučany. Ostatní obce obsluhuje společnost ESKO-T. Jedinou obcí která do svazku "skládka TKO" nepatří je obec Rapotice, ta je obsluhována brněnskou pobočkou AVE CZ. AVE CZ Třebíč sváží SKO na překladiště v Třebíči odkud odpad putuje do ZEVO SAKO Brno. Z obce Rapotice (AVE CZ Brno) taktéž. Pokud jedna svozová firma v obci sváží KO, pak je její starostí i svoz separovaného odpadu. V případě ESKO-T i bioodpadu. V obcích Naloučany a Rapotice svoz KO a separovaného odpadu provádí společnost AVE CZ a svoz bioodpadu ESKO-T. Obec Ocmanice je společností AVE CZ obsluhována i v případě bioodpadu (VOK). Situace obcí Popůvky, Třesov a Zahrádka v nakládání s bioodpadem je patrná z tab. 69. Bioodpad v obcích Kramolín a Lesní Jakubov nebyl v roce 2014 samosprávně řešen. Svoz SKO z domácností jednotlivých obcí se provádí 1x týdně popř. 1x za 14 dní podle velikosti a požadavků obce. Tento svoz je nejčastěji uživateli placen paušálně 1x do roka. Požadovaná technika je ve vlastnictví svozových firem.

Rozmístění nádob na sběr separovaného odpadu zajišťuje firma EKO-KOM, ESKO-T, případně Asekol. Svoz všech pak realizuje ESKO-T a AVE CZ a odpad putuje na třídící linku do Třebíče. Systém poplatků za separovaný sběr odpadu funguje tak, že obec za separovaný odpad dostane od EKO-KOMu příspěvek na nakládání s odpady a tento příspěvek v plné výši použije jako úplatu za svoz ESKO-T (tento příspěvek se odvíjí dle množství vytríděného odpadu obcí - vypočítává se čtvrtletně). Distribuce poplatků za svoz separovaného odpadu funguje tak, že ESKO-T předá výkazy obcí EKO-KOMu a ten předá společnosti ESKO-T příspěvek (obce) za vytríděný odpad. V případě AVE CZ je složitě vypočítáván poplatek za svoz separovaného odpadu, kde také figuruje příspěvek od EKO-KOMu. Pro některé obce obsluhované AVE CZ je tento systém příjmový, pro jiné ztrátový či neutrální. Podobná situace s výjimkou distribuce poplatků panuje i ve sběru a svozu elektroodpadu, kdy kontejnery v některých obcích (viz tab. 62) poskytuje společnost Asekol a svoz zajišťuje ESKO-T - elektroodpad putuje na TL do Jihlavy. Za svoz elektroodpadu se neplatí, jedná se o zpětný odběr. Podobně funguje i zpětný odběr textilu, kdy kontejnery na jeho sběr jsou umístěny v každé obci, která má o kontejnery zájem). Sběr kovů v jednotlivých obcích, vzhledem k povaze „odpadu“, není zajišťován svozovými firmami. Obce si samy zajišťují nádoby na sběr kovů, nejčastěji velkoobjemové kontejnery. Stejně tak i vyprazdňování těchto

kontejnerů se děje na náklady obcí. Terénním výzkumem bylo zjištěno, že zajištění této činnosti obcemi není (příliš) ziskové i přes povahu sebraného materiálu. Veškeré sběrné nádoby veřejně umístěné v obcích (kromě nádob na sběr KO ve vlastnictví obyvatel obcí) jsou obcím pronajímány od svozových firem. Obce většinou vlastní pouze techniku nutnou k manipulaci s kontejnery na bioodpad. Svoz odpadu je zajištěn formou kontejnerů i pro biologicky rozložitelný odpad (dále jen BRO) a biologicky rozložitelný komunální odpad (dále jen BRKO). V některých obcích ESKO-T nově zajišťuje hnědé plastové kontejnery na bioodpad o objemu 240 a 770 l. Obsah těchto kontejnerů pak putuje buď na kompostovací plochu jež je součástí areálu skládky v Petruvkách (pro obce ORP Třebíč), na skládku v městysi Vladislav (pro město Třebíč), do kompostárny při ZD Hrotovice (mimo ORP), nebo na kompostárnu CMC Náměšť, kde je s hotovým produktem komerčně obchodováno. Z obcí studovaného území obsluhovaných ESKO-T končí bioodpad buď v CMC Náměšť n. O., nebo ZD Hrotovice (viz tab. 62). Na druhé straně v obcích Hartvíkovice, Studenec a Koněšín (mimo ORP) je zajištěn družstvem Agrochema velkoobjemový kontejner (VOK) o objemu 6 – 7 m³ na bioodpad. Odpad z těchto kontejnerů se dále sváží ke kompostování do jedné (aktuálně nejnaplněnější) z prostor určené ke kompostování v areálech (bývalých) zemědělských družstev (viz tab. 67). Tento kompost je pak využíván družstvem Agrochema v zemědělské výrobě. Případně i VOK v některých obcích provozuje převážně ESKO-T a odpad je většinou svážen opět na kompostárnu CMC Náměšť. Přehledně viz tab. 62. Stejným způsobem probíhá i sběr, svoz a kompostování s kontejnery zajištěnými některými obcemi (Březník, Hartvíkovice). Obsah těchto kontejnerů končí ve stejném místě, kde z dané obce končí bioodpad z VOK. Jedná se o kontejnery o objemu 3 m³. Tyto kontejnery byly pořízeny obcí díky dotaci v rámci projektu spolufinancovaného z EU "Zavedení separace a svoz bioodpadů v obci". Obec v rámci tohoto projektu získala 5 kontejnerů a zavázala se svézt bioodpad o celkové hmotnosti 56 t/rok. Svoz a uložení k dalšímu nakládání provádí Agrochema za cenu 150 Kč/t (v loňském roce tato služba byla bezplatná). V Náměšti n. O. byly na požadavek obyvatel rozmístěny kompostéry do domácností produkujících bioodpad.

Tab. 62: Vybavenost obcí

obec	svoz KO	svoz separ*	bioodpad				projekt EU (3 m ³)	elektroodpad	textil
			svoz bioodpadu	místo využití pro VOK	místo využití 240 a 770 l				
Březník	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	CMC Náměšť	CMC Náměšť	uživatel kontejnerů	1	1	
Čikov	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	CMC Náměšť	ZD Hrotovice	-	-	-	
Hartvíkovice	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	spolupráce s AGROCHEMA	ZD Hrotovice	uživatel kontejnerů	1	2	
Hluboké	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	CMC Náměšť	ZD Hrotovice	-	-	-	
Jasenice	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	CMC Náměšť	ZD Hrotovice	-	-	-	
Jinošov	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	CMC Náměšť	CMC/ZD H.	-	-	-	
Kladeruby n. O.	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	CMC Náměšť	ZD Hrotovice	-	-	-	
Kralice n. O.	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	-	ZD Hrotovice	-	1	1	
Kramolín	AVE CZ	AVE CZ	samospráva neřeší	-	-	-	1	-	
Krokočín	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	-	ZD Hrotovice	-	-	1	
Kuroslepy	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	-	CMC Náměšť	-	-	-	
Lesní Jakubov	AVE CZ	AVE CZ	samospráva neřeší	-	-	-	-	-	
Lhánice	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	CMC Náměšť	ZD Hrotovice	-	-	-	
Mohelno	ESKO-T	ESKO-T	komunitní kompostárna	komunitní kompostárna	-	-	SD	2	
Naloučany	AVE CZ	AVE CZ	ESKO-T	CMC Náměšť	CMC Náměšť	-	-	-	
Náměšť n. O.	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	-	CMC Náměšť	-	3 + SD	2	
Ocmanice	AVE CZ	AVE CZ	AVE CZ	AVE CZ do CMC Náměšť	CMC Náměšť	-	-	-	
Okarec	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	-	ZD Hrotovice	-	-	-	
Popůvky	AVE CZ	AVE CZ	spolupráce s AGROCHEMA	spolupráce s AGROCHEMA	-	-	-	-	
Pucov	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	-	ZD Hrotovice	-	-	-	
Rapotice	AVE CZ	AVE	ESKO-T	AVE CZ do CMC Náměšť	CMC Náměšť	-	-	-	
Sedlec	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	-	ZD Hrotovice	-	-	1	
Studenec	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	spolupráce s AGROCHEMA	ZD Hrotovice	-	SD	-	
Sudice	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	-	ZD Hrotovice	-	-	-	
Třesov	AVE CZ	AVE CZ	spolupráce s AGROCHEMA	spolupráce s AGROCHEMA	-	-	-	-	
Vícenice	ESKO-T	ESKO-T	ESKO-T	-	ZD Hrotovice	-	-	1	
Zahrádka	AVE CZ	AVE CZ	vlastní kontejner	kompostárna v obci Pyšel	-	-	-	-	

Zdroj: terénní šetření

Pozn.: * papír, sklo, plasty, nápojové kartony

Zařízení pro nakládání s odpady

V této části se analýza zabývá identifikací zařízení pro nakládání s odpady a míst pro odkládání odpadů a materiálů, které nemají status zařízení pro nakládání s odpady.

Sběrné dvory, sběrná místa a výkupny odpadů

Tab. 62a: Sběrné dvory na území ORP, současný stav

č.	Provozovatel	Adresa provozu na území ORP			Ø využitá roční kap. [t]	Provozovatel/vlastník
		Ulice	Obec	ZÚJ		
1.	ESKO-T s.r.o.	Mohelno 84	Mohelno	591173	60 %	S
2.	ESKO-T s.r.o.	Ocmanická 200	Náměšť	591211	80 %	S
3.	ESKO-T s.r.o.	Studenec 160	Studenec	591769	55 %	S

Zdroj: Sběr dat u zřizovatele (www.esko-t.cz)

Sběrné dvory (dále jen SD) v území (viz tab. 62a), podobně jako svoz SKO, provozuje a zajišťuje společnost ESKO-T. U sběrných dvorů je nesmysl zjišťovat maximální kapacitu zařízení, protože v případě naplnění kapacity je odpad odvezen k dalšímu zpracování a navyšování objemu odpadu tak může probíhat kontinuálně.

Síť sběrných dvorů je v území ORP dostatečná (3 dvory na 27 obcí). Oblast ze které odpad pochází se nedá přesně vymezit, ale odhadem lze říci, že se jedná o vzdálenost max. 15 km od sběrného dvora. Kromě sběrných dvorů přímo v ORP jsou i sběrné dvory v obcích přilehlých ORP, které síť sběrných dvorů a jejich dostupnost zlepšují (Velká Bíteš, Budišov, Hrotovice, Zastávka, Rosice, Oslavany, Rouchovany). Dle pracovníka ESKO-T nelze přesně určit pro kolik lidí je zařízení dimenzováno. Sběrný dvůr je v obci zřízen firmou ESKO-T na požádání a po dohodě s vedením obce. Jediná data, která mají o sběrném dvoře vypovídací schopnost jsou celková kapacita [m³] a využitelnost [%].

Kapacity SD a jejich využitelnost jsou v Náměšti n. O. (183 m³ využito z 80 %), Mohelně (144 m³ využito z 60 %) a Studenci (116 m³ využito z 55 %). Ve studovaném území panuje tedy přímá úměra mezi velikostí obce (resp. počtem obyvatel) a kapacitou i využitelností místního sběrného dvora. Všechny sběrné dvory přijímají odpady z kategorie ostatní a nebezpečné. Seznam odpadů, které sběrné dvory přijímají, je uveden v příloze č. 10. Svoz nebezpečných odpadů spolu s elektrozařízeními, atd. je také prováděn přímo v jednotlivých obcích a to 2x až 3x ročně příslušnou svozovou firmou.

Tab. 63: Sběrná místa na území ORP, současný stav

č.	Provozovatel	Adresa provozu na území ORP			Roční max. kapacita [t]	Ø využitá roční kap. [t]	Provozovatel/vlastník
		Ulice	Obec	ZÚJ			
1.	Jaroslav Šaroun	Ve Zmolách 273	Kralice	590941	40-50	15,00	S
2.	EKOBIO SERVIS Svoboda, s.r.o.	Sedlec 36	Sedlec	511081	1000,00	1000,00	S

Zdroj: Sběr dat u provozovatele

Tab. 64: Výkupny odpadů na území ORP, současný stav

č.	Provozovatel	Adresa provozu na území ORP			Roční max. kapacita [t]	Ø využitá roční kap. [t]	Provozovatel/vlastník
		Ulice	Obec	ZÚJ			
1.	Covenšrot, s.r.o.	Bítešská	Náměšť	591211	50,00	20,00	S
2.	EKOBIO SERVIS Svoboda, s.r.o.	Kramolín 18	Kramolín	590959	5000,00	500,00	S

Zdroj: Sběr dat u provozovatele

Sběrná místa (viz tab. 63) plní v obci funkci sběrného dvora a mají souhlas k nakládání s odpady dle zákona o odpadech. Jedná se tedy o místa, která slouží k odkládání odpadu. Výkupny odpadů uvedené v tab. 64 mají uděleno povolení k nakládání s odpady. Mohou být po dohodě s provozovatelem, zařazeny obcí do jejího systému nakládání s komunálními odpady obce. Výkupny mají z hlediska odpadového hospodářství obcí diskutabilní význam. Fyzická osoba J. Šaroun provozuje sběrné místo v obci Kralice. Zde se jedná zejména o sběr stavebního a demoličního odpadu, pouze kategorie ostatní odpad. J. Svoboda v Sedleci provozuje sběr ostatních a nebezpečných odpadů v zařízení, které má kapacitu cca 1000 t/rok a v roce 2013 bylo využito téměř ze 100 %. Tatáž fyzická osoba provozuje výkupnu odpadů (druhotných surovin) v obci Kramolín (pouze odpady z kategorie ostatní). Toto zařízení má kapacitu těžko odhadnutelnou, 5 000-10 000 t/rok a ročně je jeho kapacita využita cca 10 %. Výkupna ostatních a nebezpečných odpadů je provozována také v Náměšti n. O.

Třídící linky

Tab. 65: Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav

č.	Provozovatel	Adresa provozu mimo ORP			Roční max. kapacita [t]	Ø využitá roční kap. [t]	Provozovatel/vlastník	Poznámky
		Ulice	Obec	ZÚJ				
1.	Esko - T s.r.o.	Hrotovická 177	Třebíč	590266	6000	Papír - 2658, Plasty - 1660, Sklo - 1119	S	realizace v roce 2003
2.	Technické služby V. Bíteš	Masarykovo nám. 88	Velká Bíteš	596973	2000	zatím nelze určit	S	realizace koncem 2013

Zdroj: Sběr dat u provozovatele

Tab. 66: Koncová zařízení - třídící linky využívané obcemi území ORP, současný stav

č.	Provozovatel	Adresa provozu			obce linku využívající	Provozovatel/vlastník
		Ulice	Obec	ZÚJ		
1.	Esko - T s.r.o.	Hrotovická 177	Třebíč	590266	všechny obce	S

Zdroj: Sběr dat u provozovatele (www.esko-t.cz)

Data o třídících linkách a jejich rozmístění jsou kromě linky v Třebíči těžko dostupná. Vzhledem k velikosti studovaného území a vzdálenosti a kapacitám třídící linky tato třídící linka plně pokrývá potřeby obcí studovaného území. Dotřídňuje se zde papír, plasty a sklo. Na třídící linku firmy ESKO-T (viz tab. 65, tab. 66) je svážen odpad z obcí řešeného území, svoz rovněž zajišťuje společnost ESKO-T a AVE CZ. Proto nevznikají případné logistické problémy. Na třídící lince společnosti ESKO-T se třídí odpady ze speciálních barevných kontejnerů. Nejbližší další třídící linkou (mimo území ORP) je linka Technických služeb Velké Bíteše. Tato je v provozu teprve od roku 2013 a spádovým územím linky je město Velká Bíteš a přilehlé obce s výjimkou obcí SO ORP Náměšť nad Oslavou. Probíhá zde třídění separovaného odpadu z barevných kontejnerů. V obci Rapotice sváží firma AVE CZ, která se řídí aktuální kapacitou linek. Třídící linka v Třebíči je koncovým zařízením také pro separovaný sběr z osmi obcí obsluhovaných AVE CZ. Třídící linka v Třebíči je pro separovaný odpad (plasty, papír, sklo, nápojové kartony) ze všech obcí studovaného území je zařízením pro úpravu odpadů, vytríděný odpad dotříděný na využitelné složky putuje dále v rámci procesu recyklace. Na třídící lince probíhá úprava odpadu pro jeho další využití (recyklaci – materiálové využití). Odpad vyprodukovaný v SO ORP Náměšť nad Oslavou je tedy materiálově využíván (tříděn) mimo území své produkce.

Zařízení pro nakládání s BRO, komunitní kompostárny a bioplynové stanice

Tab. 67: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatel	Adresa provozu na území ORP			Roční max. kapacita [t]	Ø využitá roční kap. [t]	Provozovatel/vlastník	Poznámky
		Ulice	Obec	ZÚJ				
1.	CMC Náměšť a. s.	V. Nezvala 977	Náměšť n. O.	591211	2500	2400	S	ad. 1
2.	Agrochema družstvo	Hartvíkovice	Hartvíkovice	590584	150	cca 110	S	ad. 2
3.	Agrochema družstvo	Studenec	Studenec	591769	150	cca 110	S	ad. 2
4.	Agrochema družstvo	Vícenice	Vícenice	511242	150	cca 110	S	ad. 2
5.	Komunitní kompostárna Mohelno	Mohelno	Mohelno	591173	800	800	OK	komunitní
6.	Agro Mohelno, s.r.o.	Mohelno	Mohelno	591173	15000	15000	S	BPS

Zdroj: Sběr dat u provozovatele

1 - CMC Náměšť a. s. shromažďuje BRO, dále jej upravuje a následně prodává; velkokapacitní kompostárna

2 - Agrochema družstvo shromažďuje BRO a upravuje jej, ne však za účelem zisku, ale pro vlastní potřebu.

Tab. 68: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé	Adresa provozu mimo území ORP			Roční max. kapacita [t]	Ø využitá roční kap. [t]	Provozovatel/vlastník	Poznámky
		Ulice	Obec	ZÚJ				
1.	TSMB s.r.o.	Dopravní 1334	M. Budějovice	591181	600	570	S	obecní kompostárna
2.	Běhařovice – kom. kompostárna	Běhařovice 43	Běhařovice	593737	150	v provozu méně než rok	OK	komunitní
3.	Esko - T s.r.o.	Komenského nám. 17	Třebíč	590266	700	261	S	60t/měs. do CMC + do Petrůvek, dohromady 2000 t/rok; velkokapacitní kompostárna
4.	AVE CZ odpadové hospodářství, s. r. o.	Heřmanice	Heřmanice	591629	12000	6000	S	velkokapacitní kompostárna
5.	Pyšel - komunitní kompostárna	Pyšel 120	Pyšel	591505	150	130	OK	komunitní
6.	Agrochema družstvo	-	*	*	150	cca 110	S	stejně kapacity; kompostárna
7.	Zemědělské družstvo Hrotovice	Milačka 603	Hrotovice	590673	5300	2700	S	velkokapacitní kompostárna
8.	Zemědělské družstvo Hrotovice	Milačka 603	Hrotovice	590673	20000	19000	S	Jedná se o BPS
9.	Dalešice - komunitní kompostárna	Dalešice	Dalešice	590517	150	150	OK	komunitní
10.	Kompostárna Příložany	Příložany	Jaroměřice n. R.	590754	8000	2500	S	velkokapacitní
11.	Komunitní kompostárna Stařeč	Stařeč	Stařeč	591742	300	do 300	O	komunitní
12.	Kompostárna Zbraslav	Zbraslav	Zbraslav	584215	150	150	O	obecní
13.	Komunitní kompostárna Blížkovice	Blížkovice	Blížkovice	593770	300	150	OK	Slouží pouze pro účely obce.
14.	Zemědělské družstvo Budišov	Budišov 279	Budišov	590401	-	-	S	Jde o BPS - data neposkytnuta.
15.	Hospodářské obchodní družstvo Dolní Heřmanice	Dolní Heřmanice 125	Dolní Heřmanice	595501	10500	10500	S	Jedná se o BPS
16.	TANEX, Vladislav a.s.	Vladislav 70	Vladislav	591904	14600	14600	S	Jedná se o BPS

Zdroj: Sběr dat u provozovatele

* Hartvíkovice 590584, Studenec 591769, Vícenice 511242, Koněšín 590886, Valeč 591874, Třebenice 591866

Tab. 69: Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatel	Adresa provozu			obce zařízení využívající	Provozovatel/vlastník	Poznámky
		Ulice	Obec	ZÚJ			
1.	CMC Náměšť a. s.	V. Nezvala 977	Náměšť	591211	ad. 1	S	
2.	Agrochema družstvo, Studenec	Hartvíkovice	Hartvíkovice	590584	Hartvíkovice, Třesov, Popůvky	S	Popis situace výše
3.	Agrochema družstvo, Studenec	Studenec	Studenec	591769	Studenec, Okarec,	S	Popis situace výše
4.	Agrochema družstvo, Studenec	Vícenice	Vícenice	511242	Vícenice, Sedlec	S	Popis situace výše
5.	Kom. kompostárna Mohelno	Mohelno	Mohelno	591173	Mohelno	OK	není zaveden nádobový systém
6.	Zemědělské družstvo Hrotovice	Milačka 603	Hrotovice	590673	ad. 2	S	zařízení je včetně BPS; mimo ORP
7.	Pyšel - komunitní k.	Pyšel 120	Pyšel	591505	Zahrádka	OK	mimo ORP

Zdroj: Sběr dat u provozovatelů

¹⁾ Březník, Čikov, Hluboké, Jasenice, Jinošov, Kralice, Krokočín, Lesní Jakubov, Naloučany, Náměšť, Ocmanice, Pucov, Rapotice, Sudice

²⁾ Čikov, Hartvíkovice, Hluboké, Jasenice, Jinošov, Kladeruby, Kralice, Krokočín, Lhánice, Okarec, Pucov, Sedlec, Studenec, Sudice, Vícenice

Sít zařízení pro nakládání s BRO je dostatečná (viz tab. 67, 68, 69). Ve studovaném území i mimo něj se prolíná soukromé kompostování s kompostováním komunitním ve prospěch prvního jmenovaného. Odpad do zařízení pro nakládání s BRO směřuje z obcí studovaného území, v některých případech dochází k překryvu "vlivu" dvou zařízení. Protože je v případě zařízení pro nakládání s BRO síť zařízení hustší než v případě jiných zařízení pro nakládání s odpady, jsou mezi jednotlivými zařízeními kratší vzdálenosti z čehož vyplývají další důsledky fungování a užívání zařízení pro nakládání s BRO, jako je snazší dostupnost uživatelům a případná konkurence mezi různými vlastníky zařízení. V případě Komunitní kompostárny Mohelno je zde jistý potenciál přilehlých obcí (Kramolín, Kladeruby, Lhánice, Kuroslepy) pro meziobecní spolupráci. Z hlediska legislativy by však pro tuto spolupráci bylo vhodné požádat o souhlas Kraje Vysočina k tomu, aby Komunitní kompostárna mohla fungovat jako zařízení obsluhující více než jednu obec. Ve stejné situaci se nachází komunitní kompostárna v obci Pyšel ležící mimo řešené území. O spolupráci s touto kompostárnou usiluje obec Zahrádka. V areálech firem Agro Mohelno a ZD Hrotovice je provozována bioplynová stanice. V obou případech však tato stanice neslouží ke zpracování odpadů z obcí, ale ze zemědělské výroby. Proto tato zařízení nejsou brána v potaz jako zařízení koncová. Odpady tohoto druhu vyprodukované v SO ORP Náměšť n. O. jsou materiálově využívány jak v území své produkce, tak mimo něj.

Postupy ESKO-T, AVE CZ, družstva Agrochema a CMC Náměšť v oblasti bioodpadů jsou popsány v úvodu podkapitoly 5.1.2. a podrobný výčet vybavenosti obcí v tab. 62.

Spalovny odpadů a zařízení pro energetické využití odpadů

Tab. 70: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav

Č	Provozovatel	Adresa provozu mimo území ORP			Roční max. kapacita [t]	Ø využitá roční kap. [t]	Typ zařízení	Provozovatel/vlastník	Poznámky
		Ulice	Obec	ZÚJ					
1	SAKO Brno, a.s.	Jedovnická 2	Brno	582786	248000	238000	ZEVO	S	
2	RUMPOLD, s.r.o.	Humpolecká 5	Jihlava	586846	1900	1500	spalovna NO	S	Spalovna zdravot. odpadu
3	Envir s.r.o.	Pod Kaplí 179	Brtnice	586943	1000	750	spalovna NO	S	
4	.A.S.A., spol. s r.o. - provozovna Brno	Líšeňská 35	Brno	582786	30000	nesděleno	ZEVO NO	S	
5	Nemocnice Znojmo	MUDr. Jana Janského 11	Znojmo	593711	780	750	spalovna NO	O	Provozovatel-zřizovatel - JMK

Zdroj: Sběr dat u provozovatele, sběr dat na SO

ZEVO SAKO Brno je využíváno svozovou společností AVE CZ. Do ZEVO v Brně putuje odpad z překladiště společnosti v Třebíči, případně tento odpad putuje na skládku do Petřůvek. Vše se děje dle aktuální nabídky a stavu zpracovatelských zařízení (SAKO bývá v režimu odstávky). SAKO Brno je ZEVO, kam se sváží odpady k energetickému využití ze širokého okolí. Společnost AVE CZ sem sváží SKO z obcí jež obsluhuje (viz výčet výše).

Skládky odpadů a další zařízení pro nakládání s odpady

Tab. 71: Nejbližší skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatel	Adresa provozu			Typ skládky	Stav skládky	Provozovatel/vlastník	Poznámky
		Ulice	Obec	ZÚJ				
1.	Esko - T s.r.o.	Petrůvky	Petrůvky	591378	IO, OO (SOO3)	v provozu	S	návoz 35000 t/rok
2.	Město Třebíč, odbor komunálních služeb	Vladislav	Vladislav	591904	IO	v provozu s částečnou rekultivací	O	
3.	.A.S.A. ES Únanov, s. r. o.	Únanov 385	Únanov	595021	NO, OO (SOO3)	v provozu s částečnou rekultivací	O, S	80 % ASA, 20 % obec
4.	STAVOS Brno, a.s.	Bratčice	Bratčice	582883	IO, OO (SOO3)	v provozu, část je po rekultivaci	S	
5.	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.	Štítary	Štítary	594890	OO (SOO2)	v provozu s částečnou rekultivací	O	
6.	Skládka Rešice (obec Rešice)	Rešice	Rešice	594725	IO	dočasně mimo provoz	O	
7.	Technické služby Velká Bíteš	Kozí ulice	Velká Bíteš	596973	OO	v provozu, kapacita cca na 3 roky	O	
8.	.A.S.A. Žabčice, spol. s r.o.	Žabčice 450	Žabčice	584231	OO (SOO3 + SOO1)	v provozu s částečnou rekultivací	O, S	80 % ASA, 20 % obec

Zdroj: Sběr dat u provozovatele

Tab. 72: Koncová zařízení (skládky, ZEVO a další zařízení pro nakládání s odpady z obcí řešeného ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé	Adresa provozu			obce využívající zařízení	Provozovatel/vlastník	Poznámky
		Ulice	Obec	ZÚJ			
1.	Esko - T s.r.o.	Petrůvky	Petrůvky	591378	kromě obce Rapotice	S	skládky
2.	SAKO Brno, a.s.	Jedovnická 2	Brno	582786	obce obsluhované AVE CZ	S	ZEVO
3.	LINEO spol. s r.o.	Čikov 138	Čikov	590495	nelze určit	S	dekontaminační plocha

Zdroj: Sběr dat u provozovatele

Tab. 73: Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti území ORP, současný stav

Č.	Provozovatel	Adresa provozu			Specifikace typu zařízení	Provozovatel/vlastník
		Ulice	Obec	ZÚJ		
1.	LINEO spol. s r.o.	Čikov 138	Čikov	590495	dekontaminační plocha pro NO	S

Zdroj: Sběr dat u provozovatele

Svozová firma ESKO-T mj. provozuje skládku v obci Petrůvky v ORP Třebíč (viz tab. 71). Tato skládka je koncovým zařízením (viz tab. 72) pro obce studovaného území obsluhované svozovou firmou ESKO-T (viz tab. 62). Roční návoz na skládku je 35000 t/rok. Provoz skládky je naplánován do roku 2024.

Skládka Petrůvky je vzhledem k rozložení členských obcí svazku "skládka TKO" situována vhodně a její kapacita je pro obce DSO dostatečná. Z pohledu typu ukládaného odpadu se jedná o skládku inertního a ostatního odpadu. Skládka je v současnosti částečně v rekultivaci. Je zaplněna a průběžně rekultivována zhruba 70 % skládky. Dostatečná kapacita je odhadována na 10 let provozu (v současnosti je volných 206 000 m³).

Podíl BRKO na skládce nelze přesně určit. Nejsou prováděny rozbory na podíl BRKO v celkovém množství odpadu, ale obecně lze říci (dle provozovatele skládky), že se objem/podíl BRKO velmi výrazně snižuje z důvodu masivního využívání kompostáren, domácích kompostérů, zařízení pro nakládání s BRO v obcích a sezónně rozmístěných "hnědých" kontejnerů na bioodpad. Z dalších zařízení (viz tab. 73) se v ORP nachází dekontaminační plocha v obci Čikov společnosti LINEO spol. s r.o.

Spalovna SAKO (viz tab. 70) je využívána svozovou společností AVE CZ. Do spalovny v Brně putuje odpad z překladiště společnosti v Třebíči, případně tento odpad putuje na skládku do Petrůvek. Vše se děje dle aktuální nabídky a stavu zpracovatelských zařízení (SAKO bývá v režimu odstávky). Spalovna SAKO Brno je ZEVO, kam se sváží odpady k energetickému využití ze širokého okolí. Společnost AVE CZ sem sváží SKO z obcí jež obsluhuje (viz výčet výše). SKO z ostatních obcí (obsluhovaných ESKO-T) je odstraňován skládkováním na skládce v Petrůvkách. SKO vyprodukovaný v SO ORP Náměšť n. O. je tedy bez výjimky odstraňován (skládkování) a energeticky využíván mimo území svého původu. Část nebezpečného odpadu produkovaného v řešeném území je dekontaminována v zařízení společnosti LINEO.

Souhrnně lze tedy říci, že obce studovaného ORP jsou dle koncových zařízení a odpadů zde zpracovávaných rozděleny různě. K energetickému využití do ZEVO SAKO Brno putuje odpad (zejména SKO) z obcí obsluhovaných firmou AVE CZ, k odstranění skládkováním na skládce v Petrůvkách pak z obcí obsluhovaných firmou ESKO-T. Na třídící linku v Třebíči putuje odpad z celého studovaného území. S BRO pocházejícím z obcí řešeného území je také nakládáno podle svozové firmy, která zajišťuje sběr tohoto odpadu, resp. místního zemědělského podniku nebo kompostárny.

Černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území ORP

V řešeném území se nachází několik starých ekologických zátěží, všechny jsou uvedeny v tab. 73b. K nejzávažnější ekologické zátěži regionu patří lokalita bývalého podniku Velamos a.s. v Náměšti n. O. Sanace této zátěže započala v roce 2011. Tato zátěž byla hodnocena stupněm rizikivosti B – vysoká nebezpečnost (stupnice A-E). Pro lepší představu stupně rizikivosti se do kategorie rizikivosti A řadí lokalita skládky Pozdřátky v SO ORP Třebíč. Bývalé skládky podniku Velamos se nacházejí v obcích Okarec a Ocmanice, kde byla zjištěna přítomnost kalírenských solí a neutralizačních kalů. Dalšími významnými zátěžemi s rizikovostí C jsou lokality Mohelno – Štenkravy, Okarec – Buršův kopec, Ocmanice – skládka, Sudice – řízená skládka, Březník – Padělky, Popůvky – lom v Opalí aj.

V roce 2011 započala sanace staré ekologické zátěže v podniku Velamos v Náměšti nad Oslavou. Co se týče černých skládek, tak jsou tyto poměrně obtížně lokalizovatelné. Jedinou dostupnou databází černých skládek je ekologický projekt ZmapujTo, který se snaží o vytvoření mapy s výskytem černých skládek. Podle <http://www.zmapujto.cz/map/list/time> se ve studovaném území nacházejí černé skládky pouze v k. ú. Kuroslupy a Kladeruby n. O (rok 2012). Ovšem je možné, že se černé skládky vyskytují i jinde v území, jen nejsou zatím zmapovány, případně obce nejsou zapojeny do projektu Zmapuj to. Případné odstranění černé skládky hradí vlastník pozemku. Protože se černé skládky vyskytují nejvíce v lesích jejichž vlastníkem je ve studovaném ORP nejčastěji státní podnik Lesy České republiky, jsou tyto skládky odstraněny na jeho náklady.

Tab. 73a: Výčet starých ekologických zátěží

obec	lokalita
Březník	Padělky
Jasenice	skládka
Jinošov	skládka
Lesní Jakubov	Zmola Padělky
Mohelno	Štenkravy
Naloučany	skládka
Náměšť n. O.	Velamos a.s., TRADO s.r.o., U Rathanu
Ocmanice	skládka - Velamos
Okarec	Buršův kopec - Velamos, skládka
Popůvky	lom v Opalí
Rapotice	U nádraží
Sedlec	žleb
Sudice	řízená skládka
Vícenice	skládka, Močídky

Zdroj: MŽP ČR in ÚAP SO ORP Náměšť nad Oslavou 2014

Produkce odpadů

Tab. 74: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce OO	25 969,00	8 712,89	14 643,41	16 194,22	13 392,63	50 244,45
Produkce NO	672,93	90,83	141,63	415,95	266,70	1 168,13
Celková produkce (OO a NO)	26 945,14	8 803,72	14 785,04	16 610,17	13 659,33	51 412,58

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Podíl nebezpečných odpadů (dále jen NO) na celkové produkci odpadů v letech 2008-2012 má kolísavý trend (výjimečný je pouze rok 2011) s tendencí lineárního růstu s průměrnou hodnotou podílu 1,7 %. Protože jednotlivé kategorie tvoří dohromady celek, je trend podílu ostatních odpadů na celkové produkci odpadů také kolísavý (opět pouze kvůli situaci v roce 2011). Kromě kolísavého trendu byl však zaznamenán rapidní nárůst produkce v obou kategoriích odpadu v roce 2012 vzhledem k předchozím letem. V kategorii OO byl tento nárůst způsoben zejména produkcí odpadů uvedených dle kódu jako zemina a kamení, směsně stavební a demoliční odpady, beton a cihly (70 % celkové produkce OO v roce 2012), dále cca 10 % této mimořádné produkce OO v roce 2012 činily odpady zvířecí trus a hnůj. V kategorii NO byl tento nárůst způsoben zejména produkcí odpadů uvedených dle kódu jako zemina a kamení obsahující nebezpečné látky (přes 50 %). Je tedy evidentní že se jedná o produkci odpadu podobného charakteru.

Protože se počet obyvatel studovaného území nijak výrazně nemění, produkce kategorií odpadů přepočtená na jednoho obyvatele kopíruje vývoj podílu kategorií odpadů na celkové produkci odpadů s tím, že absolutně se zvýšila měrná produkce OO více než 3x a NO téměř 5x mezi lety 2011 a 2012, takže lze hovořit o rapidním nárůstu produkce obou kategorií odpadů. Je to z důvodu již výše zmíněného růstu produkce obzvláště zeminy a kamení, patrně pocházející z likvidace staré ekologické zátěže podniku VELAMOS, který se nachází v Náměšti nad Oslavou.

Trend nakládání s produkoványými odpady z obcí se z pohledu cílů POH do budoucna jeví jako pozitivní. Zástavba i území jako takové je převážně venkovského charakteru a tomu odpovídá i složení odpadů dle kategorií.

Tab. 74a: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Náměšť n. O.	13 450	158,35	11,77	5 485,29	407,83	5 643,63	419,60
Kraj Vysočina	511 207	7 196,36	14,08	253 016,89	494,94	260 213,24	509,02

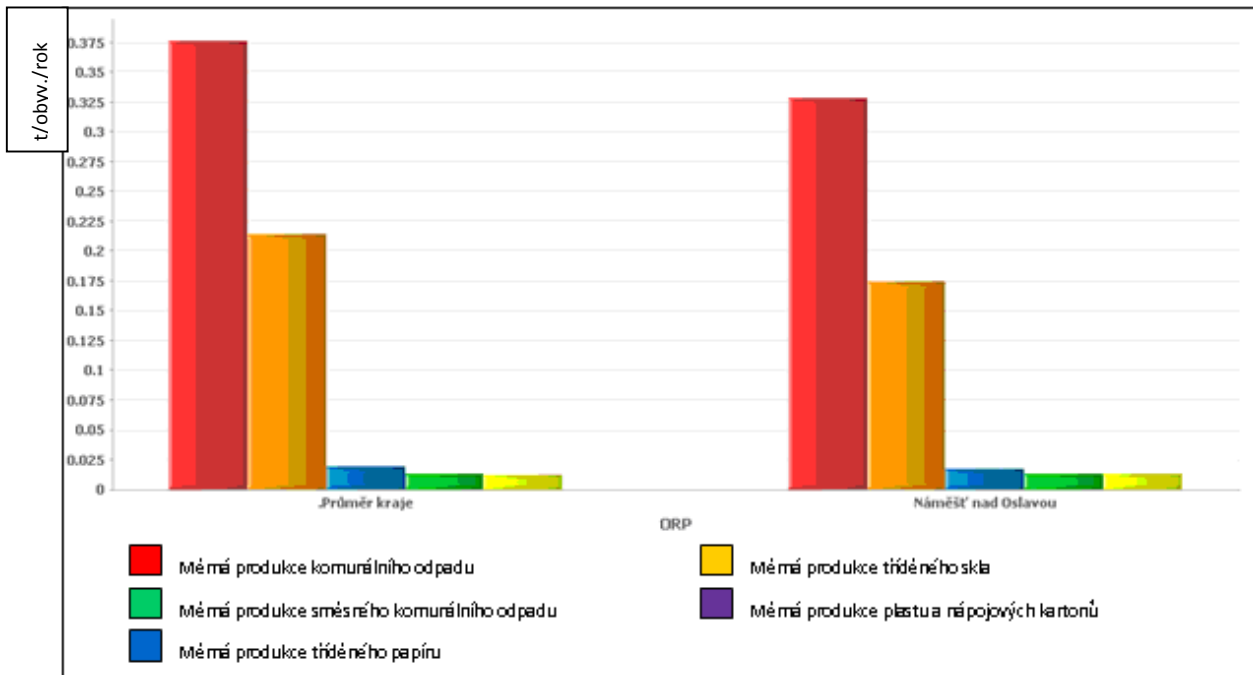
Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 74a je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 11 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 14 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 89 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů.

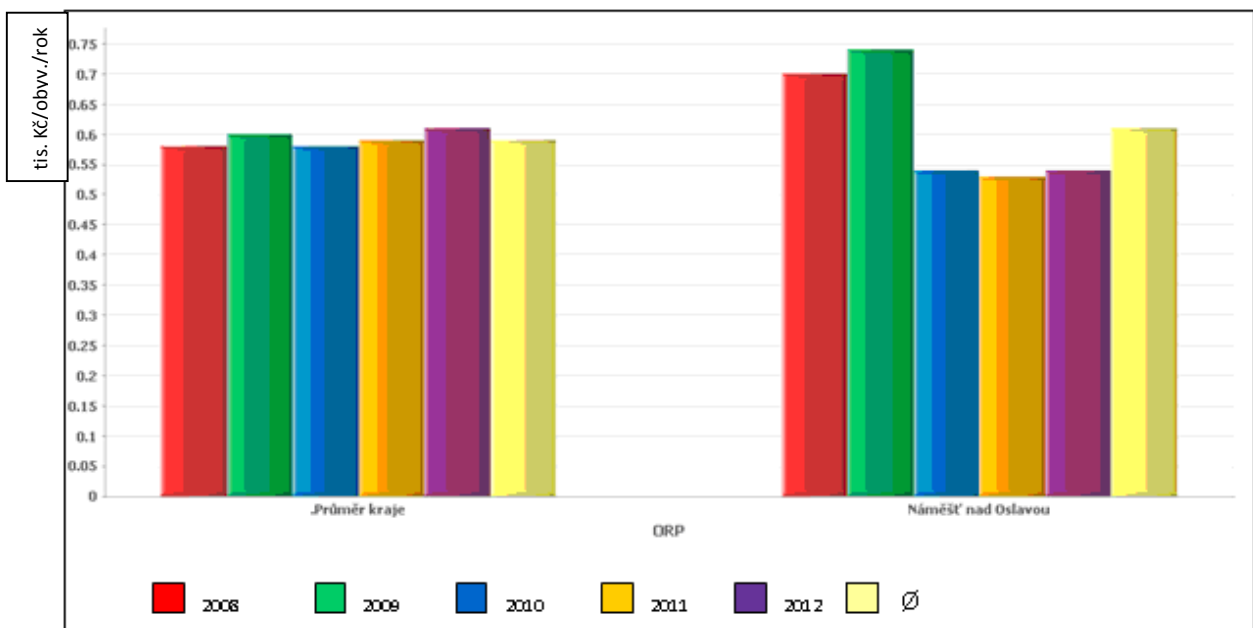
Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Kraj Vysočina vykazuje ORP nižší měrnou produkci nebezpečných odpadů a nižší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje pod průměrnou hodnotou Kraje Vysočina. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 0,4 kg nižší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 123,2 kg nižší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

V oblasti odpadového hospodářství je Náměšť n. O. jako území SO ORP na dobré úrovni. To lze doložit na měrné produkci komunálního odpadu, směsného komunálního odpadu a jednotlivých položek tříděného odpadu (viz graf 8). Pozitivně lze hodnotit výsledky produkce komunálního odpadu jako takového i směsného komunálního odpadu. Obě kategorie jsou nižší, než dosahuje průměrné množství produkce odpadů v kraji a podobných SO ORP. Průměrné jsou hodnoty všech položek vyříděného odpadu (papíru, skla, plastů a nápojových kartonů).

Pro zhodnocení situace v odpadovém hospodářství je nutné také věnovat pozornost výdajům obecních rozpočtů na oblast odpadů. V grafu 9 si lze povšimnout, že výdaje na sběr a svoz komunálního odpadu jsou nižší než průměrná úroveň v kraji (mimo roky 2008 a 2009). A celkově průměrné až mírně podprůměrné ve srovnání s podobnými SO ORP. Tato situace je pro zkoumaný SO ORP velmi příznivá, především s ohledem na vývojovou tendenci v letech 2010 – 2012. Nižší produkce odpadu doprovází průměrné až nižší výdaje na jeho sběr a svoz.

Graf 8: Měrná produkce KO, SKO a separovaného odpadu
Zdroj: Benchmarking v rámci projektu Podpora meziobecní spolupráce

Graf 9: Neinvestiční výdaje na sběr a svoz KO
Zdroj: Benchmarking v rámci projektu Podpora meziobecní spolupráce

Tab. 75: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění

č. sk. odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	153,74	21,84	26,77	5,00	5 065,45
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	0,00	0,00	0,00	0,00	3,26
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	0,05	6,80	0,00	0,00	0,00
06	Odpady z anorganických chemických procesů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
07	Odpady z organických chemických procesů	3,37	3,61	1,46	0,08	0,62
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev	2,30	1,37	1,47	0,91	4,19
09	Odpady z fotografického průmyslu	0,38	0,00	0,26	0,00	0,01
10	Odpady z tepelných procesů	0,00	8,92	0,00	0,00	40,87
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	2,00	2,00	2,00	1,20	1,60
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	40,86	263,45	52,27	5,95	38,49
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	26,29	67,11	16,58	23,37	11,67
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	0,86	0,24	0,13	0,33	0,18
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	583,51	558,27	558,98	548,32	599,59
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	40,09	153,93	288,44	191,82	204,92

č. sk. odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	2 732,08	8 779,77	11 774,50	9 134,36	41 369,60
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	0,05	0,03	0,43	0,40	1,04
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	217,26	218,49	167,96	259,36	240,14
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	5 000,89	4 699,21	3 716,89	3 488,23	3 830,11
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celková produkce odpadů [t]		8 803,72	14 785,04	16 608,14	13 659,33	51 411,73

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Nejvíce zastoupenou skupinou jsou Stavební a demoliční odpady (sk. 17). Produkce těchto odpadů stoupla v roce 2012 více než na 4-násobek produkce v předchozím roce. Lze předpokládat, že odpady pocházejí z likvidace staré ekologické zátěže VELAMOS v Náměšti n. O. Obdobný trend růstu byl v roce 2012 zaznamenán i ve skupině odpadů č. 02, tedy Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin. Důvodem mnohonásobného zvýšení produkce odpadů u této skupiny odpadů je zavedení provozu bioplynové stanice v Mohelně a vykazování produktů zemědělství (trus, kejda, močovina, ...) jako odpadů. Třetí nejvíce produkovanou skupinou odpadů jsou komunální odpady (sk. 20). V této skupině odpadů je trend produkce klesající v letech 2008-2011 a s mírným nárůstem v roce 2012, i přesto se dlouhodobě jedná o pokles produkce KO. Dlouhodobý pokles produkce KO v souvislosti se stagnací vývoje počtu obyvatelstva je dobrým signálem. Další početnou skupinou odpadů byly odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené. Stejně jako u předchozí skupiny odpadů, i zde jsou producenti blíže prostorově nespecifikováni. Jedná se zejména o produkci obalových odpadů a jim podobných, pocházejících především z podnikové a průmyslové činnosti. Pátou nejvíce produkovanou skupinou odpadů byla skupina č. 19. Ve studovaném území odpady tohoto charakteru pocházejí převážně z čistíren odpadních vod a kompostáren. Odpady tohoto druhu mají vyrovnaný vývojový trend.

Tab. 76: Celková produkce odpadů v území ORP (produkce KO a produkce smíšeného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	8 803,72	14 785,04	16 610,17	13 659,33	51 412,58
Celková produkce KO	5 576,66	5 250,73	4 270,35	4 031,55	4 423,51
Celková produkce SKO	3 243,85	3 112,84	2 808,25	2 599,49	2 657,56

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Celková produkce odpadů se zvýšila pouze nárazově v roce 2012 z důvodu realizace staveb a z nich vzniklých odpadů, příp. sanace staré ekologické zátěže VELAMOS v Náměšti nad Oslavou. Zároveň se dlouhodobě (ve sledovaném období) snižuje produkce KO. Podíl SKO na produkci KO je poměrně stabilní. Produkce KO se v letech 2008-2011 snížila (nejrapidněji 2009-2010 - téměř o 1000 t) a mezi lety 2011-2012 mírně vzrostla. Rapidní pokles (zmíněných téměř 1000 t) KO mezi lety 2009 a 2010 je způsoben výrazným poklesem BRKO z důvodu změny sběru a nakládání s BRKO kompostováním. Obdobná situace panovala i u produkce SKO, což je logické vzhledem ke vztahu mezi KO a SKO. Stejný trend se projevuje i u ukazatele měrné produkce obou kategorií odpadů. Celková produkce i měrná produkce KO i SKO se v porovnání let 2008 a 2012 poměrně výrazně snížila (vzhledem k velikosti a lidnatosti území). Tato změna je v případě SKO způsobena zkvalitněním systému nakládání s odpady, zejména systému separace odpadů. Doufáme, že navýšení měrné produkce KO v letech 2010-2012 a měrné produkce SKO 2011-2012 je jen výkyvem a ne změnou vývojového trendu. Průměrný podíl celkové produkce SKO na celkové produkci KO v rozmezí let 2008-2012 byl 61,4 %. SKO byl odstraněn buď na skládce TKO v Petrůvkách, nebo energeticky využit v SAKO Brno. Měrná produkce KO v ORP v roce 2012 byla v porovnání s měrnou produkcí KO v ČR přesně o 1/3 nižší, podobný trend byl zjištěn i v případě SKO s hodnotou ORP 71 % hodnoty ČR.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společností EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vyříděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému

odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytríděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tab. 76a: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Náměšť n. O.	13 450	4 417,06	328,41	2 334,14	173,54	172,64
Kraj Vysočina	511 207	192 521,82	376,60	108 570,64	212,38	211,38

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V tabulce 76a je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří přes 99 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 88 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že méně než 1 % z celkové produkce KO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se zařazují do odpadu podobného komunálnímu. Hlavním způsobem odstranění SKO je skládkování, nebo se odpad využívá energeticky. Podíl SKO z celkové produkce KO z obcí a tudíž i podíl odstraněného, nebo energeticky využitého odpadu je 53 %. AVE CZ, která sváží odpad k energetickému využití v SAKO Brno, obsluhuje 8 obcí (viz tab. 62). Naproti tomu SKO z ESKO-T je odstraňován skládkováním. Je tedy patrné, že většina SKO (přesněji nelze určit) je odstraňována skládkováním.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 41,2 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a o 36,7 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Množstevně nejvíce zastoupenými odpady byly: směsný komunální odpad (BRKO), biologicky rozložitelný odpad (kolísání hodnot v rozmezí +/- 170 tun, lineárně/dlouhodobě dochází k poklesu), papírové a lepenkové obaly, uliční smetky, papír a lepenka. U prvního a třetího jmenovaného lze hovořit o poklesu hodnot v letech 2008-2011 a růstu mezi posledními dvěma roky. U druhu odpadu uliční smetky je evidentní mírný nárůst vyprodukovaného odpadu, čehož může být příčinou tužší zima a tudíž častější a intenzivnější užívání posypových hmot. Papír a lepenka - v produkci tohoto druhu odpadu byl zaznamenán v roce 2012 téměř 4-násobný nárůst hodnoty proti předchozím rokům. Biologicky rozložitelný odpad (200201) je tradičně zastoupen nejvíce (více viz příloha č. 2).

Tab. 77: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové č. separ. odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	276,13	240,62	228,46	219,60	352,56
Sklo	150107, 200102	173,73	171,14	179,95	181,76	176,79
Plast	150102, 200139	30,52	21,39	35,25	32,37	200,99
Nápojové kartony	150105	3,38	3,94	4,49	4,59	0,47
Celkem separovaný sběr		483,76	437,08	448,15	438,32	730,81

Zdroj: ISOH (<http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>)

Převažující složkou separovaného odpadu (SO) byl vždy papír, jehož produkce se v letech 2008-2011 snižovala, ale v roce 2012 se zvýšila o téměř 80 tun (27 %) a předčila hodnotu z roku 2008. Produkce skla jako odpadu se ve sledovaném časovém rozmezí nijak výrazně neměnila. Produkce plastového odpadu byla vyrovnaná v letech 2008-2011 a v posledním roce stoupla o 520 %! Přesně opačný, i když ne tak markantní, trend byl pozorován u nápojových kartonů. Kromě složky nápojových kartonů se produkce SO zvyšuje, tudíž i celková produkce SO se zvyšuje. Zejména mezi roky 2011 a 2012 činil růst téměř 77 %, v předchozích letech byla celková produkce poměrně vyrovnaná. Z důvodu stagnace počtu obyvatelstva hodnoty měrné produkce kopírují hodnoty celkové produkce a produkce jednotlivých složek tříděných odpadů. Situace okolo separovaného sběru odpadu je blíže specifikována v komentáři v úvodu podkapitoly 5.1.2.

Další separovaný sběr odpadu probíhá v obcích ORP u složek textil, bioodpad a kovy. Elektrická a elektronická zařízení jsou sbírána ve formě zpětného odběru, případně mobilním sběrem. Sklo je většinou ještě separováno dle barvy na bílé a barevné. Pro všechny tyto kategorie jsou určeny a barevně odlišeny sběrné nádoby v docházkové vzdálenosti uživatelů

Tab. 77a: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Náměšť n. O.	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	13 450	223,55	16,62	29,56
Plast	(150102, 200139)		180,49	13,42	10,01
Sklo	(150107, 200102)		174,15	12,95	10,96
Nápojové kartony	(150105)		0,47	0,04	0,28
Kovy	(200140, 150104)		682,93	50,78	40,61

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 77a je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří 63 %, produkce skla tvoří 99 %, produkce plastů tvoří 90 % a produkce nápojových kartonů tvoří 100 %, z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vytríděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady z obcí (zejména obalové odpady a vytríděné odpady z domácností). Z celkové produkce KO z obcí činí podíl separovaného (a tedy materiálově využitého) odpadu 13 %, spolu s bioodpadem (200201) je podíl materiálově využitého odpadu na celkové produkci KO z obcí celkem 23 %. Podíl kovů, které mají také předpoklad pro materiálové využití, je na celkové produkci KO z obcí 16 %.

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty vzhledem k průměrným hodnotám nižší u papíru a nápojových kartonů a vyšší u skla, plastů a kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytríděných odpadů v Kraji Vysočina jsou u papíru 29,56, skla 10,96, plastů 10,01, nápojových kartonů 0,28 a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni.

Tab. 77b: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Náměšť n. O.	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	13 450	16,48	17,00
Plast	(150102, 200139)		13,84	11,55
Sklo	(150107, 200102)		14,22	12,45
Nápojové kartony	(150105)		0,44	0,37
Kovy	(200140, 150104)		2,10	26,07

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

V tabulce 77b je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty

liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vytríděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vytríděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou 77a, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám nižší u papíru a kovů a vyšší u skla, plastů a nápojových kartonů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytríděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08, skla 10,97, plastů 9,72, nápojových kartonů 0,32 a kovů 19,98 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni, což potvrzuje i předcházející tabulka. Při srovnání s podobnými ORP z Kraje Vysočina (Humpolec, Telč, Pacov) má studované území nižší hodnoty vytríděného papíru a kovů, vyšší hodnoty plastů a skla, obdobné hodnoty v kategorii nápojových kartonů a výrazně nižší hodnotu zbytkového odpadu (SKO). Řešené území se tedy dle jednotlivých složek odpadů nijak nevymyká průměrným hodnotám, pouze v případě SKO je hodnota markantně nižší, což je pozitivní zjištění vzhledem k převažujícímu skládkování při odstraňování SKO.

Tab. 77c: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Kraj Vysočina	16,55	12,45	12,33	0,41	22,72	64,46
(0 až 500 obyv. včetně)	8,29	13,35	13,86	0,44	6,03	41,96
(501 až 1000 obyv. včetně)	11,21	13,31	12,63	0,47	9,42	47,03
(1001 až 4000 obyv. včetně)	15,19	13,62	13,85	0,51	15,32	58,49
(4001 až 10000 obyv. včetně)	16,54	13,61	10,77	0,30	29,08	70,31
(10001 až 20000 obyv. včetně)	22,46	10,68	12,68	0,52	66,39	112,73
(20001 až 50000 obyv. včetně)	22,51	12,17	11,57	0,28	33,17	79,70
(50001 až 100000 obyv. včetně)	26,72	8,09	9,88	0,37	15,90	60,95
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v Kraji Vysočina produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 0 do 500 obyvatel. Nejvíce odpadu vytrídí občané v obcích od 10001 do 20000 obyvatel. Této velikostní skupině neodpovídá v ORP žádné sídlo. Náměšť n. O. – největší sídlo regionu – patří do kategorie 4001 až 10000 obyvatel. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 75 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji nižší, přičemž hustota sběrné sítě v Kraji Vysočina je 105

obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. Hodnota 105 v Kraji Vysočina je vůbec nejnižší z celé ČR, tudíž se zde nachází nejhustší síť nádob na sběr separovaného odpadu. Tato hodnota se navíc průběžně snižuje, tzn. síť je i nadále zahušťována (2012 - 110, 2013 - 107). V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Telč a ORP Humpolec) vykazuje ORP Náměšť n. O. vyšší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP je nadprůměrná.

Přesto, že je hustota sběrné sítě v řešeném území nadprůměrná, při terénním průzkumu v rámci projektu starostové obcí identifikovali jako jeden z problémů v odpadovém hospodářství nedostatečnou informovanost a osvětu obyvatel v problematice třídění odpadů. Proto je součástí návrhové části dokumentu problémový okruh týkající se osvěty a komunikační kampaně pro třídění odpadů.

Tab. 78: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Katalogové č. odpadu	Název druhu BRO	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracovávané mimo místo vzniku	106,00	5,13	5,20	5,00	5064,16
200201	Biologicky rozložitelný odpad	652,68	483,57	577,22	432,33	551,25
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	182,60	177,22	112,09	208,05	187,41
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	4,00	4,00	12,00	27,50	28,00
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	0,00	0,00	13,59	22,95	24,40

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Tabulka 78 byla sestavena na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Biologicky rozložitelný odpad (200201) byl již komentován u tab. 75. Produkce kalů z čištění odpadních komunálních vod mírně poklesla proti roku 2011 avšak proti dřívějším rokům je na průměrné úrovni. Tyto odpady pocházejí z ČOV a jejich množství závisí na počtu obyvatel obce/uživatelů ČOV. Odpady z kategorie směs tuků, olejů, atd. a biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven spolu souvisí a dokazuje to i růst jejich meziroční produkce. Producenty těchto odpadů jsou právě kuchyně a stravovny, jejichž služeb je ve studovaném území využíváno hojněji než v minulosti. Podobně jako je zmíněno v komentáři pod tab. 69, tak i zde je příčinou rapidního navýšení zavedení provozu BPS ve společnosti Agro Mohelno s.r.o. Do roku 2012 nebyly vedlejší produkty zemědělství vykazovány jako odpady a byly využity zpětně ve výrobě (hnojení, ...), kdežto od roku 2012 byly tyto použity jako surovina pro výrobu bioplynu a vykázány jako odpad.

Vliv charakteru území na produkci této skupiny odpadů se těžko hodnotí bez možností porovnání s podobným územím (alespoň velikostně), potom by bylo možné odvodit důsledky nízké hustoty zalidnění území, roztržitosti sídel a jejich malé lidnatosti.

Tab. 79: Podíl BRKO na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	5 343,66	4 894,65	3 908,99	3 654,13	9 025,38
z toho celková produkce BRKO	4 713,06	4 471,38	3 560,66	3 223,02	3 501,77

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

V tabulce č. 79 (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné, nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se o katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočtení na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této tabulce č. 79 primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Trend produkce BRO byl ve studovaném území v letech 2008-2011 poměrně plynule sestupný, avšak mezi lety 2011 a 2012 se jeho produkce zvýšila téměř o 150 %. Důvod tohoto navýšení je již popsán v komentáři k tabulkám 72 a 78. I bez přítomnosti odpadu 020106 by vzrostla produkce BRO mezi roky 2011 a 2012, ale pouze o 8 %. Potom by se dalo hovořit o stagnaci produkce v letech 2010-2012. Podíl BRKO na produkci BRO se vždy pohyboval na hranici okolo 90 % +/- 2 % (s výjimkou zmíněného navýšení v roce 2012).

Vzhledem k charakteru území a typu zástavby je BRO a potažmo i BRKO významnou složkou odpadů vyprodukovaných v území.

Počet obyvatel v území ORP stagnuje, proto trend měrné produkce BRO i BRKO věrně kopíruje trend celkové produkce BRO i BRKO. Průměrná produkce BRO, přepočtená na jednoho obyvatele ORP za rok byla ve sledovaných letech 399,5 kg/obyvatele, BRKO 290 kg/obyvatele. Dlouhodobě (lineárně) se produkce BRO zvyšuje, což je velmi ovlivněno velkou nadprodukcí odpadu č. 020106 (bez něj by byl trend opačný), naopak produkce BRKO se v dlouhodobém horizontu snižuje. Síť zařízení pro na-

kládání s BRO je v území dostatečná a situace okolo této problematiky je popsána v komentáři k tabulkám 67 - 69.

Tab. 79a: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Náměšť n. O.	13 450	2 953,45	219,59	439,81	32,70
Kraj Vysočina	511 207	143 404,24	280,52	13 612,11	26,63

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 77d je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 84 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 16 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukované obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 68,6 kg nižší hodnoty měrné produkce BRKO a o 13,2 kg vyšší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Tento systém je zaveden v obcích Mohelno, Náměšť n. O, Kramolín a Lesní Jakubov. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP. Tento systém je zaveden ve zbylých 23 obcích.

Nakládání s odpady

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro všechny tabulky, týkající se nakládání s odpady, uvedené níže. V této části se analýza zabývá identifikací zařízení pro nakládání s odpady a míst pro odkládání odpadů a materiálů, které nemají status zařízení pro nakládání s odpady.

Řešené území a jeho obce jakožto součást Kraje Vysočina a jako součást DSO „Skládka TKO“ jsou zapojeny do projektu ISNOV. ISNOV je zkratka pro Integrovaný systém nakládání s odpady v Kraji Vysočina, který je řešen samostatnou studií jako systém, který preferuje využití odpadů před jejich odstraněním. ISNOV zabezpečí minimální dopady na ŽP a je schopen zajistit plnění politiky OH.

ISNOV má 4 pilíře:

- I. pilíř předcházení vzniku KO a odpadů podobných KO
- II. pilíř maximalizace třídění KO a odpadů podobných KO a jejich další materiálové využití

III. pilíř nakládání s BRO a jejich využití

IV. pilíř energetické využití zbytkového SKO a odpadu podobného KO

(Zdroj dat dostupný zde: <http://www.kr-vysocina.cz/co-je-to-isnov/d-4043881>)

Tab. 80: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hl. způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	8 032,07	1 986,00	11 417,64	10 545,00	19 682,00	15 556,00
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		29,81	22,56	77,22	63,49	144,09	30,26
	Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	7 950,86	1 986,00	11 417,64	10 545,00	19 682,00	15 556,00
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		29,51	22,56	77,22	63,49	144,09	30,26
Celková produkce odpadů		26 945,14	8 803,72	14 785,04	16 610,17	13 659,33	51 412,58
Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spalování	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Hlavními způsoby nakládání s odpady je jejich využití nebo odstranění. Ve studovaném území, vzhledem k absenci skládky i spalovny nebo ZEVO, je odpad na území ORP pouze materiálově využíván, nikoliv odstraňován ani jinak ukládán.

Absolutní i relativní hodnoty materiálového využití v letech 2008-2012 mají kolísavý trend s průměrnou hodnotou 11 607 t/rok a průměrným podílem materiálového využití 67,7 % z celkové produkce odpadů. Z dlouhodobého hlediska je trend materiálového využití lineárně stoupající. Např. téměř 60 % všech odpadů materiálově využitých v roce 2011 byly směsné stavební a demoliční odpady, které byly recyklovány, dalších cca 25 % byly odpady typu zemina a kamení obsahující nebezpečné látky s typem nakládání předúprava k aplikaci dalších postupů.

Způsob využití odpadů je dán charakterem odpadů. Obecně lze říci, že trend celkové produkce odpadů je kopírován hodnotami materiálového využití, samozřejmě vždy závisí na zmíněném charakteru odpadu resp. jeho možné (materiálové) využitelnosti. Tuto potenciální situaci dokládají data z let 2008 a 2012, kdy bylo materiálové využití mnohem nižší, než v ostatních letech. Hodnoty materiálového využití v letech 2009-2012 se pohybují v rozmezí 10 000-20 000 tun. V roce 2011 byla hodnota materiálového využití odpadu cca o 6000 tun vyšší než jeho celková produkce. To naznačuje materiálové využití odpadu (konkrétně odpadu sk. 17) vzniklého mimo území ORP Náměšť nad Oslavou, popř. se může jednat o evidenční chybu.

V roce 2012 byl podíl materiálového využití na celkové produkci srovnatelný s vypočteným podílem DZ 2000, tato odchylka od trendu je však způsobena několikanásobným, a snad pouze nárazovým,

zvýšením celkové produkce odpadů skupiny 17. Protože se ve studovaném území s odpady nenakládá jinak než materiálovým využíváním, je tato hodnota 100 % a pro porovnání s podílem různých kategorií nakládání s odpady v ČR neporovnatelná. Na základě uvedených koncových zařízení (viz tab. 72) lze předvídat způsob nakládání s odpadem pocházejícím ze studovaného regionu. Tento odpad je využíván mimo území ORP, část (zejména KO) je skládkována v současnosti bez jiného budoucího výhledu na skládce v obci Petrůvky (ORP Třebíč). Dále se odpad z ORP (zejména KO) energeticky využívá v ZEVO SAKO Brno.

Tab. 81: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s odpady [t]									
KO	Využití	Materiálové využití	302,13	927,45	1 974,87	895,80	638,60	2 043,20	
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						
			9,32	16,63	37,61	20,98	15,84	46,19	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití	277,68	927,45	1 974,87	895,80	638,60	2 043,20	
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						
		8,56	16,63	37,61	20,98	15,84	46,19		
	Celková produkce KO [t]			3 242,10	5576,66	5250,73	4270,35	4031,55	4423,51
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Celkem vybrané způsoby odstranění		5,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
SKO	Využití	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	2,25		
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
		Celkem vybrané způsoby využití	0,00	0,00	0,00	0,00	2,25		
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Od 1.1.2015 legislativa novelou zákona o odpadech 229/2014 mj. upravuje obcím povinnost původce odpadů. Obec stanoví systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování KO vznikajících na jejím katastrálním území. Dále je obec povinna zajistit místa pro oddělené soustřeďování složek KO, minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů a BRO. Novela od roku 2024 také upravuje zákaz ukládání na skládky veškerého SKO a recyklovatelných a využitelných odpadů stanovených prováděcím právním předpisem. Maximální celkové množství odpadů uložených na skládku jako materiál pro technické zabezpečení skládky může dosahovat maximálně výše 20 %

celkové hmotnosti odpadů uložených na skládku v daném kalendářním roce. Hlavními důsledky, které vyplývají z těchto zákonných opatření pro obce studovaného území jsou zmíněné povinnosti obcí v samostatné působnosti, zvýšení výdajů na nakládání s odpady a nutnost řešení alternativy pro skládkování od roku 2024.

Podobně jako v předchozím komentáři není třeba slovně hodnotit odstranění KO a SKO a v tomto případě i využití SKO, kde se nachází jediná nenulová, ale zanedbatelná hodnota materiálového využití a to 2,25 t v roce 2012.

Materiálové využití mělo ve studovaných letech kolísavý trend, tento trend je s největší pravděpodobností dán druhovou skladbou KO, než-li vlivem celkové produkce KO, z toho vyplývá, že materiálové využití KO nekopíruje celkovou produkci KO. Průměrná celková produkce KO v letech 2008-2012 byla 4710 t/rok a průměrná hmotnost materiálově využitého KO 1271 t/rok, což činí 27 %. Maximální podíl materiálového využití KO na celkové produkci KO byl 46 % v roce 2012 a minimální 14 % v roce 2008. Při porovnání s hodnotami v ORP a ČR je situace logicky obdobná jako při nakládání se všemi odpady.

Ve studovaném území se nenachází zařízení pro nakládání se separovaným sběrem odpadů. Nejbližší je třídící linka v ORP Třebíč. V ORP se ale nachází zařízení ke kompostování odpadu, což výrazně ovlivnilo hodnotu materiálového využití v roce 2012, kompostováním bylo na území ORP využito téměř 2 041 t biologicky rozložitelného odpadu. V letech 2008 – 2011 je tomu obdobně, na území ORP bylo převážně množství KO (průměrně okolo 95 % z celkového materiálového využití) využito kompostováním. Jednalo se o biologicky rozložitelný odpad (200201).

Tab. 82: Nakládání s BRO a s BRKO na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní a stav plnění cíle POH ČR - proti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012
Nakládání s BRO a BRKO [t]								
BRO	Využití	Materiálové využití		1 651,96	3 099,12	1 315,09	830,37	7 958,83
		Energetické využití		0,17	0,00	0,00	0,00	0,00
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování		5,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BRKO	Využití	Materiálové využití		802,26	1 829,42	895,79	638,58	2 043,20
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Hm. odpadu/ obsah BR složky v odpadu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓				
		148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

	Spalování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet obyvatel v území ORP		13 405	13 382	13 416	13 497	13 450

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Opět není třeba komentovat nulové hodnoty. Materiálové využití BRO mělo ve sledovaném období kolísavý trend vývoje s průměrnou hodnotou 2971 t/rok. Při srovnání tabulek 82 a 79 zjistíme, že se materiálové využití BRO pohybovalo v rozmezí 21-88 % celkové produkce BRO s průměrnou hodnotou 45,8 % materiálově využitého BRO na území ORP. Podíl materiálového využití na celkové produkci BRKO byl o něco nižší a to 17-58 % v rozmezí sledovaného období s průměrnou hodnotou využitelnosti 32,2 %.

Vysoká hodnota materiálového využití BRO v roce 2012 (7959 t; t.j. 88 % celkové produkce BRO) byla nejspíše způsobena zprovozněním bioplynové stanice v obci Mohelno. V případě bioplynové stanice nejde o přímé energetické využití odpadu, jak je tomu v ZEVO. Energeticky se totiž využívá bioplyn, který je vedlejším produktem úpravy (rozkladu) odpadů a biologicky rozložitelných materiálů. Proto tedy zařazení do kategorie materiálového nikoliv energetického využití BRO.

Při porovnání tab. 81 a tab. 82 zjistíme, že z hlediska materiálově využitého KO se téměř vždy jedná o BRKO (s výjimkou 145 t v roce 2009), jedná se o biologicky rozložitelný odpad (200201), který je ve studovaném území téměř vždy materiálově využit ke kompostování (viz předchozí komentář). Trend vývoje celkové produkce BRO i BRKO je popsán u tab. 79. Je však potřeba konstatovat, že v produkci BRKO je započítána i produkce SKO a dalších KO, které obsahují biologicky rozložitelnou složku odpadu, viz komentář k tab. 79.

Dlouhodobý lineární trend vývoje podílu materiálového využití BRO i BRKO na jeho celkové produkci je však rostoucí, tedy příznivý. Komentář vůči DZ není relevantní.

Tab. 83: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	384 680	367 019	417 380
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	7 268 000	7 135 000	7 213 000
3723	Sběr a svoz OO (jiné než NO, KO)	387 000	410 000	416 000
3724	Využívání a zneškodňování NO	0	0	0
3725	Využívání a zneškodňování KO	2 013 000	1 884 000	1 926 000
3726	Využívání a zneškodňování OO	345 000	295 000	290 000
3727	Prevence vzniku odpadů	0	0	0
3728	Monitoring nakládání s odpady	0	0	0
3729	Ostatní nakládání s odpady	23 000	117 000	143 000
Celkové náklady ORP		10 420 680	10 208 019	10 405 380
Celkové náklady Kč/obyvatele ORP		777	756	774
Celkové náklady Kč/obyvatele Kraje Vysočina		652	748	761
Celkové náklady Kč/obyvatele ČR		789	803	831

Zdroj: Výdaje obcí MF ČR, SMO ČR; vlastní agregace dat

Náklady na sběr a svoz NO (viz tab. 83) ve sledovaném období měly kolísavý trend vývoje a průměrně se pohybovaly okolo 390 000,-/rok. Výkyvy zde byly v řádu několika tisíc. Podobná situace trendu se děla i v případě sběru a svozu KO s průměrnou hodnotou 7 205 000,-/rok i v kategorii Využívání a zneškodňování KO s průměrem 1 941 000,-/rok. Náklady na využívání a zneškodňování KO byly zhruba čtvrtinové ve srovnání s náklady na sběr a svoz KO. V případě sběru a svozu OO byl trend nákladů rostoucí, kdy se tyto v průběhu sledovaného období zvýšily o 29 000,-. Náklady na využívání a zneškodňování OO klesly ve sledovaném období celkem o 55 000,-, průměrné náklady činily 310 000,-/rok. Naopak se poměrně razantně navýšily náklady v kategorii ostatního nakládání s odpady v letech 2010-2012 celkem více než šestinásobně. V kategoriích Využívání a zneškodňování NO, Prevence vzniku odpadů a Monitoring nakládání s odpady byly náklady nulové. Celkové náklady na OH v letech 2010-2012 nejdříve klesly a o rok později stouply na 10 405 000 v roce 2012. Kolísavý trend se pohyboval v rozmezí +/- 2%. Při porovnání celkových nákladů na obyvatele se průměrné hodnoty sledovaného území v jednotlivých letech pohybují pod průměrem ČR a mírně nad průměrem Kraje Vysočina. Lze říci, že tyto náklady v ORP stagnují.

Trend rozdílu mezi celkovými náklady byl ve sledovaném období kolísavý s poklesem v prvním meziročí a růstem v druhém meziročí, tento růst však nedosáhl hodnoty v roce 2010 a proto došlo k příznivému lineárnímu poklesu tohoto rozdílu.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Tab. 84: Analýza cílových (dotčených) skupin

č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Občané a subjekty zapojené do svozu KO obce	výše poplatků	neadekvátní požadavky	www, rozhlas, tisk	zveřejnění snahy o co nejnižší cenu
		pravidelný svoz	netřídění odpadů	www, rozhlas, tisk	održování pravidel svozu
		dostupnost kontejnerů (vzdálenost)	neuspokojení požadavku	letáky	zmapování umístění kontejnerů
		přítomnost všech druhů kontejnerů	neukázněnost uživatelů	letáky	analýza potřebnosti jednotlivých druhů
		občasný sběr NO	neukázněnost uživatelů (nehodící se termín-důsledky)	rozhlas, tisk	analýza časové potřebnosti opakování sběru
2.	Ostatní původci KO	výše ceny služeb	používají nádoby jim neurčené	www, rozhlas, tisk	kontrola
3.	Průmyslové podniky	minimalizace nákladů na OH	riziko ekologické zátěže	jednání	kontrola
		maximalizace opětovného využití odpadů	Neuspokojení očekávání	jednání	smlouva
4.	Turisté, návštěvníci kulturních a sportovních akcí	Dostupnost odpadkových košů	neukázněnost a její důsledky	osvěta	zvýšit počet míst s odpadkovým košem, jejich kontrola
5.	Představitelé obcí SO ORP	uspokojit požadavky občanů	nedostatek finančních prostředků	www, rozhlas, tisk, jednání	meziobecní spolupráce
		optimalizace výdajů na provoz	nemožnost situaci přímo ovlivnit	www, rozhlas, tisk, jednání	meziobecní spolupráce, hledání alternativ
6.	Majitelé pozemků s černou skládkou	prevence	neochota odstranění na své náklady	www, rozhlas, tisk	pokuty
7.	Školy	podpora zřizovatele v otázce třídění odpadů	nedostatek prostředků	jednání	poskytnutí podpory, navrnutí alternativ
		podpora sběru vybraných komodit	nedostatečná motivace	jednání	motivace
		nadstandardní osvěta žáků	nedostatečná odbornost	akce pro děti	zajištění propagace
8.	Majitelé zařízení k nakládání	maximalizace zisku	konkurenční boj	jednání	rovné příležitosti
	s odpady	naplnit kapacitu zařízení	konkurenční boj	jednání	intenzifikace procesu kompostování
9.	Svozové společnosti	získání zakázky, udržení zákazníka, rozvoj systému, nabídka novinek	konkurenční boj	jednání	prostor pro jednání

Zdroj: Vytvořeno autorem na základě textové části

Tato analýza má za cíl identifikaci zapojených subjektů, jejich požadavků, rizik s nimi spojenými, způsobu komunikace a určení návrhu opatření. I v současné době informačních technologií je pro většinu obyvatel menších obcí nejdostupnější formou informací tisk. Právě v tisku by měla být uváděna aktuální situace problematiky OH v území ORP potažmo v území DSO „skládky TKO“.

V budoucnu by se měl klást větší důraz na spolupráci/informovanost/osvětu/komunikaci/ochotu ke změnám k lepšímu nejen mezi obcemi, ale i mezi obyvateli obcí a vůbec všemi zainteresovanými subjekty. Prvotní důraz, ač se to nezdá, by však měl být kladen na osvětu ve školách, resp. i školkách a děti by již od útlého věku měly být vedeny k zodpovědnosti za životní prostředí. Nejdůležitější cílovou skupinou z hlediska odpadového hospodářství jsou obce, protože jsou pojítkem mezi občany a svozovými společnostmi, zajišťují občanům zázemí nutné pro nakládání s odpady a jsou členy DSO „skládky TKO“.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou subjekty odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Tab. 85: Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)

č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Opatření ke snížení rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P*D		
1.	Finanční riziko	Nedostatek financí na provoz	2	4	8	zvýšení poplatků	obce
		Nedostatek financí na vybavení	2	3	6	zvýšení poplatků	obce
2.	Organizační riziko	Konkurence svozových společností	2	3	5	preferenze spol. svazku DSO, resp. Spolupráce společností v území	svoz. společnost
		Nedostatečná frekvence svozu	2	2	4	zvýšení četnosti svozu	obce
		Špatné rozmístění kontejnerů na separovaný odpad	2	3	6	optimalizace sítě kontejnerů	obce

č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Opatření ke snížení rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P*D		
3.	Právní riziko	Nucené investice následkem legislativních změn	3	3	9	Vytvoření stabilní a jednoduché legislativy reflektující potřeby obcí.	obce
		Malá míra vymahatelnosti práv vůči porušování zákona o odpadech	4	3	12	změna legislativy s posílením práv a pravomocí obcí	obce
4.	Technické riziko	Špatné technické zázemí	2	4	8	Investice	svoz. společnost
		Vzdálenost do zařízení mimo ORP	2	2	4	spolupráce obou ORP v rámci DSO	ORP
		Postupné zaplňování skládky	4	3	12	alternativa skládkování	všichni zainteresovaní
5.	Věcné riziko	Narůstající administrativa	3	3	9	legislativ. úpravy	obce
		Nízká motivace občanů třídit separovatelné odpady	3	3	9	práce s veřejností - osvětová činnost a informovanost	občané
		Nedostatečná hustota nádob/ obslužnost svozem	2	2	4	dohoda zúčastněných	svoz. společnost

Zdroj: Vytvořeno autorem na základě textové části

Řada rizik již existuje, ale jejich míra vlivu se může v průběhu času měnit dle aktuálního vývoje např. legislativy, nebo může kolísat v čase v návaznosti na další faktory. Lze hodnotit pravděpodobnost vzniku určitého rizika, ale je velmi obtížné přesně zhodnotit jeho potenciální dopad v budoucnu. Nejzávažnějšími riziky z hlediska výsledného hodnocení jednotlivých rizik (více než 10) je **malá míra vymahatelnosti práv vůči porušování zákona o odpadech**, ovšem jako opatření pro snížení tohoto rizika byla shledána změna legislativy s posílením práv a pravomocí obcí ruku v ruce s meziobecní spoluprací a následným zlepšením postavení obcí při řešení této problematiky. Dalším významným rizikem je **redukce kapacit skládky** resp. její průběžné zaplňování a další důsledky se skládkováním související, jako je realizace alternativního řešení **skládkování po roce 2024**. Obce studovaného území, i když skládka na níž je odpad z území ukládán v území neleží, jsou zapojeny do DSO "skládka obcí TKO" a proto mají příležitost zasáhnout do rozhodování o chodu skládky. Právě spoluúčast obcí studovaného regionu je významným faktorem a dobrou příležitostí pro tyto obce, jak ovlivnit další vývoj v oblasti nakládání s odpady.

5.1.4. SWOT analýza oblasti

Silnou stránkou SWOT analýzy je fungování DSO na vysoké úrovni. Od této stránky se odvíjí většina opatření a řešení problémů v oblasti OH, jako je významná spolupráce obcí nebo vysoká úroveň sběru a svozu separovaného odpadu. Jednou z hlavních slabých stránek může být neinformovanost obyvatel obcí z čehož vyplývá jejich, ač třeba nesvévolná, neochota a lhostejnost k problematice separace odpadů. Zde je však zapotřebí zmínit markantní zlepšení v množství sběru separovaného odpadu mezi průměrnou hodnotou let 2008-2011 a hodnotou roku 2012. Nárůst celkového množství

separovaného odpadu činil 62 %, konkrétně v případě papíru to bylo 46 % a v případě plastů dokonce 570 % (výpočet z tab. 77). Výpočty však vychází z produkce všech subjektů produkcí odpad v ORP. Je důležité v tomto trendu nepolevit a snažit se vytřídit co nejvíce odpadu a k tomu by mělo přispět právě zlepšení informovanosti obyvatel.

Základním stavebním kamenem příležitostí je opět spolupráce obcí nejen v rámci DSO, ale i v rámci projektu ISNOV, který je stěžejním počinem řešení integrace obcí na krajské úrovni. Hrozbou, která se vyskytuje snad ve všech oblastech regionálního rozvoje je nejistota financování doplněna nejasnou legislativou.

Třídění komunálních odpadů, zejména objemných, může pomoci odklonit část odpadů od skládky, předat je k materiálovému či energetickému využití a plnit tak legislativní požadavky. Do budoucna je důležité nepolevit v dobře nastavené spolupráci mezi obcemi v oblasti odpadového hospodářství a cíleně zlepšit informovanost obyvatelstva a všech cílových skupin osvětou v této problematice.

Tab. 86: SWOT analýza oblasti

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Existence a velmi kvalitní fungování DSO "skládky TKO"	1. Neinformovanost obyvatel
2. Využívání dotačních titulů	2. Neochota obyvatel k separaci odpadů
3. Kontinuální modernizace a zkvalitňování technického vybavení	3. Zvyšování nákladů na odpadové hospodářství
4. Spolupráce obcí na dobré úrovni	4. Vysoké náklady na sběr, svoz a odstranění SKO
5. Absence starých ekologických zátěží	
6. Starosta Náměště předsedou představenstva DSO	
7. Vysoká úroveň sběru separovaného odpadu	
Příležitosti:	Hrozby:
1. Výhody plynoucí z existence DSO a zařízení k nakládání s odpady	1. Nejasná legislativa
2. Řešení ISNOV	2. Financování
3. Vstřícný přístup tvůrců legislativy směrem k obcím	3. Nutnost realizace alternativy pro skládkování po 2024
4. Rozšíření meziobecní spolupráce - pozitivní důsledky	4. Neumožnění čerpání dotací v budoucnu

Zdroj: Vytvořeno autorem na základě textové části

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Realizace meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství ve studovaném území započala vznikem svazku "skládky obcí TKO". Tento svazek je iniciátorem vzniku společnosti pro nakládání s odpady ESKO-T Třebíč, která je hlavním aktérem svozu, sběru, provozu zařízení pro nakládání s odpady, atd. V území provádí svou činnost ještě společnost AVE CZ. Součinnost těchto dvou společností je na dobré úrovni a společnost AVE CZ využívá zařízení provozovaná společností ESKO-T. Problematika černých skládek je aktuální záležitostí zejména venkovských oblastí. Ve studovaném území je těchto skládek monitorováno jen několik (samozřejmě monitorované skládky jsou jen zlomkem celku). Důvodem poměrně malého výskytu černých skládek v území může být hustá a kvalitní síť sběrných kontejnerů na tříděný odpad a také provoz několika sběrných dvorů v rozumné dojezdové vzdálenosti z obcí ve kterých sběrné dvory nejsou a také mobilním sběrem odpadů několikrát za rok. Sběrnou síť doplňují výkupny a sběrná místa odpadů. Problémem do budoucna může být růst produkce stavebních a demoličních odpadů, pokud se nejedná pouze o nahodilou hodnotu v posledním sledovaném roce, ale o počátek nového trendu. Tato situace je však málo pravděpodobná.

Lze jen těžko odhadnout jakým směrem se budou ubírat náklady na odpadové hospodářství (zejména sběr, svoz, využívání, odstraňování KO), ale z finanční analýzy (i když je vytvořena pouze za poslední 3

roky) je patrné, že tyto by mohly minimálně stagnovat, protože k jejich poklesu už ve sledovaném období došlo. Tohoto poklesu bylo docíleno zejména separací odpadů v počáteční fázi sběru a ušetřením nákladů na jejich separaci v koncových zařízeních.

Kladnou změnou je posun v nakládání s bioodpady v řešeném území, ať už za vzniku kompostáren, bioplynových stanic, nebo rozmístěním kontejnerů na bioodpad, či úspěšné získání dotace na domácí kompostéry. Kompostárny však jsou velmi problematická zařízení z hlediska kontroly dle zákona o odpadech a možnosti jejich kontroly vstupů a aplikovatelnosti výstupů z těchto zařízení. Ovšem jsou důležitým článkem ke snižování množství odpadů ukládaných na skládky. Problematika skládkování je aktuálním tématem OH v DSO jehož jsou obce řešeného území členem a v rozmezí 10 let je potřeba alternativně vyřešit odklon od skládkování. Řešení je do značné míry vázáno na svozové společnosti, protože právě od nich jsou odpady předávány do koncového zařízení. Obce do tohoto zasahují jako příjemce služby - ale hlavně jako plátce služby, kdy hlavní roli hrají náklady. Pro úspěšné zvládnutí této změny v toku odpadů je klíčové vybudování překladiště SKO, bez kterého bude odklon od skládkování nemožný. Takové překladiště již v rámci DSO funguje v ORP Třebíč. S touto problematikou také souvisí financování alternativ skládkování, kdy je třeba pomýšlet dopředu na možné finanční zdroje pro realizaci. Tyto zdroje by bylo vhodné získat již v aktuálním programovém období, dokud je situace okolo fondů EU ještě poměrně příznivě nakloněna České republice.

Základním stavebním kamenem příležitostí je opět spolupráce obcí nejen v rámci DSO, ale i v rámci projektu ISNOV, který je stěžejním řešením problematiky OH a integrace obcí v oblasti OH na krajské úrovni.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Členové fokusní skupiny z ORP Náměšť nad Oslavou: dva motivující starostové, odborník na oblast školství, ředitelka ZŠ, vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví, vedoucí odboru dopravy a silničního hospodářství a pracovnice regionálního rozvoje SO

ORP Náměšť n. O. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

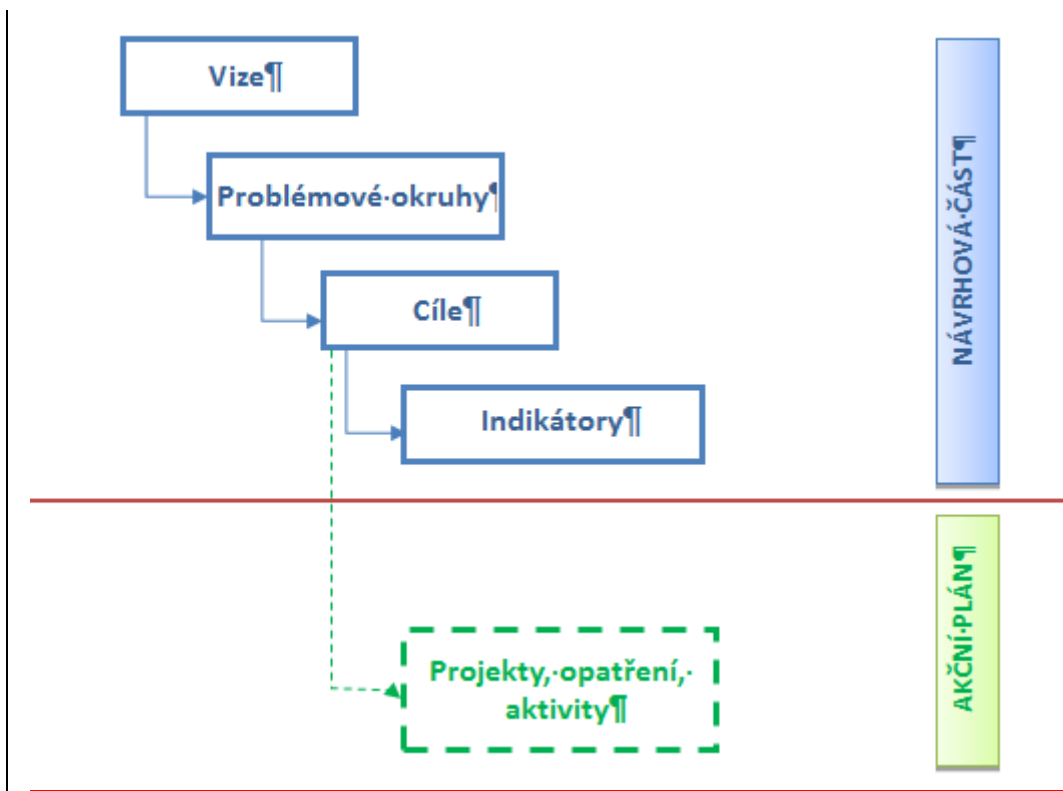
Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize					
Být regionem s vysokou kvalitou životního prostředí jako doposud, kvalitními podmínkami pro bydlení i aktivní život obyvatel. Území s rozvinutou a dostupnou dopravní, školní a sociální infrastrukturou zajišťující základní životní potřeby obyvatel a podnikatelů ve všech svých obcích.					
Odpadové hospodářství	Problémový okruh 5: Plánování nakládání s odpady v budoucnu		Problémový okruh 6: Osvěta a komunikační kampaň pro třídění odpadů		
	Cíl 5.1: Aktivní zapojení do projektu ISNOV	Cíl 5.2: Vytvoření koncepce hospodaření s odpady v ORP do roku 2020	Cíl 6.1: Příprava a realizace společné dlouhodobé informační a vzdělávací kampaně pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obce	Cíl 6.2: Podpora ekologické výchovy na školách s využitím dostupných celostátních programů	Cíl 6.3: Zapojení občanů do úklidových akcí v obci

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

Slogan: Náměšť a okolí – společné problémy, společné cíle

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Do roku 2023 bude SO ORP Náměšř nad Oslavou klidným regionem s vysokou úrovní životního prostředí jako doposud Regionem s kvalitními podmínkami pro bydlení i aktivní život obyvatel. Bude také územím s rozvinutou a dostupnou dopravní, školní a sociální infrastrukturou zajišťující základní životní potřeby obyvatel a podnikatelů ve všech svých obcích.

Problémový okruh č. 5: Plánování nakládání s odpady v budoucnu

Ve studovaném území se nachází celkem 27 obcí, z toho 26 jich je členem DSO „skládky TKO“. Tento DSO čítá celkem 166 členských obcí zejména z ORP Třebíč a dalších okolních ORP. DSO „skládky TKO“ zřizuje a zajišťuje mj. skládku TKO Petrůvky (ORP Třebíč), moderní třídící linku v Třebíči a svozovou firmu ESKO-T s.r.o. Pole působnosti tohoto DSO je velmi široké, patří sem např. i zajištění nádob pro sběr tříděného odpadu a jejich následný svoz na zmíněnou třídící linku, nebo v některých obcích poskytování nádob na sběr BRKO a jejich svoz. Síť sběrných dvorů a zařízení pro nakládání s BRKO je ve studovaném regionu prozatím dostatečná. Nenachází se zde žádná spalovna odpadů, nebo ZEVO, žádná skládka odpadů ani třídící linka. Tato zařízení (s výjimkou spalovny a ZEVO) se nacházejí na území sousedícího ORP Třebíč a díky členství většiny obcí v DSO „skládky“ TKO je možno tato zařízení využívat.

Vznikem a fungováním tohoto DSO na vysoké úrovni je většina zásadních problémů týkajících se odpadového hospodářství již dlouhou dobu řešena v meziobecní rovině s přesahem do jiných ORP. Důležitým prvkem pro nakládání s odpady do budoucna je plánování v oblasti nakládání s odpady v souladu s ISNOV (Integrovaný systém nakládání s odpady Vysočiny) a POH ČR. Cílem ISNOV týkajícího se skládkování v budoucnu je minimalizace podílu materiálově využitelného KO (BRKO, separovaný sběr) uloženého na skládce a následné energetické využití SKO, čímž by mělo dojít k další eliminaci skládkovaného odpadu. V současnosti je naplánovaná realizace překladiště a kompostárny přímo na skládce v Petrůvkách.

Součástí plánování je harmonogram po sobě jdoucích kroků nakládání s odpadem.

1. Předcházení vzniku odpadu
2. Materiálové využití
3. Energetické využití
4. Skládkování

Základem plánování nakládání s odpadem je eliminace množství odpadu ukládaného na skládku. Jde tedy o to, aby se efektivně snižovalo množství odpadu již ve třech krocích předcházejících skládkování.

Při konzultaci s jednatelem společnosti ESKO-T bylo zjištěno, že hlavními problémy (resp. cíli), které se týkají SO ORP Náměšř n. O. je zahuštění sítě nádob pro třídění základních druhů odpadu (plasty, papír, sklo, kov, textil), tak aby tyto nádoby byly v rozumné docházkové vzdálenosti pro každého. Součástí tohoto doplnění sítě by mohlo být i zlepšení vzhledu míst určených k umístění nádob na odpad. Např. vždy pevný podklad, zastřešení, umístění na vhodných místech (narušení estetiky návis, atd.)

Řešením dalšího problému by bylo rozšíření kapacit a modernizace sběrných dvorů v Náměšři n. O. a Mohelně. A v neposlední řadě komunikační kampaň, osvěta, která by měla vést již na počátku řetězce k výraznému poklesu produkce odpadů. Příčinou nutnosti řešení problematiky plánování nakládání s odpadem je již sama podstata odpadu. Neřešení problému plánování nakládání s odpadem by mohlo mít dopad nejen na produkci odpadu, ale i celkový dopad na životní prostředí.

Problémový okruh č. 6: Osvěta a komunikační kampaň pro třídění odpadů

Součástí řešení problematiky plánování nakládání s odpadem je zmíněné předcházení vzniku odpadů. Předcházení vzniku komunálního odpadu může být realizováno především uvědoměním si všech vlivů nadměrné produkce odpadů přímo u producentů odpadu. V první řadě je tímto vlivem negativní dopad na životní prostředí, dále zvýšené ekonomické náklady na svoz, třídění, využití a další nakládání s odpadem. Nejde tedy pouze o dodržování určitých pravidel při nakládání s odpadem (třídění), ale celkově se jedná o takovou změnu mentality obyvatel, aby opravdu nedocházelo ke zbytečné nadprodukcí odpadů.

Jedním z nejčastěji zmiňovaných problémů zjištěných při dotazníkovém šetření se zástupci obcí v oblasti odpadového hospodářství byla neinformovanost občanů a problematika černých skládek. Tyto dva problémy, a velká část jejich řešení, spolu úzce souvisejí. Tím řešením (alespoň částečným) je celková osvěta a informovanost obyvatel obcí studovaného regionu (a nejen jich) o potřebnosti třídění odpadu, negativních dopadech netřídění na životní prostředí a jejich motivování ke třídění odpadů. Je zapotřebí informovat a motivovat obyvatele obcí a měst jakožto producenty odpadů o negativech a pozitivěch se tříděním odpadů spojených a tím eliminovat jejich neukázněnost a resp. i množství černých skládek.

Řešením by byla masivní informační kampaň, do které se zapojí mnoho zúčastněných subjektů na více úrovních, od pedagogů na ZŠ, přes zastupitelstva obcí, média (tisk, rozhlas, TV, internet), svozové firmy, společnosti, které se zabývají odpadovým hospodářstvím, krajské úřady až po státní instituce. Nemělo by se však jednat o krátkodobou akci, ale o snahu změny celkového pohledu veřejnosti na problematiku odpadového hospodářství. Na úrovni ORP je možné tuto kampaň začít ve spolupráci starostů, médií (tisk, rozhlas, internet), DSO a v rámci ISNOV.

Jedná se o akci, do které by byla zapojena široká veřejnost včetně institucí poskytujících informace, čímž by se částečně (potenciálně) mohly snížit náklady na tuto akci. Lze jen těžko vyčíslit, kolik finančních prostředků by bylo zapotřebí na takovou kampaň. Výše těchto prostředků by byla odvislá od rozsahu kampaně. Také nelze dopředu zhodnotit jaký dopad může taková kampaň mít na společnost a alespoň částečnou změnu jejího vnímání problematiky třídění odpadů. Možným zdrojem financování by mj. mohla být podpora Evropské unie v rámci konkrétního projektu na propagaci třídění odpadů a souvisejících činností.

Příčinou tohoto problému nemusí být vždy nezájem o třídění odpadu (a nutnost motivace ke třídění), ale také nedostatečná informovanost. Komunikační kampaň by mohla být zaměřena na určité skupiny lidí a podle zařazení do skupiny by bylo vhodné tyto osoby motivovat ke snížení produkce a třídění odpadu. Těmi skupinami by mohly být děti/žáci, teenageři, dospělí, senioři, obyvatelé vesnic, obyvatelé měst, zaměstnavatelé, atd. V budoucnu by se měl klást větší důraz na spolupráci/informovanost/osvětu/ochotu ke změnám k lepšímu nejen mezi obcemi, ale i mezi obyvateli obcí a vůbec všemi zainteresovanými subjekty. Prvotní důraz, ač se to nezdá, by však měl být kladen na osvětu ve školách, resp. i školkách a děti by již od útlého věku měly být vedeny k odpovědnosti za životní prostředí. Důsledky neřešení problému osvěty by byly obdobné jako u předchozího problémového okruhu.

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 5	Plánování nakládání s odpady v budoucnu
Cíl 5.1	Aktivní zapojení do projektu ISNOV
Popis cíle	<p>ISNOV je zkratka pro Integrovaný systém nakládání s odpady v Kraji Vysočina. Je řešen samostatnou studií jako promyšlený systém, který preferuje využití odpadů před jejich odstraněním. ISNOV zabezpečí minimální dopady na ŽP a je schopen zajistit plnění politiky OH. V České republice jsou v současné době 3 zařízení pro energetické využití (ZEVO) KO, je důležité vyřešit otázku ZEVO KO i v Kraji Vysočina.</p> <p>Drtivá většina obcí studovaného území je členem DSO „Skládka TKO“. Tento svazek obcí se přímo zasazuje o dosažení cílů ISNOV. Cíl je obecně důležitý proto, že by se problematika OH měla řešit na meziobecní úrovni a v širším územním celku.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - společná komunikace a sdílení informací - zajištění součinnosti všech obcí a dalších aktérů při zapojování do ISNOV
Název indikátorů k hodnocení okruhu a cíle	<p>Vytvoření koncepce a sdílení informací (ANO/NE)</p> <p>Počet obcí, které se aktivně účastní přípravy koncepce k nakládání se zbytkovým SKO</p>
Správce cíle	starosta obce Pucov

Problémový okruh 5	Plánování nakládání s odpady v budoucnu
Cíl 5.2	Vytvoření koncepce hospodaření s odpady v ORP do roku 2020
Popis cíle	<p>Koncepce by měla vzniknout v návaznosti na projekt ISNOV, resp. by měla obsahovat jednotlivé kroky (akční plán) vedoucí k uskutečnění cílů ISNOV. Koncepce by konkrétně měla obsahovat body jako je optimalizace počtu sběrných hnízd, úprava okolí sběrných míst (např. zastřešení), jejich vzhled a umístění. Dále optimalizace systému nakládání s BRKO, aj. Důležitost cíle je evidentní – společná koncepce obcí povede ke zlepšení v nakládání s odpady. Vhodnou součástí koncepce bude kapitola řešící osvětu a komunikační kampaň mezi obyvateli řešeného území (viz souvislost s cílem 6.1 potažmo 6.3). Koncepce by měla být zpracována na úrovni SO ORP. Cíl je obecně důležitý proto, že problematika OH by se měla řešit na meziobecní úrovni.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - společný výběr externího dodavatele - zajištění společného financování - vytvoření společné dlouhodobé koncepce odpadového hospodářství
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet obcí zapojených do přípravy společných dlouhodobých strategií
Správce cíle	starosta obce Jinošov

Problémový okruh 6	Osvěta a komunikační kampaň pro třídění odpadů
Cíl 6.1	Příprava a realizace společné dlouhodobé informační a vzdělávací kampaně pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obce
Popis cíle	Minimalizace KO ukládaného na skládkách je jedním z cílů POH a tedy i ISNOV. Hlavními producenty KO jsou fyzické osoby, domácnosti. A právě těmto skupinám producentů bude určena dlouhodobá informační a vzdělávací kampaň. Tato kampaň musí probíhat na meziobecní úrovni, nejlépe spoluprací ve svazku „Skládka TKO“. Vhodné bude využít všechny dostupné komunikační nástroje, protože různé skupiny obyvatelstva využívají různé informační kanály. Nutná bude aktivizace místních obyvatel v obci např. formou motivace, zapojení místních sdružení a spolků. Důležitost tohoto cíle je evidentní. Je stále zapotřebí snižovat množství KO ukládaného na skládku, propagovat třídění složek odpadu a minimalizovat vznik černých skládek.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - společný výběr externího dodavatele - zajištění společného financování - zajištění součinnosti všech relevantních aktérů dlouhodobé kampaně - návrh kampaně a její medializace
Název indikátorů k hodnocení okruhu a cíle	<p>Počet zapojených subjektů (obcí, škol, spolků)</p> <p>Růst produkce tříděných odpadů v obcích</p> <p>Počet obcí, které realizují společnou osvětovou kampaň</p> <p>Počet adresně oslovených cílových skupin v rámci informační kampaně (děti v MŠ, ZŠ, mladiství, dospělí, spolky, senioři)</p>
Správce cíle	starosta obce Hluboké

Problémový okruh 6	Osvěta a komunikační kampaň pro třídění odpadů
Cíl 6.2	Podpora ekologické výchovy na školách s využitím dostupných celostátních programů
Popis cíle	Podpora ekologické výchovy je důležitým nástrojem osvěty s dlouhodobým efektem do budoucna. Podpora ekologické výchovy by neměla být podceňována. Spíše naopak, měla by být podporována jak řediteli škol, tak i jejich zřizovateli. Podpora ekologické výchovy by se neměla zaměřovat pouze na ekologickou výchovu v rámci výuky (ředitelé), ale i na širší organizování akcí směřujících ke zlepšení životního prostředí, podporu informačních středisek, atd. Garanty této podpory by měly být stát (MŽP) i Kraj Vysočina. Součástí by také měla být příprava učitelů a dalších pedagogických pracovníků pro environmentální vzdělávání. Jedná se jak o výchovu dětí a mládeže, tak o výchovu dětí v předškolním věku. Cíl je důležitý z dlouhodobé potřeby celkové osvěty příštích generací dospělých.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - zmapování dostupných relevantních programů - zmapování možností spolupráce se společnostmi, zabývajícími se odpadovým hospodářstvím (exkurze, praktické ukázky, získávání informací z praxe)

	- besedy a přednášky na školách - zajištění podkladů pro studijní materiály učitelům
Název indikátorů k hodnocení cíle	Podíl škol zapojených do ekologické výchovy, nebo využívajících celostátních osvětových programů z celkového počtu škol
Správce cíle	starosta obce Jasenice

Problémový okruh 6	Osvěta a komunikační kampaň pro třídění odpadů
Cíl 6.3	Zapojení občanů do úklidových akcí v obci
Popis cíle	Každoročně se koná akce Čistá Vysočina, do které se zapojují hlavně žáci základních škol. V rámci veřejně prospěšných prací jsou využíváni zaměstnanci obecních úřadů. Zapojení občanů je také možné formou pořádání úklidových akcí různými místními spolky a sdruženími. Podobné akce by se mohly rozšířit z intravilánu obce do okolních lesů a k silnicím, které obce spojují. Bylo by dostačující, kdyby se podobné akce konaly 1x ročně a aby obyvatelé obcí byli k účasti na těchto akcích motivováni. To vše souvisí s osvětou problematiky odpadového hospodářství, ekologickou a environmentální výchovou a snahou o celkovou eliminaci zatěžování ŽP člověkem. Jedná se o jeden z mnoha nástrojů šíření ekologické osvěty.
Hlavní opatření	- vyhlášení úklidových dnů - zapojení veřejnosti a dobrovolníků do úklidových akcí - vypsaní soutěží o nejčistší lokalitu města apod.
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet úklidových akcí
Správce cíle	starosta obce Kladeruby nad Oslavou

5.2.4. Indikátory

Komentář k bodu:

Počet indikátorů není stanoven. Ke každému indikátoru bude stanovena jednoduchá metodika měření a cílový stav.

Problémový okruh 5	<i>Plánování nakládání s odpady v budoucnu</i>		
Číslo indikátoru	20		
Název indikátoru	Vytvoření koncepce a sdílení informací (ANO/NE)		
Měrná jednotka	Realizace koncepce, úspěšné sdílení informací		
Správce měřítka	Jednatel ESKO-T s.r.o., Svazek obcí „skládky TKO“		
Roky	2013	2017	2020
Plán		rozpracováno	dokončeno
Skutečnost	bez koncepce		
Popis měřítka:	Je důležité společné vytvoření koncepce v OH na meziobecní úrovni v rámci DSO svazek obcí skládka TKO. Díky společné koncepci budou obce ORP připraveny na legislativní změny v nakládání s odpadem po roce 2020. Právě při realizaci koncepce je důležité sdílení informací mezi obcemi i mezi DSO a krajem.		
Metodika a výpočet:	Indikátorem bude vytvoření koncepce a jakékoliv sdílení informací na meziobecní úrovni.		
Zdroj čerpání dat:	Kraj Vysočina dostupné na: http://www.kr-vysocina.cz/dokumentace-k-		

Problémový Cíl 5.1	Aktivní zapojení do projektu ISNOV		
Číslo indikátoru	21		
Název indikátoru	Počet obcí, které se aktivně účastní přípravy koncepce k nakládání se zbytkovým SKO		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta města Náměšť n. O.		
Roky	2013	2017	2020
Plán		nelze určit	více než v roce 2017
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Drtivá většina obcí studovaného území je členem DSO „Skládka TKO“. Tento svazek obcí se přímo zasazuje o dosažení cílů ISNOV. Cíl je obecně důležitý proto, že by se problematika OH měla řešit na meziobecní úrovni. Stav zapojení do koncepce nakládání se zbytkovým SKO se bude měřit počtem obcí, které se se společnou koncepcí ztotožňují.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí zapojených do tvorby koncepce v rámci DSO		
Zdroj čerpání dat:	jednatel DSO „skládka TKO“		

Problémový Cíl 5.2	Vytvoření koncepce hospodaření s odpady v ORP do roku 2020		
Číslo indikátoru	22		
Název indikátoru	Počet obcí zapojených do přípravy společných dlouhodobých strategií		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta obce Jinošov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		27	27
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Čím více zapojených obcí tím více plošně a jednodušeji budou aplikovány podmínky stanovené v koncepci na jednotlivé obce a svazové firmy. V současné době existuje strategie na úrovni mikroregionů, kde jsou členy všechny obce SO ORP. Proto by se počet zapojených obcí neměl měnit. Vznik koncepce je důležitý i na krajské úrovni v rámci projektu ISNOV		
Metodika a výpočet:	Prostý součet zapojených obcí z SO ORP do přípravy dlouhodobých strategií.		
Zdroj čerpání dat:	Kraj Vysočina, jednatel DSO „skládka TKO“		

Problémový okruh 6	Osvěta a komunikační kampaň pro třídění odpadů		
Číslo indikátoru	23		
Název indikátoru	Počet zapojených subjektů (obcí, škol, spolků)		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Pracovník pro odpadové hospodářství Odboru správy majetku města MěÚ Náměšť n. O.		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20	30
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Je zapotřebí informovat širokou veřejnost o možnostech v nakládání s odpady a dopady při nerespektování pravidel správného nakládání s odpady. Důležité je, aby se to této aktivity zapojily nejen obce, ale i jejich občané a místní organizace. Pomocí tohoto indikátoru bude možné		

	<i>určit míru zapojení subjektů do osvěty v problematice odpadového hospodářství.</i>
Metodika a výpočet:	<i>Součet všech zainteresovaných subjektů v SO ORP</i>
Zdroj čerpání dat:	<i>Předseda DSO Svazek obcí skládka TKO</i>

Problémový okruh 6	Osvěta a komunikační kampaň pro třídění odpadů		
Číslo indikátoru	24		
Název indikátoru	<i>Růst produkce tříděných odpadů v obcích</i>		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	<i>Pracovník pro odpadové hospodářství Odboru správy majetku města MěÚ Náměšť n. O.</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Tento indikátor bude hmatatelným dokladem úspěšnosti osvěty a komunikační kampaně, protože bude přímo sledovat procentuální nárůst vytříděných odpadů v obcích.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Procentuální nárůst oproti hodnotě před započítáním kampaně</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Hlášení obcí o produkci a nakládání s odpady</i>		

Problémový Cíl 6.1	<i>Příprava a realizace společné dlouhodobé informační a vzdělávací kampaně pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obce</i>		
Číslo indikátoru	25		
Název indikátoru	<i>Počet adresně oslovených cílových skupin v rámci informační kampaně (děti v MŠ, ZŠ, mladiství, spolky, senioři)</i>		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	<i>Starostka obce Hluboké</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	5-6
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>K úspěšnému zapojení co největšího počtu subjektů do problematiky OH je nutné, aby tyto byly osloveny/vyzvány ke spoluúčasti na kampani. Toto oslovení bude nejúčinnější právě informovaností celé cílové skupiny. Výhodou oslovení cílové skupiny je možnost diskuse, která by měla vést k přesvědčení i jinak těžko přesvědčitelných jedinců. Indikátorem bude počet těchto oslovených skupin. Toto oslovení bude součástí přípravy a realizace společné dlouhodobé informační a vzdělávací kampaně.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Součet oslovených cílových skupin v SO ORP</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>místní šetření, jednatel DSO „skládka TKO“,</i>		

Problémový Cíl 6.1	<i>Příprava a realizace společné dlouhodobé informační a vzdělávací kampaně pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obce</i>		
Číslo indikátoru	26		
Název indikátoru	<i>Počet obcí, které realizují společnou osvětovou kampaň</i>		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	<i>Starostka města Náměšť n. O.</i>		

Roky	2013	2017	2020
Plán		4	8
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	K úspěšnému zapojení co největšího počtu subjektů do problematiky OH je nutné, aby tyto byly osloveny/vyzvány ke spoluúčasti na kampani. Tím kdo bude obyvatele oslovovat by měla být obec resp. obce. Indikátorem bude počet těchto obcí. Toto oslovení bude součástí přípravy a realizace společné dlouhodobé informační a vzdělávací kampaně.		
Metodika a výpočet:	Součet zapojených obcí		
Zdroj čerpání dat:	místní šetření, jednání DSO „skládky TKO“		

Problémový Cíl 6.2	Podpora ekologické výchovy na školách s využitím dostupných celostátních programů		
Číslo indikátoru	27		
Název indikátoru	Podíl škol zapojených do ekologické výchovy, nebo využívajících celostátních osvětových programů z celkového počtu škol		
Měrná jednotka	Podíl (%)		
Správce měřítka	Ředitel ZŠ Husova Náměšť n. O.		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50 %	100 %
Skutečnost	0 %		
Popis měřítka:	Ekologická výchova v ZŠ a MŠ je zapotřebí pro výchovu a učení zodpovědnosti budoucích generací v oblasti nejen OH, ale celkově životního prostředí. Cílem je podpořit ekologickou výchovu na školách za pomoci dostupných celostátních programů a tím se zapojit do širší sítě angažovaných škol. Indikátor určuje podíl zapojených škol – procentuální úspěšnost.		
Metodika a výpočet:	Procentuální podíl zapojených škol z celkového počtu škol		
Zdroj čerpání dat:	ředitelé škol		

Problémový Cíl 6.3	Zapojení občanů do úklidových akcí v obci		
Číslo indikátoru	28		
Název indikátoru	Počet úklidových akcí		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta obce Hartvíkovice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		více než 1	3-5
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Jedná se o úklidové akce mimo klasickou údržbu prostranství v rámci úklidových služeb zajišťovaných obcemi. V současnosti v regionu vždy na jaře probíhá akce Čistá Vysočina, která se týká úklidu odpadků v okolí komunikací. Je zapotřebí do této akce zapojit více dobrovolníků a podobné akce organizovat častěji a neomezovat se jen na prostranství okolo silnic. Indikátorem bude počet takto realizovaných akcí		
Metodika a výpočet:	Jedná se o prostý součet úklidových akcí		
Zdroj čerpání dat:	Jednání DSO „skládky TKO“, resp. starostové obcí		

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
předseda představenstva svazku obcí „skládka TKO“
pracovník pro záležitosti odpadového hospodářství SO ORP Náměšť n. O.
starosta obce Studenec
starostka obce Ocmanice

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přiblížování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
5.1	Aktivní zapojení do projektu ISNOV	starosta obce Pucov
5.2	Vytvoření koncepce hospodaření s odpady v ORP do roku 2020	starosta obce Jinošov
6.1	Příprava a realizace společné dlouhodobé informační a vzdělávací kampaně pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obce	starosta obce Hluboké
6.2	Podpora ekologické výchovy na školách s využitím dostupných celostátních programů	starosta obce Jasenice
6.3	Zapojení občanů do úklidových akcí v obci	starosta obce Kladeruby nad Oslavou

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
20	Vytvoření koncepce a sdílení informací (ANO/NE)	Jednatel ESKO-T s.r.o., Svazek obcí „skládka TKO“
21	Počet obcí, které se aktivně účastní přípravy koncepce k nakládání se zbytkovým SKO	Starosta města Náměšť n. O.
22	Počet obcí zapojených do přípravy společných dlouhodobých strategií	Starosta obce Jinošov
23	Počet zapojených subjektů (obcí, škol, spolků)	Pracovník pro OH Odboru správy majetku města MěÚ Náměšť n. O.
24	Růst produkce tříděných odpadů v obcích	Pracovník pro OH Odboru správy majetku města MěÚ Náměšť n. O.
25	Počet adresně oslovených cílových skupin v rámci informační kampaně (děti v MŠ, ZŠ, mladiství, spolky, senioři)	Starostka obce Hluboké
26	Počet obcí, které realizují společnou osvětovou kampaň	Starosta města Náměšť n. O.
27	Podíl škol zapojených do ekologické výchovy, nebo využívajících celostátních osvětových programů z celkového počtu škol	Ředitel ZŠ Husova Náměšť n. O.
28	Počet úklidových akcí	Starosta obce Hartvíkovice

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 5.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly

v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

V návrhové části tématu o odpadovém hospodářství se objevují dva problémové okruhy, které vzešly z části analytické. Jedná se o okruhy *Plánování nakládání s odpady v budoucnu* a *Osvěta a komunikační kampaň pro třídění odpadů*. První problémový okruh je dlouhodobějšího rázu než okruh druhý. Řešení obou těchto okruhů započne nejspíše současně, dle akčního plánu, který má vzniknout v průběhu roku 2015. Problémový okruh týkající se osvěty a komunikační kampaně bude pouze další fází v nakládání s odpady v řešeném území, neboť potřebná zařízení pro separaci odpadů v území jsou umístěna a jejich využívání probíhá již nyní. Součástí prvního problémového okruhu jsou 2 cíle: *Aktivní zapojení do projektu ISNOV* a *Vytvoření koncepce hospodaření s odpady v ORP do roku 2020*. Součástí druhého problémového okruhu tématu o odpadovém hospodářství jsou 3 cíle, a to *Příprava a realizace společné dlouhodobé informační a vzdělávací kampaně pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účastí obyvatel na systému odpadového hospodářství obce*, dále *Podpora ekologické výchovy na školách s využitím dostupných celostátních programů* a *Zapojení občanů do úklidových akcí v obci*. V současnosti jde tedy o prohloubení vnímání potřeb týkajících se problematiky odpadového hospodářství mezi obyvateli. Kapitola Odpadové hospodářství je kompletní k 20.12.2014 včetně všech jejích náležitostí. Každý cíl má svého správce a jeho naplňování bude sledováno prostřednictvím sady indikátorů.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie tématu Odpadové hospodářství byla vytvořena realizačním týmem projektu *Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností* v druhé polovině roku 2014 s přispěním motivujících starostů podle Rámcové metodiky pro tvorbu dokumentů verze 1.3 z listopadu 2014.

5.5. Přílohy

Seznam zkratk

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl
SKO	směsný komunální odpad
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkcí odpadů v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území

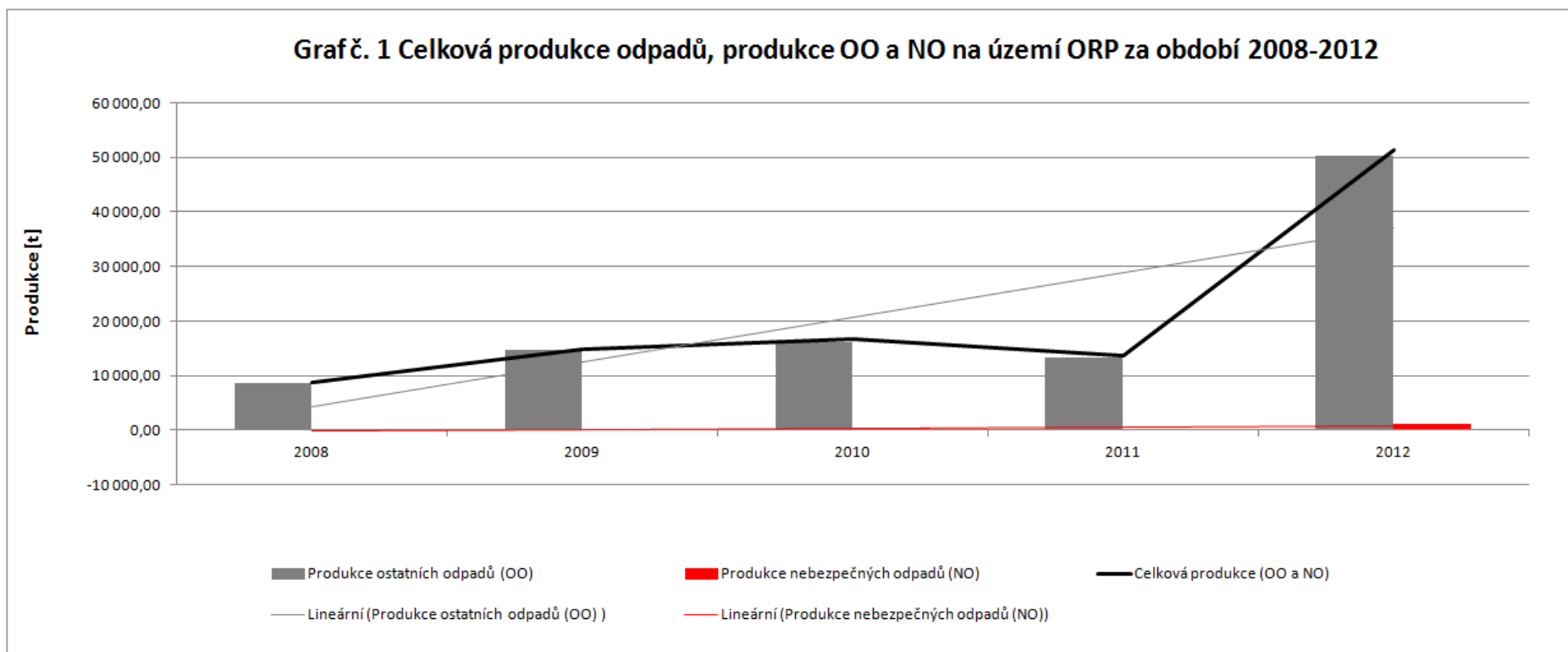
ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základny a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevypovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
							2008	2009	2010	2011
Produkce odpadů [t]										
Produkce ostatních odpadů (OO)	25 969,00	8 712,89	14 643,41	16 194,22	13 392,63	50 244,45	33,55	56,39	62,36	51,57
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	672,93	90,83	141,63	415,95	266,70	1 168,13	13,50	21,05	61,81	39,63
Celková produkce (OO a NO)	26 945,14	8 803,72	14 785,04	16 610,17	13 659,33	51 412,58	32,67	54,87	61,64	50,69
Podílové ukazatele [%]		2008	2009	2010	2011	2012				
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		98,97	99,04	97,50	98,05	97,73				
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		1,03	0,96	2,50	1,95	2,27				
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv. ⁻¹]		2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP		13 405	13 382	13 416	13 497	13 450				
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		656,75	1 104,85	1 238,09	1 012,03	3 822,50				
Měrná produkce OO		649,97	1 094,26	1 207,08	992,27	3 735,65				
Měrná produkce NO	300,20	6,78	10,58	31,00	19,76	86,85				
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		2,26	3,53	10,33	6,58	28,93				
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-97,74	-96,47	-89,67	-93,42	-71,07				

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 1 Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové č. odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	19,50	14,81	21,71	29,06	111,85
200102	Sklo	O	8,70	7,90	16,68	16,04	16,72
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	0,00	0,00	13,59	22,95	24,40
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,21	0,16
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	0,00	0,00	0,72	0,00	0,42
200113*	Rozpouštědla	N	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00
200114*	Kyseliny	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200119*	Pesticidy	N	0,00	0,00	0,01	0,16	0,00
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	0,62	0,73	0,70	0,92	0,75
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlovodíky	N	0,47	0,89	0,47	0,12	0,00
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	0,56	0,04	0,02	0,76	0,03
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	0,17	0,10	0,09	0,14	0,16
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	0,92	0,88	1,16	0,86	1,67
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	0,25	0,34	0,14	0,00	0,01
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	0,03	0,29	0,02	0,14	0,00
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	0,07	0,22	0,08	0,01	1,00

Katalogové č. odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	0,06	0,00	0,00	0,00	0,46
200139	Plasty	O	6,95	8,14	15,09	17,18	20,25
200140	Kovy	O	4,03	0,02	5,19	0,14	16,42
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	652,68	483,57	577,22	432,33	551,25
200202	Zemina a kameny	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	14,71	22,47	33,11	29,99	42,89
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	3 243,85	3 112,84	2 808,25	2 599,49	2 657,56
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200303	Uliční smetky	O	196,45	185,83	83,49	187,51	214,40
200304	Kal ze septiků a žump	O	51,80	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	0,00	0,00	0,00	12,00	14,00
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	796,41	860,13	139,16	138,22	155,65
200399	KO jinak blíže neurčené	O	2,60	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	256,63	225,81	206,75	190,54	240,71
150102	Plastové obaly	O	23,57	13,25	20,16	15,19	180,74
150103	Dřevěné obaly	O	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00
150104	Kovové obaly	O	1,29	0,06	3,01	3,77	3,50
150105	Kompozitní obaly	O	3,38	3,94	4,49	4,59	0,47
150106	Směsné obaly	O	114,59	127,25	146,79	153,65	0,02
150107	Skleněné obaly	O	165,03	163,24	163,27	165,72	160,07
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	11,20	18,00	8,95	9,86	7,82

Katalogové č. odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,00	0,00	0,05	0,00	0,06
Celková produkce KO			5 576,66	5 250,73	4 270,35	4 031,55	4 423,51
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			4 713,06	4 471,38	3 560,66	3 223,02	3 501,77
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			2 468,77	2 250,62	2 002,78	1 774,48	2 010,75

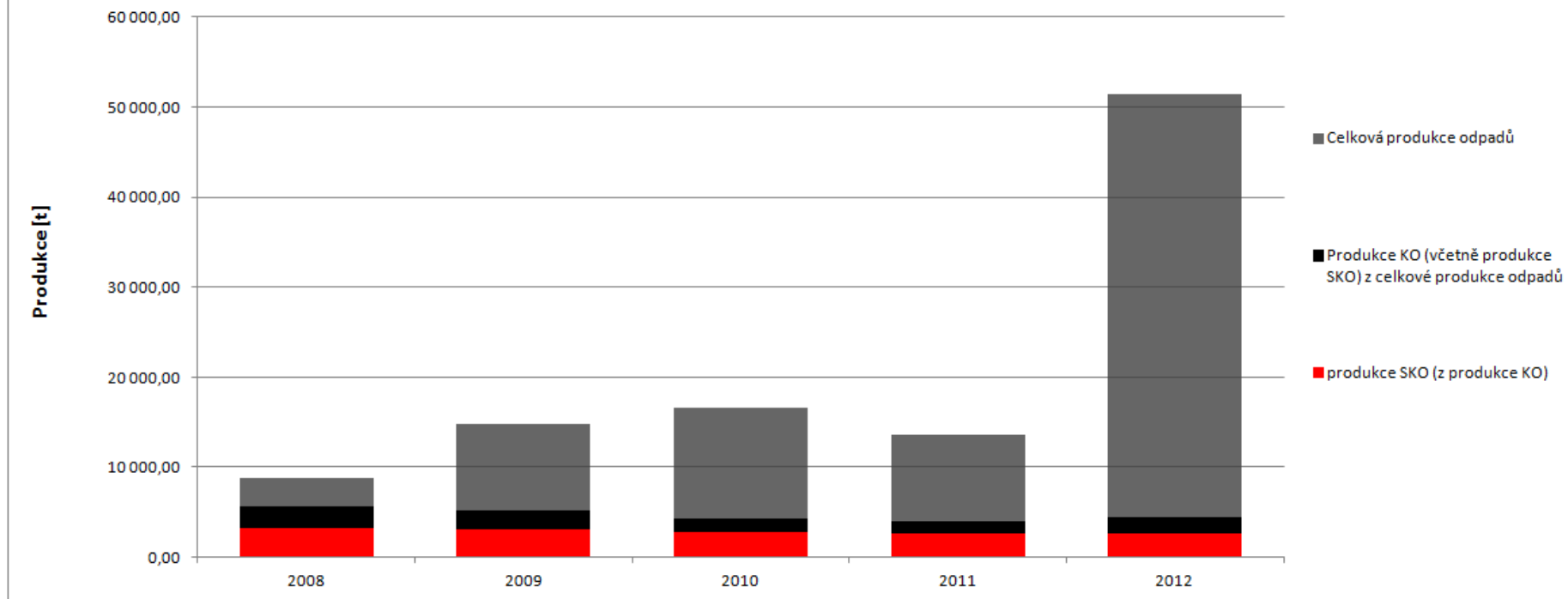
Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	8 803,72	14 785,04	16 610,17	13 659,33	51 412,58	+67,94	+12,34	-17,77	+276,39
Celková produkce KO	5 576,66	5 250,73	4 270,35	4 031,55	4 423,51	-5,84	-18,67	-5,59	+9,72
Celková produkce SKO	3 243,85	3 112,84	2 808,25	2 599,49	2 657,56	-4,04	-9,78	-7,43	+2,23
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010	2011		2012	
Podíl KO na celkové produkci odpadů	63,34		35,51		25,71	29,51		8,60	
Podíl SKO na produkci KO	58,17		59,28		65,76	64,48		60,08	
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010	2011		2012	
Počet obyvatel v území ORP	13 405		13 382		13 416	13 497		13 450	
Měrná produkce KO	416,01		392,37		318,30	298,70		328,89	
Měrná produkce SKO	241,99		232,61		209,32	192,60		197,59	

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 2 Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008-2012

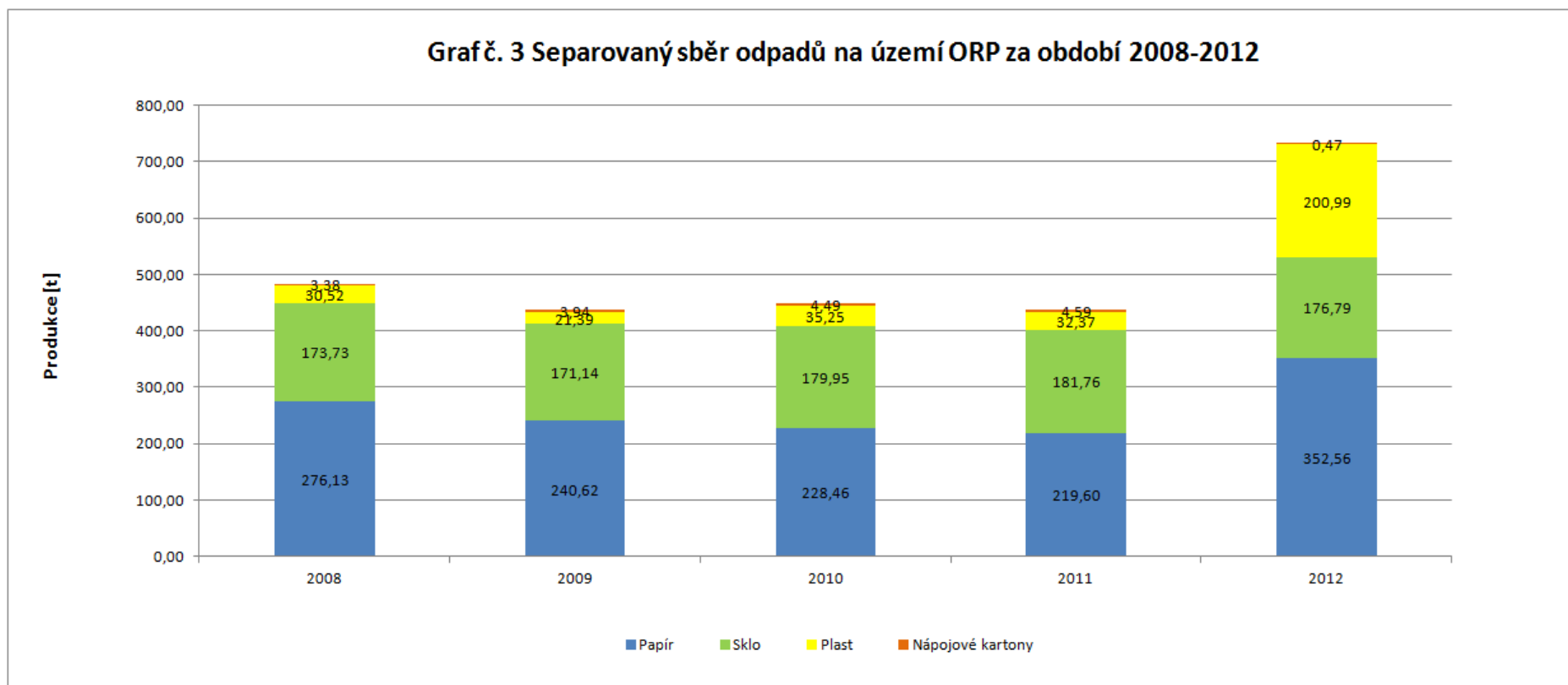
Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	276,13	240,62	228,46	219,60	352,56	-12,86	-5,05	-3,88	+60,54
Sklo	150107, 200102	173,73	171,14	179,95	181,76	176,79	-1,49	+5,15	+1,00	-2,73
Plast	150102, 200139	30,52	21,39	35,25	32,37	200,99	-29,91	+64,77	-8,16	+520,92
Nápojové kartony	150105	3,38	3,94	4,49	4,59	0,47	+16,45	+14,13	+2,23	-89,71
Celkem separovaný sběr		483,76	437,08	448,15	438,32	730,81	-9,65	+2,53	-2,19	+66,73
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		13 405		13 382		13 416		13 497		13 450
Měrná produkce tříděného papíru		20,60		17,98		17,03		16,27		26,21
Měrná produkce tříděného skla		12,96		12,79		13,41		13,47		13,14
Měrná produkce tříděného plastu		2,28		1,60		2,63		2,40		14,94
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,25		0,29		0,33		0,34		0,04
Měrná produkce tříděného odpadu		36,09		32,66		33,40		32,48		54,34

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 3 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

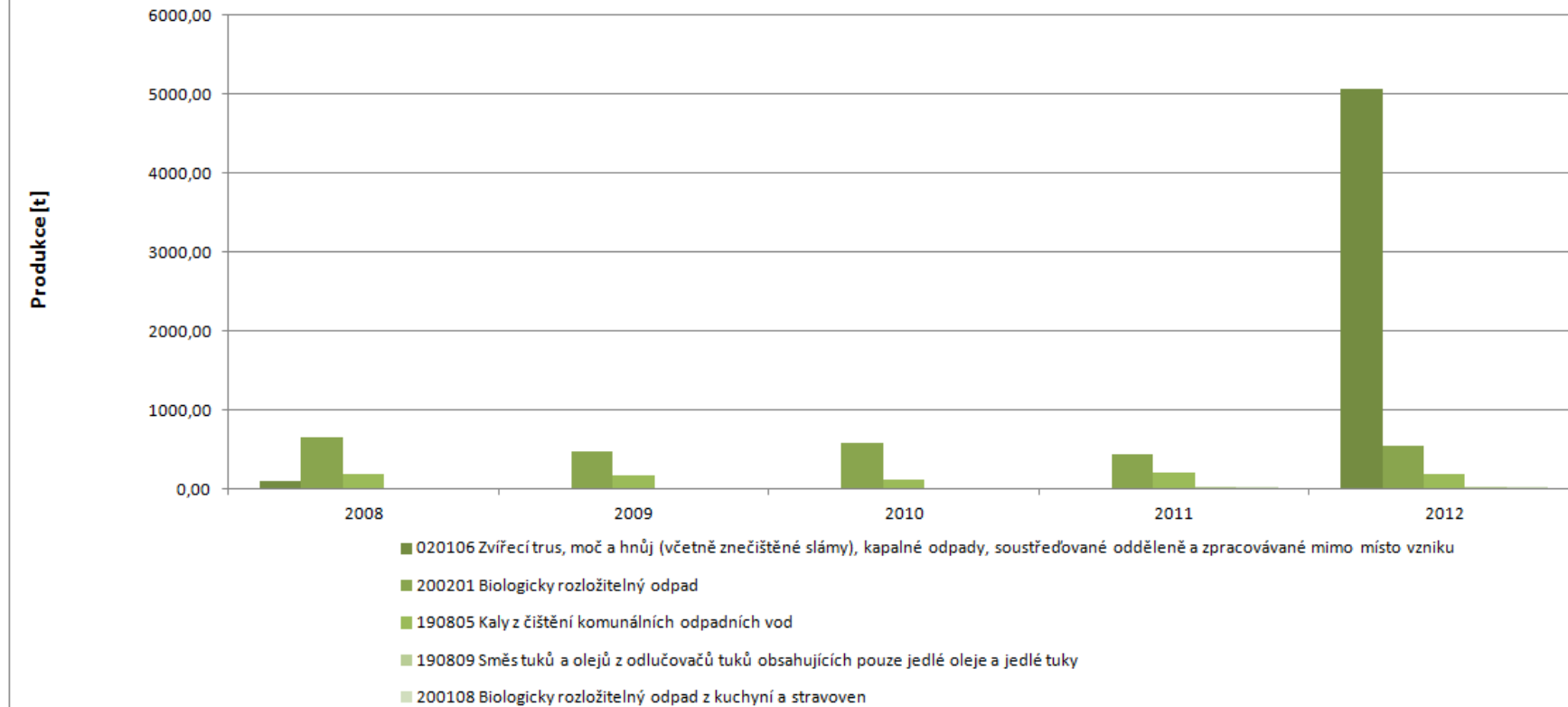
Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	29,40	9,93	12,25	0,00	0,00
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	O	106,00	5,13	5,20	5,00	5 064,16
020107	Odpady z lesnictví	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,90	0,00	0,00	0,00
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvláknování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	0,00	0,00	0,00	0,00	3,26

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štipenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	256,63	225,81	206,75	190,54	240,71
150103	Dřevěné obaly	O	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
170201	Dřevo	O	0,03	0,24	0,02	0,00	0,05
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	182,60	177,22	112,09	208,05	187,41
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	4,00	4,00	12,00	27,50	28,00
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	0,04	0,04	0,02	0,02	0,02

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	19,50	14,81	21,71	29,06	111,85
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	0,00	0,00	13,59	22,95	24,40
200110	Oděvy	O	0,00	0,00	0,00	0,21	0,16
200111	Textilní materiály	O	0,00	0,00	0,72	0,00	0,42
200125	Jedlý olej a tuk	O	0,56	0,04	0,02	0,76	0,03
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	0,06	0,00	0,00	0,00	0,46
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	652,68	483,57	577,22	432,33	551,25
200301	Směsný komunální odpad	O	3 243,85	3 112,84	2 808,25	2 599,49	2 657,56
200302	Odpad z tržišť	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	51,80	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	796,41	860,13	139,16	138,22	155,65
Celková produkce BRO			5 343,66	4 894,65	3 908,99	3 654,13	9 025,38

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 4 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

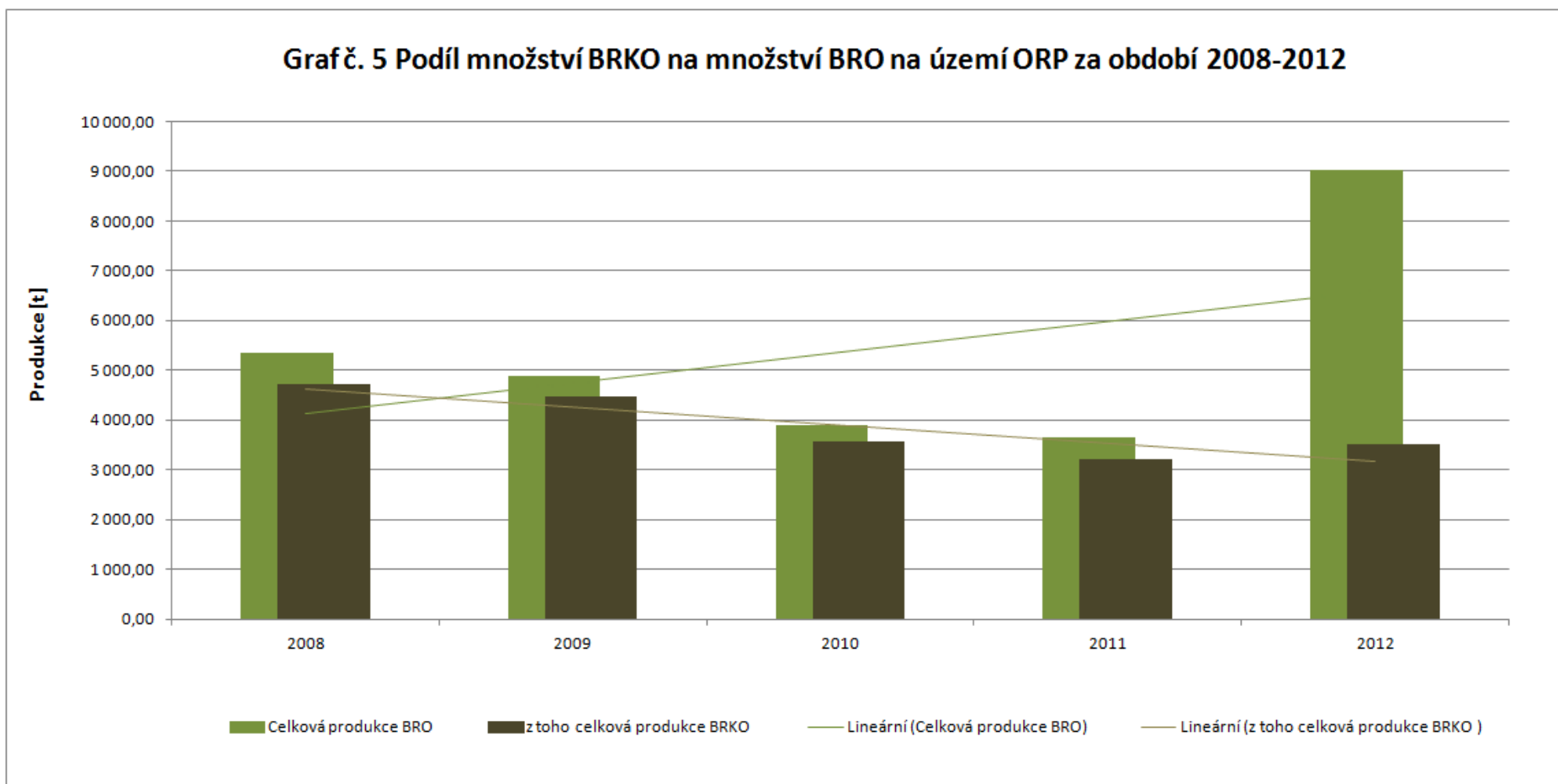
Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	5 343,66	4 894,65	3 908,99	3 654,13	9 025,38	-8,40	-20,14	-6,52	+146,99
z toho celková produkce BRKO	4 713,06	4 471,38	3 560,66	3 223,02	3 501,77	-5,13	-20,37	-9,48	+8,65
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010	2011		2012	
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	88,20		91,35		91,09	88,20		38,80	
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010	2011		2012	
Počet obyvatel v území ORP	13 405		13 382		13 416	13 497		13 450	
Měrná produkce BRO	398,63		365,76		291,37	270,74		671,03	
Měrná produkce BRKO	351,59		334,13		265,40	238,80		260,35	

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 5 Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012

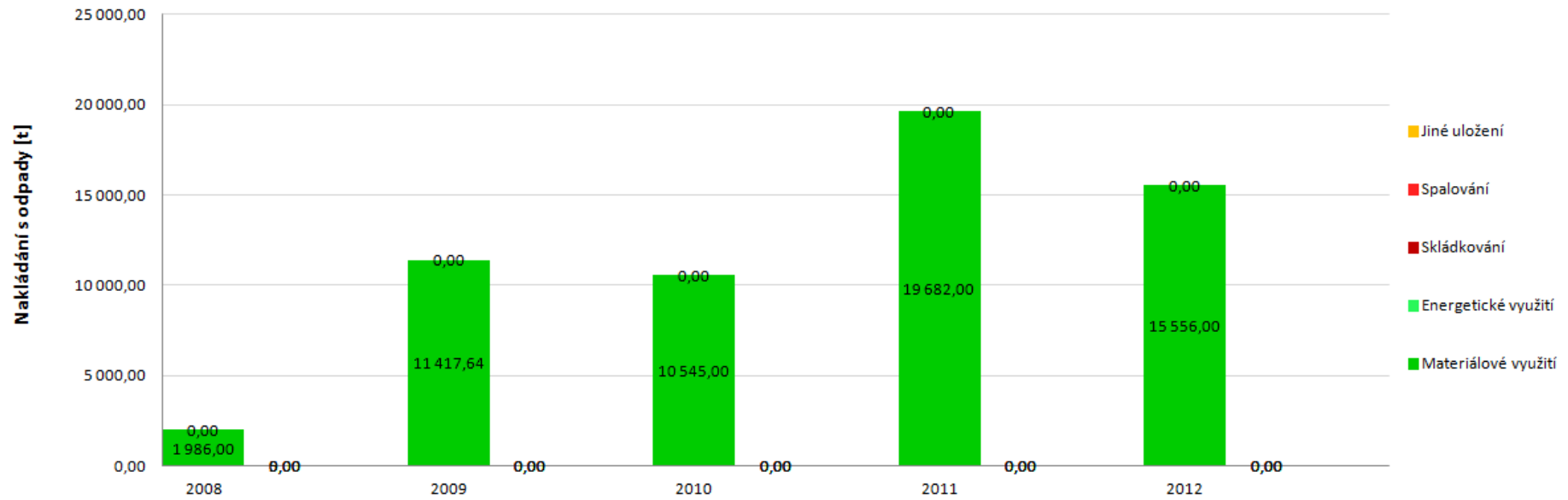
Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
								2008	2009	2010	2011	
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]												
Využití	Materiálové využití	8 032,07	1 986,00	11 417,64	10 545,00	19 682,00	15 556,00	24,73	142,15	131,29	245,04	
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
			29,81	22,56	77,22	63,49	144,09	30,26				
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
		Celkem vybrané způsoby využití	7 950,86	1 986,00	11 417,64	10 545,00	19 682,00	15 556,00	24,98	143,60	132,63	247,55
			Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		29,51	22,56	77,22	63,49	144,09	30,26					
Celková produkce odpadů		26 945,14	8 803,72	14 785,04	16 610,17	13 659,33	51 412,58					
Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
												Meziroční změna [%] ↓
		Spalování	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
									-100,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	0,00	0,00	0,00	

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 6 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012, **využití** a **odstranění**

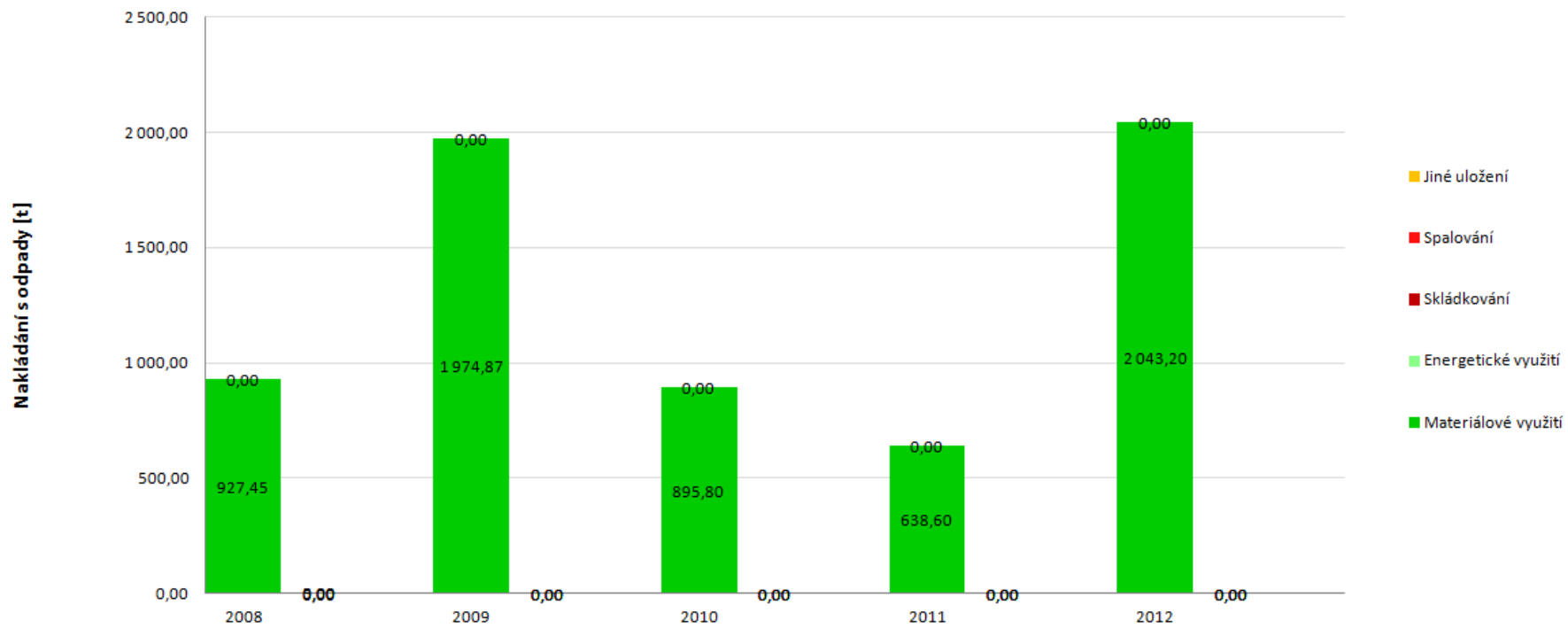
Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
									2008	2009	2010	2011	
Nakládání s odpady [t]													
KO	Využití	Materiálové využití	302,13	927,45	1 974,87	895,80	638,60	2 043,20	306,97	653,64	296,49	211,36	
			9,32	16,63	37,61	20,98	15,84	46,19	+206,97	+553,64	+196,49	+111,36	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Celkem vybrané způsoby využití		277,68	927,45	1 974,87	895,80	638,60	2 043,20	334,00	711,20	322,60	229,98	
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Meziroční změna [%] ↓			
			8,56	16,63	37,61	20,98	15,84	46,19					
	Celková produkce KO [t]			3 242,10	5576,66	5250,73	4270,35	4031,55	4423,51	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Spalování			5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	0,00	0,00	0,00	
Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Celkem vybrané způsoby odstranění			5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	0,00	0,00	0,00	
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	2,25	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití		0,00	0,00	0,00	0,00	2,25	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 7 Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO

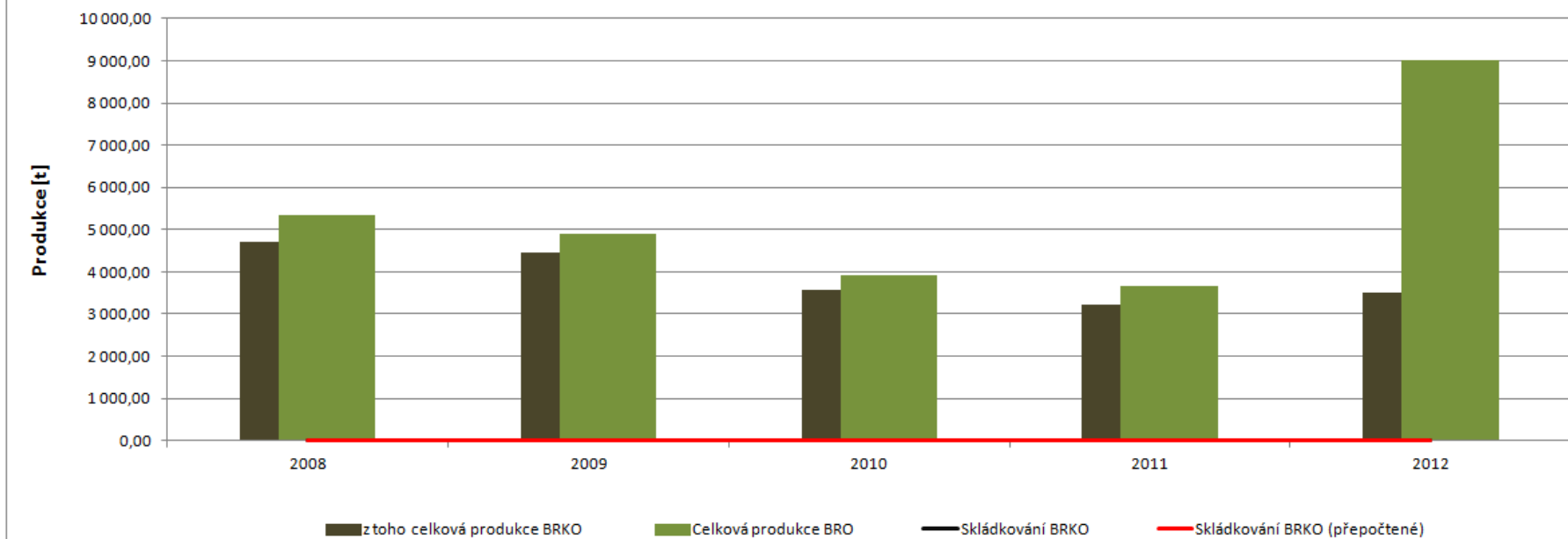
Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 9 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hm. ukazatele a stav plnění cíle POH ČR - oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓				
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]													
BRO	Využití	Materiálové využití		1 651,96	3 099,12	1 315,09	830,37	7 958,83	+87,60	-57,57	-36,86	+858,47	
		Energetické využití		0,17	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
BRKO	Využití	Materiálové využití		802,26	1 829,42	895,79	638,58	2 043,20	+128,03	-51,03	-28,71	+219,96	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2009	2010	2011	2012
			Hm. odpadu/ obsah BR složky v odp.		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Měrné skládkování		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.-1] ↓						0,00	0,00	0,00
				148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Meziroční změna [%] ↓		
					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 9 Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008-2012

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH dostupná na: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 10 – Seznam odpadů odebíraných na sběrných dvorech v ORP Náměšř nad Oslavou

Kód	Kategorie	Název odpadu
130208	N	Jiné motorové, převodové a mazací oleje
150101	O	Papírové a lepenkové obaly
150102	O	Plastové obaly
150106	O	Směsné obaly
150107	O	Skleněné obaly
150110	N	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné
150202	N	Absorpční činidla, filtrační materiály (včetně olejových filtrů jinak blíže neurčených), čisticí tkaniny a ochranné oděvy znečištěné nebezpečnými látkami
160103	O	Pneumatiky
160113	N	Brzdové kapaliny
160119	O	Plasty
160601	N	Olověné akumulátory
160602	N	Nikl-kadmiové baterie a akumulátory
170101	O	Beton
170102	O	Cihly
170103	O	Tašky a keramické výrobky
170405	O	Železo a ocel
170504	O	Zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03
170904	O	Směsné stavební a demoliční odpady neuvedené pod čísly 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03
200110	O	Oděvy
200111	O	Textilní materiály
200123	N	Vyřazená zařízení obsahující chlorofluoruhlovodíky
200125	O	Jedlý olej a tuk
200138	O	Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37
200201	O	Biologicky rozložitelný odpad
200307	O	Objemný odpad

Zdroj dat: Seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Krajský úřad Kraje Vysočina

6. Téma 4 : Dopravní obslužnost

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Zabezpečení dopravní obslužnosti patří k základním právům občanů. Mají právo na dostupnou a finančně únosnou dopravní službu. Tento veřejný zájem (doprava do škol, úřadů, k soudům, zdravotnickým zařízením apod.) nemůže být zabezpečen jen poskytováním služeb na tržním základě. Struktura dopravních podniků po privatizaci je roztržštěná, není možné krytí ztráty z provozování základní dopravní obslužnosti zisky z provozování lukrativních spojů.

Závazky veřejné služby zahrnují závazek provozu (provozovat veřejnou linkovou dopravu plynule a pravidelně podle schváleného jízdního řádu včetně zabezpečování doplňkových přepravních služeb) a závazek přepravy (přepravovat cestující za stanovené ceny včetně slev a za stanovených podmínek). Na zabezpečení dopravní obslužnosti jsou uzavírány smlouvy o závazku veřejné služby mezi kraji (obcemi) a dopravci.

Podle zákona č. 194/2010 Sb. o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů se dopravní obslužností rozumí zabezpečení dopravy po všechny dny v týdnu především do škol a školských zařízení, k orgánům veřejné moci, do zaměstnání, do zdravotnických zařízení poskytujících základní zdravotní péči a k uspokojení kulturních, rekreačních a společenských potřeb, včetně dopravy zpět, přispívající k trvale udržitelnému rozvoji územního obvodu.

Zákon rozlišuje pojem základní dopravní obslužnost územního obvodu (na krytí ztráty přispívají kraje) v § 19a a pojem ostatní dopravní obslužnost (na krytí ztráty přispívají obce ze svých rozpočtů) v § 19c zákona.

Základní dopravní obsluha území veřejnou dopravou se považuje za součást základních sociálních práv občana EU. Rozsah sítě a přepravní možností linkové autobusové dopravy i železniční osobní dopravy jsou zásadně ovlivněny finančními možnostmi veřejných rozpočtů. Je bezpodmínečně nutné zkvalitnit nabídku pro cestujícího podle jednotných norem. Aby veřejná osobní hromadná doprava byla dostatečně silným konkurentem dopravy individuální, je zapotřebí optimalizovat stávající systém dopravní obsluhy území. Je nutné, aby se krajské úřady systematicky zabývaly optimalizací dopravní obsluhy území ve svých regionech, neboť pouze tak lze kvalifikovaně reagovat na stávající situaci ve veřejné osobní dopravě a zbrzdit trvalý pokles přepravovaných osob a omezování spojů a optimálně využít finanční prostředky na udržení potřebné dopravní obsluhy regionů.³

Cílem řešení volitelného tématu dopravní obslužnost je zlepšení obslužnosti regionu dle výsledků analytické části tématu společně se zkvalitněním dopravního systému plánování a postupným zkvalitněním a dořešením dopravní infrastruktury, čímž by mělo sekundárně dojít k eliminaci negativních vlivů plynoucích z dopravního provozu a zvyšování bezpečnosti účastníků dopravního provozu.

6.1.1.1. Zlepšení dopravní obslužnosti regionu

Kvalitní dopravní obslužnost přispívá výrazně ke kvalitě života. Jde nejen o počet a četnost spojů, ale také např. návaznosti veřejné dopravy na integrované dopravní systémy kraje. Vzhledem k charakteru a vnitřně-periferní poloze řešeného území je problematika zlepšení kvality dopravní

³ CHLAŇ, STEJSKAL, 2008

obslužnosti stěžejním tématem. V následujícím textu bude podrobně analyzován stav dopravní obslužnosti v SO ORP Náměšř n. O, což bude základem pro návrhovou část.

6.1.1.2. Optimalizace dopravního systému a plánování

Moderní dopravní systém území je důležitým prvkem podpory růstu a zaměstnanosti v regionu. Základem udržitelné mobility je vytváření integrovaných dopravních systémů, optimalizace využívání všech druhů dopravy včetně nemotorové (nejen rekreačně), součinnosti různých druhů hromadné dopravy a různých druhů individuální dopravy a soulad nákladní a osobní dopravy s cílem vytvořit prostředí pro všechny druhy dopravy tak, aby byla zaručena mobilita, chráněno životní prostředí a zachovány ekonomické funkce území. Studovaný region je v tomto ohledu na dobré cestě, příkladem jsou infrastrukturní projekty uvedené v kapitole *Realizace infrastrukturních projektů*. Podstatnou výhodou a základem, na kterém se dá stavět, je částečné napojení dopravního systému řešeného území na IDS JMK.

6.1.1.3. Zkvalitnění a dořešení dopravní infrastruktury

V rámci investic do dopravní infrastruktury je nezbytné řešit integraci dopravy, zlepšení propustnosti území, ale také řešení rizik a snižování bezpečnosti v dopravě. V této oblasti je nezbytná součinnost obcí se státem a jeho organizacemi v návaznosti na velké dopravní stavby. Jedná se o tzv. „tvrdé projekty“ ve studovaném území, které zlepšují kvalitu dopravy a dopravní obslužnosti jak přímo tak nepřímo. Část těchto projektů je opět zmíněna v kapitole *Realizace infrastrukturních projektů*.

6.1.2. Informace z tematických dokumentů

6.1.2.1. Dokumenty k dopravní obslužnosti Kraje Vysočina

Vysočina v dopravě

je materiál zpracován Odborem dopravy a silničního hospodářství Krajského úřadu kraje Vysočina v roce 2007 shrnuje výsledky koncepčních materiálů a studií, týkajících se oblastí dopravy, dopravní infrastruktury, dopravní obslužnosti apod. Je v souladu s Programem rozvoje kraje Vysočina. Materiál definuje celkovou dopravní vizi kraje Vysočina, přičemž vychází z dokumentů: Páteřní síť kraje Vysočina, Program rozvoje kraje Vysočina, Koncepce BESIP, Systém pro podporu dopravní obslužnosti kraje Vysočina, Sledování stavu a povrchu vozovek silniční sítě II. a III. tříd v kraji Vysočina ap. Kraj Vysočina ve své dopravní politice chce uplatňovat principy udržitelného rozvoje dopravy.

Hlavní cíle dopravní politiky kraje Vysočina jsou:

- jednou z podmínek rozvoje kraje Vysočina je zkvalitnění stávající dopravní infrastruktury jako prostředku především ekonomického rozvoje a rozvoje dalších oblastí společenského života, cestovního ruchu a venkova
- napojení kraje Vysočina na republikovou a evropskou dopravní síť
- optimalizovaná dopravní obslužnost území s ohledem na životní prostředí a sociální aspekt
- maximální možné vyrovnání rozdílů v úrovni dopravní infrastruktury a dopravní obslužnosti mezi oblastmi v kraji

Hlavní úsilí ve výhledovém horizontu 20 let bude kraj Vysočina věnovat opravám a rekonstrukcím silnic II. a III. třídy, které jsou v jeho majetku. Součástí jsou i změny ve vedení některých silnic, které jsou rovněž sledovány ZÚR. (dostupné na: http://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4001876)

Pátevní síť kraje Vysočina

Dokument schválený Zastupitelstvem kraje Vysočina, tedy přehled významných silnic tvořících základní komunikační systém kraje. Pátevní silniční síť je tvořena dálnicí D1, silnicemi I. tříd ve vlastnictví ČR a vybranými silnicemi II. a III. tříd ve vlastnictví kraje. Pátevní silniční síť kraje Vysočina tvoří základní a rozhodující komunikační spojení významných center osídlení regionu a zabezpečuje propojení mezi okresy a sousedními kraji. Tento dokument byl nejdůležitějším podkladem pro vymezení sítě nadmístních komunikací v ZÚR, která je až na drobné výjimky shodná s pátevní sítí. (dostupné na: <http://www.kr-vysocina.cz/paterni-silnicni-sit-kraje-vysocina/d-4024267>)

Memorandum o spolupráci v železniční dopravě v rámci územního obvodu kraje Vysočina

Memorandum je společným prohlášením Ministerstva dopravy ČR, Správy železniční dopravní cesty, Českých drah, a.s. a kraje Vysočina. Jeho cílem je zajistit v kraji Vysočina kvalitní veřejnou dopravu, jako alternativu k individuální automobilové dopravě, využitím kapacit železnice v regionu a dosažení jejich účelného rozvoje. Pro oblast územního plánování je podstatná především část strategie pro dopravní infrastrukturu definující tyto úkoly pro zúčastněné strany:

- v rámci rozvoje transevropské dopravní sítě spolupracovat a společně koordinovat postup při zajišťování interoperability evropského železničního systému především na trati Brno – Havlíčkův Brod – Kolín
- spolupracovat na přípravě investičních akcí v souvislosti s elektrizací trati Brno – Okříšky – Jihlava
- spolupracovat a koordinovat svůj postup při přípravě a realizaci zprovoznění železničního přeshraničního spojení mezi Slavonicemi a dolnorakouským Waldkirchenem
- spolupracovat na přípravě revitalizace trati Kostelec u Jihlavy – Slavonice včetně posouzení přímého napojení trati na Jihlavu vybudováním bezúvratového spojení (trianglu) v železniční stanici Kostelec u Jihlavy
- revitalizovat uzel Jihlava spočívající v přesunu části osobní dopravy ze železniční stanice Jihlava do železniční stanice Jihlava - město, včetně posouzení přímého napojení tratí vybudováním bezúvratového spojení tratí Brno – Okříšky – Jihlava a Jihlava – Veselí nad Lužnicí (dostupné na: http://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4060139)

6.1.2.2. Informace ze Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina

Cílem vymezení silniční sítě nadmístního významu v ZÚR je zajištění optimální dopravní obslužnosti kraje. Zejména je sledováno: napojení Jihlavy na Prahu dálnicí D1 a na krajská města silnicemi I. třídy, propojení center osídlení, napojení sídel na centra osídlení a přispění ke zlepšení situace na tranzitních tazích.

Uvedené cíle mj. vymezují koridory silnic I. třídy a vybraných silnic II. a III. třídy. Další opatření na silniční síti jsou řešena na základě projednání s MD ČR a odborem dopravy KÚ KV jako souhrn úprav na silniční síti v celém jejím rozsahu. Jedná se o vymezení koridorů v šíři 150 m u silnic I. třídy a 80 m u silnic II. třídy, které vytvářejí podmínky pro homogenizaci stávajících tahů silnic, umístění nových staveb přeložek a obchvatů.

Při vymezení koridorů pro umístění nových staveb je sledováno, zda jde o stabilizovaný koridor, tedy koridor přejetý z ÚPD (územní plány obcí), nebo koridor stabilizovaný projektovou dokumentací či rozhodnutím dle stavebního zákona. U staveb, pro něž nebylo možné jednoznačně vymezit koridory pro jejich umístění, jsou vymezeny koridory jako územní rezervy. Jde o koridory v jejichž rámci má být

prověřena možnost využití pro stavbu přeložky silnice či obchvatu. Tyto koridory jsou chráněny před změnami, které by budoucí možné využití pro umístění silnice znemožnily.

Vymezení silniční sítě nadmístního významu v ZÚR vychází zejména z dokumentu „Pátevní síť kraje Vysočina“ (KÚ Kraje Vysočina, 2006), který je zaměřen především na provozní otázky údržby silnic a investice na silnicích I. a II. (ev. III.) třídy v kraji. ZÚR se ve vymezení sítě komunikací nadmístního významu v zásadě neodlišují od uvedeného krajského dokumentu. Vymezení nadmístní silniční sítě vychází z definování hlavních spojení a tahů nadmístního významu s návazností na republikové a mezinárodní sítě, do kterých je žádoucí v koordinaci s jejich postupnou přestavbou postupně soustřeďovat hlavní přepravní vztahy a objemy:

- Markvartice – Třebíč – Náměšť nad Oslavou – Rapotice (I/23);
- Rouchovany - Náměšť nad Oslavou - Velká Bíteš (II/399);

Další opatření na silniční síti nadmístního významu:

- Homogenizace stávajících tahů silnic (resp. jejich částí): I. třídy číslo 23 (DK03) a II. a III. třídy číslo 399 (DK26)
- Stabilizované a nově navržené koridory a územní rezervy na silnici I/23 (DK03): - přeložka Náměšť nad Oslavou – Kralice nad Oslavou – Rapotice – koridor stabilizován v ÚPD. (dostupné na: <http://www.kr-vysocina.cz/zasady-uzemniho-rozvoje-kraje-vysocina/ds-300626/archiv=0>)

Vyhodnocení vlivů stavby přeložka silnice I/23 Náměšť nad Oslavou

Jedná se o koridor pro umístění stavby DK03 – přeložka silnice I/23 Náměšť nad Oslavou. Vliv na obyvatelstvo bude mírně pozitivní a jeho míra bude závislá na vzdálenosti plánované trasy od obytného území, na využití území a na intenzitě dopravy. Je identifikován střet s předpokládanými negativními vlivy na soustavu Natura 2000 EVL Náměštská obora. Vlivy na faunu, flóru, ZCHÚ a krajinu budou silně negativní. Byly identifikovány střety s předpokládanými silně negativními vlivy na Přírodní památku Obora a Krajinou památkovou zónu Náměštsko. Je rovněž identifikován střet s oblastmi krajinného rázu Moravskokrumlovsko. Záměr generuje střet se silně negativními vlivy na památné stromy a stromořadí. Je identifikován střet s migračními koridory. Je identifikován střet s předpokládaným silně negativním vlivem na prvky ÚSES. Je dotčen prvek RBC 249 Náměštská Obora a RBK 1462. S ohledem na rozsah stavby je možné považovat zábor zemědělské půdy (ZPF) I. a II. třídy a PUPFL (kategorie lesa zvláštního určení, lesa ochranného a lesa hospodářského) za mírně negativní. Vliv na ovzduší byl hodnocen jako mírně negativní až mírně pozitivní. V důsledku realizace záměru dojde ke změně imisní situace. V obydlených částech obcí lze očekávat zlepšení kvality ovzduší (menší imisní zátěž oxidy dusíku, suspendovanými částicemi a uhlovodíky), naopak ke zhoršení imisní situace dojde v blízkém okolí trasy plánovaného obchvatu.

U složky voda je identifikován střet se stanoveným záplavovým územím. U ostatních složek ŽP bude vliv neutrální (klíma apod.) za předpokladu realizace bezpečnostních opatření. Realizace záměru způsobí nevratné negativní vlivy na hmotné statky osob bezprostředně dotčených stavbou a jejím následným provozem. Doba trvání u posuzovaného záměru je dlouhodobá. Vlivy budou odlišné v průběhu realizace stavby a následného provozu. V případě pozemní komunikace budou rozhodující vlivy provozní, vliv lze považovat prakticky za trvalý a nevratný. Při výstavbě záměru bude aplikován proces EIA, který garantuje minimalizaci vlivu staveb na životní prostředí a veřejné zdraví a veřejné zdraví včetně ochrany před hlukem. Je třeba zajistit zlepšení současné hlukové situace v obcích a zlepšení imisí z dopravy. (viz str. 65 zde: <http://www.kr-vysocina.cz/zasady-uzemniho-rozvoje-kraje-vysocina/ds-300626/archiv=0>)

Vyhodnocení vlivů stavby přeložka silnice I/23 Kralice nad Oslavou – Rapotice

Jedná se koridor pro umístění stavby DK03 – přeložka silnice I/23 Kralice nad Oslavou – Rapotice. Vliv na obyvatelstvo bude mírně pozitivní a jeho míra bude závislá na vzdálenosti plánované trasy od obytného území, na využití území a na intenzitě dopravy. Je identifikován střet s předpokládanými negativními vlivy na soustavu Natura 2000 EVL Údolí Oslavy a Chvojince. Vlivy na faunu, flóru, ZCHÚ a krajinu budou silně negativní. Byly identifikovány střety s předpokládanými silně negativními vlivy na PR Údolí Oslavy a Chvojince, Krajinou památkovou zónou Náměštsko. Je identifikován střet s oblastí krajinného rázu Křižanovsko-Bítešsko, Moravskokrumlovsko, Rosicko. Je identifikován střet s předpokládaným silně negativním vlivem na prvky ÚSES. Je dotčen prvek RBC 1806 Ketkovice. Je identifikován střet s migračními koridory. S ohledem na rozsah koridoru stavby je možné považovat zábor zemědělské půdy (ZPF) a PUPFL (les zvláštního určení, les hospodářský) za silně negativní. Více než 50 % plochy koridoru je promítnuto do ZPF I. a II. třídy ochrany.

Vliv na ovzduší byl hodnocen jako mírně negativní až mírně pozitivní. V důsledku realizace záměru dojde ke změně imisní situace. V obydlených částech obcí lze očekávat zlepšení kvality ovzduší (menší imisní zátěž oxidy dusíku, suspendovanými částicemi a uhlovodíky), naopak ke zhoršení imisní situace dojde v blízkém okolí trasy plánovaného obchvatu. U složky voda je identifikován střet s Ochrannými pásmy vodního zdroje II., II.a, II.b stupně. U složky horninové prostředí je generován silně negativní střet s chráněným ložiskovým územím a výhradním ložiskem nerostných surovin. Realizace záměru způsobí nevratné negativní vlivy na hmotné statky osob bezprostředně dotčených stavbou a jejím následným provozem. U ostatních složek ŽP bude vliv neutrální (klima apod.) za předpokladu realizace bezpečnostních opatření. Doba trvání u posuzovaného záměru je dlouhodobá. Vlivy budou odlišné v průběhu realizace stavby a následného provozu. V případě pozemní komunikace budou rozhodující vlivy provozní, vliv lze považovat prakticky za trvalý a nevratný. Při výstavbě záměru bude aplikován proces EIA, který garantuje minimalizaci vlivu staveb na životní prostředí a veřejné zdraví a veřejné zdraví včetně ochrany před hlukem. Je třeba zajistit zlepšení současné hlukové situace v obcích a zlepšení imisí z dopravy. (viz str. 68 zde: <http://www.kr-vysocina.cz/zasady-uzemniho-rozvoje-kraje-vysocina/ds-300626/archiv=0>)

Železniční doprava

Cílem vymezení sítě železniční dopravy nadmístního významu je vytvořit podmínky pro zlepšení dopravní obslužnosti kraje včetně vnějších vazeb. Cílem je též přispět k zlepšení situace na tranzitních tratích. Železniční síť nadmístního významu tvoří následující železniční tratě nebo jejich úseky, které jsou rozděleny na tratě celostátní a regionální. Do kategorie celostátních drah je zařazena trať 240 Brno – Jihlava. Do kategorie regionálních drah je zařazena trať 252 Křižanov – Studenec.

PÚR 2006 vymezil dopravní koridor mezinárodního významu pro realizaci vysokorychlostní trati. Umístění trati v kraji Vysočina bylo prověřováno ve dvou variantách, z nichž žádná dosud nebyla přijata. Varianty nejsou optimalizovány z hlediska možných negativních vlivů na rozvoj území a na přírodní, kulturní a civilizační hodnoty v území. V ZÚR je na základě požadavku MD ČR vymezena územní rezerva pro prověření vysokorychlostní trati ve variantě jižního koridoru, který je veden ve východní části kraje v souběhu s dálnicí D1. Požadavek MD ČR jako příslušného dotčeného orgánu není v souladu se zájmy kraje, neboť Zastupitelstvo kraje Vysočina nesouhlasí se záměrem státu vést trasu vysokorychlostní trati přes území kraje Vysočina.

Prioritním záměrem střednědobého časového horizontu je modernizace hlavních železničních koridorů, modernizace a optimalizace tratí celostátního významu a uvedení regionálních tratí do normové

ho stavu. Ve výhledovém období se v rámci investic bude jednat především o opatření s cílem dosažení normového stavu na tratích. Bude se jednat mimo jiné o investice zahrnující úpravy tělesa dráhy především v místech propadů rychlostí a v místech, kde to umožňuje konfigurace terénu a poloha souvisejících objektů bez výraznějších územních nároků. V maximální možné míře budou rekonstruovány také železniční stanice. Dále je plánována a postupně realizována modernizace železničních uzlů, což představuje dílčí směrové a výškové korekce tras, úpravy kolejí stanic, umožňující zvýšení traťových rychlostí a propustnosti trati, celkovou rekonstrukci stanic.

Z hlediska modernizačních akcí železniční infrastruktury je v SO ORP Náměšť nad Oslavou sledována stavba elektrizace trati vč. předelektrizačních úprav Rapotice – Jihlava;

Na tratích regionálního významu se nepředpokládá vložení investic na zlepšení stávajících parametrů. Tyto tratě tedy budou udržovány především v současném stavu.

Jako zařízení pro leteckou dopravu nadmístního významu je ZÚR sledováno neveřejné mezinárodní (vojenské) letiště Náměšť nad Oslavou;

Sportovní letecké plochy nejsou ZÚR sledovány jako zařízení nadmístního významu. ZÚR nevymezují žádné nové plochy pro umístění staveb pro leteckou dopravu.

Vodní doprava nemá v kraji Vysočina žádný význam a s výjimkou sportovní a rekreační plavby není provozována. ZÚR nevymezují koridory a plochy pro umístění staveb pro vodní dopravu.

6.1.2.3. Informace ze Strategie rozvoje mikroregionů Náměšťska (2001)

Jednoznačně nejvýznamnější komunikací procházející v těsné blízkosti mikroregionů Náměšťska je Dálnice D1 (E50 a E65) Praha – Brno. Dále velmi významnou komunikací, která spojuje Náměšť nad Oslavou s okresním městem, je silnice první třídy I/23. Tato komunikace prochází také obcemi Kralice nad Oslavou a Rapotice. Silnice II/339 spojuje město Náměšť nad Oslavou a obce s dálnicí D1. Napříč územím mikroregionů Náměšťska prochází silnice II/392 spojující Velké Meziříčí s obcemi Čikov, Jasenice, Pucov, Jinošov, Kralice nad Oslavou, Březník a Mohelno. V obci Rapotice se na komunikaci I/23 napojuje komunikace I/393, která dále pokračuje přes Oslavany do Ivančic. Ostatní obce mikroregionů Náměšťska spojují silnice zařazené do ostatní silniční sítě.

Propojení jednotlivých částí mikroregionů Náměšťska silniční sítí je dostatečné. Stav komunikací je však nevyhovující a byl uváděn jako jeden z problému, spolu se stavem komunikací v jednotlivých obcích. Velmi negativně je hodnocen stav silnice II/339, která slouží jako přivaděč na dálnici D1.

Dopravní napojení je u většiny obcí mikroregionů Náměšťska hodnoceno jako průměrné. Převážnou většinu spojují v na území mikroregionů zajišťuje firma TRADO Třebíč. V menší míře dále firmy ČSAD Rosice, ČSAD Brno, BDS Velká Bíteš, VNPO Oldřich Řezanina a jiní menší dopravci. Velkým problémem jsou autobusové zastávky. Ve všech obcích je stav autobusových zastávek nevyhovující.

Čerpací stanice se nachází v Náměšti nad Oslavou a v obcích Mohelno a Studenec.

Územím mikroregionů Náměšťska prochází železniční trať č. 244 Okříšky – Třebíč – Brno (zastávky Studenec, Náměšť nad Oslavou, Kralice nad Oslavou a Rapotice) a železniční trať č. 252 Studenec – Velké Meziříčí – Křižanov. (dostupné na: <http://databaze-strategie.cz/cz/mikroregiony-namestska-mikroregion-chvojnice-a-mikroregion-namestsko/strategie/strategie-rozvoje-mikroregionu-namestska?typ=download>)

6.1.2.4. Informace z ÚAP SO ORP Náměšť nad Oslavou

Veřejná doprava

Integrovaný dopravní systém (IDS) - dopravní politika ČR definuje integraci (propojení) systémů veřejné dopravy - železnice, regionální autobusy, městská hromadná doprava (dále MHD), jako jednu ze svých priorit. Na rozdíl od sousedícího Jihomoravského kraje, není v kraji Vysočina IDS zaveden, řešené území jako celek není napojeno na integrovanou dopravu. Na veřejnou dopravu je řešené území napojeno železniční dopravou se zastávkami Studenec, Náměšť nad Oslavou, Kralice nad Oslavou a Rapotice. Plánované úpravy na železnici přispějí ke zkrácení doby přepravy a zlepšení kultury cestování. Hlavní obsluha veřejnou dopravou řešeného území je zajišťována linkovými spoji autobusové dopravy příměstskými i dálkovými. Autobusové napojení je u většiny obcí hodnoceno jako průměrné. Problémem je stav autobusových zastávek v jednotlivých obcích, který je považován za nevyhovující. Hlavní dopravní přestupní uzel veřejné dopravy je v Náměšti u železničního nádraží. Výhledově se uvažuje s vybudováním nového autobusového nádraží, jeho situování do stávající polohy ve vazbě na nádraží vlakové je jednou z variant.

(dostupné na: http://www.namestnosl.cz/UAP/uap_namest.pdf)

Doprava v klidu

Plochy pro odstavení vozidel se nacházejí v Náměšti - centru ORP. Kumulace obyvatel, dojíždějících a návštěvníků vyvolává problémy s parkováním, nejen v Náměšti, ale v dalších sídlech, např. v Kralicích, v Mohelně. Chybí parkoviště ve vazbě na důležité dopravní uzly – u železniční zastávky v Náměšti a v Rapoticích.

Pěší a cyklistická doprava

Územím prochází řada turistických značených tras a tématických naučných stezek. Značená cyklistická trasa vede převážně po silnicích III.třídy, málo zatížených silnicích II.tř. a účelových komunikacích.

Přes řešené území jsou směřovány cyklistické trasy, např.:

č. 5181 Velká Bíteš - Jindřichov - Bělizna - Jinošov - Schönwald - Kralice - Březník - údolí Oslavy.

Přes řešené území je vedeno množství značené turistické trasy, např. :

Velká Bíteš - Jinošov - Jedovský mlýn - Náměšť - údolím Oslavy do údolí Chvojnice z Kralic nad Oslavou, přes Památník Bible Kralické okolo Černé Hory, a Výřích skal pod Kraví Horu po silnici na Otradice, u křižovatky Kralice-Jinošov vchodem do obory Schönwald, brankou do Jinošova silnicí na Velkou Bíteš k Jinošovské myslivně - SZ k rybníku Bělizna.

Letecká a vodní doprava

Jižně od Náměště v prostoru mezi obcí Sedlec a Popůvky se nachází rozsáhlý areál vojenského letiště Náměšť se zázemím. Území je stabilizováno, v rámci aktualizace ÚAP 2010 byla dle podkladů poskytovatele aktualizovány údaje o vlečce.

Na Dalešické přehradě je provozována lodní doprava, zastávka lodní dopravy je v řešeném území jižně od Hartvíkovic a jihozápadně od Kramolína.

6.1.2.5. Realizace infrastrukturních projektů

Dopravní terminál v Náměšti nad Oslavou

V této podkapitole jsou zmíněny hlavní dopravně-infrastrukturní projekty týkající se řešeného území. Všechny tyto projekty byly/jsou realizovány v Náměšti n. O., nebo její blízkosti. Jedná se o realizaci i rekonstrukce dopravních staveb. První zde zmíněnou dopravní stavbou byla v minulosti úspěšná realizace projektu s názvem Dopravní terminál v Náměšti nad Oslavou. Projekt byl zahájen 10.4.2009 a ukončen 28.2.2011. Celkové způsobilé výdaje projektu činily 8 277 129,- z toho 92,5 % byla dotace z RR ROP Jihovýchod (z toho 85,0 % EU) a 7,5 % veřejné prostředky žadatele – města Náměšť n. O.

Popis projektu převzatý z vlastní dokumentace pořízené před zahájením projektu:

Modernizace stávajícího autobusového nádraží vychází z dohody s orgány Českých drah (smluvně ošetřeno nájemní smlouvou). Navržené řešení není v rozporu s územním plánem města. Z hlediska funkčního využití budou i nadále plochy využity pro dopravu. Žadatel chce plně využít možností veřejné hromadné dopravy jako systému jednotné sítě pro zákazníka, avšak s různými typy dopravních prostředků v podobě integrovaných dopravních systémů (IDS). Prioritním úkolem města je přispět k integraci a provázání jednotlivých subsystémů veřejné dopravy. Součástí projektu je i komplexní informační systém napojený na IDOS s možností doplňkových informací vztahujících se k turistickým a kulturním atraktivitám regionu.

Dopravní terminál zajistí provázanost veřejné hromadné dopravy (osobní, železniční a autobusové) s individuální i rekreační dopravou (automobilovou, cyklistickou, pěší i atraktivní lodní dopravou na Dalešické vodní nádrži) mj. realizací prostor pro úschovu kol v areálu terminálu (tzv. cyklopoint). S jistotou lze očekávat, že tyto vazby napomohou k širšímu využití různých druhů dopravy a tím i k procentuálnímu nárůstu cestujících nejen v Náměšti nad Oslavou a jejím blízkém okolí, ale i v rámci celého regionu. Potenciál přestupních stanic a uzlů lze navíc využít pro rozvoj podnikatelských aktivit. Kromě již zmíněných efektů podporuje kvalitně zajištěná veřejná doprava i rozvoj cestovního ruchu a umožňuje tím lepší využití jeho ekonomického potenciálu.

Smyslem projektu je podpořit poptávku po veřejné hromadné dopravě zlepšením její nabídky. Hlavním cílem předloženého projektu je vybudování moderního přestupního dopravního terminálu pro různé druhy dopravy a vybudování komfortního zázemí. Realizací projektu dojde tedy k celkové revitalizaci prostoru a vhodnému využití pozemků, které pozbyly dřívější využití a potřeby pro provoz vlakového nádraží. Specifickým cílem projektu je zvýšení zájmu obyvatel a návštěvníků regionu o využití veřejné dopravy jako vhodného protipólu dopravě individuální. Projekt si klade dále za cíl vytvořit podmínky pro zvýšení mobility obyvatel a to včetně osob s omezenou schopností pohybu a orientace. Návazně dojde k vytvoření širšího a kvalitního zázemí a celkově příjemného a moderního prostředí pro návštěvníky města.

Průtah I/23 Náměšť nad Oslavou

Upravovaná část komunikace se nachází na ulici Třebíčská v severozápadní části města Náměšť n. O. v prostoru od historického centra směrem na Třebíč. Silnice I/23 vede v oblasti rekonstrukce ve směru severozápad – jihovýchod. V současné době v daném místě silnice I/23 je zřízeno několik odbočovacích pruhů vlevo v křižovatkách s místními komunikacemi a silnicí III/3906.

Investorem připravované stavby je Ředitelství silnic a dálnic ČR, Správa Jihlava. Projektová dokumentace pro stavební povolení zpracovává rekonstrukci vozovky silnice I/23 v šířce dvou jízdních pruhů (v

nerozšířené části) včetně rekonstrukce stávající zárubní zdi, ale bez zásahu do okolního dopravního prostoru a stávajících IG sítí. Rozsah rekonstrukce vychází z poptávky investora.

Cílem rekonstrukce je:

- rekonstrukce vozovky kromě podkladních vrstev sil. I/23 v úseku části průtahu města v délce 1131,3 m
- šířková úprava vozovky v přímých úsecích a směrových obloucích v souladu s šířkovým uspořádáním zvolené kategorie dle ČSN 73 6110
- výstavba nových vpustí a přípojek sloužící pro odvedení dešťových vod ze silnice I/23 a přilehlé zástavby
- zřízení nových zárubních zdí na levé straně komunikace
- výšková a šířková úprava napojení vjezdů na komunikaci v nejnútnejší míře
- úprava křižovatek se silnicí III/3906 a místními komunikacemi v nejnútnejší míře

Význam stavby spočívá ve zlepšení stávajícího technického stavu komunikace I.třídy, která nevyhovuje současným požadavkům silniční dopravy. Nový kryt vozovky bude mít příznivý vliv na snížení hluku i emisí v okolí komunikace v průtahu města. Dojde ke zvýšení plynulosti dopravy s celkovým efektem spočívajícím ve zvýšení bezpečnosti dopravy.

Navržená stavba okružní křižovatky je situována v zastavěné části města Náměšť nad Oslavou. Jedná se o přestavbu stávající stykové křižovatky na křižovatku okružní. Stávající křižovatka zajišťuje napojení dopravní infrastruktury města Náměšť nad Oslavou na silnici I/23.

III/3906 Náměšť nad Oslavou – křižovatka se silnicí I/23

Návrh stavby spočívá ve vybudování okružní křižovatky o vnějším průměru 36,0m s okružním jízdním pásem šířky 5,50m, šířkou jízdních pruhů na vozovce vjezdu 3,5-4,5m, šířkou jízdních pruhů na vozovce výjezdu 4,0-4,5m. Součástí stavby je i úprava konstrukce silnice I/23 v délce cca 40m na vjezdu do křižovatky ve směru od Třebíče a v délce cca 30m na výjezdu z křižovatky ve směru na Brno.

Součástí stavby je i vyřešení pohybu chodců v dotčeném území spočívající v návrhu nových chodníků včetně přechodu pro chodce. Přestavba křižovatky se dotkne i stávajícího způsobu odvodnění plochy křižovatky a navazujících komunikací, úpravy odvodnění spočívají především v osazení nových uličních vpustí a přípojek do jednotné kanalizace a zrušení vpustí nevyhovujících. Vzhledem k rozsahu stavby se předpokládá realizace v časovém období 05/2014 – 10/2014. Oba předešlé projekty na sebe prostorově a z pohledu realizace i časově navazují.

Mlynářská stezka

Město Náměšť n. O. zabezpečilo zpracování komplexní studie rozvoje Mlynářské stezky - významného nadregionálního turistického produktu v cestovním ruchu. Zrealizovalo vyznačení 184,8 km dlouhé trasy v terénu, vydalo mapy, letáky a vytvořilo webovou prezentaci tohoto produktu. Zpracovatelem prostorové analýzy Mlynářské stezky byla Regionální rozvojová agentura Vysočina z.s.p.o. Projekt byl realizován v období let 2004 – 2005 za částku 1 300 000 Kč.

6.1.3. Situační analýza

6.1.3.1. Dopravní infrastruktura

Výhodná dopravní dostupnost je jeden ze základních úkolů pro rozvoj venkovských sídel, jelikož vlivem transformačních procesů došlo k výrazné koncentraci výrobních, obslužných a dalších aktivit do jádrových oblastí. Zejména pro menší obce je toto klíčové, neboť v těch se často nelokalizují ani základní služby či pracovní příležitosti a pro obyvatele těchto obcí je nezbytné za těmito cíly dojíždět. Důležitá je rovněž dostupnost center SO ORP, jelikož zde se koncentruje výkon veřejné správy pro občany daného správního obvodu.⁴ Jako vhodný zdroj informací byl použit internetový portál ŘSD ČR a Českých drah. Hlavním důvodem pro řešení dopravní obslužnosti jako volitelného tématu je vysoký podíl vyjíždějících osob do zaměstnání na počtu zaměstnaných osob se zjištěným místem pracoviště (nejvyšší z SO ORP Kraje Vysočina), tedy potřeba řešení významnosti úlohy veřejné dopravy na této vyjízdce.

Tab. 87: Délka a podíl komunikací v různých územních jednotkách k 1.7.2012

územní jednotka	dálnice (km)	rychlostní komunikace	silnice I. třídy	silnice II. třídy	silnice III. třídy	celkem
okres Třebíč	0,0	0,0	76,8	334,0	682,5	1093,3
kraj Vysočina	92,5	0,0	427,4	1627,3	2939,2	5086,4
ČR	751,2	435,4	5810,6	14542,9	34186,6	55726,7
relativně (%)						
okres Třebíč	0,0	0,0	7,0	30,5	62,5	100,0
kraj Vysočina	1,8	0,0	8,4	32,0	57,8	100,0
ČR	1,3	0,8	10,4	26,1	61,4	100,0

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR, Přehledy (2012), dostupný na www.rsd.cz; vlastní výpočty

Silniční síť a její konfigurace je výsledkem historického vývoje sídel a jejich vzájemných vazeb. Kraj Vysočina je charakteristický polycentrickou strukturou. Vzhledem k absenci dat na úrovni SO ORP je v tab. 87 znázorněna komparace, kde je nejnižší úrovní okres Třebíč. V celém okrese Třebíč se nenachází dálnice (jako v jediném okrese kraje Vysočina) ani rychlostní komunikace. Podíl silnic I. třídy je nejnižší z porovnávaných jednotek. Mimo silnice I. třídy tvoří páteřní síť silnice II. a III. třídy, které zajišťují základní obslužnost jednotlivých obcí v území. Podíl silnic II. třídy je nižší, než je krajská hodnota a vyšší, než je celorepublikový průměr. Podíl silnic III. třídy je vzhledem k ČR průměrný a v porovnání s hodnotou kraje Vysočina téměř o 5 % vyšší.

Dopravní síť, vytvořena v programu ArcMap je znázorněna na mapě 3; sada vrstev je dostupná pouze po úroveň komunikací III. třídy, místní komunikace již znázorněny nejsou. Komunikace I. třídy jsou ve studovaném regionu zastoupeny silnicí I/23, která prochází studovaným územím od západu k jihovýchodu a propojuje studované území na Třebíč a Brno. V územním plánu obcí jsou vymezeny plochy dopravní infrastruktury pro nové trasování této komunikace v úseku mezi Rapoticemi a Náměští n. O. Do kategorie silnic II. třídy patří silnice II/399, která vede ze severu k jihu, spojuje Velkou Bíteš a Náměšť nad Oslavou se Znojmem. Jedná se o důležitou komunikaci, která napojuje studované území na dálnici D1. Silnice II/392 - prochází studovaným územím od severozápadu k jihovýchodu, v Jinošově křížuje se silnicí II/399, kde se jižně od obce odpojuje směrem jihovýchodním. Silnice je důležitým propojením studovaného území a JE Dukovany. Ostatní obce studovaného území jsou propo-

⁴ BINEK a kol., 2009

jeny sítí komunikací III. třídy, nebo místními komunikacemi. Čerpací stanice pohonných hmot se nacházejí v Náměšti nad Oslavou a v katastrech obcí Mohelno a Studenec.

Železniční doprava je zajišťována zejména celostátní jednokolejnou tratí č. 240 ve směru Brno – Náměšť n. O. – Třebíč – Okříšky – Jihlava – Havlíčkův Brod. V okrese Třebíč prozatím nejsou tratě elektrifikovány. Trať č. 240 je elektrifikovaná až mezi Jihlavou a Havlíčkovým Brodem. Západně od Náměště se z železniční trati odpojuje vlečka sloužící pro obsluhu letecké základny Náměšť nad Oslavou využívaná intenzivně za minulého režimu. Další trať v regionu, která zajišťuje železniční dopravu je jednokolejná trať regionálního významu č. 252 ve směru Studenec – Velké Meziříčí – Křižanov; stanice Studenec je železničním uzlem. V letech 2014 - 2015 mělo dojít k opravám a modernizaci tratě v úseku Zastávka u Brna - Třebíč, kdy se počítalo s modernizací a zvýšením rychlosti na trati mezi stanicemi Okříšky a Zastávka u Brna, s rekonstrukcí a modernizací železničních mostů, s rekonstrukcí zastávek a rekonstrukcí železničních stanic v Třebíči, Kralicích nad Oslavou, Náměšti nad Oslavou, Studenci a Krahulově.

Dlouhodobě se připravuje elektrifikace trati, která měla být rozdělena na dvě etapy: Brno - Rapotice a Rapotice - Jihlava, následně byl však úsek Zastávka - Rapotice přesunut z první do druhé etapy. Dle původních předpokladů měla výstavba úseku Brno - Zastávka proběhnout v termínu 9/2013 - 9/2015 (dle rozpočtu SFDI na rok 2013). Tato stavba měla být z cca 70 % financována z dotací EU. Vzhledem k problémům s přípravou ovšem návrh rozpočtu SFDI pro rok 2014 počítá s financováním až z nové finanční perspektivy a zahájením stavby v roce 2016.

Předpokládané náklady na přestavbu dosahují 4,1 miliardy korun. V rámci elektrifikace má dojít ke zdvojkolejnění úseku Střelice - Zastávka u Brna, které umožní jízdu vlaků mezi Brnem a Zastávkou v 15minutovém taktu.

Protože vlastníkem silnic II. a III. třídy je kraj Vysočina a tyto komunikace mají v zájmovém regionu dominantní zastoupení (93 %), činí jejich údržba a renovace velké finanční výdaje, na kterých se podílejí i obce, jež zároveň přejímají plnou zodpovědnost za údržbu místních komunikací. V kraji Vysočina není doposud realizována veřejná doprava formou integrovaného dopravního systému jako je tomu např. v kraji Jihomoravském. Na železniční dopravu je studované území napojeno stanicemi Studenec, Náměšť nad Oslavou, Kralice nad Oslavou a Rapotice. Hlavní obsluha veřejnou dopravou studovaného území je zajišťována linkovými spoji autobusové dopravy příměstskými i dálkovými. Hlavní dopravní přestupní uzel spolu s terminálem veřejné dopravy je v Náměšti n. O. u železniční stanice. Na území zájmového regionu částečně zasahuje Integrovaný dopravní systém JMK, který obsluhuje obce Náměšť n. O., Kralice n. O. Rapotice, Mohelno, Lhánice a Hluboké.

Územím prochází řada turistických a cyklistických značených tras. Značené cyklistické trasy vedou převážně po silnicích III. třídy, málo zatížených silnicích II. tř., účelových komunikacích, polních a lesních cestách. Na Dalešické přehradě je provozována veřejná lodní doprava (2 lodě). Zastávky lodní dopravy se nacházejí jižně od Hartvíkovic a jihozápadně od Kramolína, tyto zastávky navazují na cykloturistické trasy. Letecká doprava je zde zastoupena letišťem Náměšť nad Oslavou, které má status vnitrostátního veřejného letiště, kde však není zřízena plocha pro přistání kapacitních dopravních letadel (ÚAP SO ORP Náměšť nad Oslavou, 2010).

Zajištění místní dopravní obslužnosti veřejnou dopravou v rámci SO ORP Náměšť nad Oslavou je řešeno dopravou železniční a linkovou autobusovou dopravou, městská hromadná doprava v rámci SO ORP ani jednotlivých sídlech SO ORP, vzhledem k charakteru území, zajištěna není.

V této kapitole byla řešena dopravní obslužnost linkami z jednotlivých obcí, které mají cílovou stanici v Náměšti nad Oslavou. Náměšť nad Oslavou je dopravním uzlem SO ORP. Dopravu po železnici zde zajišťuje společnost České dráhy, a.s., autobusovou dopravu pak zejména společnost TRADO-BUS

s.r.o. (ICOM transport a.s.) případně Tourbus a.s. a ADOSA a.s. Zdrojem dat pro dopravní obslužnost obcí byl portál *IDOS, Jízdní řády* dostupný na www.idos.cz. Vzhledem ke vzdálenosti obcí od Náměště n. O. (max. 15 km) byly brány v potaz pouze cesty s maximálně 1 přestupem; tento přestup musel být ve směru cesty, tzn. nezapočítávaly se cesty např. Lhánice – Náměšť n. O. s 1 přestupem v Tetčicích (JMK). Data byla zjišťována ke dni 3.9.2014, 0-24h (středa) a 6.9.2014, 0-24h (sobota).

S výjimkou samotné Náměště jsou na železnici napojeny pouze 3 obce – Rapotice, Kralice n. O. a Studenec. V případě obce Studenec však nelze hovořit o přímém napojení na železnici, protože se stanice Studenec (ležící v katastrálním území obce) nachází ve vzdálenosti 2,5km od vlastní obce. Rychlíky zastavují pouze v Náměšti, v ostatních stanicích zastavují jen osobní vlaky. Dále, nebude-li řečeno jinak, bude popisována situace dopravní obslužnosti v pracovní den. Podíl obslužnosti z hlediska počtu vlakových a autobusových spojů je v poměru 1:3.

V řešeném území je dopravní obslužnost veřejnou autobusovou dopravou zajišťována společností TRADO-BUS, s.r.o. vzniklou z původního podniku ČSAD Třebíč. V roce 1997 získal majoritní podíl v této společnosti koncern ICOM transport a.s. a od té doby je společnost jeho členem. Společnost tvoří provozovny v Moravských Budějovicích a Náměšti nad Oslavou odkud vyjíždí většina linek obsluhujících řešené území.

6.1.3.2. Intenzita dopravy

Intenzita dopravy je množství dopravních prostředků, které projede určitým úsekem za danou jednotku času. V rámci celostátního sčítání dopravy se zjišťuje počet vozidel, která projedou daným kontrolním bodem za hodinu, z čehož se vypočítává celodenní průměr.

Tab. 88: Dopravní intenzita v řešeném území v roce 2010

typ vozidla	Komunikace	I/23	II/392	II/399	celkem
	Úsek	k.ú. Koněšín - k.ú. Rapotice	k.ú. Číkov - k.ú. Mohelno	k.ú. Krokočín - k.ú. Třesov	
TV	2005	6 726	1 028	2 770	10 524
	2010	4 049	290	1 971	6 310
	IZ 2010/2005 (%)	60,2	28,2	71,2	60,0
O	2005	28 931	2 842	9 210	40 983
	2010	30 852	2 051	13 071	45 974
	IZ 2010/2005	106,6	72,2	141,9	112,2
M	2005	226	36	90	352
	2010	336	36	167	539
	IZ 2010/2005	148,7	100,0	185,6	153,1
SV	2005	35 883	3 906	12 070	51 859
	2010	35 237	2 377	15 209	52 823
	IZ 2010/2005	98,2	60,9	126,0	101,9

Zdroj: <http://scitani2010.rsd.cz/pages/results/section/default.aspx?l=kraj%20Vyso%C4%8Dina>

TV- těžká motorová vozidla celkem

O- osobní a dodávková vozidla bez přívěsů i s přívěsy

M- jednostopá motorová vozidla

SV- všechna motorová vozidla celkem (součet vozidel)

Ředitelství silnic a dálnic organizuje v pětiletých intervalech sčítání dopravy, kterým se zjišťuje intenzita dopravy na jednotlivých úsecích silnic I. a II. tříd a na vybraných úsecích silnic III. tříd. Poslední celostátní sčítání dopravy proběhlo v roce 2010. To ukázalo, že intenzita dopravy na českých silnicích

mezi lety 2005 a 2010 v průměru poklesla. Ve studovaném území tomu však bylo naopak s výjimkou kategorie těžká motorová vozidla celkem, kdy na všech třech sledovaných úsecích celkem v této kategorii poklesla intenzita v roce 2010 na 60 % hodnoty z roku 2005. V kategorii osobní a dodávková vozidla bez přívěsů i s přívěsy celkově intenzita ve sledovaném období vzrostla o 12,2 %. U jednotlivých motorových vozidel činil nárůst 53,1 % původní hodnoty a v součtu všech vozidel celkem byl tento nárůst 1,9 %, takže je možné hovořit o stagnaci ve srovnání s předešlým sčítáním v roce 2005.

6.1.3.3. Hlavní autobusové spoje regionu

Jedná se o hlavní autobusové spoje obsluhující obce řešeného regionu v pracovní dny. Tyto spoje spojují jak obce mezi sebou, tak obce a centra pracovní a školní dojížděky v regionu samotném i jeho zázemí. Zde jsou vypsány pouze nejdůležitější spoje, pokud některé spoje obsluhovaly tytéž obce, byl vždy přednostně uveden spoj obsluhující více obcí.

Dukovany-Mohelno-Kuroslepy-Březník-Kralice-Náměšť

Mohelno-Kramolín-Popůvky-Hartvíkovice-Třesov-Náměšť

Mohelno-Kladeruby-Sedlec-Vícenice-Náměšť (Zňátky)-Vícenice-Náměšť

Mohelno-Kuroslepy-Březník-Kralice-Náměšť

Kuroslepy-Březník-Kralice-Rapotice-Sudice-Kralice-Náměšť

Čikov-Jasenice-Pucov-Jinošov-Náměšť-Vícenice-Okarec-Studenec-Koněšín-Vladislav-Třebíč

Tasov-Čikov-Jasenice-Pucov-Jinošov-Náměšť

Zbraslav-Hluboké-Jinošov-Náměšť

Velká Bíteš-Krokočín-Jinošov-Náměšť

Velká Bíteš-Pucov-Jinošov-Náměšť-Ocmanice-Zahrádka-Pyšel

Senorady-Lhánice-Mohelno-Kladeruby-Sedlec-Náměšť

Rosice-Rapotice-Sudice-Kralice-Náměšť

Brno-Rapotice-Náměšť-Lišov

Brno-Rapotice-Kralice-Náměšť-Studená

Ocmanice-Naloučany-Náměšť

Sedlec-Vícenice-Náměšť (Zňátky)-Vícenice-Náměšť

Sedlec-Vícenice-Náměšť

Třebíč-Koněšín-Kozlany-Třesov-Hartvíkovice-Popůvky-Sedlec-Vícenice-Náměšť (Zňátky)-Vícenice-Náměšť

Třebíč-Vladislav-Koněšín-Kozlany-Třesov-Hartvíkovice-Popůvky-Sedlec-Vícenice-Náměšť (Zňátky)

Třebíč-Vladislav-Koněšín-Kozlany-Třesov-Hartvíkovice-Třesov-Kozlany-Studenec-Okarec-Vícenice-Náměšť

Třebíč-Koněšín-Kozlany-Třesov-Hartvíkovice-Třesov-Kozlany-Studenec-Okarec-Vícenice-Náměšť

Třebíč-Koněšín-Kozlany-Třesov-Hartvíkovice-Popůvky-Sedlec-Vícenice-Náměšť

Třebíč-Koněšín-Studenec-Okarec-Vícenice-Náměšť (Zňátky)-Vícenice-Náměšť

Třebíč-Vladislav-Koněšín-Kozlany-Třesov-Hartvíkovice-Třesov-Náměšť

Třebíč-Koněšín-Studenec-Okarec-Vícenice-Náměšť

Třebíč-Pyšel-Zahrádka-Ocmanice-Náměšť

Pyšel-Zahrádka-Ocmanice-Náměšť

Pyšel-Zahrádka-Ocmanice-Náměšť-Jinošov-Pucov-Jasenice-Velká Bíteš

Zahrádka-Častotice-Ocmanice-Náměšť

6.1.3.4. Zastávky, první a poslední spoje

Tab. 89: Zastávky autobusových spojů v obcích řešeného území

obec	počet zastávek	rozcestí, mimo obec
Březník	2	-
Číkov	1	-
Hartvíkovice	1	-
Hluboké	2	-
Jasenice	1	-
Jinošov	1	3
Kladeruby n. O.	1	2
Kralice n. O.	4	2
Kralice n. O. - Horní Lhotice	1	-
Kramolín	1	-
Krokočín	1	-
Kuroslepy	1	3
Lesní Jakubov	1	-
Lhánice	1	-
Mohelno	2	1
Náměšť n. O.	6	-
Náměšť n. O. - Zňátky	1	-
Náměšť n. O. - Jedov	1	1
Náměšť n. O. - Otradice	1	1
Naloučany	1	-
Ocmanice	1	-
Okarec	1	1
Popůvky	1	-
Pucov	2	-
Rapotice	2	1
Sedlec	1	4
Studenec	1	-
Sudice	3	1
Třesov	1	-
Vícenice	1	3
Zahrádka	1	1
Zahrádka - Častotice	1	-
celkem	47	24

Zdroj: www.idos.cz

Ve 27 obcích SO ORP Náměšť n. O. se nachází celkem 47 autobusových zastávek přímo v obci a dalších 24 zastávek, které leží mimo obec, nebo na rozcestí poblíž obce (do 2 km). Počet autobusových zastávek většinou závisí na velikosti obce, nebo tvaru jejího intravilánu (úzké dlouhé obce podél komunikací = více zastávek). Více než 3 zastávky se nacházejí pouze v Náměšti a Kralicích, většina obcí má pak po jedné zastávce v intravilánu obce (viz tab. 89). Autobusové zastávky jsou v obcích rozmístěny v dostatečném množství odpovídajícím charakteru řešeného území. V řešeném území se nachází jedna vlaková stanice v Náměšti n. O. a 3 vlakové zastávky (Kralice n. O., Rapotice, Studenec).

Tab. 90: První a poslední autobusové spoje pracovního dne

obec	Do Náměště		Z Náměště
	první spoj	poslední spoj	poslední spoj
Březník	4:33	15:24	14:43
Čikov	4:50	15:50	17:55
Hartvíkovice	7:31	15:18	17:12
Hluboké	5:01	13:20	14:46
Jasenice	4:53	15:54	17:55
Jinošov	5:02	16:14	17:55
Kladeruby	6:30	15:46	14:53
Kralice	4:29	23:34	21:13
Kramolín	7:24	13:01	14:46
Krokočín	5:39	16:07	15:15
Kuroslepy	4:28	13:17	14:43
Lesní Jakubov	-	-	-
Lhánice	6:17	6:17	14:53
Mohelno	4:19	15:40	14:53
Naloučany	5:22	7:25	14:00
Ocmanice	5:05	18:40	18:14
Okarec	5:15	15:15	17:12
Popůvky	7:28	15:21	14:46
Pucov	4:57	15:57	17:55
Rapotice	4:09	23:28	21:13
Sedlec	5:05	15:53	18:08
Studenec	4:05	21:03	23:42
Sudice	4:52	13:41	19:13
Třesov	7:32	15:18	17:12
Vícenice	5:15	16:33	18:08
Zahrádka	5:00	18:36	18:14

Zdroj: www.idos.cz

Časy odjezdů a příjezdů linek veřejné dopravy patří mezi důležité charakteristiky ovlivňující kvalitu veřejné dopravy. Proto i v této práci je jim věnována pozornost. Hodnoceny byly časy prvního a posledního spoje z obcí do centra SO ORP v pracovní den a také časy posledního spoje z ORP do obcí, taktéž v pracovní den. Dopravní obslužnost autobusy o víkendu je v celém regionu zanedbatelná. Za všední den byla opět považována „běžná středa“. Posuzovány byly pouze linky s konečnou stanicí v ORP.

První spoje z obcí do Náměště vyjíždí ve velmi různých časech, které jsou dány pouze umístěním obce na trase dané linky směřující do Náměště. Toto rozmezí se pohybuje v intervalu 4.05 – 7.32. Obce ze kterých 1. ranní spoj vyjíždí až po 7. hodině jsou lépe dopravně napojeny na Třebíč, která má také funkci dopravního uzlu resp. cíle dojížděky do zaměstnání a škol. Spoje po 7. hodině do Náměště jsou z časového hlediska pouze spoji zajišťujícími dostupnost úřadu SO ORP, nikoliv dostupnost zaměstnání. Náměšť n. O. je pro přilehlé obce dopravním uzlem, odkud je možno cestovat dále vlakem jak vlakem, tak autobusem ve směru na Brno a Třebíč. Spoje po 4. hodině ranní odsud odjíždí maximálně každých 30. minut. Poslední spoje do Náměště jsou řešeny poměrně vhodně vzhledem k úředním hodinám na úřadě SO ORP v pondělí a středu. Nevhodné jsou tyto spoje pro obce Lhánice a Naloučany (viz tab. 90).

Zpáteční linky jsou časově kompaktnější. Ideální jsou pro účastníky vyjížďky a dojížďky (samozřejmě ne pro všechny) spoje cca po 14.30, takové spoje jsou všechny kromě spoje do obce Naloučany. Při existenci posledního spoje po 17. hodině je předpokladem dřívější zpáteční spoj právě okolo 14.30. Žádný spoj v žádném dni v týdnu neobsluhuje obec Lesní Jakubov směrem do Náměšť n. O. a zpět.

6.1.3.5. Frekvence spojů

Tab. 91: Frekvence spojů spojujících obce řešeného území a Náměšť n. O.

obec	spoje autobus	spoje vlak	spoje celkem	spoje o víkendu	časová dostupnost (min)	vzdálenost (km)	PO/spoj
Březník	6	-	6	-	11	8	111,8
Čikov	10	-	10	-	20	13	19,7
Hartvíkovice	9	-	9	-	16	10	61,1
Hluboké	6	-	6	-	19	10	36,5
Jasenice	11	-	11	-	17	10	18,4
Jinošov	26	-	26	-	8	6	8,5
Kladeruby	7	-	7	-	20	14	28,4
Kralice	6	39	45	34	6	6	22,0
Kramolín	4	-	4	-	21	17	30,5
Krokočín	6	-	6	-	15	11	32,5
Kuroslepy	6	-	6	-	16	11	26,5
Lesní Jakubov	0	-	0	-	0	10	-
Lhánice	2	-	2	-	33	20	78,0
Mohelno	14	-	14	-	25	16	96,9
Naloučany	4	-	4	-	12	7	40,3
Ocmanice	21	-	21	-	5	4	16,1
Okarec	11	-	11	-	9	5	11,3
Popůvky	6	-	6	-	16	14	12,8
Pucov	14	-	14	-	13	9	10,6
Rapotice	11	39	50	36	11	10	10,1
Sedlec	16	-	16	-	11	9	14,5
Studenec	11	*19	11	*19	13	7	51,3
Sudice	1	-	1	-	18	10	348,0
Třesov	9	-	9	-	11	10	10,2
Vícenice	27	-	27	-	5	4	14,6
Zahrádka	16	-	16	-	9	7	8,7
PRŮMĚR	10		13,0		13,8	9,5	44,8

Zdroj: www.idos.cz

Při pohledu do tab. 91 lze zjistit autobusové spoje celkem za 24 hodin z jednotlivých obcí do Náměště n. O. a zpět, spoje celkem (autobus+vlak), časovou dostupnost a vzdálenost Náměště z jednotlivých obcí a podíl počtu obyvatel na 1 spoj. Z důvodu poměrně krátké časové dostupnosti i vzdálenosti z jednotlivých obcí do Náměště n. O. (max čas 33min, vzdálenost 20km) byly vybrány pouze spoje bez přestupů. Při započítání spojů s přestupy by si, co se počtu spojů týče, polepšili zejména obce Březník (přestup na vlak v Kralicích) a Sudice (přestup na vlak v Rapoticích). Průměrná časová dostupnost Náměště je cca 14 minut a vzdálenost 9,5km. Z tab. 91 vyplývá, že jediné spoje obsluhující obce o víkendu, jsou spoje obsluhující obce s napojením na železnici. Téměř vždy (s výjimkou 1 dálkového autobusového spoje o víkendu z obce Rapotice) se jedná o spoje vlakové. Z uvedeného vyplývá, že obce, které nejsou napojeny na železnici nejsou o víkendu (i v neděli) obslужeny vůbec, a to ani v letních měsících z pohledu potřeb cestovního ruchu. „Neobslužnost“ obcí

autobusovými linkami nejen v sobotu, ale i v neděli odpoledne a v podvečer je nedostatkem jak z hlediska cestovního ruchu, tak i z hlediska potřeb osob, které vyjíždějí z obcí do zaměstnání a škol na větší vzdálenosti („týdenní vyjížďka“). Problém nedostatečné dopravní obslužnosti obcí o víkendu směrem do Náměště mohou tedy akčně řešit pouze individuální dopravou. Dále obec Studenec je od vlakové zastávky vzdálena 2,5km, což je vzdálenost, která je dle standardu docházky nedostatečná pro dopravní obslužnost obce, tzn., že pouze 2 obce z celkových 26 mají o víkendu dopravní spojení s Náměští n. O. Z Náměště již poté není problémem se dopravit vlakem směrem do Brna, nebo Třebíče. Bohužel i autobusové spojení Náměšť n. O. – Velká Bíteš o víkendu nefunguje.

Z výpočtu podílu počtu obyvatel obce a počtu spojů je patrné, že nejlépe jsou obslouženy malé obce v zázemí Náměště, obce přímo napojené na železnici, nebo obce s nízkým počtem obyvatel i když podprůměrně obsloužené. Průměrná hodnota tohoto ukazatele činí 44,8 osob/spoj. Tuto hodnotu překračuje 6 obcí. Mezi těchto 6 obcí patří i obce jako jsou Březník, Hartvíkovice, Mohelno a Studenec, což jsou obce s více než 500 obyvateli a Mohelno s více než 1000 obyvateli. U těchto 4 obcí je tedy možné uvažovat o nízké dopravní obslužnosti do Náměště n. O.

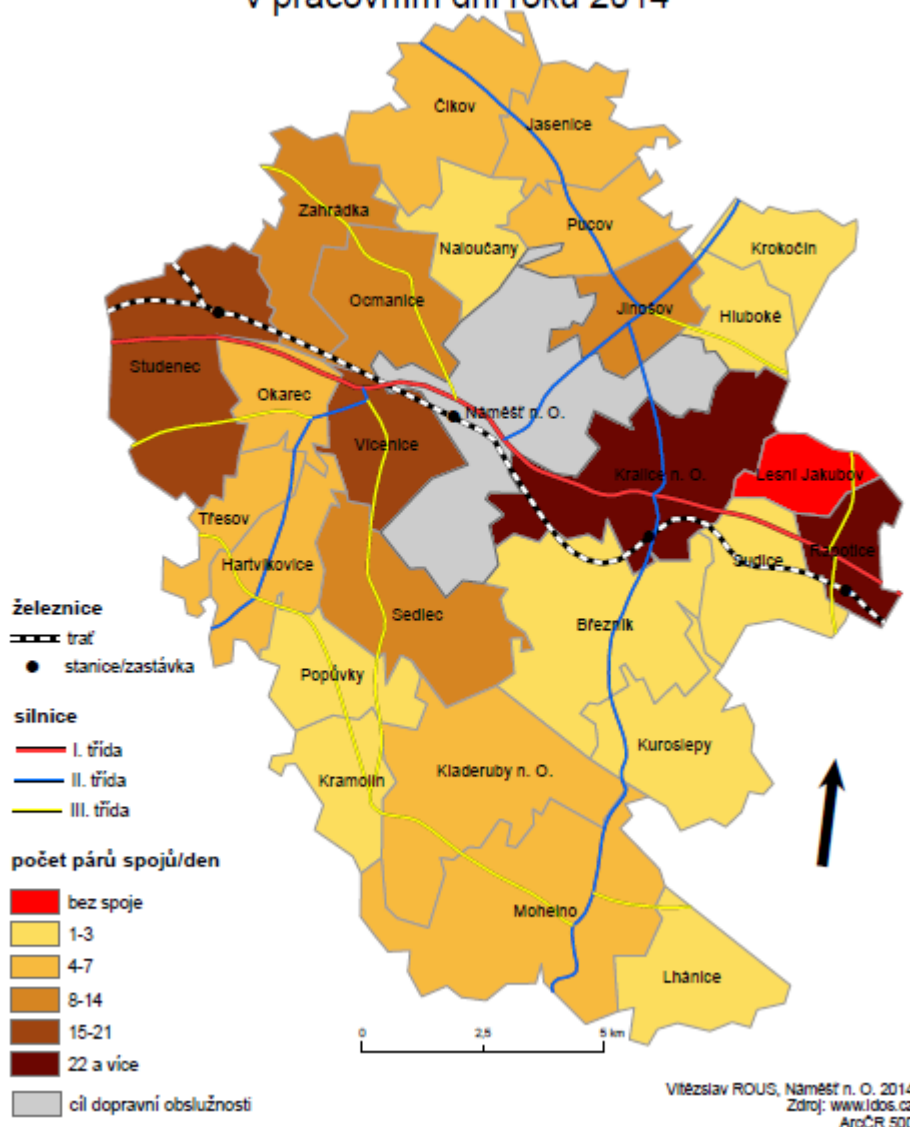
Tab. 92: Kategorie obcí dle frekvence spojů

kategorie	počet spojů	počet obcí		počet obyvatel	
		abs.	rel. (%)	abs.	rel.
V.	0	1	3,7	90	0,7
IV.	1 – 10	13	48,2	3146	23,3
III.	11 – 20	7	25,9	2766	20,6
II.	21 – 35	3	11,1	951	7,1
I.	36 – 50	2	7,4	1498	11,1
celkem	centrum ORP	1	3,7	5002	37,2
	celkem obcí	27	100,0	13453	100,0

Zdroj: www.idos.cz, vlastní výpočty

Pouze obec Lesní Jakubov je absolutně neobsloužena a tudíž spadá do kategorie V. v tab. 92. Nejvíce obcí, zhruba polovina, je obsloužena 1 – 10 spoji, tyto obce zahrnují asi čtvrtinu celkového počtu obyvatel studovaného regionu. Nejvíce spojů (36 – 50) obsluhuje obce Rapotice a Kralice s vlakovými zastávkami. Celkem pouze 5 obcí z kategorií I. a II. je obslouženo více jak 20 spoji denně.

Dopravní obslužnost obcí SO ORP Náměšť n. O. v pracovním dni roku 2014

Mapa 3: Dopravní obslužnost obcí řešeného území

Mapa 3 znázorňuje odlišně kategoricky roztríděné obce, než tomu bylo v předchozí tabulce. Rozdělení podle počtu párů spojů celkem, spolu se znázorněním lokalizace obcí a znázorněním jednotlivých komunikací je snadnější pro pochopení souvislostí mezi počtem spojů, rozmístěním komunikací a vzdáleností obcí do Náměště (město x zázemí).

Lesní Jakubov s nulovou přímou obslužností do Náměště n. O. (i nulovou obslužností do Velké Bíteše) je propojen komunikací pouze s Rapoticemi. Obslužně je propojen autobusovou linkou v pracovní den s Rapoticemi pouze jedním spojem do Rapotic (7.00) a jedním spojem zpět (6.50), který není relevantní jako spoj pro návrat ze zaměstnání a škol. Obyvatelé Lesního Jakubova jsou tak převážně odkázáni na individuální dopravu. Z mapy je patrné, že do kategorie 1-3 páry spojů patří obce s počtem obyvatel okolo 200 s výjimkou obcí Březník (671 osob) a Sudice (348 osob), které však byly zmíněny výše jako obce, které si „polepšily“ při započítání přestupů na vlak ve vedlejší obci. Tyto spoje s přestupy ve vedlejší obci jsou pak v porovnání se spoji přímými pro tyto 2 obce mnohem častější a tudíž dostupnější. Lze tedy konstatovat, že nízká obslužnost obcí (0 – 3 páry spojů) je odůvodnitelná

velikostí obcí, jejich polohou, popřípadě potenciálně lepší dopravní obslužností řešenou započítáním přestupů na vlak.

V kategorii 4-7 párů spojů nelze hledat žádnou prostorovou souvislost, pouze lze konstatovat, že obce v této kategorii na sebe minimálně vždy 2 navazují, což značí fakt (a v podkapitole 6.1.2.3. je to potvrzeno), že tyto obce jsou obslouženy těmi samými autobusovými linkami. Do kategorie 8 – 14 párů spojů denně patří 4 obce, které jsou poměrně malé co se týče počtu obyvatel. Takový počet párů spojů za den je dán polohou obcí v těsné blízkosti Náměště n. O. V kategorii 15 – 21 párů spojů denně jsou pouze obce Studenec a Vícenice, kdy u Studence je to dáno započítáním i vlakových spojů (jinak by byl řazen do kategorie 4 - 7) a u Vícenic polohou v zázemí Náměště a také polohou uprostřed trasy Náměšť – Sedlec, která je z důvodu existence Letecké základny Náměšť n. O. autobusovými linkami poměrně frekventovaná. Do kategorie 22 a více párů spojů patří pouze obce Rapotice a Kralice opět z důvodu jejich napojení na železnici.

6.1.3.6. Úroveň dopravní obslužnosti obcí

Kvocient dopravní obslužnosti je komplexní hodnocení dopravní obslužnosti dané obce vůči danému středisku. V tomto případě jsou obce posuzovány vůči příslušnému ORP. Využity byly údaje za počet cestovních příležitostí do ORP za 14 hodin „běžné“ středy, údaje o časové dostupnosti a údaje o vzdálenosti obcí od příslušného ORP. Výhodou tohoto kvocientu je, že respektuje při hodnocení dopravní obslužnosti také vzdálenost mezi zkoumanými místy. Pro výpočet kvocientu úrovně dopravní obslužnosti byl využit vzorec, uvedený v publikaci *Analýza dopravní obslužnosti s důrazem na dopravu jako významný faktor rozvoje regionu*.⁵

Vzorec pro výpočet:

$$K_{do} = \frac{H}{14} * 60 \frac{d_i}{t_i}$$

K_{do} – kvocient úrovně dopravní obslužnosti

d_i - vzdálenost mezi zkoumanými místy

t_i – doba jízdy mezi zkoumanými body v minutách

60 - 60 minut

14 – 14 hodin (5.00 – 19.00 – rozmezí spojů relevantních pro dané území a účel)

H - počet spojení mezi zkoumanými body

Tab. 93: Max a min kvocient dopravní obslužnosti

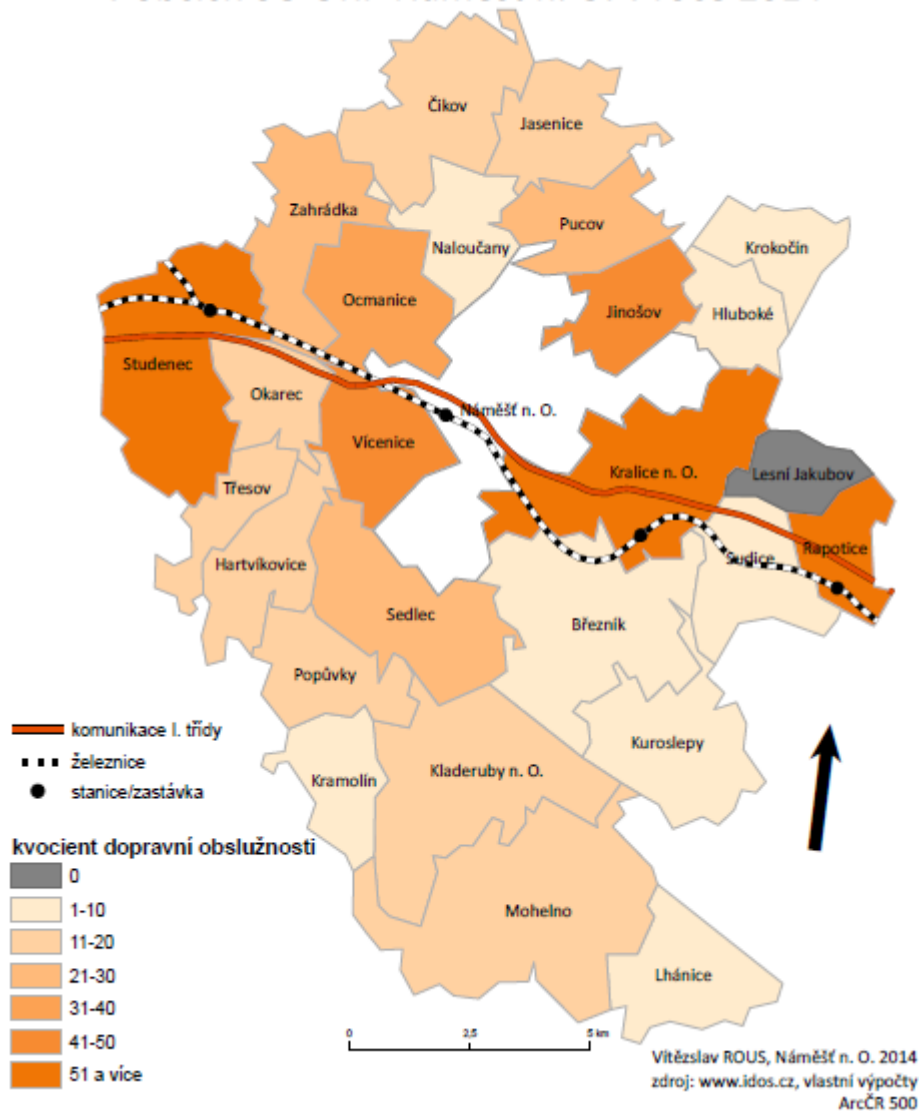
Nejnižší		Nejvyšší	
obec	K_{do}	obec	K_{do}
Lesní Jakubov	0	Rapotice	71
Sudice	1	Kralice n. O.	63
Lhánice	3	Studenec	54
Naloučany	5	Vícenice	46
Hluboké, Kramolín	7	Jinošov	42

Zdroj: www.idos.cz, vlastní výpočty

⁵ POVA, 2009

Úroveň dopravní obslužnosti obcí studovaného území resp. kvocient dopravní obslužnosti se pohyboval v rozmezí 0 – 72. V tab. 93 je znázorněno 5 nejnižších a nejvyšších hodnot zmíněného kvocientu. Hodnota 0 byla zjištěna u obce Lesní Jakubov, která, jak bylo zmíněno, je dopravně neobsloužena přímým spojem do Náměště n. O. Hodnotu 1 vykazuje obec Sudice, která je na Náměšť napojena přímo pouze 2 spoji a nepřímě přes vlakové spojení z Rapotic, což se do výpočtu kvocientu (Kdo) nezapočítávalo. Nízký kvocient má i obec Lhánice, která je však od Náměště n. O. ze všech obcí nejdále a napojena pouze 1 spojem denně. Obec Naloučany, i přes svou polohu v těsné blízkosti Náměště má velmi nízký Kdo, což je dáno samozřejmě nízkým počtem přímých spojů, avšak autobusová zastávka v Naloučanech leží pouze 1,1km od zastávky v Ocmanicích, tudíž dopravní obslužnost Naloučan je nízká pouze relativně. Obec Ocmanice disponuje 21 spoji celkem denně. Obce Hluboké a Kramolín jsou malými obcemi s nízkým Kdo. Obec Hluboké je mj. lépe dopravně obsloužena směrem na Velkou Bíteš. Kramolín je obcí malou se čtyřmi spoji celkem denně.

Úroveň dopravní obslužnosti v obcích SO ORP Náměšť n. O. v roce 2014

Mapa 4: Úroveň dopravní obslužnosti v obcích řešeného území

Logicky nejvyšší Kdo byl zjištěn u obcí obslužených vlakovou dopravou. I přes stejný počet vlakových spojení z Rapotic a Kralic do Náměště, mají Rapotice vyšší Kdo způsobený obsluhou vyšším počtem autobusových linek než Kralice. Tyto autobusové linky jsou dálkové a v Kralicích nezastavují, přestože se Kralice nacházejí ve směru cesty. Vlakové spojení do Náměště navýšilo Kdo i u obce Studenec. Vícenice a Jinošov dosáhly nejvyššího Kdo ze všech obcí, co se autobusové dopravy týče. To je způsobeno polohou těchto obcí v zázemí Náměště a také jejich polohou na hlavních komunikacích do Náměště směřujících. Jinošovem prochází komunikace II/392 spojující Velkou Bíteš a Náměšť n. O. a Vícenicemi komunikace III. třídy Náměšť n. O. – Mohelno (Dukovany).

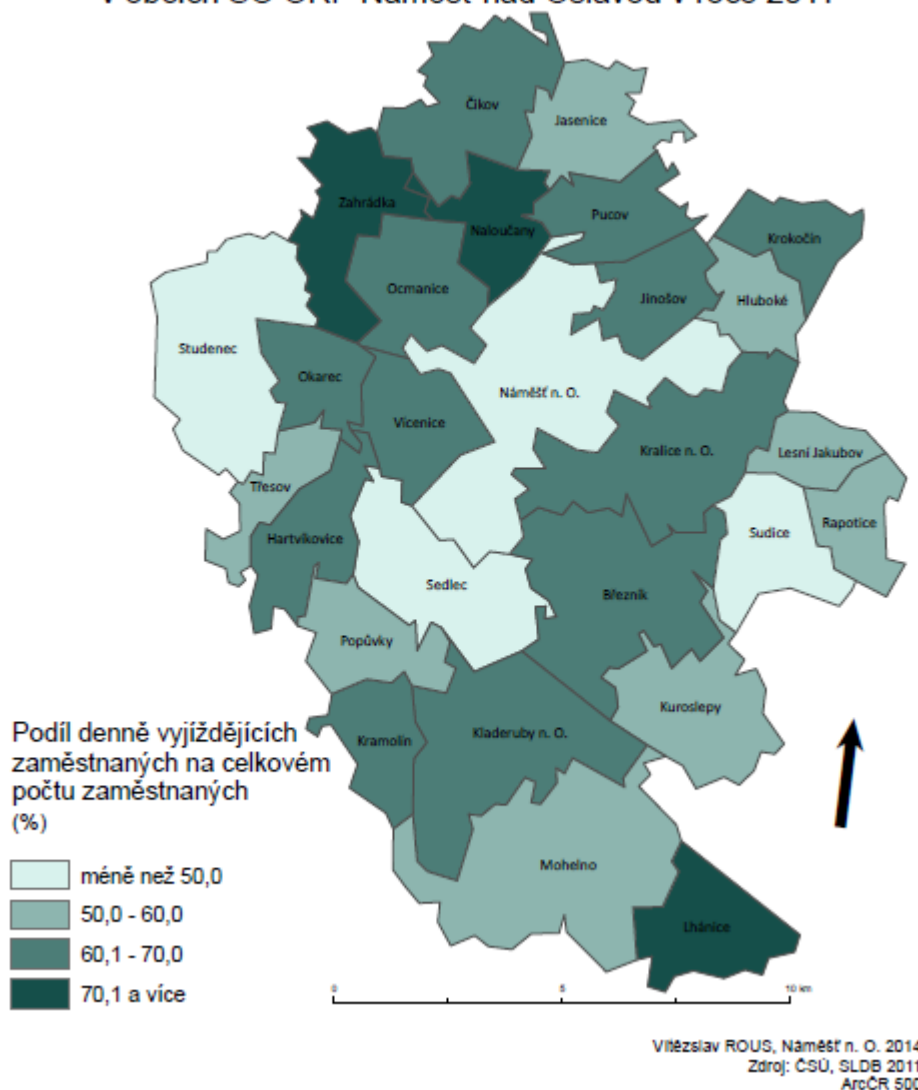
V mapě 4 jsou znázorněny kvocienty úrovně dopravní obslužnosti všech obcí řešeného území rovnoměrně rozdělených do kategorií. Při bližším prostudování mapy lze dojít k závěru, že obce jejichž katastrálním územím (k.ú.) prochází železniční trať č. 240, či komunikace I/23 mají vyšší Kdo (v mapě tmavší barvou). Avšak není to podmínkou, protože i v obcích v jejichž k.ú. se uvedené dopravní linie nacházejí, nevykazují vysokou míru Kdo, to je způsobeno umístěním zmíněných komunikací sice v k.ú. obcí, ale mimo jejich vlastní intravilán, resp. se v k.ú. obce nenachází vlaková zastávka (Sudice, Březník, Okarec, Zahrádka). Z dílčí analýzy úrovně dopravní obslužnosti veřejnou dopravou tedy vyplývá, že nestačí aby katastrálním územím obce procházela důležitá komunikace, ale je také zapotřebí aby tato komunikace procházela přímo intravilánem obce, v případě vlaku aby zde byla zřízena zastávka a v neposlední řadě aby tato obec (komunikace) byla dostatečně dopravně obslužena a zákazníci veřejné dopravy využívána.

6.1.3.7. Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání a škol

Podíl denně vyjíždějících zaměstnaných na celkovém počtu zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště je důležitým ukazatelem objemu vyjíždky z obcí studovaného regionu co se pracovní vyjíždky týče. Ukazatel nebere v potaz vyjíždějící do škol z obcí ORP. V mapě 5 jsou znázorněny obce dle podílu zmíněného ukazatele rozčleněné do čtyř kategorií. Obce s podílem vyjíždky nižším než 50,0 % jsou převážně obce s dobrou nabídkou pracovních příležitostí a proto rezidenti nemají takovou potřebu do zaměstnání vyjíždět. Náměšť jako centrum SO ORP a město s určitou základnou pracovních příležitostí, obec Studenec s významným zaměstnavatelem Agrochema, družstvo a obec Sedlec v jejímž k.ú. se nachází Letecká základna Náměšť n. O. Na opačném konci spektra s podílem vyjíždky do zaměstnání vyšším než 70,0 % se nacházejí obce Zahrádka, Naloučany a Lhánice. Tyto obce nemají zázemí pracovních příležitostí tak široké, aby zde vyjíždka mohla být nižší. Ze Zahrádky nejvíce osob vyjíždí do Třebíče, z Naloučan do Náměště n. O. a ze Lhánic do Mohelna.

V kategoriích podílu vyjíždky v rozmezí 50,0 – 60,0 a 60,1 – 70,0 % již lze jen těžko hledat nějaké souvislosti s velikostí obcí, nebo nabídkou pracovních míst, či jiné prostorové vzorce mj. také z toho důvodu, že se obě zmíněné kategorie komentovaného ukazatele pohybují v těsné blízkosti průměrné hodnoty, která činí 59,0 % za celé SO ORP Náměšť nad Oslavou. Studované území je územím s nejvyšší hodnotou tohoto ukazatele v Kraji Vysočina.

Podíl denně vyjíždějících zaměstnaných na počtu zaměstnaných
se zjištěným místem pracoviště
v obcích SO ORP Náměšť nad Oslavou v roce 2011

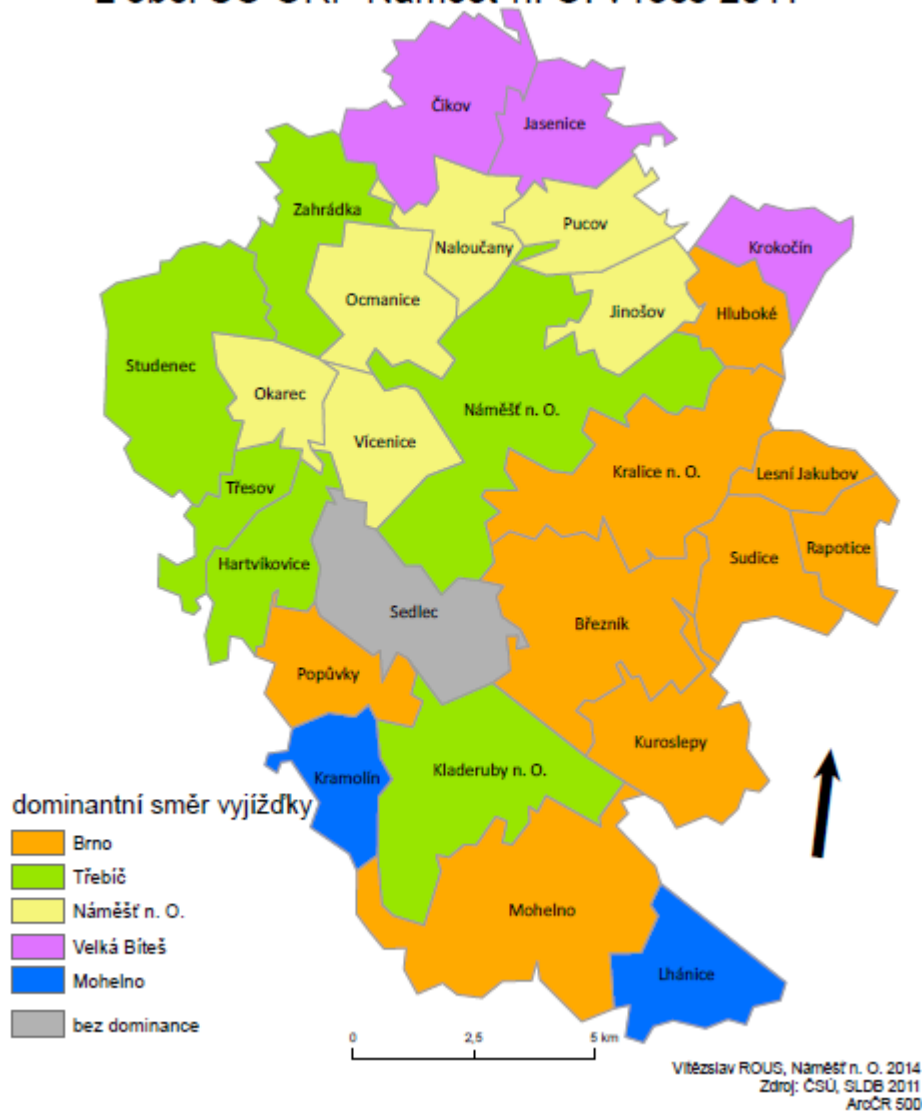

Mapa 5: Podíl vyjížděky do zaměstnání z obcí řešeného území

Na mapě 6 je znázorněna mapa obcí studovaného regionu rozdělených dle dominance cíle vyjížděky do zaměstnání a škol. Dominance v tomto případě nemusí být vůbec markantní, při zjišťování dominance docházelo k případům, kdy vyjížděka osob z obce byla celkově poměrně vysoká, hlavní cíle dojížděky byli 2 a z pohledu počtu vyjíždějících byli velmi vyrovnané (např. Náměšť 223 osob do Třebíče a 206 do Brna, Mohelno 42 osob do Brna a 35 do Dukovan). Na druhé straně existují případy jednoznačné dominance. V mapě výše je uplatněn 1 cíl s největším počtem vyjíždějících i v případě, že by 2. a 3. cíl v pořadí v součtu 1. cíl překonaly. Celkové cíle (součet vyjížděky z všech obcí) s počtem vyjíždějících osob z obcí řešeného území větším než 100 osob byly Brno (574), Třebíč (477), Náměšť n. O. (419), Velká Bíteš (242), Sedlec (153) a Dukovany (103), těsně pod hranici 100 osob se pohybovali ještě obce Vícenice a Zastávka (JMK). Tato celková vyjížděka přesně odpovídá přitažlivosti center vyjížděky z pohledu jejich velikosti a/nebo nabídky pracovních příležitostí jako v případě obcí Sedlec a Dukovany. Poměrně významnými cíli z hlediska počtu dojíždějících osob jsou Vícenice a Lesní Jakubov. Okolo 30-ti osob denně dojíždí do Vícenic z Třebíče i Náměště (a nejen odsud) do zaměstnání

v místním kamenolomu a do přidružených firem. Podobný význam má i Věžnice Rapotice v k.ú. Lesní Jakubov, kam je však dojíždka do zaměstnání vně mnohem vyšší, než z obcí řešeného území.

Hlavní směr denní vyjíždky z obcí SO ORP Náměšť n. O. v roce 2011

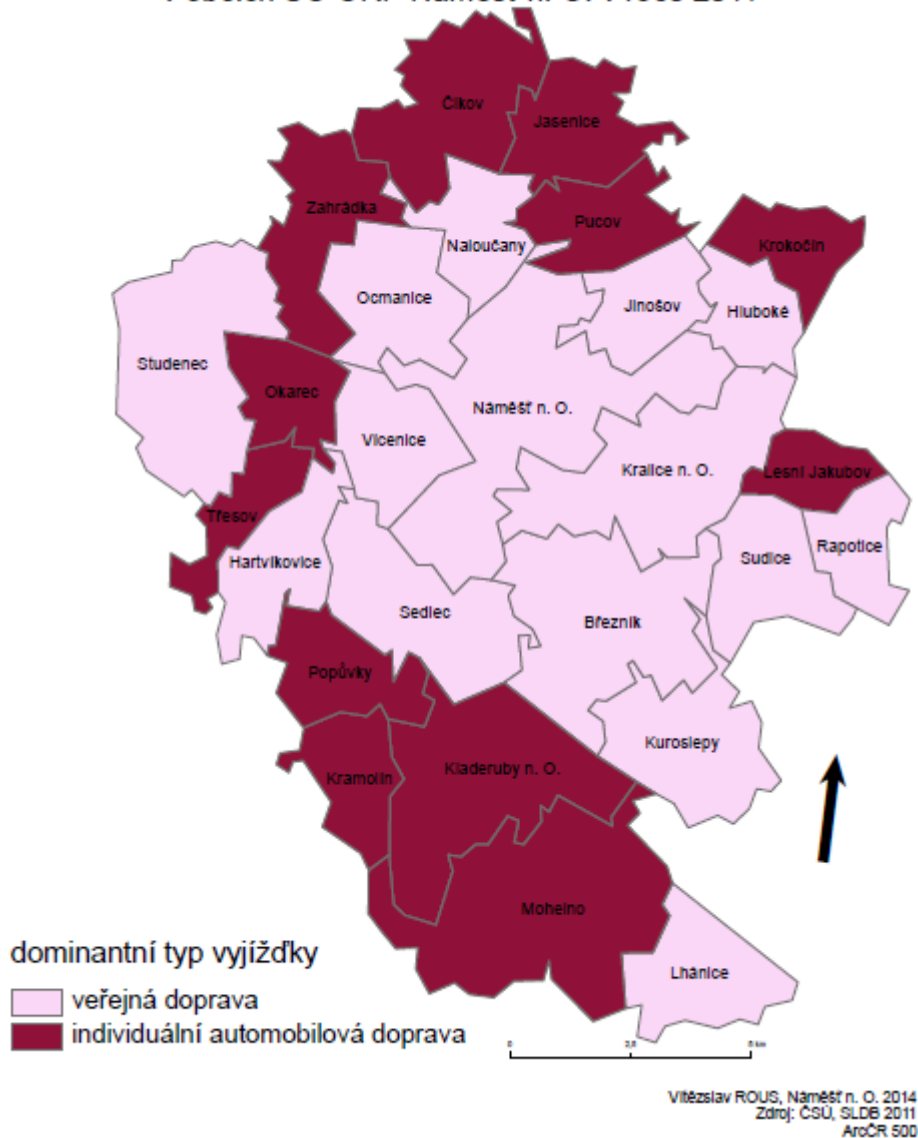
Mapa 6: Cíle denní vyjíždky z obcí řešeného území

Při pohledu do mapy 6 je evidentní, že se dominance denní vyjíždky do zaměstnání a škol z jednotlivých obcí řídí (kromě velikosti cílů a pracovní nabídkou v nich) vzdáleností (resp. časovou dostupností) od těchto cílů a jejich dopravním spojením (kvalitou, typem - silnice, železnice). Lze tak sledovat spojitě skupiny obcí se stejným cílem dojíždky, případně obce v nejbližším zázemí cíle. I zde se objevují výjimky potvrzující pravidlo jako jsou obce Popůvky a Kladeruby n. O. Lze říci, že studované území se dělí na 3 - 4 části dle cílů vyjíždky, kdy geografickým středem je město Náměšť n. O. (ale nejen geografickým, dominance Brna zde není vůbec markantní), toto rozdělení území jen dokazuje stav vyjíždky z obce Sedlec, která je bez dominantního cíle se stejným počtem vyjíždějících osob do Třebíče a Náměště n. O.

Důvodem, pro obce s dominantní vyjíždkou do Brna, je dobré dopravní spojení (silnice I/23, železnice), velikost Brna jako centra s kvalitní nabídkou pracovních příležitostí a relativně dobrá časová dostupnost, tytéž důvody platí i pro vyjíždku do Třebíče. V případě dominance vyjíždky do Náměště n.

O. a Mohelna hraje hlavní roli krátká vzdálenost. Pro obce vyjíždkově tíhnoucí k Velké bíteši je impulsem krátká vzdálenost a dobrá nabídka pracovních příležitostí.

Dominance vyjíždky veřejnou a individuální automobilovou dopravou v obcích SO ORP Náměšť n. O. v roce 2011

Mapa 7: Dominantní typ vyjíždky z obcí řešeného území

Na mapě 7 je znázorněna dominance vyjíždky z obcí studovaného regionu veřejnou a individuální automobilovou dopravou. Do veřejné dopravy patří doprava autobusová a vlaková. Rozdělení dominance různých typů dopravy dle obcí je v poměru 5:4 ve prospěch veřejné dopravy. Je evidentní, že obce ve středu studovaného území jsou lépe dopravně obslужeny z důvodu jejich napojení na důležité dopravní komunikace z čehož vyplývá i frekventovanější obsluha veřejnou dopravou. Částečně lze vysledovat podobnost s mapou 3, kde obce s nízkým počtem spojů jsou téměř tytéž obce, které na mapě 7 jsou dominantně obslужeny individuální automobilovou dopravou. Jisté odchylky jsou způsobeny způsobem výpočtu v mapě 3, kde jsou spoje rozděleny do více kategorií a v mapě 7, kde je řešena pouze dominance. Z uvedeného vyplývá (není to však podmínkou), že pokud je obec kvalitně obslужena veřejnou dopravou je vyjíždka individuální automobilovou dopravou nižší.

Vyjíždka žáků do základních škol

Studované území se vyznačuje vysokou vyjíždkou do zaměstnání a škol. Vysoká vyjíždka žáků do škol je způsobena absencí středních škol v území. Vyjíždka a dojíždka žáků ZŠ ve studovaném území se odvíjí od umístění ZŠ, umístění bydliště žáka a počtu žáků.

Tab. 94: Dojíždka žáků do ZŠ

ZŠ	dojíždějící	celkem	dojíždějící v %
Březník	52	92	57
Hartvíkovice	5	24	21
Kralice	4	57	7
Mohelno	73	156	47
Rapotice	18	36	50
Studenec	6	30	20
Vícenice	5	25	20
ZŠ Husova	96	316	30
ZŠ Komenského	71	225	32
celkem	330	961	34

Zdroj: Výkazy jednotlivých ZŠ

V tab. 94 nalezneme celkové počty žáků, žáků dojíždějících do ZŠ a jejich podíl na celkovém počtu ve školním roce 2013/2014. Nejvyšší počty dojíždějících žáků jsou logicky v devítiletých ZŠ. Průměrná dojíždka do ZŠ v celém řešeném území činí 34 %. Tento podíl souvisí s demografickou skladbou, venkovským charakterem, velikostí obcí, přítomností a kvalitou ZŠ a vzdáleností z jednotlivých obcí do ZŠ. Výběr školy je pak většinou odvislý od vzdálenosti školy, kvality dopravního spojení a kvality školy. Z této tabulky je patrné, že podíl dojíždějících se v jednotlivých ZŠ liší. Největší podíl dojíždějících je do ZŠ Březník, dále nadprůměrný podíl dojíždějících je do ZŠ Rapotice a Mohelno. Tyto nadprůměrné podíly jsou dány jednak demografickou skladbou „zdrojových“ obcí, jejich velikostí, vzdáleností od ZŠ, počtem těchto obcí v okolí ZŠ a také odlehlostí ZŠ od další nejbližší ZŠ. Největší počet žáků dojíždí do škol s přilehlých obcí. Tyto počty se pohybují v rozmezí 15 – 27 žáků a těmi obcemi jsou Ocmanice, Jinošov, Naloučany, Vícenice (všechny do ZŠ v Náměšti), Kralice n. O. (ZŠ Březník), Kladeruby n. O. a Senorady (obě ZŠ Mohelno).

Tab. 95: Počty žáků ZŠ v jednotlivých letech

školní rok	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
ZŠ	dojíždějící				místní			
Březník	36	30	45	52	18	37	38	40
Hartvíkovice	1	1	6	5	22	23	18	19
Kralice	7	6	6	4	43	30	31	53
Mohelno	76	70	69	73	95	91	91	83
Rapotice	15	18	15	18	13	18	14	18
Studenec	14	10	8	6	17	20	24	24
Vícenice	8	10	7	5	18	18	17	20
ZŠ Husova	65	79	82	96	193	207	207	220
ZŠ Komenského	64	71	71	71	168	160	164	154
celkem	310	307	322	330	563	592	591	731

Zdroj: Výkazy jednotlivých ZŠ

V tab. 95 jsou pro naznačení vývoje uvedeny absolutní počty žáků v posledních čtyřech školních letech. V kategorii dojíždějících je alespoň v jednom z posledních dvou sledovaných roků zaznamenán růst počtu žáků v ZŠ Březník, ZŠ Hartvíkovice a ZŠ Husova v Náměšti n. O. Růst téhož v kategorii místních žáků byl sledován u ZŠ Březník, ZŠ Kralice, ZŠ Studenec, ZŠ Vícenice a ZŠ Husova. Nárůst celkového počtu žáků byl tedy zaznamenán v ZŠ Březník, ZŠ Kralice n. O. a ZŠ Husova.

Jak už bylo zmíněno výše, jedním z určujících faktorů při rozhodování rodičů dojíždějících žáků je kvalita dopravní obslužnosti. Zejména frekvence a čas příjezdu a odjezdu autobusových spojů. Při analýze těchto spojů byl brán v potaz čas odjezdu z místa bydliště a čas příjezdu do místa ZŠ. Příjezd do místa ZŠ byl přípustný v intervalu nejdříve 30 minut a nejpozději 10 minut před začátkem výuky (výsledky viz tab. 96). Jednotlivé ZŠ se však velmi lišily i v době zahájení výuky. Zahájení výuky by nemělo začínat v 7.30 a dříve. Ovšem v případě škol řešeného území se takto děje hned ve třech ZŠ (7.15 Vícenice, 7.25 Březník, 7.30 Kralice). Zejména v případě ZŠ Vícenice je začátek výuky, hlavně pro mladší žáky, naprosto nevhodný. Je důležité zdůraznit, že i do ZŠ Vícenice žáci dojíždějí a to z obcí Sedlec (3) a Zňátky (1). Když se k takto brzké vyučovací době připojí příjezd jediného možného autobusového spoje Sedlec – Vícenice již v 6.50, pak není pochyb o špatném nastavení podmínek školní docházky. Obdobným příkladem je spoj Kuroslepy – Březník s příjezdem v 6.43 a začátkem výuky v 7.25. Tento negativní stav je způsoben adaptací místních samospráv na podmínky dopravce. Protože se v případě dopravní obslužnosti jedná o službu veřejnosti, mělo by tomu být samozřejmě naopak.

Tab. 96: Údaje o příjezdech a časech výuky

Z	DO	příjezd	čas výuky	rozdíl (min)
Kralice, Lhotice	Březník	7,03	7,25	-
Rapotice, Sudice	Březník	7,03	7,25	-
Kuroslepy	Březník	6,43	7,25	42
Sedlec, Vícenice	Náměšť	6,57	8,00	63
Sedlec	Vícenice	6,50	7,15	-
Lhotice	Kralice	6,52	7,30	38
Lesní Jakubov	Rapotice	7,02	8,00	58
Okarec	Studenec	7,06	8,00	54
Třesov	Hartvíkovice	7,13	8,00	47

Zdroj: webové stránky jednotlivých ZŠ, www.idos.cz

Dalším extrémním případem jsou autobusové spoje týkající se škol zahajujících výuku v 8.00. Spoje jsou znázorněny v tab. 96. Jedním z negativních příkladů je již jednou zmíněný spoj Sedlec – Vícenice pokračující dále do Náměště, kdy žáci dojíždějící ze Sedlece do Náměště přijíždějí 63 minut před začátkem výuky. Podobným případem je příjezd 7.03 do Březníka (z Rapotic, Sudic, Horních Lhotic a Kralic), kdy tento spoj vyjíždí z Rapotic již v 6.30 (!) a denně z Rapotic dojíždí 9 žáků.

6.1.4. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Tab. 97: Analýza cílových skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Veřejnost	Zvýšená frekvence spojů, návaznost spojů (IDS), obslužnost o víkend, kvalitní a dostupný informační systém, kvalitní stav komunikací, požadavek cyklotras a in-line drah, , bezpečná a cenově dostupná doprava, cyklopoint vč. úschovny a půjčovny kol	Nezájem o dopravu, nezodpovědnost při využití dopravy, přehnané požadavky	Internet, tisk, média, výukové programy, informační systém, besedy	Komunikace, spolupráce na úrovni obcí, ZŠ, MŠ, NNO, zaměstnavatelé, dotazník pro turisty
2.	Dopravní společnost	Finanční prostředky, výhodné smlouvy, dobrý stav komunikací, eliminace nákladů, naplnění kapacit	Eliminace spojů, zvyšování ceny jízdného, nedodržení JŘ, chátrání vozového parku, neochota ke kompromisům	Internet, tisk, média, aktuální programy	Spolupráce s obcemi, s poskytovatelem dotací
3.	Obce SO ORP	Prostředky na dopravní obslužnost, povinnost dostupnosti veřejné dopravy, školní spoje, údržba místních komunikací,	Nedostatek finančních prostředků, špatná legislativa, nespolečné jednání	Internet, tisk, média, aktuální programy, společné akce	Spolupráce s vyššími admin. a úředními subjekty, meziobecní spolupráce, spolupráce v rámci obce, angažovanost představitelů obce
4.	Kraj Vysočina	Prostředky na dopravní obslužnost, realizace IDS, využití fondů z EU	Vzájemná nedohoda s obcemi, nedostatek spojů, nedostatečná údržba	Internet, tisk, média, aktuální programy	Spolupráce se státem a obcemi, mezikrajská spolupráce (návaznost IDS)
5.	Stát	Efektivní investice finančních prostředků	Vzájemné nedohodnutí se, nedostatečná údržba komunikací, nekoordinovanost projektů	Internet, tisk, média, aktuální programy	Spolupráce ministerstev, spolupráce nižších administrativních jednotek

Zdroj: Vytvořeno autorem na základě textové části

Vzhledem k zacílení analytické části tématu dopravní obslužnost má největší prioritu z druhů dopravy veřejná autobusová doprava. Dále osobní vlaková doprava a alternativou jsou individuální automobilová doprava, cyklo doprava a pěší. Analýza cílových skupin je zaměřena zejména na veřejné druhy dopravy a jejich obslužnost. Výše uvedená tabulka má sama o sobě vypovídací schopnost, proto není třeba detailního komentáře. Je však nutno podotknout,

že nejdůležitějšími faktory určujícími spokojenost veřejnosti (uživatelů) a obcí SO ORP jsou (v případě některých obcí) zvýšení frekvence spojů do Náměště n. O. Vzhledem ke vzdálenostem nejlépe bez přestupů. V případě obce Lesní Jakubov zřízení jakékoliv obslužnosti. Potažmo alespoň minimální obslužnost o víkendu v letních měsících ve všech obcích. Důležitá je také návaznost spojů vlakové a autobusové dopravy v terminálu Náměšť n. O.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti dopravní obslužnosti

Tab. 98: Analýza rizik

	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	$V = P \cdot D$	Návrh Opatření	Vlastník rizika
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz	2	4	8	Rozpočet, dotace, příspěvky	Obec
Nedostatek financí na investice	3	3	9	Dotace, příspěvky	Obec
Růst nákladů na zajištění obslužnosti	4	2	8	Komunikace s dopravci, rozpočet, dotace, příspěvky	Obec
Organizační riziko					
Poloha obcí mimo hl. komunikace	3	3	9	Dohoda s dopravcem	Obec
Nedostatečná frekvence spojů	4	3	12	Dohoda s dopravcem	Obec, uživatel
Pokles zájmu o veřejnou dopravu	3	3	9	Nenavyšování ceny jízdného, vyšší frekvence spojů	Obec, dopravce
Eliminace počtu spojů	3	4	12	Zavedení relevantního počtu spojů	Obec, uživatel
Nezájem či neochota obcí mezi sebou spolupracovat	2	4	8	Dialog všech obcí ORP	Obec
Nerovné možnosti obcí	3	3	9	Dialog všech obcí ORP	Obec
Právní riziko					
Návaznost a nedořešení legislativy	2	2	4	Změnu legislativy řešit citlivě a tolerovat individuální případy	Obec, dopravce
Nucené investice následkem legislativních změn	2	3	6	Změnu legislativy řešit citlivě a tolerovat individuální případy	Obec, dopravce
Technické riziko					
Špatný technický stav komunikací	4	3	12	Dotační tituly, komunikace mezi zainteresovanými	Obec, SO ORP, uživatel
Zastaralé či nevyhovující vybavení	2	3	6	Rekonstrukce/nákup nového vybavení	doprovce
Věcné riziko					
Vysoká cena jízdného	2	3	6	Dotace, nenavyšování ceny jízdného	Doprovce, uživatel
Nízká kvalita dopravy	3	3	9	Investice, zkvalitnění	Doprovce, uživatel
Častá opožděnost spojů	2	3	6	Náprava dopravcem, změna jízdního řádu	Doprovce, uživatel
Neintegrovatost různých druhů dopravy	4	3	12	Podrobnější studie změny stavu, komunikace	Obec, dopravce, kraj

Zdroj: Vytvořeno autorem na základě textové části

Z výše uvedené analýzy vyplývá, že nejvyšší stupeň výsledného rizika byl dosažen v případech, které jsou povětšinou zmiňovány jako očekávání dotčených skupin v předchozí analýze. Jde tedy o problémy, které jsou největšími potenciálními riziky, resp. nutností jejich nápravy jsou si cílové skupiny vědomy. Jedná se o Nedostatečnou frekvenci spojů, nízký počet/eliminaci spojů, neintegrovánost různých druhů dopravy a špatný technický stav některých komunikací.

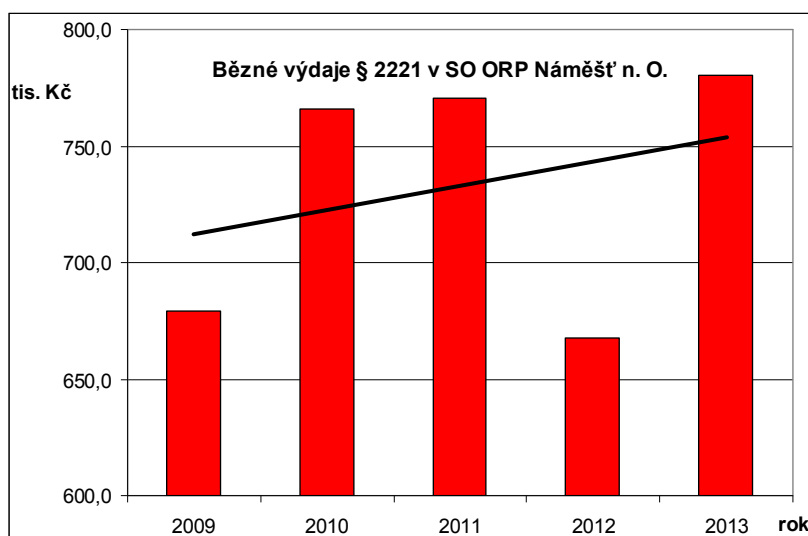
c) Finanční analýza

Tab. 99: Finanční analýza výdajů na dopravní obslužnost v SO ORP Náměšť n. O (tis. Kč).

abs.					
rok	2009	2010	2011	2012	2013
kapitálové	66,5	0,0	15,2	0,0	0,0
běžné	679,4	765,8	770,7	667,9	780,3
na 1000 obyvatel					
kapitálové	5,0	0,0	1,1	0,0	0,0
běžné	50,8	57,1	57,1	49,7	58,0
počet osob	13382	13416	13497	13450	13453

Zdroj: Rozpočty obcí dostupné na: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci>, agregováno autorem; vlastní šetření

Finanční analýza číselně znázorněná v tab. 99 představuje kapitálové a běžné výdaje na dopravní obslužnost ve studovaném území v letech 2009 – 2013. Jako odpovídající zdroj dat byly použity výdaje týkající se § 2221 – Provoz veřejné silniční dopravy. Tyto údaje byly získány za jednotlivé obce a poté sečteny. V některých případech obcí byly tyto hodnoty v jednotlivých letech nulové. Pro graf 10 byla zdrojová data čerpána z tab. 99. Kapitálové výdaje byly nulové v součtu celého SO ORP v letech 2010, 2012 a 2013. Ve zbývajících letech tyto výdaje dosahovaly hodnot nižších než 100 tis. Kč. Běžné výdaje na dopravní obslužnost za celé řešené území činily průměrně 733 tisíc ročně. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2013. Nejvyšší výdaje na dopravní obslužnost v celém sledovaném období měly obce Sedlec a Mohelno (vždy více než 100 tis. a celkem přes 800 tis. Kč). Další obcí, která běžnými výdaji překročila v jednom ze sledovaných let hranici 100 tis. Kč byly Sudice (2013). Obcemi s výdaji v rozmezí 50 – 100 tis. Kč ve všech sledovaných letech byli Vícenice a Náměšť. V roce 2009 měla obec Kralice výdaje vyšší než 50 tis. Kč. Výše běžných výdajů na dopravní obslužnost těchto obcí je převážně dána výší příspěvků na veřejnou dopravu (položka 5193 – Výdaje na dopravní územní obslužnost). Celková hodnota sledovaného paragrafu za celé řešené území v daném období kolísala v rozmezí 113 tis. Kč s maximálními běžnými výdaji v roce 2013 a minimem v roce 2012 (viz graf 10). Avšak dlouhodobě je charakter tohoto ukazatele rostoucí. Podobný charakter vývoje měl, vzhledem k téměř neměnnému počtu obyvatel, i přepočet hodnot na 1000 obyvatel.

Graf 10: Vývoj běžných výdajů

Zdroj: data z tab. 99

6.1.5. SWOT analýza oblasti

Tab. 100: SWOT analýza dopravní obslužnosti

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Hustá dopravní síť silnic nižších tříd	1. Špatný technický stav některých komunikací
2. Dostatečně kapacitní silniční infrastruktura	2. Časté uzavírky/omezení provozu na komunikacích
3. Moderní vozový park autobusové dopravy	3. Nárůst intenzity dopravy v úseku II/399
4. Existence intermodálního terminálu v Náměšti n. O.	4. Periferní poloha vzhledem k centru kraje
5. Náměšť n. O. je jedním z center dojížděky i přestupním uzlem	5. Sídelní struktura tvořená převážně malými obcemi
6. Částečné napojení na IDS JMK	6. Odlehlost některých obcí (příjezd a výjezd toutéž komunikací)
7. Kvalitní spojení z Náměště n. O. do Brna a Třebíče	7. Nízká hustota zalidnění prodražující veřejnou dopravu
8. Problematika dopravní obslužnosti součástí strateg. dokumentu	8. Neelektrifikované železniční tratě
9. Ochota obyvatel do zaměstnání dojíždět	9. Špatná poloha železniční stanice Studenec
10. Ochota spolupracovat na meziobecní úrovni	10. Absence dálnice a rychlostní komunikace
11. Kvalitní značení cykloturistických tras	11. Zatížení Náměště n. O. kamionovou dopravou
12. Lodní doprava součástí turistické infrastruktury	12. Žádná nebo nedostatečná dopravní obslužnost některých obcí
	13. Úplná absence autobusových linek o víkendu
	14. Hlavní cíle denní vyjížděky jsou centra mimo řešené území
	15. Chybějící cyklostezka např. do Třebíče
	16. V některých případech nízká frekvence spojů veřejné dopravy
	17. Absence celoplošného IDS
	18. Chybějící koordinace vlakových a autobusových jízdních řádů
	19. Vysoká vyjížděka do zaměstnání a škol
	20. Negativa plynoucí z vyjížděky (kalamity, zpoždění)
	21. Vysoký podíl individuální automobilové dopravy
	22. Špatné napojení na dálnici D1 i přes její blízkost
Příležitosti:	Hrozby:
1. Rozvoj železniční infras. financovaný na úrovni EU a státu	1. Změna legislativy která povede k vynuceným investicím
2. Investice do infrastruktury pozemních komunikací	2. Nedostatek financí na provoz, opravy, vybavení a investice
3. Využití fondů EU	3. Nekoordinovanost rozvojových programů
4. Vytvoření IDS a propojení na IDS JMK (rozšíření IDS JMK)	4. Růst cen pohonných hmot
5. Poloha území mezi Brnem a Jihlavou	5. Zhoršování dopravní obslužnosti zejména v obcích
6. Upevnění pozice Náměště n. O. jako dopravního uzlu	6. Rušení spojů
7. Převedení kamionové dopravy na železnici	7. Negativní vlivy demografických a migračních procesů
8. Zvýšení kvality veřejné dopravy úpravou zastávek a stanic	8. Pokles zájmu o veřejnou hromadnou dopravu
9. Rozvoj cestovního ruchu	9. Omezená výkonnost jednokolejných tratí
10. Reorganizace svozu školních autobusů	10. Neustále se zvyšující podíl nákladní tranzitní dopravy
11. Větší využití cyklistické dopravy a její intermodální návaznosti	11. Zvyšující se stupeň automobilizace
	12. Absence atraktivity území pro cestovní ruch

Zdroj: Vytvořeno autorem na základě textové části

SWOT analýza dopravní obslužnosti studovaného regionu vychází z celé dosavadní analytické části tématu dopravní obslužnost. Je odrazem charakteru území a vztahů v něm v oblasti dopravní obslužnosti. Pro studované území jako venkovský region s málo lidnatými a poměrně rovnoměrně rozmístěnými obcemi, je typická hustá dopravní síť silnic nižších tříd, odlehlost některých obcí, nízká hustota zalidnění prodražující veřejnou dopravu, vysoká vyjížděka do zaměstnání a škol, v případě některých obcí žádná nebo nedostatečná dopravní obslužnost a absence autobusových spojů o víkendu. Špatná dopravní obslužnost, resp. nízká frekvence a nedostatečně zkoordinované naplánování některých „školních“ spojů, je důležitým podnětem ke spolupráci na meziobecní úrovni a také mezi obcemi a dopravcem. Tento problém by se mohl do budoucna ještě prohloubit. Protože rozšíření ŠVP

si na některých ZŠ vyžádalo zavedení dalšího dne odpoledního vyučování. Z těchto důvodů obce musí zabezpečit další autobusovou dopravu, z čehož vyplývají finanční požadavky na rozpočet obcí a Kraje Vysočina. Příkladem je vyučování na ZŠ Husova v Náměšti n. O. v 16.00 týkající se dojíždějících žáků nejen z obce Sedlec.

6.1.6. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Při analýze dopravní obslužnosti studovaného regionu byla upřednostněna problematika veřejné hromadné dopravy, zejména dopravy autobusové a jejích souvislostí. Hlavními cílovými skupinami autobusové dopravy z řad uživatelů jsou žáci, pracující, senioři a turisté. Ze silných stránek SWOT analýzy je důležitá existence intermodálního terminálu v Náměšti n. O., který je jedním z faktorů určujících Náměšť lokálním centrem a přestupním uzlem místního významu. Nespornou výhodou terminálu je napojení na IDS JMK, které zajišťuje integrovanou dopravu Náměšti n. O. a obcím ORP ležícím na východ od Náměště. Bohužel ještě není plně využit potenciál, který intermodální terminál skýtá. Tímto potenciálem je myšlena přímá (časově co nejkratší) návaznost autobusových spojů na spoje vlakové a naopak. Výhodou je fungující cyklopoint, který by se měl do budoucna ještě rozšířit o půjčovnu kol.

V budoucnu by bylo vhodné zlepšit špatné napojení na dálnici D1. Jeho nevhodnost je dána charakterem komunikace spojující D1 s Náměští n. O. Nejen, že by studované území mělo lepší přístup k této významné komunikaci a naopak, ale také by zároveň došlo k lepšímu propojení území (i veřejnou dopravou) s regionem Bíteška (resp. Velká Bíteš), které patří do rozvojové osy krajského významu a sídlí zde několik významných firem.

Velký význam v řešeném území má vyjížďka/dojížďka do zaměstnání a škol. Ta je určována nejen dopravně-technickými a dopravně-obslužnými vazbami s vnějším okolím, ale hlavně potenciálem pracovní nabídky a školských zařízení. Převažující část vyjížďky do zaměstnání a škol je vyjížďka vně studovaného regionu. Nejdůležitější funkční vazby tohoto typu má region s Brnem a Třebíčí. Třebíč jako bývalým okresním městem a poměrně blízkým centrem a s Brnem jako centrem mezoregionu a také jako sídlem s historickými vazbami a kvalitním dopravním spojením na Náměšť n. O. Z Náměště do Třebíče je zajištěno dopravní spojení průměrně každých 32 minut, do Brna každých 33 minut. Dalším významným cílem vyjížďky pro region je Velká Bíteš a Dukovany s významným zaměstnavatelem ČEZ JE Dukovany. Vnitřní vyjížďka do zaměstnání (i vnější dojížďka) je největší do Náměště n. O. a Sedlece, kde se nachází Letecká základna.

Spoje veřejné dopravy jsou organizovány v souladu se silničním zákonem (111/94 Sb. v platném znění) a zákonem o drahách (266/94 Sb. v platném znění) tak, aby občanům zajistily především dostupnost škol, úřadů a zdravotních zařízení. Úroveň dopravy se velmi liší v závislosti na hustotě obyvatel. Zatímco velká sídla jsou zajištěna prostředky MHD, která nabízí krátké časové intervaly mezi spoji, je v řídké osídlených oblastech, jakou je studovaný region, dopravní nabídka velmi omezena. Řada malých obcí je obsloužena veřejnou dopravou jen maximálně 3x denně. Časově je tato doprava umístěna do poloh, ve kterých lze očekávat největší počet cestujících. Ostatní cestující se musí této době buď přizpůsobit nebo použít jiného druhu dopravy. Současný způsob zajištění veřejné hromadné dopravy velkokapacitními autobusy nevyhovuje celé řadě obyvatel, v některých případech i celým skupinám osob z důvodu nedostatečné frekvence dopravy nebo nevhodnosti časových poloh.

Jak je již zmíněno výše, hlavním nedostatkem veřejné autobusové dopravy je špatná obslužnost některých obcí z hlediska frekvence i z hlediska nevhodného načasování odjezdu spojů. Jedná se o několik menších obcí. Naopak např. v případě obslužnosti obcí Čikov, Krokočín a Hluboké je dopravní obslužnost "školními" autobusy dostatečná, ale přesto žádní žáci z těchto obcí do škol v řešeném

regionu nedojíždějí i když nemají vlastní ZŠ. Žáci z těchto zmíněných obcí dojíždějí do ZŠ do Tasova, Velké Bíteše (oba ORP Velké Meziříčí) a Zbraslavi (ORP Rosice u Brna), určujícím faktorem zde tedy není špatná dopravní obslužnost, ale krátká vzdálenost a osobní vazby s obcí se ZŠ. Řešením pro těch několik málo celkově neobsloužených nebo nedostatečně obsloužených obcí (Lesní Jakubov, Lhánice, Sudice) a obcí špatně obsloužených školními autobusy z hlediska načasování odjezdu spoje (viz tab. 96), by mohlo být prodloužení již existující linky spoje namísto zajišťování spoje nového a prodělečného. Může dojít ke kompromisům, ale nemělo by docházet k tomu, aby se školy a obce jako jejich zřizovatelé podřizovaly podmínkám dopravce. Prodloužení (i za cenu jízdky) by bylo také vhodné v případě obslužnosti obce Studenec a jejího spojení s vlakovou zastávkou Studenec vzdálené 2,7km od obce. Čímž by došlo k propojení autobusové a vlakové dopravy. S výjimkou těchto několika zmíněných obcí a konkrétních školních spojů je dopravní obslužnost veřejnou autobusovou dopravou dostatečná vzhledem k venkovskému charakteru regionu a jeho obcí.

K zamyšlení je situace ohledně absolutní dopravní neobsloženosti všech obcí veřejnou autobusovou dopravou o víkendy a to i v letních měsících, kdy by autobusová doprava měla být automatickou podporou cestovnímu ruchu ve studovaném regionu. O víkendech jsou veřejnou dopravou obslouženy pouze obce v jejichž katastru se nachází vlaková stanice nebo zastávka. Tyto obce však nejsou jedinými turistickými cíly v území. Z pohledu silniční infrastruktury je negativem téměř havarijný stav některých úseků silnic III. třídy. a absence kvalitního propojení Náměště n. O. s Třebíčí cyklostezkou.

Nástin možných variantních návrhů v oblasti dopravní obslužnosti

III. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Napojení SO ORP Náměšť na IDS JMK, případně Harmonizace obou IDS (JMK a VYS)

VI.1 Popis stávající situace a návrh řešení

Důležitým prvkem týkajícím se kvalitní dopravní obslužnosti je návaznost více druhů dopravy. K této návaznosti je zapotřebí přestupního místa – dopravního terminálu. Takový terminál se nachází v Náměšti n. O. Tento terminál kombinuje všechny druhy osobní dopravy s výjimkou dopravy letecké (individuální automobilová, autobusová, cyklo, pěší). Součástí terminálu je vlaková stanice, autobusová zastávka, parkoviště osobních automobilů a cyklopoint. Jak už bylo řečeno, takovýto terminál je zapotřebí k integraci různých druhů dopravy a tedy k realizaci integrovaného dopravního systému (IDS). Město Náměšť n. O. je součástí IDS Jihomoravského kraje (IDS JMK), stejně jako obce Kralice n. O., Rapotice, Mohelno, Sudice, Lhánice a Hluboké. V budoucnu by bylo vhodné aplikovat IDS v celém studovaném regionu. V případě, že bude IDS Kraje Vysočina realizován v blízké době, bude prioritou harmonizace IDS JMK (a obcí z území do něj patřících) s IDS Kraje Vysočina. Pokud by byla realizace IDS Kraje Vysočina oddalována, bylo by vhodné usilovat o napojení co nejvíce obcí řešeného území na IDS JMK. V případě, že by toto nebylo z jakéhokoliv důvodu možné (nezájem obcí, nezájem zřizovatele IDS JMK), je nutné se snažit alespoň o synchronizaci jízdních řádů obcí ORP tak, aby navazovaly na IDS JMK a bylo tak využito výhod integrované dopravy.

VI.2 Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Synchronizace jízdních řádů	Vysoké výdaje při realizaci IDS VYS
Integrace více druhů dopravy	
Zlevnění jízdného	
Eliminace čekací doby při přestupu	

VI.3 Finanční dopady

Hlavními potenciálními finančními dopady by při realizaci IDS VYS byly potřebné nutné úpravy infrastruktury a také nutnost celý projekt financovat y více zdrojů. Na druhou stranu by se realizace tohoto projektu neměla odkládat z důvodu možnosti financování prostředky z Evropských fondů v rámci programového období 2014-2020. Napojení na IDS JMK, nebo případná harmonizace těchto dvou IDS by si žádala úpravu jízdních řádů a jednalo by se tedy spíše o výdaje organizační, než infrastrukturní.

Příklady dobré praxe

Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje, více zde: <http://www.idsjmk.cz/>

IV. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Synchronizace a úprava jízdních řádů

VII.1 Popis stávající situace a návrh řešení

Hlavními důvody pro začlenění tohoto nástinu je úplná neobslužnost (Lesní Jakubov), nebo nedostatečná obslužnost některých obcí a zlepšení dostupnosti základních škol v čase odpovídajícím době před a po výuce (problém příjezdu spojů v 7.00 a začátku výuky v 8.00). Dále také kvůli úplné

neobslouženosti všech obcí autobusovou dopravou o víkendu, aby se zavedla alespoň v letních měsících pro podporu cestovního ruchu. V neposlední řadě by se synchronizace a úprava jízdních řádů měla týkat návaznosti spojů na IDS JMK jak již bylo zmíněno výše.

VII.2 Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Eliminace čekací doby při přestupu	100 % synchronizace nebude možná
Zlepšení obslužnosti některých obcí	Nutnost tvorby kompromisů
Zlepšení dostupnosti ZŠ	Zvýšení výdajů na dopravu o víkendech v létě
Podpora CR o víkendech v létě	

VII.3 Finanční dopady

Hlavní dopady, týkající se financování budou zvýšení výdajů na dopravu o víkendu v letních měsících a výdaje na tvorbu nových jízdních řádů. Při realizaci v období 2014-2020 by bylo opět možné čerpat finanční prostředky z fondů EU.

Příklady dobré praxe

Memorandum – Karlovarský kraj, více zde: <http://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/memkkzopv.pdf>

Třebíč jako moderní dopravní uzel, více zde: <https://www.veciverejne.cz/komunalni-politika/clanky/trebic-jako-moderni-dopravni-uzel-to-neni-science-fiction-1.html>

V. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Zavedení školního autobusu ve vlastnictví ORP (obcí)

VIII.1 Popis stávající situace a návrh řešení

V současné době zajišťují dopravu do ZŠ linkové autobusy. Některé spoje však nejsou časově příliš vhodné pro příjezd žáků do ZŠ a kapacitně mohou být nevyužity. Tento problém by řešil tzv. „školní autobus“, který by zajišťoval dopravu do a ze ZŠ před a po výuce, případně rozvážku obědů v čase výuky. Kapacita autobusu by byla zvolena podle počtu dojíždějících žáků (autobus, mikrobus) a taktéž trasa objížděných obcí. Impulzem by mohla být výše zmíněná analýza dopravní obslužnosti a prokázání potřeby nápravy alespoň některých spojů do některých ZŠ.

VIII.2 Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Posunutí zahájení výuky	Náklady na pořízení vozidla
Časová synchronizace autobusu a rozvržení výuky	Potenciální nutnost obstarání licence
Potenciální rozvoz obědů	
Vznik pracovního úvazku	

VIII.3 Finanční dopady

Finanční dopady týkající se plusů dané varianty jsou výdaje na plat zaměstnance s oprávněním řídit školní autobus. Hlavním finančním dopadem však bude pořízení vozidla sloužícího jako školní auto-

bus, jeho údržba a nákup pohonných hmot. Na těchto výdajích by se svými rozpočty mohli podílet obce trvalého bydliště uživatelů autobusu.

Příklady dobré praxe

Zabezpečování sociálních potřeb občanů a dopravní obslužnost, str. 26, více zde: http://www.noviny-mpsv.cz/files/clanky/2760/podpora_mobility.pdf

Pec pod Sněžkou, více zde: <http://www.pecpodsnezkou.cz/novinka.php?id=1345399802>

Jak fungují v USA školní autobusy? více zde: <http://chcidoameriky.cz/jak-v-usa-funguji-skolni-autobusy>

Školní autobusová linka, více zde:

http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0koln%C3%AD_autobusov%C3%A1_linka

6.2. Návrhová část pro oblast dopravní obslužnost

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Dopravní obslužnost“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti dopravní obslužnosti.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma dopravní obslužnosti.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Členové fokusní skupiny z ORP Náměšť nad Oslavou: dva motivující starostové, odborník na oblast školství, ředitelka ZŠ, vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví, vedoucí odboru dopravy a silničního hospodářství a pracovnice regionálního rozvoje SO ORP Náměšť n. O. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma dopravní obslužnosti.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

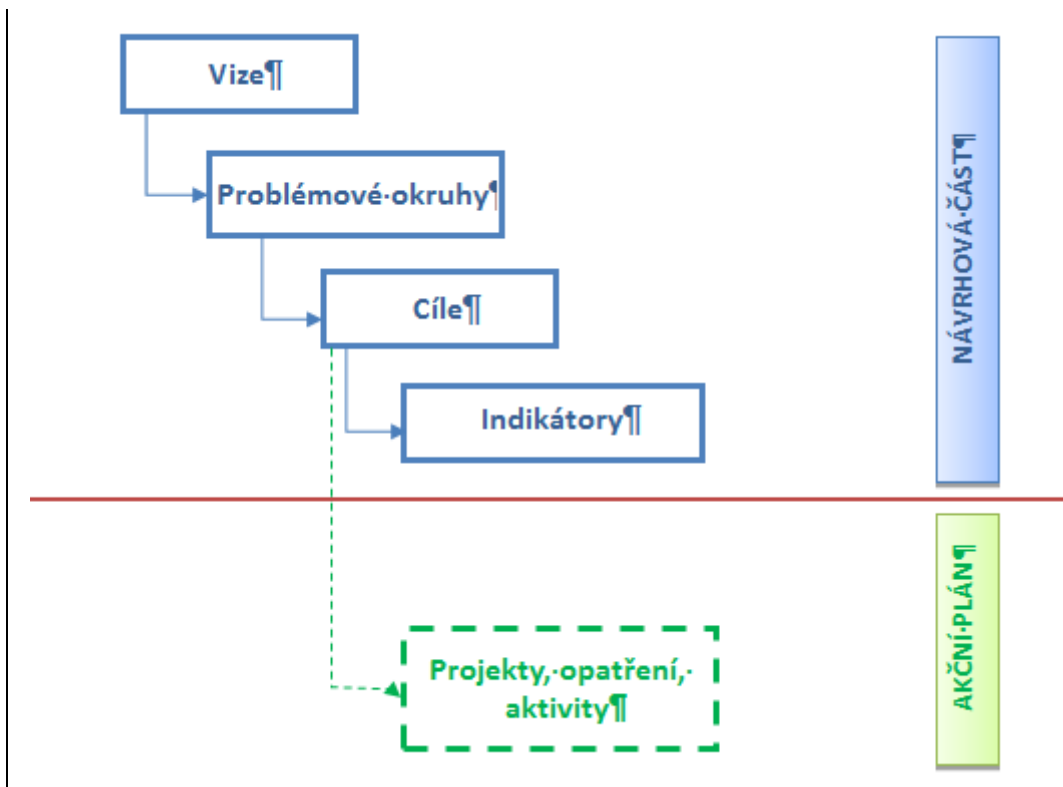
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma dopravní obslužnost. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným

tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu dopravní obslužnost je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize							
Být regionem s vysokou kvalitou životního prostředí jako doposud, kvalitními podmínkami pro bydlení i aktivní život obyvatel. Území s rozvinutou a dostupnou dopravní, školní a sociální infrastrukturou zajišťující základní životní potřeby obyvatel a podnikatelů ve všech svých obcích.							
Dopravní obslužnost	Problémový okruh 7: Nepropojenost území jako celku s IDS			Problémový okruh 8: Nedostatečná dopravní obslužnost linkami autobusové dopravy		Problémový okruh 9: Nedostatečná obslužnost některých ZŠ ve vhodných časových intervalech	
	Cíl 7.1: Aktivní podíl na vzniku IDS Kraje Vysočina	Cíl 7.2: Napojení na IDS JMK	Cíl 7.3: Syn- chronizace autobusových linek s IDS JMK	Cíl 8.1: Dosažení konsenzu mezi zástupci obcí a dopravci	Cíl 8.2: Zavedení alternativních (sezónních) linek (např. víkendy v letních měsících)	Cíl 9.1: Synchronizace autobusových spojů s časem výuky na ZŠ	Cíl 9.2: Zavedení školního autobusu

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Do roku 2023 bude SO ORP Náměšť nad Oslavou klidným regionem s vysokou úrovní životního prostředí jako doposud. Regionem s kvalitními podmínkami pro bydlení i aktivní život obyvatel. Bude také územím s rozvinutou a dostupnou dopravní, školní a sociální infrastrukturou zajišťující základní životní potřeby obyvatel a podnikatelů ve všech svých obcích.

Slogan: Náměšť a okolí – společné problémy, společné cíle

Problémový okruh č. 7: Nepropojenost území jako celku s IDS

Důležitým prvkem týkajícím se kvalitní dopravní obslužnosti je návaznost více druhů dopravy. K této návaznosti je zapotřebí přestupního místa – dopravního terminálu. Takový terminál se nachází v Náměšti n. O. Tento terminál kombinuje všechny druhy osobní dopravy s výjimkou dopravy letecké (individuální automobilová, autobusová, vlaková, cyklo, pěší). Součástí terminálu je vlaková stanice, autobusová zastávka, parkoviště osobních automobilů a cyklopoint. Jak už bylo řečeno, takovýto terminál je zapotřebí k integraci různých druhů dopravy a tedy k realizaci integrovaného dopravního systému (IDS). Město Náměšť n. O. je součástí IDS Jihomoravského kraje (IDS JMK), stejně jako obce Kralice n. O., Rapotice, Mohelno, Sudice, Lhánice a Hluboké. Příčinami problému nepropojenosti studovaného území jako celku s IDS je prozatím absence IDS Kraje Vysočina a odlehlost/vzdálenost západní části ORP Náměšť n. O. od Jihomoravského kraje. V tomto případě však nelze přímo hovořit o příčinách problému, protože IDS je pouze reakcí na socioekonomické a společenské změny, které se projevují v dopravní obslužnosti.

V budoucnu by bylo vhodné aplikovat IDS v celém studovaném regionu. V případě, že bude IDS Kraje Vysočina realizován v blízké době, bude prioritou harmonizace IDS JMK (a obcí z řešeného území, které do něj patří) s IDS Kraje Vysočina. Pokud by byla realizace IDS Kraje Vysočina oddalována, bylo by vhodné usilovat o napojení co nejvíce obcí řešeného území na IDS JMK. V případě, že by toto nebylo z jakéhokoliv důvodu možné (nezájem obcí, nezájem provozovatele IDS JMK), je nutné se snažit alespoň o synchronizaci jízdních řádů obcí ORP tak, aby navazovaly na IDS JMK a bylo tak využito výhod integrované dopravy v dopravním terminálu. Zavedením integrovaného dopravního systému lze zabránit negativnímu trendu preference individuální automobilové dopravy, která s sebou nese řadu

záporných jevů. V mnoha evropských zemích i u nás se totiž potvrdilo, že po zjednodušení a zpravidelnění dopravy, zavedení jednotného jízdného a vytvoření integrovaných dopravních systémů začal počet uživatelů veřejné dopravy opět pozvolna narůstat. Důsledkem neřešení problému by bylo v budoucnu pokračování projevu současných negativ dopravní obslužnosti. Těmi hlavními negativy jsou neobslouženost některých obcí v potřebné době a časová nenávaznost spojů veřejné dopravy. Propojenost s problémovými okruhy uvedenými níže je zřejmá.

Hlavními potenciálními finančními dopady by při realizaci IDS Kraje Vysočina byly potřebné nutné úpravy infrastruktury a také nutnost celý projekt financovat z více zdrojů. Na druhou stranu by se realizace tohoto projektu neměla odkládat z důvodu možnosti financování prostředky z Evropských fondů v rámci programového období 2014-2020. Napojení na IDS JMK, nebo případná harmonizace těchto dvou IDS by si žádala úpravu jízdních řádů a jednalo by se tedy spíše o výdaje organizační, než infrastrukturní.

Problémový okruh č. 8: Nedostatečná dopravní obslužnost linkami autobusové dopravy

Hlavními důvody pro začlenění tohoto problémového okruhu je úplná neobslouženost obce Lesní Jakubov, nebo nedostatečná obslužnost některých obcí a zlepšení dostupnosti základních škol v čase odpovídajícím době před a po výuce (problém příjezdu spojů v 7.00 a začátku výuky v 8.00). Dále také kvůli úplné neobslouženosti všech obcí autobusovou dopravou o víkend, aby se zavedla alespoň v letních měsících pro podporu cestovního ruchu. V neposlední řadě by se synchronizace a úprava jízdních řádů měla týkat návaznosti spojů na IDS JMK jak již bylo zmíněno výše.

Hlavními dopady, které se budou týkat financování bude potenciální zvýšení výdajů na dopravu o víkend v letních měsících a výdaje na tvorbu nových jízdních řádů.

Příčinami tohoto stavu dopravní „neobslužnosti“ může být jak nezajištění vhodného spoje samosprávou, tak i zrušení spoje pro jeho nevytíženost. Nejčastěji je opět na vině venkovský charakter regionu, jehož malé obce jsou v některých případech obtížně dostupné. Důsledky neřešení této problematiky mohou být v budoucnu dalekosáhlé. Tento faktor může být jedním z podnětů migrace mladých obyvatel z obcí do měst. Dále tíhnutí k centrům mimo ORP (Lesní Jakubov – Velká Bíteš) a to i v otázce školství a předškolní výchovy, negativa spojená se zvýšenou intenzitou dopravy, atd. Provázanost s předchozím okruhem je evidentní. Následující problémový okruh vychází z řešení tohoto okruhu, resp. je jeho pokračováním.

Problémový okruh č. 9: Nedostatečná obslužnost některých ZŠ ve vhodných časových intervalech

V současné době zajišťují dopravu do ZŠ linkové autobusy. Některé spoje však nejsou časově příliš vhodné pro příjezd žáků do ZŠ a kapacitně mohou být nevyužity. Tento problém by řešil tzv. „školní autobus“, který by zajišťoval dopravu do a ze ZŠ před a po výuce, případně rozvážku obědů v čase výuky. Kapacita autobusu by byla zvolena podle počtu dojíždějících žáků (autobus, mikrobus) a taktéž trasa objížděných obcí. Impulzem by mohla být výše zmíněná analýza dopravní obslužnosti a prokázání potřeby nápravy alespoň některých spojů do některých ZŠ. Alternativou při řešení situace jiným způsobem než pořízením školního autobusu, může být úprava jízdních řádů, změna vyučovací doby některých ZŠ. Platformou pro toto řešení by mohla být komunikace mezi zástupci obcí, škol a provozovatele dopravy. Příčiny tohoto negativního stavu již byly zmíněny v problémovém okruhu výše a důsledky v případě neřešení této problematiky jsou samozřejmé – stagnace současného stavu, případně jeho zhoršení. Hlavním finančním výdajem bude pořízení vozidla sloužícího jako školní auto-

bus, jeho údržba a nákup pohonných hmot. Na těchto výdajích by se svými rozpočty mohli podílet samosprávy obsluhovaných obcí.

6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 7	Nepropojenost území jako celku s IDS
Cíl 7.1	Aktivní podíl na vzniku IDS Kraje Vysočina
Popis cíle	IDS Kraje Vysočina není v současné době aktivním projektem. Tento projekt i přes zjevný potenciální přínos zatím není nijak realizován. V současnosti se uvažuje o integraci veřejné dopravy na Žďársku a je předpokladem, že posléze se na tento IDS budou „nabalovat“ dopravní systémy ostatních regionů Kraje Vysočina. Z pozice SO ORP Náměšť n. O. se lze na tomto projektu (v současnosti) podílet jen velmi těžko. Snad jen vstřícností odboru dopravy ORP ke spolupráci s Krajským úřadem a realizací infrastrukturních úprav pro zvýšení dopravní propustnosti území. IDS je důležitý pro synchronizaci více druhů dopravy a šetření nákladů na jejich provoz.
Hlavní opatření	- vytvoření pracovní skupiny a její zapojení do struktur, které rozhodují o IDS
Název indikátorů k hodnocení cíle	Vznik studie pro možnost zapojení ORP do IDS KV Počet setkání pracovní skupiny s rozhodujícími institucemi
Správce cíle	starosta obce Krokočín

Problémový okruh 7	Nepropojenost území jako celku s IDS
Cíl 7.2	Napojení na IDS JMK
Popis cíle	Město Náměšť n. O. je součástí IDS Jihomoravského kraje (IDS JMK), stejně jako obce Kralice n. O., Rapotice, Mohelno, Sudice, Lhánice a Hluboké. Tyto obce leží ve východní části řešeného území, tedy blíže k Brnu. Důležitou aktivitou vedoucí k napojení na IDS JMK by mohla být studie proveditelnosti spolu s dotazníkovým šetřením. Dalším krokem by mohlo být zpřístupnění vlakové zastávky Studenec autobusovou dopravou a její následné napojení na IDS JMK. Pokud by však nebyla vůle dosud nenapojených obcí, je nutností se snažit alespoň o synchronizaci autobusových linek ve směru z obcí do Náměště n. O. a zpět (propojenost s cílem 7.3). Tento cíl je důležitý z důvodu zkvalitnění dopravní obslužnosti veřejnou dopravou. Hlavními okolnostmi jsou zmíněná nesladěnost spojů a nedostatečná obslužnost některých obcí.
Hlavní opatření	- terénní šetření vhodnosti/důležitosti/ napojení na IDS JMK - příprava podkladů jak by mělo zapojení vypadat dle potřeb obcí - zajištění společného financování
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet nově připojených obcí
Správce cíle	starosta obce Studenec

Problémový okruh 7	Neprojozenost území jako celku s IDS
Cíl 7.3	Synchronizace autobusových linek s IDS JMK
Popis cíle	Tento cíl může být jak samostatný tak i součástí cíle předchozího. Zjednodušeně řečeno se jedná o zlepšení návaznosti autobusových spojů na spoje vlakové a autobusových spojů navzájem. Je důležité, aby se o dosažení tohoto cíle zasadili starostové dotčených obcí společně a mohli věcně argumentovat směrem k dopravci. Tento cíl je důležitý proto, že v současné době dochází k nenávaznosti některých autobusových linek na linky vlakové (např. autobus do terminálu přijede až po odjezdu vlaku, nebo velmi brzo před tím).
Hlavní opatření	- analýza současného stavu - návrh kroků vedoucích k nápravě - zajištění společného financování
Název indikátorů k hodnocení cíle	Podíl sladěných spojů na celkovém počtu relevantních spojů
Správce cíle	starosta obce Čikov

Problémový okruh 8	Nedostatečná dopravní obslužnost linkami autobusové dopravy
Cíl 8.1	Dosažení konsenzu mezi zástupci obcí a dopravci
Popis cíle	Tento cíl úzce souvisí s cíli 7.3, 8.2 a 9.1. Hlavními důvody pro začlenění tohoto cíle je úplná neobslouženost obce Lesní Jakubov, nebo nedostatečná obslužnost některých obcí. Příčinami tohoto stavu dopravní „neobslužnosti“ může být jak nezajištění vhodného spoje samosprávou, tak i zrušení spoje pro jeho nevytíženost. Nejčastěji je opět na vině venkovský charakter regionu, jehož malé obce jsou v některých případech obtížně dostupné. Tento faktor může být v budoucnu jedním z podnětů migrace mladých obyvatel z obcí do měst. Dále tíhnutí k centrům mimo ORP (Lesní Jakubov – Velká Bíteš) a to i v otázce školství a předškolní výchovy. Je nutné dosáhnout shody mezi dotčenými obcemi a dopravcem. Této shody bude dosaženo nejlépe formou diskuse s předložením jednotlivých argumentů pro a proti.
Hlavní opatření	- vytvoření pracovní skupiny a její zapojení do struktur, které rozhodují o jízdních řádech - zpracování návrhu změn
Název indikátorů k hodnocení cíle	Podíl vhodně upravených spojů z celkového počtu nevhodných stávajících spojů
Správce cíle	starosta obce Lesní Jakubov

Problémový okruh 8	Nedostatečná dopravní obslužnost linkami autobusové dopravy
Cíl 8.2	Zavedení alternativních (sezónních) linek (např. víkendy v letních měsících)
Popis cíle	Všechny obce jsou absolutně neobslouženy autobusovou dopravou o víkendu! Pro podporu cestovního ruchu je zapotřebí, aby fungovala veřejná doprava alespoň o víkendech v letních měsících. Hlavními dopady, které se budou týkat financování bude zvýšení výdajů na dopravu o víkendu v letních měsících. Dostupnější by bylo, kdyby se zavedení těchto linek týkalo pouze obcí, které jsou navštěvovány turisty, resp. v jejich okolí se nachází nějaká turistická zajímavost. Postačilo by také, aby autobusová linka obsluhovala tyto obce 1-2x denně. Jednalo by se o jeden autobusový spoj obsluhující všechny vytipované obce směrem z Náměště a zpět. Tento spoj by mohl být zajišťován soukromým dopravcem např. z ORP Náměšť n. O. Řešení této problematiky bude součástí diskuse o dopravní obslužnosti mezi zástupci obcí a dopravci a zástupci obcí navzájem.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - zjištění možností v souladu s platnou legislativou - terénní šetření zájmu potenciálních zapojených subjektů - nákup společného autobusu/jiné zajištění autobusu - zajištění financování
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet přepravených cestujících novými spoji
Správce cíle	starosta obce Hartvíkovice

Problémový okruh 9	Nedostatečná obslužnost některých ZŠ ve vhodných časových intervalech
Cíl 9.1	Synchronizace autobusových spojů s časem výuky na ZŠ
Popis cíle	Cíl je téměř totožný s cílem 8.1. Avšak v tomto případě je cíl ještě podpořen souvislostí s problematikou dojížděky do základních škol. V současné době zajišťují dopravu do ZŠ linkové autobusy. Některé spoje však nejsou časově příliš vhodné pro příjezd žáků do ZŠ a kapacitně mohou být nevyužity. Řešením situace může být úprava jízdních řádů společně se změnami vyučovací doby některých ZŠ. Platformou pro toto řešení by mohla být komunikace mezi zástupci obcí, škol a provozovatelem dopravy. Důležité je, aby zástupci obcí, kteří jsou zároveň zřizovateli dotčených ZŠ usilovali o úplnou nápravu. Protože začátek výuky v 7.15 nastavený podle autobusového spoje je velmi nevhodný. Stejně jako v jiném případě příjezd do místa ZŠ 63 minut před začátkem vyučování.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoření pracovní skupiny a její zapojení do struktur, které rozhodují o jízdních řádech - zpracování návrhu změn
Název indikátorů k hodnocení cíle	Podíl vhodně upravených spojů z celkového počtu nevhodných stávajících spojů
Správce cíle	starosta obce Sedlec

Problémový okruh 9	Nedostatečná obslužnost některých ZŠ ve vhodných časových intervalech
Cíl 9.2	Zavedení školního autobusu
Popis cíle	Školní autobus by zajišťoval dopravu do a ze ZŠ před a po výuce, případně rozvážku obědů v čase výuky (souvislost s cílem 2.2). Kapacita autobusu by byla zvolena podle počtu dojíždějících žáků (autobus, mikrobus) a taktéž trasa objížděných obcí. Impulzem by mohla být zpracovaná analýza dopravní obslužnosti a prokázání potřeby nápravy alespoň některých spojů do některých ZŠ. Hlavním finančním výdajem bude pořízení vozidla sloužícího jako školní autobus, jeho údržba a nákup pohonných hmot. Na těchto výdajích by se svými rozpočty mohli podílet samosprávy obsluhovaných obcí.
Hlavní opatření	- zjištění možností v souladu s platnou legislativou - nákup společného autobusu - zajištění financování
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet žáků využívajících mikrobus
Správce cíle	starosta obce Sudice

6.2.4. Indikátory

Komentář k bodu:

Počet indikátorů není stanoven. Ke každému indikátoru bude stanovena jednoduchá metodika měření a cílový stav.

Problémový okruh 7	Nepropojenost území jako celku s IDS		
Číslo indikátoru	28		
Název indikátoru	Propojení SO ORP s IDS (ANO/NE)		
Měrná jednotka	realizace/nerealizace propojení		
Správce měřítka	Místostarosta obce Studenec		
Roky	2013	2017	2020
Plán		nebude	možné nastínění
Skutečnost	není		
Popis měřítka:	IDS Kraje Vysočina není v současné době aktivním projektem. Tento projekt i přes zjevný potenciální přínos zatím není nijak realizován. V současnosti se uvažuje o integraci veřejné dopravy na Žďársku a je předpokladem, že posléze se na tento IDS budou „nabalovat“ dopravní systémy ostatních regionů Kraje Vysočina.		
Metodika a výpočet:	Indikátorem bude realizace projektu IDS aplikovaného na celé území SO ORP. V nejbližších letech k tomu však nedojde. Je zapotřebí větší investice ze strany Kraje Vysočina		
Zdroj čerpání dat:	Pracovník odboru dopravy SO ORP		

Problémový Cíl 7.1	Aktivní podíl na vzniku IDS Kraje Vysočina		
Číslo indikátoru	29		
Název indikátoru	Vznik studie pro možnost zapojení ORP do IDS KV		
Měrná jednotka	realizace nerealizace studie		
Správce měřítka	Starosta obce Číkov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		rozpracováno	dokončeno
Skutečnost	neexistuje		
Popis měřítka:	Je zapotřebí zpracovat studii mapující možnosti řešeného území pro zapojení se do vzniku IDS Kraje Vysočina. Tato studie by se měla skládat z analytické části a části návrhové s možností alternativních závěrů. Indikátorem bude samotná realizace studie.		
Metodika a výpočet:	Vznik studie		
Zdroj čerpání dat:	Odbor dopravy SO ORP, předsedové mikroregionů		

Problémový Cíl 7.1	Aktivní podíl na vzniku IDS Kraje Vysočina		
Číslo indikátoru	30		
Název indikátoru	Počet setkání pracovní skupiny a rozhodujícími institucemi		
Měrná jednotka	Počet uskutečněných setkání		
Správce měřítka	Starosta obce Číkov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1-2	4 a více
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pracovní skupina bude zastupovat řešené území při vzniku IDS Kraje Vysočina a iniciovat zapracování vlastních požadavků na setkání s rozhodujícími institucemi.		
Metodika a výpočet:	Prostý součet počtu uskutečněných setkání		
Zdroj čerpání dat:	Odbor dopravy SO ORP, předsedové mikroregionů		

Problémový Cíl 7.2	Napojení na IDS JMK		
Číslo indikátoru	31		
Název indikátoru	Počet nově připojených obcí		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starostka obce Ocmanice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		více než 7	více než 7
Skutečnost	7		
Popis měřítka:	V současnosti je součástí IDS JMK 7 obcí řešeného území včetně Náměšť n. O. Je zapotřebí provést šetření mezi obcemi ohledně připojení na IDS JMK, ale také se informovat o možnostech napojení na IDS JMK. Tato aktivita (cíl) je spíše než cílem alternativou pro zapojení celého SO ORP do IDS Kraje Vysočina.		
Metodika a výpočet:	Součet všech obcí SO ORP obsluhovaných v rámci IDS JMK		
Zdroj čerpání dat:	Odbor dopravy SO ORP, IDS JMK		

Problémový Cíl 7.3	Synchronizace autobusových linek s IDS JMK		
Číslo indikátoru	32		
Název indikátoru	Podíl sladěných spojů na celkovém počtu relevantních spojů		
Měrná jednotka	Podíl (%)		
Správce měřítka	Starosta obce Rapotice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50 %	75 %
Skutečnost	0 %		
Popis měřítka:	Synchronizovaným spojem bude spoj, na který bude navazovat spoj IDS JMK do 15 minut a taktéž v opačném směru. Když už na území SO ORP zasahuje IDS JMK, je třeba využít výhod tohoto systému a proto je vhodné sladit autobusové spoje, které nejsou součástí IDS JMK právě s linkami IDS JMK. Jedná se pouze o linky směrem do Náměště a zpět z důvodu místního dopravního terminálu.		
Metodika a výpočet:	Podíl synchronizovaných spojů na celkovém počtu spojů k tomu vhodných		
Zdroj čerpání dat:	www.idos.cz		

Problémový okruh 8	Nedostatečná dopravní obslužnost linkami autobusové dopravy		
Číslo indikátoru	33		
Název indikátoru	Výsledky průzkumu dopravní obslužnosti (zlepšení/stagnace/zhoršení obslužnosti)		
Měrná jednotka	Počet spojů		
Správce měřítka	Vedoucí odboru dopravy a silničního hospodářství SO ORP		
Roky	2013	2017	2020
Plán		zlepšení	zlepšení od 2017
Skutečnost	nedostatečná obslužnost		
Popis měřítka:	Jakékoliv zlepšení v obcích nedostatečně obslužených bude kladné, tedy nárůst počtu spojů. Tento nárůst však musí být efektivní. V případě obcí periferních k hlavním komunikacím by se mělo jednat o zhuštění frekvence spojů během dne. Nejprve je nutná alespoň částečná náprava současného stavu a teprve poté s časovým odstupem by mělo dojít k průzkumu dopravní obslužnosti.		
Metodika a výpočet:	Navýšení počtu spojů v daných obcích		
Zdroj čerpání dat:	místní šetření - průzkum		

Problémový Cíl 8.1	Dosažení konsenzu mezi zástupci obcí a dopravci		
Číslo indikátoru	34		
Název indikátoru	Podíl vhodně upravených spojů z celkového počtu nevhodných stávajících spojů		
Měrná jednotka	Podíl (%)		
Správce měřítka	Starosta obce Lhánice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30 %	70 %
Skutečnost	0 %		
Popis měřítka:	Dostatečná dopravní obslužnost je pro obce venkovského charakteru důležitá, i v případě že tato obslužnost nebude úplně ideální. V případě dohody mezi starosty a dopravci by mělo dojít ke vzájemné shodě s tím, že v krajních případech by starostové neměly ustupovat. Indikátor je vhodný k určení míry nápravy jako výsledku diskuse mezi starosty a dopravci.		
Metodika a výpočet:	Finální výsledek vhodné úpravy spojů. Procentuální podíl vhodných (nových) spojů na celkovém současném stavu.		
Zdroj čerpání dat:	místní šetření – informace z diskuse starostů		

Problémový Cíl 8.2	Zavedení alternativních (sezónních) linek (např. víkendy v letních měsících)		
Číslo indikátoru	35		
Název indikátoru	Počet přepravených cestujících novými spoji		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Pracovnice Odboru dopravy a silničního hospodářství SO ORP s kompetencí pro silniční správní úřad		
Roky	2013	2017	2020
Plán		500	1000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Úplná absence dopravní obslužnosti obcí o víkendech je mimořádný stav ve srovnání se situací v jiných regionech ČR. Zejména v letních měsících je z pohledu cestovního ruchu tato situace negativní. Je to velká nevýhoda hlavně pro obce, které jsou turisticky významné a mohly by více čerpat z cestovního ruchu Hartvíkovice, Mohelno, Kramolín, aj. Cílem je v těchto obcích zavést alespoň jeden pár spojů každý den o víkendu.		
Metodika a výpočet:	Součet všech cestujících využívajících tyto linky		
Zdroj čerpání dat:	Dopravce, starostové exponovaných obcí		

Problémový okruh 9	Nedostatečná obslužnost některých ZŠ ve vhodných časových intervalech		
Číslo indikátoru	36		
Název indikátoru	Zajištění dopravy žáků do a ze ZŠ ve vhodných časových intervalech		
Měrná jednotka	Podíl upravených nevhodných spojů (%)		
Správce měřítka	Starosta obce Vícenice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50 %	100 %
Skutečnost	0 %		
Popis měřítka:	Nedostatečná obslužnost některých ZŠ ve vhodných časových intervalech je problémem který je třeba řešit na meziobecní úrovni formou diskuse mezi starosty obcí, dopravci a řediteli škol. Pokud by z organizačních důvodů nemohlo dojít k úplné nápravě jednotlivých spojů (příjezd 15 minut před vyučováním), je zapotřebí se snažit alespoň tyto časové intervaly co nejvíce snížit.		
Metodika a výpočet:	Procentuální podíl vhodně upravených spojů na celkovém (současném stavu)		
Zdroj čerpání dat:	www.idos.cz		

Problémový Cíl 9.1	Synchronizace autobusových spojů s časem výuky na ZŠ		
Číslo indikátoru	37		
Název indikátoru	Podíl vhodně upravených spojů z celkového počtu nevhodných stávajících spojů		
Měrná jednotka	Podíl (%)		
Správce měřítka	Starosta obce Sedlec		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30 %	60 %
Skutečnost	0 %		
Popis měřítka:	Tento indikátor souvisí s indikátorem č. 29, který je, vzhledem k jeho charakteru, jeho součástí. Zde se však jedná o všechny nevhodné spoje celkem. Tudiž i úspěšnost výhledového zlepšení je na nižší úrovni než u předchozího indikátoru. Způsob řešení situace je obdobný.		
Metodika a výpočet:	Procentuální podíl vhodně upravených spojů na celkovém (současném stavu)		
Zdroj čerpání dat:	www.idos.cz		

Problémový Cíl 9.2	Zavedení školního autobusu (mikrobusu)		
Číslo indikátoru	38		
Název indikátoru	Počet žáků využívajících mikrobus		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta města Náměšť n. O.		
Roky	2013	2017	2020
Plán		9-20	do 20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Zavedení školního mikrobusu je vhodnou oblastí pro meziobecní spolupráci. Nejdříve je však vhodné provést průzkum využitelnosti mikrobusu v budoucnosti. Výhled do budoucna závisí na kapacitě pořízeného mikrobusu a od toho se také bude odvíjet jeho využitelnost žáky. V čase, kdy mikrobus nebude rozvážet žáky do a ze ZŠ (v době výuky) může mikrobus případně rozvážet obědy z jídelen a vývařoven do přilehlých škol resp. obcí		
Metodika a výpočet:	Prostý součet žáků průměrně využívajících mikrobus		
Zdroj čerpání dat:	místní šetření – starostové, SO ORP, mikroregiony		

6.3. Pravidla pro řízení strategie

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
vedoucí odboru dopravy a silničního hospodářství SO ORP Náměšť n. O.
starosta obce Rapotice
starosta obce Lhánice
starosta obce Jinošov

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
7.1	Aktivní podíl na vzniku IDS Kraje Vysočina	starosta obce Krokočín
7.2	Aktivity vedoucí k napojení na IDS JMK	starosta obce Studenec
7.3	Synchronizace autobusových linek s IDS JMK	starosta obce Čikov
8.1	Dosažení konsenzu mezi zástupci obcí a dopravci	starosta obce Lesní Jakubov
8.2	Zavedení alternativních (sezónních) linek (např. víkendy v letních měsících)	starosta obce Hartvíkovice
9.1	Úplná náprava současného stavu dopravcem	starosta obce Sedlec
9.2	Zavedení školního autobusu	starosta obce Sudice

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
28	Propojení SO ORP s IDS (ANO/NE)	Místostarosta obce Studenec
29	Vznik studie pro možnost zapojení ORP do IDS KV	Starosta obce Čikov
30	Počet setkání pracovní skupiny a rozhodujícími institucemi	Starosta obce Čikov
31	Počet nově připojených obcí	Starostka obce Ocmanice
32	Podíl sladěných spojů na celkovém počtu relevantních spojů	Starosta obce Rapotice
33	Výsledky průzkumu dopravní obslužnosti (zlepšení/stagnace/zhoršení obslužnosti)	Vedoucí odboru dopravy a silničního hospodářství SO ORP
34	Podíl vhodně upravených spojů z celkového počtu nevhodných stávajících spojů	Starosta obce Lhánice
35	Počet přepravených cestujících novými spoji	Pracovnice Odboru dopravy SO ORP s kompetencí pro silniční správní úřad
36	Zajištění dopravy žáků do a ze ZŠ ve vhodných časových intervalech	Starosta obce Vícenice
37	Podíl vhodně upravených spojů z celkového počtu nevhodných stávajících spojů	Starosta obce Sedlec
38	Počet žáků využívajících mikrobus	Starosta města Náměšť n. O.

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 6.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na rea-

lizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec,

kteřá bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, kteřá bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, kteřá jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

Kapitola Dopravní obslužnost je kompletní k 20.12.2014 včetně všech jejích náležitostí. Výsledkem je identifikace problémových okruhů a k nim náležejících cílů. Prvním problémovým okruhem k tématu dopravní obslužnosti je *Nepropojenost území jako celku s IDS s cíli*, které se týkají spoluúčasti na vzniku IDS Kraje Vysočina, případně napojení na IDS JMK, popř. alespoň synchronizace autobusových linek s jízdním řádem IDS JMK v terminálu Náměšť n. O. V dalším problémovém okruhu je řešena problematika nedostatečné obslužnosti autobusy v obcích a cíli jsou pak dosažení shody mezi zástupci obcí a dopravcem a posílení sezónních spojů v letních měsících. Třetím problémovým okruhem této oblasti je *Nedostatečná obslužnost některých ZŠ ve vhodných časových intervalech*. Nápravy tohoto problému by mělo být docíleno synchronizací spojů s časem výuky na ZŠ, nebo zavedením školního autobusu, případně kombinací obou. Ve všech třech problémových okruzích se opa-

kuje stejné téma: Řešení problematiky obslužnosti veřejnou dopravou. Z toho vyplývá, že řešení resp. vyřešení jednoho problému může napomoci k řešení problému jiného. Každý cíl má svého správce a jeho naplňování bude sledováno prostřednictvím sady indikátorů.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Strategie tématu Dopravní obslužnost byla vytvořena realizačním týmem projektu *Systemová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností* v druhé polovině roku 2014 s přispěním motivujících starostů podle Rámcové metodiky pro tvorbu dokumentů verze 1.3 z listopadu 2014.

6.5. Přílohy

Téma Dopravní obslužnost neobsahuje žádné přílohy.

7. Závěr, kontakty

Svaz měst a obcí České republiky oslovil město Náměšť nad Oslavou v říjnu roku 2013 ke spolupráci v rámci projektu *Systémová podpora meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností*. V listopadu téhož roku město Náměšť nad Oslavou přistoupilo k realizaci projektu jako smluvní partner. Projekt byl realizován od 1. května 2013 do 30. června 2015. Cílem projektu bylo vytvořit podmínky pro dlouhodobý rozvoj meziobecní spolupráce v ČR, konkrétně posílit stávající meziobecní spolupráci na úrovni území správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Závěry k analytickým částem jsou uvedeny v souhrnu výsledků analýz každé oblasti. Celkové závěry návrhové (strategické) části jsou uvedeny vždy v závěrečném shrnutí každé oblasti. Závěrem je nutné říci, že meziobecní spolupráce v řešeném regionu započala na různých úrovních již dávno před začátkem realizace tohoto projektu. V současné době je nutné tuto spolupráci prohloubit v již probíraných tématech a rozšířit ji na témata nová.

koordinátorka:	Ing. Zdeňka Škarková	tel.: 606706823	skarkova@rrav.cz
koordinátorka:	Jarmila Wimmerová	tel.: 724861457	wimmerova@mesto-namest.cz
analytik:	Mgr. Vítězslav Rous	tel.: 739260887	rous@mesto-namest.cz
temat. expert:	Bc. Vojtěch Vejsada	tel.: 731447176	vejsada@rrav.cz
asistentka:	Lucie Kubinová	tel.: 776015237	kubinova@mesto-namest.cz
asistentka:	Ing. Marie Davidová	tel.: 605927036	davidova@rrav.cz

8. Seznam příloh

8.1 Seznam tabulek

Tab. 1: Základní informace o strategii.....	5
Tab. 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí.....	6
Tab. 3: Významné relevantní strategické dokumenty.....	8
Tab. 4: Charakteristika území ORP.....	13
Tab. 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP.....	14
Tab. 6: Stručná charakteristika školství v území ORP.....	15
Tab. 7: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP.....	16
Tab. 8: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP.....	17
Tab. 9: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP.....	17
Tab. 10: Charakteristika vyjížděky a dojížděky do škol a zaměstnání.....	18
Tab. 11: Charakteristika domácností.....	19
Tab. 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP.....	19
Tab. 13: Charakteristika trhu práce v území ORP.....	21
Tab. 14: Územní a strategické plánování.....	26
Tab. 15: Popis klíčových aktérů.....	28
Tab. 16: SWOT analýza.....	29
Tab. 17: Definice předškolního a základního vzdělávání ve správním obvodu ve šk. roce 2012/2013.....	33
Tab. 18: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP.....	34
Tab. 19: Pracovníci ve školství v ORP Náměšť nad Oslavou.....	35
Tab. 20: Počet ZŠ za ORP.....	35
Tab. 21: ZŠ zřizované v ORP.....	36
Tab. 22: Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP.....	37
Tab. 23: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP.....	38
Tab. 24: Počet úplných a neúplných (ročníky jen I. nebo II. stupně) ZŠ v ORP.....	39
Tab. 25: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP.....	39
Tab. 26: Počet absolventů ZŠ v běžných třídách v ORP.....	40
Tab. 27: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu.....	40
Tab. 28: Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013.....	41
Tab. 29: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP.....	41
Tab. 30: MŠ zřizované obcí ve správním obvodu v ORP.....	42
Tab. 31: Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP.....	42
Tab. 32: Popis MŠ v ORP v školním roce 2012/2013.....	43
Tab. 33: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP.....	43
Tab. 34: Školní družiny v ORP.....	44
Tab. 35: SVČ zřizované obcemi v ORP.....	44
Tab. 36: Údaje o pracovnících SVČ v ORP.....	45
Tab. 37: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP.....	45
Tab. 38: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení.....	46

Tab. 39: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením v ORP v Kč.....	47
Tab. 40: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP.....	47
Tab. 41: Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013.....	48
Tab. 42: Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se ZŠ do roku 2023.....	49
Tab. 43: Analýza cílových (dotčených) skupin.....	50
Tab. 44: Analýza rizik – registr rizik v oblasti.....	51
Tab. 45: SWOT analýza školství a předškolního vzdělávání.....	52
Tab.46: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP.....	72
Tab. 47: Počet jednotlivých typů zařízení SS působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	73
Tab. 48: Zařízení SS působících v rámci ORP.....	74
Tab.49: Počet jednotlivých typů SS zařízení se sídlem v ORP Náměšť n. O.....	75
Tab. 50: Počet jednotlivých typů SS působících v rámci ORP	76
Tab. 51: Počet zařízení SS dle zřizovatele.....	77
Tab. 52: Počet SS dle zřizovatele	77
Tab. 53: Přehled financování zařízení SS v roce 2012.....	77
Tab. 54: Kapacita zařízení SS.....	78
Tab. 55: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012.....	78
Tab. 56: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních SS v roce 2012.....	79
Tab. 57: Počet nákladů na uživatele SS v zařízeních sociálních služeb v roce 2012.....	79
Tab. 58: Analýza cílových skupin SS.....	83
Tab. 59: Analýza rizik v oblasti SS.....	84
Tab. 60: Finanční analýza výdajů v oblasti SS (Kč).....	85
Tab. 61: SWOT analýza oblasti SS.....	86
Tab. 62: Vybavenost obcí.....	107
Tab. 62a: Sběrné dvory na území ORP, současný stav.....	108
Tab. 63: Sběrná místa na území ORP, současný stav.....	108
Tab. 64: Výkupny odpadů na území ORP, současný stav.....	108
Tab. 65: Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav.....	109
Tab. 66: Koncová zařízení - třídící linky využívané obcemi území ORP, současný stav.....	109
Tab. 67: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav.....	110
Tab. 68: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav.....	111
Tab. 69: Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav.....	112
Tab. 70: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav.....	113
Tab. 71: Nejbližší skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav.....	114
Tab. 72: Koncová zařízení (sklárky, ZEVO a další zařízení pro nakládání s odpady z obcí řešeného ORP), současný stav.....	114
Tab. 73: Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti území ORP, současný stav.....	114
Tab. 73a: Výčet starých ekologických zátěží.....	116
Tab. 74: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012.....	116
Tab. 74a: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012.....	117

Tab. 75: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění	119
Tab. 76: Celková produkce odpadů v území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012.....	121
Tab. 76a: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012.....	122
Tab. 77: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	123
Tab. 77a: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytříděných odpadů), rok 2012.....	124
Tab. 77b: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012.....	124
Tab. 77c: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013.....	125
Tab. 78: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012.....	126
Tab. 79: Podíl BRKO na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012.....	126
Tab. 79a: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012.....	128
Tab. 80: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012.....	129
Tab. 81: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012.....	130
Tab. 82: Nakládání s BRO a s BRKO na území ORP za období 2008-2012.....	131
Tab. 83: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP.....	132
Tab. 84: Analýza cílových (dotčených) skupin.....	134
Tab. 85: Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství).....	135
Tab. 86: SWOT analýza oblasti.....	137
Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012.....	155
Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně.....	157
Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012.....	159
Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	161
Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně.....	163
Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012.....	167
Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012.....	169
Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012.....	171
Příloha č. 9 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012.....	173
Příloha č. 10 – Seznam odpadů odebíraných na sběrných dvorech v ORP Náměšť nad Oslavou.....	175
Tab. 87: Délka a podíl komunikací v různých územních jednotkách k 1.7.2012.....	185
Tab. 88: Dopravní intenzita v řešeném území v roce 2010.....	187
Tab. 89: Zastávky autobusových spojů v obcích řešeného území.....	189
Tab. 90: První a poslední autobusové spoje pracovního dne.....	190
Tab. 91: Frekvence spojů spojujících obce řešeného území a Náměšť n. O.....	191
Tab. 92: Kategorie obcí dle frekvence spojů.....	192
Tab. 93: Max a min kvocient dopravní obslužnosti.....	194
Tab. 94: Dojíždka žáků do ZŠ.....	200

Tab. 95: Počty žáků ZŠ v jednotlivých letech.....	200
Tab. 96: Údaje o příjezdech a časech výuky.....	201
Tab. 97: Analýza cílových skupin.....	202
Tab. 98: Analýza rizik.....	203
Tab. 99: Finanční analýza výdajů na dopravní obslužnost v SO ORP Náměšť n. O (tis. Kč).....	205
Tab. 100: SWOT analýza dopravní obslužnosti.....	206

8.2 Seznam grafů

Graf 1: Počet ES s 10 – 49 zaměstnanci na 1000 obyvatel.....	11
Graf 2: Počet ES s 50 – 249 zaměstnanci na 1000 obyvatel.....	11
Graf 3: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012.....	14
Graf 4: Index stáří SO ORP Náměšť n. O.....	80
Graf 5: Zařízení sociálních služeb na 1000 obyvatel.....	81
Graf 6: Celkové výdaje na sociální služby v jednotlivých letech.....	86
Graf 7: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP.....	103
Graf 8: Měrná produkce KO, SKO a separovaného odpadu	118
Graf 9: Neinvestiční výdaje na sběr a svoz KO.....	118
Graf 1 OH: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012.....	156
Graf 2 OH: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008-2012..	160
Graf 3 OH: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	162
Graf 4 OH: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012.....	166
Graf 5 OH: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012.....	168
Graf 6 OH: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění...170	
Graf 7 OH: Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO.....	172
Graf 9 OH: Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008-2012.....	174
Graf 10: Vývoj běžných výdajů	205

8.3 Seznam mapových podkladů

Mapa 1: Administrativní členění správního obvodu.....	12
Mapa 2: Stav územně-plánovací dokumentace v obcích ORP Náměšť n. O.....	27
Mapa 3: Dopravní obslužnost obcí řešeného území.....	193
Mapa 4: Úroveň dopravní obslužnosti v obcích řešeného území.....	195
Mapa 5: Podíl vyjíždky do zaměstnání z obcí řešeného území.....	197
Mapa 6: Cíle denní vyjíždky z obcí řešeného území.....	198
Mapa 7: Dominantní typ vyjíždky z obcí řešeného území.....	199